

પતુર સુંદર

શ્રી વિલાસ.

મનહર રસીક ગરખાવળી.

એકથી ચોવીસ ભાગ.

પણા મુધારા તથા વધારા સાથે.

સંશોધન કરી છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

મંગળદાસ ભેતારામ શાહ બુકસેલર.

રીયાતીસ—અમદાવાદ.

આવૃત્તિ ૫ મી

પ્રા ૪૦૦૦.

સને ૧૯૨૫

સંવત ૧૯૮૧.

પ્રસિદ્ધ કૃતિએ સર્વ હક્ક સ્વાધીન રાખ્યા છે.

મનહર પ્રીટીંગ પ્રેસમાં મોતીલાલ ગણપતરામે છાપા

પાનકેરનાકા—અમદાવાદ

કીમત રૂ. ૦-૧૨-૦

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૌપીરાશ્ચિટ્ટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૨૭૧૭ વર્ગાંક

પુસ્તકનું નામ મહારાજાનાં ગદ્ય રસિકાવિલાસ

વિષય ૬-૧૩૨

ચતુર સુંદર

શ્રી વિલાસ.

મનહર રસીક ગરબાવળી.

એકથી ચોવીસ ભાગ.

વળા મુધારા તથા વધારા સાથે.

સંશોધન કરી છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

મંગળદાસ બેઠતારામ શાહ બુકસેલર.

રીચીરોડ—અમદાવાદ.

આવૃત્તિ ૫ મી.

પ્રત ૪૦૦૦.

સને ૧૯૨૫.

સંવત ૧૯૮૧.

પ્રસિદ્ધ કર્તાએ સર્વ હક સ્વાધીન રાખ્યા છે.

૧ મી મનહર પ્રી-પ્રિંગ પ્રેસમાં ખાતીલાલ ગણપતરામે છાપી

પાનકારનાકા—અમદાવાદ

કૌંમત રૂ. ૦-૧૨-૦

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
શ્રીમદ્ભગવદ્ ગોપીરાઈ-સંગ્રહ ૧૨૭૧

અનુક્રમણિકા.

ભાગ ૧ લો.

૧ શ્રીનાથજીના મહિના	૧૩
૨ જીવનપ્રાશ્નના મહિના	૧૪
૩ રસીચાજીના મહિના	૧૭

ભાગ બીજો.

૪ ગોપીચોની સ્તુતીના મહિના	૨૨
૫ પતિને પરદેશ ન જવા દેવાના મહિના	૨૩
૬ ભદ્રજીના મહિના લાવણી	૨૬
૭ ન દલાલના મહિના	૨૮
૮ કૃષ્ણજીના મહિના	૩૦
૯ રાધીકાના મહિના	૩૧
૧૦ બહુચરાજીના મહિના	૩૨
૧૧ થોભજુદાસના મહિના	૩૩

ભાગ ત્રીજો.

૧૨ અંબાજીના મહિના	૩૫
૧૩ સીતાજીના મહિના	૩૭
૧૪ લાલજીના મહિના	૬૮
૧૫ વૈરાગના મહિના	૪૧

ભાગ ૪ લો.

૧૬ નરસિંહજી મહારાજનો અન્વેષ	૪૩
-----------------------------	-----	-----	-----	----

૧૭ શ્રી કૃષ્ણના દશ અવતારનો ગરબો	૪૫
૧૮ સીતાની કાંચબાનો ગરબો	૪૫

ભાગ ૫ મો.

૧૬ કાળાકાનો ગરબો	૫૨
૨૦ ગેરમાનો ગરબો	૫૪
૨૧ બાળસીલાનો ગરબો	૫૭
૨૨ મુંબાઇ મુરતનો ગરબો	૫૯
૨૩ વડોદરાનો ગરબો	૬૦

ભાગ ૬ ઠો.

૨૪ મહાકાળીનો ગરબો	૬૪
૨૫ ગહુચરાળનો ગરબો	૬૫
૨૬ રેલગાડીનો ગરબો	૬૫
૨૭ અમદાવાદ શહેરનું વર્ણન	૬૬

ભાગ ૭ મો.

૨૮ બગરંગી હનમાનનો ગરબો	૬૮
૨૯ લાવણી	૭૨
૩૦ સાત વાર	૭૪
૩૧ આઠ વાર	૭૫
૩૨ પંદર તિથિઓ	૭૭
૩૩ પંદર તથાઓ	૭૮
૩૪ પંદર તિથિઓ	૮૦

૩૫ બ્યારે રામચંદ્રજી વથા લક્ષ્મણજી વનવાસ ચાલ્યા
ત્યારે સીતાજીએ કહ્યું કે, હું પણ સાથે આવીશ, તે

(૪)

સમયે રામચંદ્રજીએ કહ્યું કે, તમે પીયેર જાઓ અથવા

અહીં રહો તે વિષેનું ઘોળ ૧ ... ૮૨

૩૬ પછી સીતાજી બોલ્યા તેનું ઘોળ ... ૮૪

૩૭ રામચંદ્રજીએ સીતાજીને કાગળ લખ્યો તેનું ઘોળ ... ૮૬

૩૮ પંદર તિથિઓ ... ૮૮

૩૯ પંદર તિથિઓ ... ૮૯

૪૦ મલાવરાવનો રાસડો ... ૯૦

ભાગ ૮ મો

૪૧ અભિમન્યુનો ચક્રો ... ૯૧

૪૨ વળામણ ... ૯૬

૪૩ ગીરધારીરે વાલ્મી વાત વિચારો ... ૯૮

૪૪ ગરબી ... ૯૯

૪૫ નરસીંહજીની ગરબી ૩જી ... ૧૦૧

૪૬ રણછોડજીની ગરબી ૪ થી ... ૧૦૨

૪૭ અંબાજીની ગરબી ૫ મી ... ૧૦૩

ભાગ ૯ મો.

૪૮ માળાની ગરબી ૧ લી ... ૧૦૫

૪૯ " ૨ જી ... ૧૦૫

૫૦ " ૩ જી ... ૧૦૬

૫૧ " ૪ થી ... ૧૦૬

૫૨ પ્રેમની ગરબી ૧ લી ... ૧૦૬

૫૩ " ૨ ... ૧૦૭

૫૪	" ૧૦૭
૫૫	" ૪ ૧૦૮

ભાગ ૧૦ મો.

૫૬ હારે ચાલો ડાકોરમાં જઈ વશીએ ૧લી ૧૦૮
૫૭ હારે લટકાળો ગીરીવરધારી ૨ છ ૧૦૮
૫૮ હારે મારા સમ કાલે મળજો ૩ છ ૧૦૯
૫૯ હારે જુમનાતી તીરે વહાલો ૪ થી... ૧૦૯
૬૦ હારે ચાલો ચતુર કાંઈ લાજો ૫ મી... ૧૦૯
૬૧ હારે મોહન મળતા નથી અમને ૬ હી... ૧૧૦
૬૨ હારે વીઠલ માં વળગો અમનેરે ૭ મી... ૧૧૦
૬૩ હારે મોહનની મોરલી વાગી ૮ મી... ૧૧૧
૬૪ મારા મન ગમતા મહારાજ મારે ઘેર આવોરે ૧૧૧
૬૫ જેનો પીડો પરેઘેર જમ ગરબી ૨ છ... ૧૧૧
૬૬ જ્યો ભુહડા બોલા કહાના ગરબી ૩ છ... ૧૧૨
૬૭ મને કૃષ્ણ જોયાના કોટ સૈયર ચાલોને ગરબી ૪ થી... ૧૧૨
૬૮ તારી મોરલીએ મહારાજ મનહરી લીધારે	ગરબી ૫ મી	... ૧૧૩
૬૯ રાત લીલાની ગરબી ૧ લી ૧૧૪
૭૦ ગરબી ૨ છ ૧૧૪
૭૧ મુજને દ્યો દીધો પેલા નંદજીના જીવે ગરબી ૩છ... ૧૧૪
૭૨ કાનો ક્યાં ગયોરે અહીંથી કોણ અમારું બેલી	ગરબી ૪ થી...	... ૧૧૬
૭૩ હું તો ઘેલી ચંદ્રે પેલા કાનુડાની સંગે ગ. ૫ મી... ૧૧૬

૭૪ મુજને દગો કરી ક્યાં ગયો પેલો કાનુડો મ. ૬ હી... ૧૧૬

૭૫ વનમાં ભુલી પડીરે પેલો ક્યાં ગયો કાનુડો

ગરબી ૭ મી... ૧૧૮

૭૬ વાલમ ક્યાં ગયાતારે સાચું જોલો મારા સમ

ગરબી ૮ મી... ૧૧૯

૭૭ ગીરધર લાલજી મારી ગાવડી સાંભળો. મ. ૯ મી ... ૧૨૦

૭૮ ધુતારા ધરણીધર તારી વાંસળીરે લોલ મ. ૧૦ મી ... ૧૨૦

૭૯ હસવા સરખુ ખિજમંડલ શુભ ધામ મ. ૧૧ મી ... ૧૨૧

ભાગ ૧૧ મો.

૮૦ રાસ લીલાની સાખીઓ ... ૧૨૨

૮૧ તમે અળણ્યા અમે જાણીએરે ... ૧૨૬

૮૨ અલ્યા કાનજી તું ક્યારે વેલો થયોજો ... ૧૨૮

૮૩ દાણ લીલાની સાખી ... ૧૩૨

૮૪ દુધ પીએ જાવો અમને ... ૧૩૫

ભાગ ૧૨ મો.

૮૫ ઉંઠણીના હારીયાં ... ૧૩૬

૮૬ દાણલીલાની ગરબી ૧ લી ... ૧૪૦

૮૭ જવાહરને શાને રોકો છે વાટમાં ગરબી ૨જી ... ૧૪૧

૮૮ હું વાત કહું ઉંભા રહોને અલખેલી ગરબી ૩ જી ... ૧૪૧

૮૯ જમીનપર જળના દાણ કોણ લે છે ગરબી ૪ થી ... ૧૪૨

૯૦ છબીલી દાણની રીત કોણે કહાડી ગરબી ૫ મી ... ૧૪૨

૯૧ હારે રસીયા મને જવા દોજો ગરબી ૬હી ... ૧૪૩

૯૨ હારે માઈ ચીર જો વનમાંથી ગરબી ૭મી ... ૧૪૪

૯૩ હારે બેઠી આપનો શામ ખોટો ગરબી ૮ મી	... ૧૪૪
૯૪ હારે કુખળ જબડુમરી ગરબી ૯ મી	... ૧૪૪

ભાગ ૧૩ મો.

૯૫ સુદંડીની ગરબીઓ	... ૧૪૫
૯૬ કાલાન કાળારે મારી સુદંડીના ચોર ગ. ૩ ૭	... ૧૪૬
૯૭ કૃષ્ણ બોલ્યારે નીકળ જળથી તું બહાર ગ. ૩૭	... ૧૪૭
૯૮ નંદણની ગરબીઓ ૨ ૭	... ૧૪૮
૯૯ નયણે નીરને નંદણ બોલીઆરે	... ૧૪૯
૧૦૦ જસોદા પુછે પીછાને પ્રેમશુંરે ગરબી ૩૭	... ૧૪૯
૧૦૧ વજમાં વજ વનિતા વાતો કરેરે ગરબી ૪ થી	... ૧૪૬
૧૦૨ ચંદ્રાવળીની ગરબીઓ પહેલી	... ૧૪૯

ભાગ ૧૪ મો.

૧૦૩ આસો માસો સરહ પુનમની રાતજો ગ. ૨	... ૧૫૦
૧૦૪ જસોદાજીનાં સ્વભાવની ગરબી ૩ ૭	... ૧૫૧
૧૦૫ હાથ વધુડી મારી મટુડી કુડી ગરબી ૪ થી	... ૧૫૨
૧૦૬ હુમકાર શીઠ તોડો હો રાજ ગરબી ૫ મી	... ૧૫૩
૧૦૭ ગમરી કિતારે વનમાળી ગરબી ૬ ઠી	... ૧૫૩
૧૦૮ હમ્મર પુજવા વિધે ગરબી ૭ મી	... ૧૫૩
૧૦૯ શમળીઆલાલ સાસુડી સંતપ્પે કહો કેમ કીજીએ	ગ૦૮ ૧૫૫
૧૧૦ ઓ જસોદાજીઆવડો લાડકવાયો લાલ ન કીજીએ	ગ૦૯ ૧૫૫
૧૧૧ ઓ હોગાળી અંબોડો ગુચીને વાંકો મેલ તું ગ. ૧૦	૧૫૫
૧૧૨ તમને શું કહીએરે કામચુગારા હો ગરબી ૧૧ મી	... ૧૫૬
૧૧૩ વાંરેલું વાલમરે અમને અડશે માં ગરબી ૧૨ મી	... ૧૫૬

૧૧૪ આવના આવનારે ગરબી ૧૩ મી	...	૧૫૭
૧૧૫ હારે અથા વાંટી ન પહેરીએ પાઘડી ગરબી ૧૪	...	૧૫૭
૧૧૬ હારે મારે સોનાનું બેડુરે ગરબી ૧૫ મી	...	૧૫૮
૧૧૭ મારારે સ્વામી બોલોને વાલા ગરબી ૧૬ મી	...	૧૫૯
૧૧૮ મેદીની ગરબી ૧૭મી	..	૧૬૦
૧૧૯ દુધીરીની ગરબી ૧૮ મી	...	૧૬૦
૧૨૦ મોરના બેસણાની ગરબી ૧૯ મી	...	૧૬૦
૧૨૧ ખતરણની ગરબી ૨૦ મી	...	૧૬૧
૧૨૨ અચકો મચકો કારેલી ગરબી ૨૧	...	૧૬૧
૧૨૩ શુષ્ક ચતુરસુખપરનારીનીપ્રીત કમુના દીશએ ગ૦૩૨		૧૬૧
૧૨૪ ગરજરે તમને મેં દીઠા ગીરધારી ગરબી ૨૩ મી	...	૧૬૨
૧૨૫ નહીં મેલેરે નંદલાલ છેડલો નહીં. ગરબી ૨૪ મી	...	૧૬૩
૧૨૬ કાળજી મારું કોયું રે છેલજીવીલા ગરબી ૨૫ મી	...	૧૬૩
૧૨૭ શું અમને મળ્યા મોરારીરે પનઘટ ન્હાતાં ગ ૨૬	...	૧૬૫
૧૨૮ અમને હમકેલ શું છોડોરે છેલજીવીલા ગરબી ૨૭	...	૧૬૫
૧૨૯ પાતળીઆ પાલવ મેલોરે પાય પડુંછું ગરબી ૨૮	...	૧૬૫
૧૩૦ નાના વરની ગરબી ૨૯ મી	...	૧૬૬
૧૩૧ સોનાનું મારું બેડલું ગરબી ૩૦ મી	...	૧૬૭
૧૩૨ કંકણી વિધે ગરબી ૩૧ મી	...	૧૬૭
૧૩૩ હીડોળાની ગરબી ૩૨	...	૧૬૭
૧૩૪ કોંદરની ગરબી ૩૩ મી	...	૧૬૮

ભાગ ૧૫ મો

૧૩૫ બહેનો ધતિવતાનો ધર્મ તમે સ્વીકારજોરે મરજો	...	૧૭૦
--	-----	-----

૧૩૬ સડવર સુખકર સંસાર વિષે ગરબો. ...	૧૭૦
૧૩૭ સખીઓ નીજ નીજ ધર્મ સરા સંભારીએરે. ...	૧૭૧
૧૩૭ વીંછી વિષે ગરબી ...	૧૭૨
૧૩૬ માંકચૂની ગરબી ...	૧૭૪
૧૪૦ વાંદરાની ગરબી ...	૧૭૪
૧૪૧ ડુવડની ફળેતી ...	૧૭૫

ભાગ ૧૬ મો.

૧૪૨ માણીગરની સાખી ...	૧૭૭
૧૪૩ માણીગરની ગરબી ૨ જી ...	૧૭૮
૧૪૪ માણીગરની ગરબી ૩ જી ...	૧૭૮
૧૪૫ માણીગર ગરબી ૪ થી ...	૧૭૮
૧૪૬ માણીગરની ગરબી ૫ મી ...	૧૭૮
૧૪૭ સાખી શમશાઓની ...	૧૭૮
૧૪૮ ચાલ સખી સેલાણી ...	૧૭૮
૧૪૯ પરચુરણ ગરબીઓ ...	૧૮૪
૧૫૦ સામળા ઠાડી રહું કે ધેર જાવું ...	૧૮૬
૧૫૧ છેડી બચકી બમનકી ...	૧૮૭
૧૫૨ સાખીઓ ...	૧૮૮
૧૫૩ મળીઓ મોહન મધુપુર ...	૧૮૯

ભાગ ૧૮ મો.

૧૫૪ ગરબી સખીઓની તથા લાવણીઓ ...	૧૯૦
૧૫૫ હીરતાર કહે હો નાર સાંભળજે ...	૧૯૨
૧૫૭ મેં જાણી તારી વાત જીવીલી નારીની લાવણી ...	૧૯૫

ભાગ ૧૯ મો.
લગ્નમાં ગાવાનાં ગીતો.

૧૫૮ કંકોતરી	૧૫૬
૧૫૯ વાડીમાં રેલછેલ મોગરો	૧૫૭
૧૬૦ પાને કુલે ભરવી છે છાખતો	૧૫૭
૧૬૧ હુંગર ઉપર ઉમીઆ વાંસ	૧૫૮
૧૬૨ મારેરે આંગણે કુદરે ચણવો	૧૫૮
૧૬૩ પહેલીરે મુડી કંકુએ ભરાવો	૧૫૯
૧૬૪ સમીએ સંજએ નીસયાં	૨૦૦
૧૬૫ રંદેવ માનો સેરોરે	૨૦૦
૧૬૬ મારો માંડવો મોગરે ડાલ્યો	૨૦૦
૧૬૭ કંચા મંડપ મોગરો રચાવો	૨૦૦
૧૬૮ સુરજ ઉગ્યોરે કેવડીઆની ફણસે	૨૦૦
૧૬૯ કોણે મારાં આંગણ્યાં સમારીઆરે	૨૦૨
૧૭૦ આવો માલણુ બેસો બેસણુ	૨૦૩
૧૭૧ દારે લીલા વાંસ વઢાવો	૨૦૩
૧૭૨ ઉગતા સુરજની રજ ખરીરે	૨૦૩
૧૭૩ કંચી ઉચી મેડી મારા ઘરે	૨૦૪

ભાગ ૨૦ મો.

૧૭૪ ગણેશ પાટ બેસારી	૨૦૬
૧૭૫ પીડી પીઠી ચોળોરે પીતરાણી	૨૦૬
૧૭૬ ઉકરડી તુતરાતાં વનમાળીરે	૨૦૭
૧૭૭ ઉડોને કુલો જળ બરોરે	૨૦૭

૧૭૮ પાંચ વાનીના લાડવો વનમળીરે ૨૦૭
૧૭૯ છરે આજ મેંતો અડધા પર્વત તુલ્યારે... ૨૦૮
૧૮૦ સોનાનો થંભ હીરે જડ્યારે ૨૦૮
૧૮૧ પાયે પાવડાને કેસરીઆ વાધા ૨૦૯
૧૮૨ ગોતરડો ઉતારેરે મોરછ ૨૧૦
૧૮૩ મહસાંતી વેળા ગોરી રીસાઈ બેઠાં ૨૧૦
૧૮૪ લાડણી પાન આવેને રસ ઢાળે ૨૧૧
૧૮૫ થોડી તારા મુખડે રતન જડ્યારે બાઈ ૨૧૧
૧૮૬ લીલી થોડીને પીળો ચાળખો ૨૧૨
૧૮૭ કુંવર હેળો લઈ થોડે ચઢીઆ ૨૧૨
૧૮૮ બનો ઉમથ્યો ઉમથ્યો આવે છે ૨૧૩
૧૮૯ હારે બના કીને બતાવી મેરી ગલી મત આવો ૨૧૩
૧૯૦ હારે બના કીને બતાવી મેરી ગલીમાં ૨૧૪
૧૯૧ એક લીલી તે લીલી લીલડી ૨૧૪
૧૯૨ આજ માઈ વાળંત્ર કરે ઝમકારા ૨૧૫

ભાગ ૨૧ મો

૧૯૩ માગ નવલા વેવઈ તને વીનવું ૨૧૭
૧૯૪ કુંવર હેલો દેઈ થોડે ચઢીઆ ૨૧૭
૧૯૫ વર તો બહુરે હોંસીલો વરતો બહુરે ખંતીલો ૨૧૮
૧૯૬ તું તો જમળેરે જમળડા કલવો ૨૧૮
૧૯૭ મારી ઉંધણુ વેવાણુ જમળો ૨૧૮
૧૯૮ શેરી શેરી મુખરડા વાગે છે ૨૧૮
૧૯૯ હળવે હળવે પોંખેરે મોટા ટોપારે ૨૧૯

ભાગ ૨૨ મો

૨૦૦ કીપ્યા ગુપ્ત્યા ઓરડા સાપોલીયું નય ૨૨૦
૨૨૧ મુરત શહેર વસે એક સોનીરે ૨૨૦
૨૦૨ અમારેરે જીં તમારી વલીઆરી ૨૨૧
૨૦૩ વર કન્યા કસાર જમે વેવાણુની ૨૨૧
૨૦૪ એક ઝારા ઉપર ઝારીરે ૨૨૨
૨૦૫ સામા ઓરડામાં અધમણુ જી ૨૨૨
૨૦૬ લાડી આપી પાડી આપી ૨૨૨
૨૦૮ અમે આવ્યાતાં રંગભર રમવારે ૨૨૩
૨૦૯ તાંબા કુંડી તે નગર સોહામણી ૨૨૩
૨૧૦ એના માંડવે નથી કાંધ વાંસવળી ૨૨૩
૨૧૧ ઉઠો વેવાળઓ ભીત પડે છે ૨૨૪
૨૧૨ એના ઘર પછવાડે છટ પડે ૨૨૪
૨૧૩ જીરે સરસ્વતી સ્વામીને વીનવુરે ૨૨૪
૨૧૪ પેત્રો વેવાળ બાળ કુંવારોરે ૨૨૪

ભાગ ૨૩ મો

૨૧૫ સત્યવાન સાવીત્રી ૨૨૫-૨૩૨
----------------------	-----	-------------

ભાગ ૨૪ મો

૨૧૬ જસમાં ઓડણુનો મરબો ૨૩૩-૨૪૦
-----------------------	-----	-------------

ચતુર સુંદર સ્ત્રી વિલાસ.

રસિક ગરબા સંગ્રહ.

ભાગ ૧ લો.

શ્રી ગણેશાય નમઃ શ્રી શારદાએ નમઃ શ્રી ગુરુભ્યો નમઃ
શ્રી નાથજી સત્ય છે.

(૧) શ્રી નાથજીના મહિના.

કારતક માસેરે કહાનજી, મુડી બાલ્યા પરદેશ

હું છું નારીરે નાનડી જોયન બાળેરે વેશ.

ગોકુળ આવો શ્રી નાથજી.

ગોાં ૧

માગશર માસેરે માવજી, વશીયા સામીરે તેડ;

પિંજર લાગ્યાં ઝુરવા, આંખે આંસુડાની રેલ.

ગોાં ૨

પોષ માસેરે દેહડી, તોય સ્નેહ ન વિસરાય.

આડો હીમાળો હિલટયો, તેથી કપેરે કાય.

ગોાં ૩

મહા માસેરે સેજડી, બીજી વેરજી રાત,

પેહિજી માસેરે ઘેર નહિ, કેમ જાય દિવસ મહારાજ ગોાં ૪

શાગજી કુલ્યોરે કુલડે, કુલ્યાં ફિસર કરાં ગાડ;

તેનાં છંટાવું છાંટણું, હિંડે અખીલગુલાલ.

ગોાં ૫

- ચેતર ચપેરે મેરીઓ, મેરી અરાડે બાર;
માલણુ લાવેરે મોમરા, કાપ્પી કળીયોનો હાર. ગો. ૬
- વૈશાખેરે વન વેડીયાં, વેડી આંખલીયાની સાખ;
રસ ઘોળાવુંરે વાટકી, જમીએ કોની સંગાથ. ગો. ૭
- જેઠે જાણુંરે આવશે, ના આવ્યા સ્યામશરીર;
ખપેવારે પીઉપીઉ કરે, મારે દંચે નવ રહે ધીર. ગો. ૮
- ખપાડેરે ધન ઉલટયો, માથે ચડ્યોરે ધનધોર
વીજલડીરે ચમકા કરે, ખોલે મધુરા શા મોર. ગો. ૯
- આવણુ વરસ્યોરે સરવડે, નદીએ નીર અપાર;
કોયલડીરે ટઉકા કરે, બેસી આંખલીયાની ડાળ. ગો. ૧૦
- બાદરવો બલે ગાજ્યો, વરસે મુશળધાર;
પિયુજી મારા મધુપુરમાં સાલે સોઢલડી અપાર. ગો. ૧૧
- આસો માસે દીવાલડી, આવ્યા શામ શરીર
ચાજ બરે સથ મોતીરે, વધાવું સુબદ્રાના વીર. ગો. ૧૨
- બારે માસ પુરા થયા કહે છે કવિરે કરજોડ,
થાય તેનારે પુરજો, કોડ શ્રી રણછોડ. ગો. ૧૩

(૨) જીવણુ પ્રાણના મહિના.

- રથ આવ્યા અફરના. નંદ બરબાર;
શબ્દ બરે છે સુંદરી વળી જુએ છે વાટ,
રથ જોડીને રાખવ ચાહ્યારે, મધુરાંના તે મારગ ત્રાહ્યારે
વહાલો ડોકવાળો જુએરે રેણુ બરીને રાધીકા રમેરે;
મારા બાળા તે પશુતા મેલીરે, શું જાઓ છો માયા મેલીરે;
જીવન પ્રાણુ છે આત્મારત્ન છે.

કંઈતક મહીને કંઈ સિધાવ્યા, રહી ન શકે નારી;
અંતરજામી નથી અનળ્યા હંસ કડ્યા રહી હારી;
મેં તો શંભુજીની સેવા ન કાધારે, મેલી થાપણુ ઝાળવી વીધારે
જીવન પ્રાણુ છો આત્મા રામ છો.

માગશર મહીને મેલી ગયા, જમ બેઠા જમદીય;
કોઈ સંદેશો લાવો સ્થામનો તેને ચરણુ નમાવું શીશ.
તેને ચરણુ નમાવું શીશરે. કોઈ દેખાડો જમદીશરે,
હું બતાવું રસોઈ બત્રીશરે, જીવન પ્રાણુ છો આત્મારામ છો. ૨

પોષ મહીનાની પ્રીતડી, જોખનની જાંજળ.
જમણા દતાં તે જમી ગયા, હાલા મેલ્યા થાળ,
હરીએ હાલા મેલ્યા થાળરે, એવી જોખન તણી જાંજળરે;
બધાઓ મુખે બજો શ્રી ગોપાળરે, જીવન પ્રાણુ છો આત્મારામ ૩

મહા મહીનાની ટાઢડી અતિ રાતે અંધકાર,
આચનલોચન વહી ગયા, હરીને માથે બંધાવું પાંચ
મહા વિરહની તે વેદના થાયરે, હું થી એકલડી ન રહેવાયરે
મારી ચર ચર કપે કાયરે, જીવન પ્રાણુ છો આત્મારામ છો. ૪

ફામણુ કુલ્યો કુલડે રમતા માધવરાય;
આ શું ભુલી સુંદરી હરી તણુ ગયા જમણી બાંધરે
વહાલે સોળસે ગોપીયો માંબરે કાનુંડાને કાંઈ ના કહેવાયરે;
વહાલો મુકી ગયા વનમાંયરે જીવન પ્રાણુ છો આત્મારામ છો. ૫

ચૈતર ચપો મોરીયો પીપળ આવ્યા પાન;
નાવ્યો નામર નાવલો મને તેનું લાગ્યું છે તાનરે.
મને તેનું લાગ્યું છે તાનરે, મને હરી બન્ધ્યાની હામરે;
કોઈ દેખાડો શ્રી રામરે, જીવન પ્રાણુ આત્મારામ છો.

વધશાખે વાચા વાવલા મુખથી ઉડ્યું તુર;
 તાપ તપે તનડુ તપે અને હરી મેલી ગયા છે દુન રે.
 એવો આવ્યો છે માથે ઉનાળોરે, એવો કપટી કાનુડો કાળોરે;
 મને મુઠી ગયો મોરલી વાળોરે જીવણુ પ્રાણુ છો આત્મા. ૧૭
 જોઈ જાણ્યું આવશે વેગે વીહલ રાય;
 ચંદન ઘોળુ વાડકે, વિજણુ ઢોણુ વાય;
 હરીને વિજણુ ઢોળુ વાયરે, મારી ધડી પલકે જુગ જાયરે;
 મારા કાળજમાં કાંઈ કાંઈ ચાયરે, જીવન પ્રાણુ છો આત્મા. ૮
 અપાડ ચમકે વીજળા, ધન ગરજે ધનધોર.
 આંસુડે બીજાય ચુંદડી, મીઠડા ખોલે મોર;
 એવા મીઠડા ખોલે મોરરે, કરે બપઘ્યાં કલોલરે;
 માઈ જાગે જોખનનું જોરે, જીવન પ્રાણુ છો આત્મા: ૯
 શ્રાવણુ વરસે સરવડે નાહવું નિરમળ નીર,
 પહેરયાં પીતાબર પોતીયાં, ઓઢણુ આઢાં ચીર;
 હરી ઓઢણુ આઢાં ચીરરે, આપણુ નાહતાં જમના તીરરે;
 એવી રીતે દલ્યાં શરીરરે, જીવનપ્રાણુ છો આત્મારામ છો. ૧૦
 બાહરવો બલો ગાજીયો, પથુ ના આવ્યા બળવીર;
 ચીર દતાં તે હરી અયાં, માઈ શાને લાંકું શરીરરે;
 મ્હારી પહોંચે નજર ન નાંખીરે, વ્હાલે બરવાડની ગત રાખીરે,
 શામળીએ ન જોયું સાંખીરે જીવણુપ્રાણુછો આત્મારામ. ૧૧
 આસો માસ બલો આવીયો, સાને પુરી આસ;
 તોરણુ બાંધ્યાં ટાડલે, એમ ગામ હારજન દાસરે,
 ઘેરઘેર મંગળ ગાયરે, ત્યાં થેઘથેઘકાર ચાયરે,
 આતાવકતાનાં સંકટ જાયરે, જીવન પ્રાણુ છો, આત્મારામ છો. ૧૨

રસીઆણના મહીના.

ગરબી.

- શ્રી ગુરૂદેવ વલ્લભને ચરણે લાગુરે રસીયાણ,
તેર માસે હરિ મુણુ આવે મન લાગુ હો રંગ રસીયાણ. ૧
- કારતક માસે કેમ ગયા છો મુઠીરે રસીયાણ;
પ્રાણુજવન પ્રભુ શી વાતો હું મુઠી હો રંગ રસીયાણ. ૨
- મુઠી તોપણ દાસી દોષ સમાવેરે રસીયાણ;
મારા સમજે મનમાં કાંઈ લાવો હો રંગ રસીયાણ, ૩
- અખળા જન અમે અવગુણ કેરી ખાણુરે રસીયાણ;
તોપણ નાથ નિભાવો ઝાલો પ્રાણુ હો રંગ રસીયાણ. ૪
- જ્યે તોવી કિંકરી કહાવું વમારીરે રસીયાણ;
દાસ ક્યાના પ્રિતમ લ્યો શુધ મારી હો રંગ રસીયાણ. ૫
- માગશર માસે મળવા મન અકળાયરે રસીયાણ;
પ્રીત વણી પીડા કંઈએ ન કહેવાય હો રંગ રસીયાણ. ૬
- બીડ્યું સીડ્યું પાણુ અંતર બાકે લાગેરે રસીયાણ;
કાળજી છેદી કંદ્રપના ચર વાગે હો રંગ રસીયાણ. ૭
- ચિરહ વિઠળ થઈ કળ ન પડે નિશ્ચીનરે રસીયાણ;
તાલાવેલી લાગી માહારે તન હો રંગ રસીયાણ. ૮
- દુખ દાવાનળ પ્રમથો કેમ સહેવાયરે રસીયાણ;
ધીરજ રાખુ પશુ કહાં લગી રહેવાય હો રંગ રસીયાણ. ૯
- નીમે પ્રાણુ જશે વલખી હવે મારેરે રસીયાણ;
દાસ ક્યાના પ્રિતમ પ્રાણુ બચાવો હો રંગ રસીયાણ. ૧૦
- પોસ માસે રાય રૂટેથી મુક્યારે રસીયાણ;
અખળાના આધાર અવસર મુક્યા હો રંગ રસીયાણ. ૧૧

- ઘણું શું કહીએ સમજી લેજોરે રસીયાજી,
 વિજેગ પાપે અવર દંડ મંદ્ર દેજો હો રંગ રસીયાજી. ૧૨
 સ્ત્રી દુઃખ નહિ પતિ જો સસે મારેરે રસીયાજી;
 તેથી કંઈ ઘણું તે મન જિતારે હો રંગ રસીયાજી. ૧૩
 એક અદક હવે તે શું કહીએરે રસીયાજી;
 અતુર શિરોમણ અતુરાતું દુઃખ લઈએ હો રંગ રસીયાજી. ૧૪
 આ જોખનમાં આગી સુખને માણેરે રસીયાજી;
 દાસ દયાના પ્રિતમજી તક જાણે હો રંગ રસીયાજી. ૧૫
 માહા માસે તો મારા સમ ઘેર આવેરે રસીયાજી;
 આ રતમાં કંપતી લે સુખ લ્હાવો હો રંગ રસીયાજી. ૧૬
 પ્રથમ અમો એમાં કાંઈએ નવ લહેતારે રસીયાજી;
 શીખવી સમજાવી શું મહેલ્યાં વહેતાં હો રંગ રસીયાજી. ૧૭
 બહાલા ચમતે બ્હેરે શું વાળ્યું આવુરે રસીયાજી;
 આવડું શીઠ કર્યું બ્યારે નોતું જાણું હો રંગ રસીયાજી. ૧૮
 પ્રેમ પંથમાં કાંઈ કપટી ન સારેરે રસીયાજી;
 આવડું શીઠ કર્યું બ્યારે નોતું જાણું હો રંગ રસીયાજી. ૧૯
 વીરહ વનદીમાં પીકું ધું નીસ દહાડેરે રસીયાજી;
 દાસ દયાના પ્રિતમજી મને કહાડો હો રંગ રસીયાજી. ૨૦
 દામણ કેસ કુલ્યાં હું કરમાણેરે રસીયાજી;
 આ વનમાળી પિયુ સિંચુ ન મુરૂં પાણી હો રંગ રસીયાજી. ૨૧
 વસંત ઋતુ તો સહુને વાહલી લાગેરે રસીયાજી.
 તમ પાપે મને બાણુ રહેમાં વાગે હો રંગ રસીયાજી. ૨૨
 અમીલ ગુલાલને કેસરના રંગ ઘોળેરે રસીયાજી;
 વિલાસ સુખ નવ લીધું મુજ ઉર હોળી હો રંગ રસીયાજી. ૨૩

- મુખની રતુ શોકની સગે સોહીએ રસીયાળ;
 ઘુસકો રોણું તો હમારે જોઈએ, હો રંગ રસીયાળ. ૨૪
 પ્રથમ થઈ પ્રભુ શે નવ નાખ્યાં મારી રસીયાળ;
 દાસ દયાના પ્રીતમ આ ગતી ધારી હો રંગ રસીયાળ. ૨૫
 અમર અંદ્ર કીરણ સહુને મુખકારી રસીયાળ.
 એકલડીને લાગે નેહ કટારી હો રંગ રસીયાળ, ૨૬
 મુખકારી હતા તે સહુ દુખ દેહે રસીયાળ,
 ગોઈ જોઈ સંભારી મુખ આંસુ વહે છે હો રંગ રસીયાળ ૨૭
 કહે કોઈ શું કરમ તણો એ દોશરે રસીયાળ.
 સો, દરપણ પણ ન આણો રોષ હોય હો રંગ રસીયાળ ૨૮
 આ દહાડા ક્યાં મુક્યા હતા સંતાડી રસીયાળ.
 જોખન અવસર આવો આપ્યો કહાડી હો રંગ રસીયાળ. ૨૯
 તમે કહેતા ને અમે માનતાં સાચુ રસીયાળ.
 દાસ દયાના પ્રીતમ કીધું કાચું હો રંગ રસીયાળ. ૩૦
 વર્ષશાપે વજ્ર ચુંતું સધળું દીસે રસીયાળ;
 જન ઝાઝા પણ કેને મન જઈ દીસે હો રંગ રસીયાળ. ૩૧
 સરવે સરોવર મુકા ચાતક લેખે રસીયાળ,
 અંદ્ર વિના જે અંકાર ઉજ્જડ દેખે હો રંગ રસીયાળ, ૩૨
 વીર્યું હોય તે એ સાચું પરમાણુ રસીયાળ,
 પીડ પ્રસૂતાની શું વંજા જણે હો રંગ રસીયાળ. ૩૩
 વીરહ વેદના ઘણી કઠણ બહુ દુખથી રસીયાળ;
 વેઠે તે જણે ન કહેવાય મુખથી હો રંગ રસીયાળ. ૩૪
 સ્નેહ તણે ધા મધમ થઈ ન રજાયરે રસીયાળ;
 દાસ દયાના પ્રીતમથી મુખ ચાય હો રંગ રસીયાળ, ૩૫

- જેઠ માસે તો સહુ સરોવર સુકા રહે છે રે રસીયાજી, ૩૬
 મુજ લોચન ધારા નવ સુકી વહે છે હો રંગ રસીયાજી;
 ગ્રીશ્મરત્નને તાપે તન અઠગાચરે રસીયાજી.
- પવન ટુવરાથી તે સઘ સમાય હો રંગ રસીયાજી. ૩૭
 ગ્રીશ્મતાને દીપ વામુથી વામેરે રસીયાજી;
 વિરહ વન્હી આ પવને વૃદ્ધિ પામે હો રંગ રસીયાજી. ૩૮
- પય ઉભરાણું તે છાંટે નીર સમાચરે રસીયાજી,
 તાવુ તેલ મળે જળ બડકા ચાય હો રંગ રસીયાજી; ૩૯
 પ્રેમ પાવકની પીડ સહુ દુખતી અળગીરે રસીયાજી;
 દાસ દયાના પ્રીતમથી તમથી વળગી હો રંગ રસીયાજી. ૪૦
- અશાડ માસે અતી ઉંડું દુઃખ સાહેરે રસીયાજી.
 ધંખીડાં પણ મળાને માળો બાલે હો રંગ રસીયાજી. ૪૧
 કોને કહીએ ને કહે અદેખાં યદ્યચરે રસીયાજી,
 અંતર આગે ઢાંક્યા ધીકી મરીએ હો રંગ રસીયાજી, ૪૨
- કીડા કાષ્ટ જ્યમ ખોળું કરે ખાઈ બાધુરે રસીયાજી;
 તેમ વીરહ કીડે કાળજી કરડી બાધું હો રંગ રસીયાજી. ૪૩
 ઉપરથી તન સાંઈ સહુ મોઘ દેખેરે રસીયાજી;
 બીતર બડકા પ્રાણ પોતાનો પેજે હો રંગ રસીયાજી: ૪૪
- જે જાણે તે મુરખ કહે એ વાતેરે રસીયાજી,
 દાસ દયાના પ્રિતમ દુખ બહુ ભાત હો રંગ રસીયાજી. ૪૫
 શ્રાવણ માસે સરવડે વરસ્યો મંદીરે રસીયાજી
 પાવસરતુ શોભા યદ્ય દૃઢવન હો રંગ રસીયાજી; ૪૬
 વૃક્ષે વળગી વેલડી યું નવ છોડીરે હો રંગ રસીયાજી.
 ઇવિ માત્રી બેલ તો નાંખી તોડીરે હો રંગ રસીયાજી. ૪૭

એક દીવસ આપણુ ત્યાં વાતે વળગ્યારે રસીયાજી
 ધન વરસ્યો બિજ્યાં પણુ ન થયાં અળગાં હો રંગ રસીયાજી ૪૮
 મેં પણુ સીત સહેવાઈ નહીં બાણું કંપીરે રસીયાજી;
 ત્યારે તમે મુજને સર્પ દહીયાશું ચાંપી હો રંગ રસીયાજી ૪૯
 સંભારી તે સુખ કાળજડું શરેરે રસીયાજી.
 કાસ દયાના પ્રીતમ વિસારી શા માટે હો રંગ રસીયાજી. ૫૦
 પુરષોત્તમ માસે આશા તમારીરે રસીયાજી;
 પુરવ પુન્યે યશે જુઓ મન વીચારી હો રંગ રસીયાજી. ૫૧
 આતુર જન સંતોષો કરી સનમાનરે રસીયાજી;
 અધરામૃત પાઇ આપો જીવલદાન હો રંગ રસીયાજી ૫૨
 આ એક માસ તો પુન્યદાનને ઢૂઢાડોરે રસીયાજી
 પ્રણુ પદારતાં શેવા કરે કર ટાહાડો હો રંગ રસીયાજી; ૫૩
 અવર દેવ શેવ્યાની શ્રદ્ધા છે નહીરે રસીયાજી.
 પુરષોત્તમ પરશુમિતે અવર ઘટે નહીં હો રંગ રસીયાજી. ૫૪
 પ્રાણુ જશે તોયે તમ વિના નહીં બજીયેરે રસીયાજી;
 કાસ દયાના સ્વામી એમ સમજીએ હો રંગ રસીયાજી; ૫૫
 બાદરવે બડ વરસે ચપગા ચથકેરે રસીયાજી;
 એ સમે હું આવી પાપલ ઝમકે હો રંગ રસીયાજી. ૫૬
 હું બીની કુધી ધન વરસ્યો આકાશેરે રસીયાજી;
 પ્રીતાંબર હોરાડી લીધી પાસે હો રંગ રસીયાજી; ૫૭
 સવણું સુખ કાંઈ પ્રગટ નથી કહેવાતુરે રસીયાજી
 વિલસ પણુ કાંઈ કહું છું નથી રહેવાતું હો રંગ રસીયાજી; ૫૮
 પાલવ પાથરી કાલાવાલા કરીનેરે રસીયાજી;
 પ્પો લાગી કહું છું ફરી ફરીને હો રંગ રસીયાજી. ૫૯

વિરહ દુઃખ નથી સેહેવાતું હવે આવેરે રસીયાજી;	
દાસ દયાના પ્રિતમ શું લલસાવે! હો રંગ રસીયાજી.	૬૦
આશ્વિન આવ્યો સઘ મારા સુખકારીરે રસીયાજી;	
વામ આંખલડી ફરકે છે કાંઈ ખ્હારી હો રંગ રસીયાજી;	૬૧
રાસ રમણની રતુ આવી તમે જણોરે રસીયાજી;	
ગિહારી લીલાનાં સુખ માણો હો રંગ રસીયાજી.	૬૨
શરદ પુનમની નીશે પુરણ શશી પ્રગટ્યોરે રસિયાજી;	
તમથી રમતાં સુખ દુઃખ માહરા મટશે હો રંગ રસિયાજી.	૬૩
કરુણા નીધી છે માટે કરુણા કરશેરે રસિયાજી.	
વહાલાંની વીનતી રહેમાં ધરશે હો રંગ રસીયાજી.	૬૪
આનંદ ઉપન્યો ઉરમા વાસમ રસિયાજી;	
દયાના પ્રિતમજી મને મળીયા હો રંગ રસીયાજી.	૬૫

ભાગ ૨ એ

ગાંધીયાની સ્તુતીના મહીના.

(કારતકે કાળસને તથ્યું એ રાગ.)

કારતકે કેટી કલ્પના કરીએ, ગાંધીજીઆમાં ઘેસાં થઇ ફરીએ;
 સુખ દુઃખ સર્વે સહી રહીએ, ઓધવ મારી સ્તુતી કહેજો;
 દુઃખરે માફ દીલ મધે લેજો. ઓધવ૦ ૧
 માગશરે મેણાં લીધાં માથે, જીવણજીએ વચન આપ્યાં હાથે,
 કે રજની રમીશું તમારી સાથે, ઓધવ મારી સ્તુતી કહેજો. ૨
 પોસે તો ધીરજ કેમ ધરીએ. કહોતો વાલા વિખણાં પી મરીયે;
 જીવણ વીના જીવીને શું કરીએ, ઓધવ મારી સ્તુતિ કહેજો. ૩
 માહે તો મીત્રી તોડી મારી, વાલે મારે કુખળ કરી નારી;
 આ શું હીધુ મોહન મોરારી, ઓધવ૦ ૪

રાત્રી શીકર કહે મનમાં, દીવસ રાત ચિંતા મનમાં;
 ત્રીપુટી જેમ હરણી કરે વનમાં. ઓધવ મારી૦ ૧
 ચક્રતરે ચીત કરે આળા, મુકી ચાલ્યા મેરલીવાલા;
 દરશન તમે દોની નંદલાલા. ઓધવ મારી૦ ૬
 વધુપ્રાપ્તે વનમાં ડાવલ ખોલે, તેથી માસં તણુભોવન ડોલે;
 તેજન માંડે જાય છે જડગલે. ઓધવ મારી૦ ૧૭
 રહે તે: જળ ભરીમાં નેણે બંધન મારા હરિવરને કહેણે;
 ખટકે વાલ: નાથ તણે મેણે. ઓધવ મારી૦ ૮
 આપાડે તો ઇશ્વરા વરસે, પીઠિ વિના મન માંડે તલસં;
 મોહનવર મેહેર હવે કરશે. ઓધવ મારી૦ ૯
 આવાણુ સંભળ સાહેલી, નમેરા તો નાથ મ્યા મેલી;
 ઝાકુળીયામાં ચઢને કહે ધેલી. ઓધવ મારી૦ ૧૦
 બહરવે બૂદર મોટો અમને, જાણુ હવે શું કહીએ તમને;
 વાયદો કરી વાલા અમને. ઓધવ મારી૦ ૧૧
 આસો માસં આવી દીવાળી, ઘેરે અવ્ય મોહન મોરારી.
 લગામળ સહિ સંખી શ્યો તાળી. ઓધવ મારી૦ ૧૨
 બરેરે માસં રાત્રે તો કરીયા દાસ રજુછોડના સ્વામી મળીયા,
 તેથી મારા જન્મ મરણુ ટળીયા. ઓધવ મારી૦ ૧૩

(૫) પતીને પરદેશ ન જવા દેવા વિસેના મહીના.

(ઓધવજી સદેસો કહેલે શામને એ રામ.)

કારતક મહીને અજળા કહે છે કંધને,
 હવે શિયાળા આવ્યો સ્વામી નાયલો
 હીમાળુ વા વાયારે હલકી ટાકમાં;

શું શોધો પરદેશ જવાનો સાથજો;
 એ મહીને નવ જઈએ પીઠ પરદેશમાં
 માગ્યાર મહીને હોંશ વણી મન માલરે,
 રસીયા સગ રમ્યાની માજમ રાતજો
 મુઘટો કાઢીરે ધર આમળ ધર;
 પીયુ મેલો પરદેશ જવાની વાતજો
 એ મહીને નવ જઈએ પીયુ પરદેશમાં
 પોસે જે અખજાને પીઠે પરદરી;
 તે નારીનાં પુરુષ મળ્યાં પાપજો
 સાસરીએ રહીને તે શા મુખ ભોમવે
 મેયરમાં નવ ગોઠે મા ને બાપજો,
 એ મહીને નવ જઈએ પીઠ પરદેશમાં.
 માહા મહીને નવકરીએ નાથ મુસાફરી.
 ધઉં સાટે જઈ લાવો ખોરી નગર જો;
 બેંચીને જમચું રે મારા વાલમા,
 જરેર નહી જવા દેઉં ધરથી બહાર જો;
 એ મહીને નવ જઈએ પીઠ પરદેશમાં.
 કાગ રમે કામજીમાં નર તે નારીયો,
 યેર ઘેર નોતમ કોતક નવલાં ચાય જો;
 જે નારીના નાવલીઓ નાચી ગયો,
 કહો તેણે કેમ નજરે જોયું જાય જ;
 એ મહીને નવ જઈએ પીઠ પરદેશમાં.
 ચર્મતરમાં ચતુરને પંથ ન આલખું.
 જે ઘેર નારી સારી ચતુર સુનાય જો;
 વાહાલખજો વચને પીઠને વચ કરે,

૧

૩

૪

૫

નીરધારું તે પડ્યું રહે પરીઆણુએ;
 એ મહીને નવ જઠએ પીડિ પરદેશમાં.
 વાવલીયા વાયા તે પીયુ વધશાખના,
 રજા હોને માર માણેક મેલુ થાય જો;
 નચનીનું મોતી રે હીરો હારનો,
 કહો પરદાથે તે કયમ ધીયાં જાય જો;
 એ મહીને નવ જઠએ પીડિ પરદેશમાં.
 જેઠે તો પરદેશ જાયું દોલણું,
 ધુમ ધીએ ને લાવ જેવી લુ વાય જો;
 કામળા છે કાયા રે મારા કંચની,
 વણુ સીચ્યાં જેમ કુલડીયાં કરમાય જો,
 એ મહીને નવ જઠએ પીડિ પરદેશમાં.
 અંજર ધન છાયોરે માસ અપાદમાં,
 મોર બોલે ને મેહ વરસે મુશળધારજો;
 કચરો ને કાઢવરે મચી છે મેઢની,
 પંખી માળા ઘાલે કારો કાર જો;
 એ મહીને નવ જઠએ પીડિ પરદેશમાં.
 શ્રાવણમાં શીવ પુણને મુખથી માગીયે,
 વા'લાનો નવ શાળે કઠી વિજોગ જો;
 ઉમીઆના સ્વામીજી આપે એટલું,
 સામુતા જાયાનો નીત્ય સંજોગ જો.
 એ મહીને નવ જઠએ પીડિ પરદેશમાં.
 માદરવો ભરજોખનનો કરી નહી મળે;
 પહી જાશે જેમ નહીઓ કેરો નીર જો;
 એવારે દીવસ એળે નવ કહાડીએ,

૬

૭

૮

૯

૧૦

વાત વિચારી જુઓ નથુંદના વીર જો,
 એ મહીને નવ જઈએ પીઠિ પરદેશમાં. ૧૧
 આસોના દિવસ તો અતિ રણઆમણા,
 ખાતું પીતું કરવા નવલા ખેલ જો;
 ભેમાં બેસી જમીએ રમીએ સોગટે,
 જાતીમાં બીડીને રાત્રું છેલ જો;
 એ મહીને નવ જઈએ પીઠિ પરદેશમાં. ૧૨
 માસ અધીકમાં અધીકપણે શું ફીજીએ,
 રહેા જોડીને તેણુ સંગાથે તેણુ જો;
 જમ ન આણે થાયે કાચ ખીલોરનો,
 દસ દયાના પ્રિતમ જાણે પ્રવિષ્ટ જો;
 એ મહીને નવ જઈએ પીઠિ પરદેશમાં. ૧૩

ભરથજના મહીના ચાલ લાવણી (૬)

અમર પીઠલે પોર રામતોમિકો જન્મ લીયા,
 અવધવેરી સુખધામ સખી મિલ મંગળ ચાર કીયા;
 ખગર જળ દશરથ પાઠરે,
 દેવદાન ગજરાજ ગેદીન ચોડેકી ખીજાઈ.
 સખા સખ ટુલનસે છાઈ,
 કરમ લેખ ના મીટે કરો કોઈ લાખ ન ચતુરાઈ;
 રામ ચલે જનખાસ રાવત કલિશંકા મોઈ. ટેક. માસ. ૧.
 લગતહી વધરાખ કેકઈ ખાવર કરદારી,
 થીક જીવણુ ધિકાર બચા જદ તુમમસ મા તારી,
 દુઃખ તુમ નગરિકો દીતોરે,
 તીન લોકકે નાય રામ તીને જનખાસી કીનિ.

કુમત કુમત એસી બન આઈ કરમ રામ. માસ. ૨

જેઠ પંચ મિલ કહે ભરથકુ ગાદી બેઠ રહે.
ભરત ધરત કાનપર હાથ પંચ મેરી ગરબન મત મારો.

સરે નહી એ બાતન કાળે,

હમ તો હરિકે હાસ રામ અન્નેધ્યાકે રાગ,

બાત એ સખકે મન બાધ કરમ રામ, માસ. ૩

અસાદ આશા રામ મિલનકી મનમે લાગ રહી.

કેંઈ રામ બન પાછી બતાવો ભરત કહી.

નગરકે નર એર સખ નારી,

રથ ટોલે મળરાજ રાજ સખ ભરથ સંમ તથ્યારી:

નદી મુનિ સાગરકું ધાઈ. કરમ. રામ. માસ. ૪

આવણુ સીંગમેર પુર પહોચે બીડ ભઇ બાધ,

મીલન વેર કટક દળ સોજે લગ્નકી તથ્યારી:

ભરથસે પૂછ કરાર કરો.

રામ શીયાકે કાજ નિકટ તુજ ગંગા તીર મરો,

અબર જળ ભરથને પાઇ કરમ રામ. માસ. ૫

બાદો બીલ ભરથસે બેટ કરે બનમેં,

કંદમુળ દળ ફુલ ભરતરો બેટ કરે બનમેં.

ભરથને આગે કર લીને,

ભરથ રાજ મુનિ ણસ પ્રાગમેં, જાય દરસ દીને.

પ્રાગકી દુનીયા હેં ગઇ કરમ રામ, માસ. ૬

ફુવારકીએ ખીજ આહરા મુનિ ફુલવાયે,

દો કર્નેડ પ્રકમા કરે કહિશ્યા માતાએ,

હમારો જીવન સફળ બયો.

એતની બાત સુન મુનિ સખ, આસિરબાદ દીઓ,

ભરતકુ માતા સમન્નઘ. કરમ રામ.

માસ. ૭

કારતીક કુચ પ્રાગસે ઢીયો, ચીત્રકોટ કરાયે,
અંગ બહુત માથેપર જટા રામ લક્ષ્મણને પાયે.

ભરથ ચીર ચરણોપે લાયે,

ચરણ ઉઠાય હીરદેસે તેનન નીર જઠાયે. ૨

સિંધાસન એડે રઘુવાઘ. કરમ રામ.

માસ ૮

અંગદન વારમવાર ભરથકુ રઘુવર સમન્નજે;

જાવ અન્નેધ્યા રાજ કરો મુનિ સખ મુખ પાજે.

ભરથ તુમ લોટ જાવ જાઘ, બારા બરસ ખીતજાયજે તે પીછે.

હમ આઘ, ભરતસે એ સમન્નઘ. કરમ. રામ.

માસ ૯

પોસે આશ રામ મીલનકુ, જુદ ગઘ ભીર ધની;

ગુર વશીષ્ઠ મુનિ સમન્નવે કહે અપની.

ખીનતી જોત જાત ઠીની,

રામ કંધાપતી ચરણ ખવરાવું, ભરથકુ દીની,

ભરત તુમ લોટ જાવ જાઘ. કરમ રામ.

માસ. ૧૦

મહા મનાયે સાન ગયે હે, બંધે લગે એ રામ.

જનકપુરકુ લનખ પહોંચે ભરત અન્નેધ્યા ગામ, ૨

ખવરાવું ગાદી ધરદીની,

રામચંદસે અધિક તપસ્યા ભરથને ઠીની.

અઝાઘ થેહીસે પાઠ કરમ રામ.

માસ ૧૧

લંકા માર ગરદ કર ધારી રાજ વીભીશણકુ દીનો;

લોટકે અન્નેધ્યા આયે.

શીવ સત્કાદીક વાસુદેવ સખ ભરથનકુ ધાએ;

ગાદી એડે રઘુવાઘ. કરમ રામ.

માસ. ૧૨

નમે શાલ અધીક મહીના અમે હન મહન પટે,
લાલનદાસ બાસ બરોહી રામ રામ ઉચરે.

બરતકી એહી બારા માસી.

સવધ્યા સુનવધ તરે કટે જમકી હાંસી.

નહલેં એસી લખ આઇ, કરમ લેખ રામ ચલે. માસ. ૧૩

નંદલાલના મહીના. (૭)

આવેને નંદલાલ રમવા આવેનેરે,

નિરમે કયા છે નાય, રમવા આવેનેરે

કારતક તો તે કળે કહાણ્યો. બરદરીએ જેમ જલાજ

માગજર મહીને મારગે મેલી હવે અમારં કાણુ છે બેલી.

ગીરધર વીના થઈ બેલી, રમવા આવેને. ૨

પોસ માસે જીવન પ્રાણુ તણુ છું. લોકડીઆની લાજ લોપુ છું

સંસાર તાજ કરું છું. રમવા આવેનેરે ૩

મહા મહીને મન્દીરીયારે સુનાં હરીવીના આસનીયાં સુનાં;

વહાલા વિના જન્ય છે જોખનીયાં. રમવા આવેનેરે. ૪

શામળે કમળગતીરે હોળી, અખીલ ગુલાલે બરાવુંરે ઝોળી,

વહાલા વિના ચેલે કાણુ હોળી રમવા આવેનેરે. ૫

ચત્રતરે મને ચીંતારે લાગી, સુની મેજલડીમાં જાગીને જાગી,

વહાલાની લેહે મને લાગી, રમવા આવેનેરે. ૬

વર્ષાખે વાવલીયારે વાયા આંખ ઉઘાડી ચોદશ જાયા.

આંસુમાં પલવડે લોભાં, રમવા આવેનેરે ૭

જેઠ માસે જમજીવન આવે, વેણુવ સરવે વધામણી લાવે,

વહાલો મારો મંઈ ન કહાવે, રમવા આવેનેરે. ૮

આપડે હું અજાણે નારી જોખન કરીઓ પુર છે બારી.
 પીયુતાં વચનને વિસારી, રમવા આવેનેરે. ૮
 આવણુ તો સરવડીએ વરમે, નદીએ નીર ધણેસારે ભરમે,
 વહાલો મારો થી રીતે ઉતરશે રમવા આવેનેરે. ૧૦
 બાદરવો બર કરીએરે ગાળે, લીલાં વનપક્ષવ છાળે;
 વહાલો મારો કાંઈ ન લાળે, રમવા આવેનેરે. ૧૧
 આસો માસે દેવદીવાળી, લોક વણે સહુ સેવ સુવાળી.
 વહાલા વિના તે જામે કોણ વાળી રમવા આવેનેરે. ૧૨

કૃષ્ણના મહિના ૮

ક્ષરતક કૃષ્ણ ગયા મેલી, મારા ઘેર આવો વનમળાળી;
 કુમળા કેમરે ગમે કાળી, આવો કરી રાસ રંગ વહાલા. ૧
 માગ્યાર મારગડે રમતાં, ભેળાં બેસી ભોજનીયાં જમતાં.
 દવે કરી કેમ નથી ગમતાં. આવો કરી. ૨
 પોપે તો સોસ પડ્યા અમને, વીકમળ શું કહીએ તનને;
 દીલાસા ચારે દીધા અમને, આવો કરી. ૩
 માથે મહા અંધારી રાત્રે, પુલકાંએ બીજાવી ખાટયો;
 વહાલો લીધી મથુરાંની વાટયો, આવો કરી ૪
 શમણે ફેર ફેરે હોળી, પહેરણુ અણાંને ચોળી
 મુંદડી મારી કેશરમાં રેળી, આવો કરી. ૫
 અક્ષતરે ચિત્ત કરે ચાળા, મધુવન મેહલીઓવાળા
 દરશન દો પ્રકાર લીમચવાળા. આવો કરી ૬
 વખ્તાએ વાટલડી જેતી, ઉભી રહી કુશકે રેતી;
 પાલવડે અંધુડાં લોતી, આવો કરી. ૭

નેંડે જમણવન આવે, વધામણી સહુ જોડો લાવે;
 વહાલો મારો કશુંએ નવ કહાવે, આવો દરિયો ૮
 અંધાદે અળળા રહી ઝાંખી, વહાલો મારે ભરજોતન રાખી;
 વિચારો તે વાત થશે વાંકી આવો દરિયો ૯
 શ્રાવણુ તો સરવડીએ વરસે, નદીએ તીર ધણાં ઢગશે.
 વહાલો મહારો શી રીતે ઉતરશે, આવો દરિયો ૧૦
 બાહરે બહીરે માળે, વહાલા થઈ વિહવળ તમ કાળે;
 વહાલો મારો જરીએ ના લાળે, આવો દરિયો ૧૧
 આસો મારો આવી દીવાળી, શેવો વાગું કે સુંવાળી;
 વહાલા વિના આ શી દીવાળી. આવો દરિયો ૧૨

રાધીકાના મહીના (૯)

મહીને સખી કારતક કેમ જાણે, કે વનમાં મોરલી ઠાણુ વાણે;
 કે મહીને દાણુ ઠાણુ વાણે, જુમના જાવા દો પાણી. ૧
 કે માગ્યરે મન મારું મળાયું, કે વિધિયા બાવ થકી દળાયું;
 કે જેમ લુણુ પાણીમાં બળાયું, કે જુમના. (ટેક) ૨
 કે પોષે સોસ પડ્યા અમને, વહાલા મારા શું નમીએ તમને;
 કે દીવાસા દીધા છે અમને, કે જુમના. ૩
 કે માથ મઠર તણે માતે, કે ફુલડીયાં વેરતી ખાતે;
 કે વહાલાજી મારાં મથુરાંની વાટે, કે જુમના. ૪
 કે કામણે દર દરે હોળી, કે આજી અચ્છાને ચોળી;
 કે ચુંદડી કેશરમાં રોળી, કે જુમનાં. ૫
 કે અમતરે ચતુરા ચીત ધરતી, વહાલાજીના ચુલુ માતી ફરતી;
 કે તોયે મારે વહાલે હીધી નરતી, કે જુમના. ૬

- કે વહાણ વાયા વાવલીયા, કે ઘેર પધારે નાવલીયા;
 કે દુધડે ઘોડ તારા પાવલીયા, કે જુમનાં. ૭
- જોડે જુમજીવન આવ્યા, કે સહ લોક વધામણી લાવ્યા;
 વહાલાજી મારા કથુંબે ના કાવ્યા, કે જુમના. ૮
- અપાડે અખળા ઘણ ઝાંખી, વહાલે મારે ભરજોખન રાખી;
 વિચારો હવે વાત ઘશે વાંકી, કે જુમનાં. ૯
- આવણુ સરવડીએ વરસે, કે નીર નદીએ ધણું ઢળશે;
 કે દોયલડી ટહુકલીઆ કરશે, કે જુમનાં. ૧૦
- માઠરવો બધી પેરે ગાજે, સમયર ઘેર વહોણું વાજે;
 તે તો મારા રૂઢીયાનાં ઘજે, કે જુમનાં. ૧૧
- આસોની રજની અજવાળી, કે રોવ વણું કે મુંવાળી;
 કે વહાલા વિના આ શી દીવાળી, કે જુમનાં. ૧૨
- કે રાધાના હાથે રોનાની ચુડી, રમતાં દીસે છે રૂડી;
 દુઃખરે સરવે ગયાં છે જુડી, કે જુમનાં. ૧૩

બહુચરાજીના મહાના (૧૦)

- ચર્ચતરે ચીત ધણું ખાંધુ, નમી નમી બહુચર આરાધુ;
 મન મારું ગોખે જઈ લાવ્યું, સેવેને સંખલપુર રાણી;
 વહાણામે વાવલીઆ વાયા, માણના ઘંટ તમે આવ્યા;
 અંબાજીની મોટી છે માયા, સેવેને. ૨
- જોડે તો જુમતી છે સારી હરિહર બહુ વધી વારી;
 ગોખ ઉપર જઈ બહીહારી, સેવેને. ૩
- અપાડે મેઘ ધણું ગાજે, છત્ર શીર બહુચરને ઢાજે;
 ચોધડીયાં તો અલણુત વાજે, સેવેને. ૪

આવણુ સરવડીએ વરસ્યો માછને ભજશે તો તરશે;
નીકર તમે અથડતાં મરજો. શેવોને ૫.

બાહરવો બલીપેરે ગાજ્યો સેવકને સનમુખ તો યાજ્યો:
પુડતાં આવણી સાહાજ્યો. શેવોને. ૬

આસો માસો આવી દીવાળી આવ્યાં છે અંબા ને કાળી
ગરબે રમે મોટાં મહાકાળી શેવોને ૭

કારતકે કોયલડી બોલે ના આવે માછને તોલે;
તે જતાં ત્રીભોવન ડોલે, શેવોને ૮

માગશ્વર માનસરોવર નાહે ચાચર આરી ગરબા તો ગાજે
સેવકની મા કરજો સાહે શેવોને ૯

પોષે પ્રીત ધણી ધારી પાંડવ લીધા ઉગારી
કોરવ સરવે ગયા દારી. શેવોને ૧૦

માહે તો મને નથી ગમતું મન માફ રહે છે ભમતું,
મન માફ માછમાં રમતું. શેવોને ૧૧

દ્રાગણે ફર ફરતી હોળી, પહેર્યાં માએ ચરણાંતે ચોળી;
કેસર બહુ છાંટ્યા છે ઘોળી. શેવોને ૧૨

બારે માસ પુરણુ ફીધા ફીટતે દંડ બહા દીધા,
દેવતા સહુ ઉગારી લીધા. શેવોને ૧૩

આસો સુદ બીજને બુધવારે બારે માસ રહ્યા નીરવારે;
વસ્ત્રભની કરજો મા વાહારે. શેવોને ૧૪

થોભણુદાસના મહીના. (૧૧)

કારતકે કોડામણીરે, ક્ષીણો પુનમ કેરો અંદ વાલા;
રાધા કરે ઢરીની વિનતીરે, ચરણે રાખો મોવિંદ વાલ. ૧
માગશ્વર મેલી ગ્યારે, પીઠ ગ્યા પરદેશ વાલા,

- ભરજોખનમાં ભામનીરે, અખળા ખાળેવેશ વાલા. ૨
- પોષ માસે પુછામણીરે, સાંભળ સદ્યર વાત વાલા;
- શ્રીકૃષ્ણ ચાલ્યા દારકારે, સોળસો ગોપીઓનો નાથ વાલા. ૩
- મહા મહીને મન માહરે, ચીતડું બ્યાકુલ થાય વાલા;
- શમણું લાઝ્યાં શ્રીરામનારે, દીઠા જાદવરાય વાલા. ૪
- દાગણ માસે ફરકીયારે, વાગે છે તાલ મરદંગ વાલા;
- મધુરી શ્રી વગાડે વા'લો વાંસળીરે હોળી ખેલે ગોવિંદ વાલા. ૫
- અર્ધતરે ચિતામણીરે, નાગ્યો નાવલ દાર વાલા;
- કોઈ લાવે પીઠની વધામણીરે, આપુ એકાવન દાર વાલા. ૬
- વઢશાખે વન વેડીયારે વેડી છે ઢાઢમ દ્રાક્ષ વાલા;
- ઢાયલડી ટઢકા ઢરેરે, સરવો લાગે એનો સાદ વાલા. ૭
- જેઠ મહીને રથ તપેરે, જેના કિનાળાના તાપ વાલા,
- લંકામાં જવાળા પ્રજેજેરે, ઉભા રહેા રઘુનાથ વાલા. ૮
- અપાઝ માસ ભલે ઉલટયોરે, થાય વિજળીઓના વેગ વાલા;
- ભલીરે ઉલટી બીની વાદળીરે, વરસ્યા ખારે મેધ વાલા. ૯
- આવંથુ વરસે સરવરીએરે, નદીએ નીરમળ નીર વાલા;
- બીજે તે રાણી પદમણીરે, બીજાય દક્ષણી ચીર વાલા. ૧૦
- ભાદરવો ભલે ગાજીઓરે, શીતળ થયા શરીર વાલા;
- ઝેરાદે ખીંજયાં ધર આંગણેરે, પીઢિડો બીંજાય પરદેશ વાલા. ૧૧
- આસો માસે દીવાલડીરે, સુંદરી સજે શલ્યુગાર વાલા;
- લીલાવટ દીલડી સોહામણીરે, કંઠે એકાવળ દાર વાલા. ૧૨
- ખારે માસ પુરા થયારે, આવેલો અધિક માસ વાલા;
- ગાય શીખેરે સાંભજેરે, બિનબે સોભણુદાસ વાલા

ભાગ ૩ જો.

અંબાજીના મહિના (૧૨)

કારતક માસે કરશુ કરો મુજ માતરે.	મા અંબાજી	
અલબેલી અંબા સાંભળ મારી વાતરે	મા અંબાજી	૧
વાત સાંભળીને સમરૂ થી હરીનાંથરે	મા અંબાજી	
તારા દર્શનની મને મોટી અંબા આશરે	મા અંબાજી	૨
માગશર માસે મન મળવા અકળાયરે	મા અંબાજી	
તારી પ્રત્યક્ષ કરતાં અંબા દીન વહી જાયરે	મા અંબાજી	૩
દીન વહી જાયરે આશા મુજને મોટીરે	મા અંબાજી	
તારા રંગ મંડપમાં હું નવ આવી હોટીરે	મા અંબાજી	૪
પોસ માસે મુજને મળવા સોશરે	મા અંબાજી	
મુજ રાંક ઉપર શો ધરવો માજી રોશરે	મા અંબાજી	૫
રોશ ન ધરીએ તમે દેવી છો દયાળરે	મા અંબાજી	
જેતું નામ ધરાવે શેવકજન પ્રતીપાળરે	મા અંબાજી	૬
મહા મહીને કાંઈ પ્રત સાંભળ્યાં તમારાંરે	મા અંબાજી	
મા શું જીવો છો કુડાં કરમ અમારાંરે	મા અંબાજી	૭
કુડા કરમની કરશી છે મધ્યાનરે	મા અંબાજી	
તારા દરશનનું મને મોટું ધ્યાનરે	મા અંબાજી	૮
દાગજુ માસે ફરીફરી ઉલટે અંગરે	મા અંબાજી	
રંગ ભર્મા મનડાં નવ કરશો ભંગરે	મા અંબાજી	૯
ભંગ ન કરશો તનહું અમારૂં તલપેરે	મા અંબાજી	
ચીત અમારૂં ચરણે આવી અટકેરે	મા અંબાજી	૧૦
ચપ્પતર મહીને ચીંતા મુજને જાઝીરે	મા અંબાજી	
જનમ ધરી નવ નીરખ્યાં અંબા માજીરે	મા અંબાજી	૧૧
નવ નીરખ્યાં મેં અંબા અકળ રૂઝપરે	મા અંબાજી	

મા વળતી ક્યાંથી દેખીશ માતા રૂપે
 વઢશાખ મહીને વરસ જાય દેહ નાહીરે
 મા હવે વળતી વેળા રહી છે માહીરે
 વેળા માહી મોટું દુખરે
 વળતી ક્યાંથી દેખીશ માના મુખરે
 જેઠ માસે મુજને તેડા ઠેઠરે
 નહીં તેડા તો જીવણુ જશે વેઠરે
 જેઠ માશે ને મીથ્યા ધારે જન્મરે
 ભાગ્ય નથી પણ જોઈમાં મારાં કરમરે
 અપાડ માસે અટક ન ધરીએ માતરે
 તારા દરશન માટે તલસે માઈ તનરે
 તન તલસેન દયા ન આવે માહરીરે
 મા દયાળુ દીલથી શું મુકો છો કાઠીરે
 શ્રાવણુ માસે સંઘ બરાય બહુ બારેરે
 મા ઇચ્છા હોય તે આવે તમારે પારેરે
 મા સંઘ બરાયને સહિને ઇચ્છા થાયરે
 મા પાપી હોય તે નિશ્ચે પાવન થાયરે
 બાદરવામાં શીદને મન બરમાવોરે
 તારાં દુર્લભ દર્શન આપી તાપ શમાવોરે
 તાપ સમાવી શીતળ કર્ણે છાંયરે
 શીશ નમાવતાં પ્રાયશ્ચિત પ્રલે થાયરે
 આસો માસે અરજ સાંભળો વહેલીરે
 મા આરામુરમાં કરો આનંદની હેલીરે
 હેલી કરીને પુરો મનની આશરે

મા અંબાજી ૧૨
 મા અંબાજી
 મા અંબાજી ૧૩
 મા અંબાજી
 મા અંબાજી ૧૪
 મા અંબાજી
 મા અંબાજી ૧૫
 મા અંબાજી
 મા અંબાજી ૧૬
 મા અંબાજી
 મા અંબાજી ૧૭
 મા અંબાજી
 મા અંબાજી ૧૮
 મા અંબાજી
 મા અંબાજી ૧૯
 મા અંબાજી
 મા અંબાજી ૨૦
 મા અંબાજી
 મા અંબાજી ૨૧
 મા અંબાજી
 મા અંબાજી ૨૨
 મા અંબાજી
 મા અંબાજી ૨૩
 મા અંબાજી

સેવક જનને તેડો તમારી પાસરે	મા અંબાજી ૨૪
માસ બારે પુરણ કીધા માતરે	મા અંબાજી
મા વીશમપરી વિશ્વાસ ન કરશો ઘાતરે	મા અંબાજી ૨૫
તેરમો મહિનો પુરુષોત્તમ કહેવાયરે	મા અંબાજી
મા હરી પ્રતાપે પુરુષોત્તમ સહુ ચઢાયરે	મા અંબાજી ૨૬
આંરાસુરમાં નીત આનંદ થાયરે	મા અંબાજી
કરજોડી બાપુ શેવક ગાયરે	મા અંબાજી ૨૭

મીતાજીના મહિના (૧૩)

સાખીઓ.

મારા શ્યામ મુંદર શ્રી રામરે કેને આશરે રહીએ;
 મારા પલ પલ માની પ્રણામરે, લલના સંગ લઈએ,
 ઘરબાર અલગ ધનશ્યામરે, મારા સમ નવ જાણએ. ૨૬.

કારતક કેમ કાઢીએ, જુગ જેવી પળ જાય;
 તાગ નથી જેમ તોડીએ, પણ મળવાને મન અકળાયરે માં ૧

જોખન હરીયા ધુધવે, પીયુ દેશાવર દુર,
 અણુજાણ્યા અનુભવી, તે શું નીરનું જાણું તુરરે. માં ૨

માગશરે ઘેર વિજેગણી, પીયુ પરદેશ પ્રયાણ;
 ખવાયે અળગું ખોળીયું, જેના પરવરા પડીયા પ્રાણરે. માં ૩

જળથી જુદી માણવી, રાખો કરી વિવેક,
 વાર મારા વાલમા, એવા પ્રાણ ન રહે પલ એકરે. માં ૪

પોણે પ્રિતમ પ્રીતડી, વિરહ બાણ વા વલાય;
 એ ધાયલનો અંત નહિ એનું તન તરફડીયાં ખાયરે. માં ૫

ખાતું પીયું ખેલવું, ઝોઢણ પહેરણ અંગ;
 બોલવું ચાલવું બેસવું, એને પોઢવું ન ગમે પલંખરે. માં ૬

માથે મન તલસે ધણું, ઝુરે વિજેગણુ નાર;
 લક્ષ વીંછીની વેદના ઉપજે ચીતમાં અનેક વિચાર. માં ૭
 ફાગણુ હોળી ફાલગુણુ રમે સઠે કોય;
 એક હોળી મારે આંગણે બીજી હાથે હોળી મારા હોયરે. માં ૮
 બીતરમાં બડકા બળે, જન દેખે નહી ઝાળ;
 વલખાં મારે વીધવીધે, જેને ડસીએ વીરહ વ્યાધી વ્યાળરે. ૯
 અઘતર અઘર ચીતની, સશી વિદેશી શામ;
 બરજોખનમાં એકલી એતો ફાઝયા ઉપર જેમ ડામરે માં ૧૦
 સુભાગીઆં જે સાસરાં, સજેડ સ્નેહ સહીત;
 કથમ કરી વસીએ એકલાં રાણીબાયા જન્મની એ રીતરે માં ૧૧
 વા વાયા વધશાખના, આંખે આવી સાખ;
 ભોગી ભમે વિવેકશમાં ચાય હૃદય બળી ખાખરે, માં ૧૨
 મુગાને સ્વપ્નું ચયું. મનમાં રહી મુઝાય;
 પ્રીતીનું તો પારખું, જે જીભે રહ્યું નહી જાયરે. માં ૧૩
 જેઠ તથા તડકા પડે, લાલ જેવી લુ વાય;
 મુનાં મંદીર માળીયાં મુની સેજડી ખાવા ધાયરે. માં ૧૪
 જાય ન રજની દીન જાતાં, રાત ગએ દીન ન જાય;
 વીરહ દુઃખ સ્વામીતથાં, એતે નજરે જોઈ કેમ જાયરે. માં ૧૫
 અપાડ ઝપકે દામની, ધન ગરજે નભ માંય;
 બરફયા પીઠ પીઠ કરે, મુણી વિહરણી વ્યાકુળ યાયરે માં ૧૬
 દેવ દાનવ પશુ પક્ષી, માનવા તો કોણ માત્ર;
 જીવતાં પ્રેમ વિજેગીયું ગાળે વિરહ વિરહીજન માત્રે માં ૧૭
 આવણુ વરસે સરવડે નદીએ આવે નીર;
 લીલી જુમી ખાસે બહી, માળે તરવર ધોર ગંભીરે. માં ૧૮

ઘોર અંધારી રાતડી ઝરમર વરસે મેહ;
 આંખેથી આંસુ ઢળે, જેનો સ્વામી ગયો તથ રતેહરે. માં ૧૯
 બાહરવો ગાળે બસો, રાજવી સહિ વૈભોગ;
 રંગમાં રહિ રહિ રોગ એ જેને વાહાલાનો શામ વીજોગરે. માં ૨૦
 ચંપા અપેલી મોગરા, નવપક્ષવ નવ યાય;
 વીરહહૃદી જાત જવાસીઓ, તે તો શોએ સુકાઈ જાયરે. માં ૨૧
 આસો આવ્યાં નોરતાં રમેજમે નરનાર;
 દીવસ દીવાળી હોહલા, તે તો જાણે હીરતાર માં ૨૨
 દંપતી અંગ ઉમંગમાં ગાનતાન ગીત રંગ,
 અંગરાગ અદ્ભુત થયા, જયજયકાર જથ્થાવે અનંગરે. માં ૨૩
 મનમોહન અધીક માસથી ધાય પ્રભુ પ્રસન;
 સંગ સીતા જેમ રાખીયાં તેમ ટળે વિરહ વ્યાધી દનરે. માં ૨૪

લાલજના મહીના

લાલજ કારતક મહીને રથ જાહવરાયે જોતયાં,
 ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૧
 લાલજ માગશર મહીને મેલી મથુરા ગયા,
 ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૨
 લાલજ પોશ મહીને પોષ્ટ ખેડો પાંજરે.
 ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૩
 લાલજ માહ મહીનાની સેજલડી સુની પડી,
 ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૪
 લાલજ શગથુ મહીને શેગથો ઘેરીયો,
 ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૫
 લાલજ ચેત્ર મહીને ચતરજુજ ચાલ્યા ચાકરીરે,

ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૬
લાલજી વેશાખ મહીને વાગે હીડાળા ઝુલતાં

ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૭
લાલજી જોડ મહીને ભુગજવન ઘેર આવીયા.

ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૮
લાલજી આપાડ મહીને અળખાતે સુખ આપજો,

ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૯
લાલજી આવણુ મહીને સરવડેથી વરસીઓ.

ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૧૦
લાલજી બાદરવો ભક્ષીપેરે ગાજીઓ,

ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૧૧
લાલજી આસો માસે દીવાળી ભક્ષે આવીયાં

ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૧૨
લાલજી ઝૂલવાડીમાં રંઝ્યાં લાલમ લાકડાં,

ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૧૩
લાલજી તેનીરે ધડાવું નવરંગ પાવડીઓ,

ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૧૪
લાલજી પાવડીઓ પહેરીને મહારે મોક્ષે આવજો,

ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૧૫
લાલજી પાવડીએથી રડ્યા તો ભક્ષે પડ્યા,

ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૧૬
લાલજી બળતી ઝળતી જોહું છું પણ ધણી ખમા,

ઓ લાલ વહેલા આવજો હો લાલ ૧૭

વેરાગ્યના મહિના

કારતક આવ્યો ઝો સખી સજીએ સોળ શણગાર;	
ઝાઢવાને નવરંગ ચુંદડી. કંઠે એકાવળ હાર,	
હવે તો ધરમાં નથી ગોઠતું, જાણે લઉં વધરાગ.	૧૬
માગશરે મુઝી ગયા, મનમાં ન આણી મેર;	
રીસ કરી મથુરાં ગયા, કુખજ શું કીધી લહેર.	૧
કહો હરી કેમ રહું એકલી મારો શો અપરાધ;	
હવે તો ધરમાં નથી ગોઠતું જાણે લઉં વધરાગ.	૨
પોષ મહીનાની પુનમે, સમણાં લાગ્યાં સાર;	
સોળે શણગાર પ્રભુ મેં ધર્મ ના આવ્યા દીનદયાળ.	૩
કહો હરી કેમ રહું એકલી મારો શો અપરાધ;	
હવે તો ધરમાં નથી ગોઠતું જાણે લઉં વધરાગ.	૪
મહા મહીનાની સેજમાં આવી વેરણુ રાત;	
હમડે મારા વીસરી, રમશું કોની સંગાય.	૫
કહો હરી કેમ રહું એકલી મારો શો અપરાધ;	
હવે તો ધરમાં નથી ગોઠતું જાણે લઉં વધરાગ.	૬
દાગણુ ધુલ્યો ધુલડે, વનમાં કેનર લાલું,	
કસ્તુરીનાં છાંટણાં, ઉટે છે અખીલ ગુલાલ.	૭
કહો હરી કેમ રહું એકલી, મારો શો અપરાધ;	
હવે તો ધરમાં નથી ગોઠતું જાણે લઉં વધરાગ.	૮
ચમતર ચપો મોરીઓ, મોરી છે દાડમ દ્રાક્ષ.	
કોયલડી ટહીકા કરે ભમર કરે ગુંબર.	૯
કહો હરી કેમ રહું એકલી, મારો શો અપરાધ;	
હવે તો ધરમાં નથી ગોઠતું, જાણે લઉં વધરાગ.	૧૦

- વધશાખે વાયા વાવલા, તપે રાધાજીનું તન;
રાધા બોલડા લેખ રડ્યાં. નથી બોલ્યાનું મન. ૧૧
- કહો હરી કેમ રહું એકલી, મારો શો અપરાધ;
હવે તો ધરમાં નથી ગોઠતું, જાણે લઈ વધરાગ. ૧૨
- જેઠ મહીને જડુરાયજી કુટી રાધાજીની વેણ;
રાધા અબોલડા લેખ રડ્યાં, નથી બોલ્યાનું મન. ૧૩
- કહો હરી કેમ રહું એકલી, મારો શો અપરાધ,
હવે તો ધરમાં નથી ગોઠતું, જાણે લઈ વધરાગ. ૧૪
- અશાડ આવી ઉલટ્યો, મેહલે માંડ્યો છે જોસ;
ગોરી ભીંજાય ધર આંગણે પીઠે ભીંજાય પરદેશ. ૧૫
- કહો હરી કેમ રહું એકલી, મારો શો અપરાધ;
હવે તો ધરમાં નથી ગોઠતું, જાણે લઈ વધરાગ. ૧૬
- આવજી વરસ્યો સરવડે નદીએ નીરમળ નીર;
સુપનાંતરમાં દેખીયા, હરી હળધરના વીર. ૧૭
- કહો હરી કેમ રહું એકલી, મારો શો અપરાધ;
હવે તો ધરમાં નથી ગોઠતું, જાણે લઈ વધરાગ. ૧૮
- બાદરવો બલો ગાજીઓ, બલો વરસ્યો છે મેઘ;
વીજલડી ચમકા કરે, ચોદસ ચાલ્યાં નીર. ૧૯
- કહો હરી કેમ રહું એકલી મારો શો અપરાધ;
હવે તો ધરમાં નથી ગોઠતું, જાણે લઈ વધરાગ. ૨૦
- આસો માસે નવરાતડી નવ હજારા નવ રાત;
સડ ગોપીઓ ટોળે મળી માંડવલી મંગળ ગાય. ૨૧
- કહો હરી કેમ રહું એકલી, મારો શો અપરાધ;
હવે તો ધરમાં નથી ગોઠતું, જાણે લઈ વધરાગ. ૨૨

ભાગ ૪ થો.

નરસિંહજી મહારાજનો ગરબો.

ગણપતી સરસ્વતીને સમરૂં, બેઠે રહુ કરજોડરે.
 નરસિંહજીનો ગરબો ગાતાં, કોઈ માં દેશો ખોડ, નરહરી ભટકાળા.
 વણી મહેર કરે મહારાજ, ગુણનીધી છોગાળા. ટેક. ૧
 લેહેરીપુરે દરવાજે જતાં, જમણા હાથની ઝોળરે.
 રાજેશ્વર શીવાજીના સ્વામી, નરસિંહજીની પોળ. નર. ૨
 શહેર તણી છે શી કહું શોભા, વરણ વસે છે અદારરે;
 નરસિંહજીના રાખ્યમાં, કોઈને દુઃખ નહીં તલભારરે. નર. ૩
 દોશીવાણીયા નાણાવટી ને ગાંધી સરઘમી સારરે.
 બેઠે ઝોળમાં બહુ છે વસ્તી ચુડગરને કંસાર; નર. ૪
 પુર્વ દોશાએ અષ્ટ ભુજને ઉત્તર બહુચર ગાજરે.
 પશ્ચિમમાં તો પીર વસે છે, દક્ષીણ હનુમંત ખીરાજે. નર. ૫
 ચાર દોશાએ જખરી ચોઢી, ખીજા દેવ અપારરે;
 શહેર વચે નરસિંહજી ગાજે સહ શતરને ભાર. નર. ૬
 સિંહાસન આસન ઉપર, અલખેસો ખીરાજે;
 મંદીરની તે શી કહું શોભા, નીત્ય ચોપડીયાં વાજે. નર. ૭
 પિતાંબર જરક્સીના વાધા, પાંચ કલંકી પટકોરે.
 મોર મુગટને કાંતે કુંડળ, જોષ્ટ ચિત્રમાં લાગે ચઢકો. નર. ૮.
 હીમ હીરાને માણેક મોતી, શોભાનો નહીં પારરે;

આભુપણુ શોભા દેખી, મન કરે વિચાર. નર૦ ૯

નીત નીત શોભા નહિતમ નયણે જોતાં પહોંચે આશરે;

જમણે હાથે જોત દીવાની, અખંડ બારે માસ. નર૦ ૧૦

નરસીંહજીની નીતી કહીએ, ત્રણ લોકથી ઝાઝરે;

ધીનાં ટાંકાં ઘેર ભર્યાં પણ, નરસીંહ લોટપર રાજ. નર૦ ૧૧

સમે આરતી શોભે કેવી, આનંદ સરખું થાયરે;

ધંટને ધડીયાળો વાગે, ગાન ગુણીજન ગાય, નર૦ ૧૨

દસરાને દીવસે વહાલો, અંબાડીમાં બીરાજેરો

અઠરાવતની શોભા દેખી, કામ કોટીક તો લાગે. નર૦ ૧૩

આઠમ ચક્રદશ દીવાળીયે આનંદ ગોચર થાયરે;

શ્રાવણ માસની શી કહું શોભા, એ ન વરણવી જાય. નર૦ ૧૪

શ્રાવણ વદી ત્રીજને દહાડે, કાળજનો મહીમાયરે.

પાછલી રાતે લીડાળાના, ઘુઘરા છુટી જાય. નર૦ ૧૫

કારતક માસની શોભા કહીએ, પ્રભુનું લગ્નજ થાયરે;

સુદ ચક્રદશની દીવીયો જોતાં ગાત્ર નરમ થઇ જાય. નર૦ ૧૬

ચક્રદશની તો દીવીયોને પુનમનો વરઘોડોરે;

તુભશી વાડીયે દરશન કરવા, સજન સહુકો દોડો. નર૦ ૧૭

ચારે પાસે ચમર ઢળેને, બહુ બોલે છડીદારરે;

ખમાખમા સહુ મુખથી કહે છે, શોભાનો નહીં પાર. નર૦ ૧૮

નદાદિકને નારદ સરવે, અંતરિક્ષ જોવા આવેરે,

ધન બાણુબાઈ બાગ્ય તાઈ, નિત્યે લાડ લગાવે. નર૦ ૧૯

ધન તાત ધન માતા ધારી, ધન તારો અવતારરે;

નીત્ય પ્રભુને લાડ લગાવે બાગ્ય તણું નહીં પાર. નર૦ ૨૦

પરણુવીને પાછા વળ્યાને, આવ્યા રાજ અવાસરે;

તરેહ તરેહ આતશખાશ, હો પ્રભુની પાસ નર૦ ૨૧
 ત્યાંથી પ્રભુ આગળ પધાર્યા આઠ્યા મંદીર મોજારે
 દેવ સર્વ વિમાને ખેશી, કરે પુષ્પ વૃષ્ટિ અપાર. નર૦ ૨૨
 મંદાર સામી શોભા કેવી દીપમાળની શોભેરે.
 પોણ મધે મદનમોહનજી, દરશને મન લોભે. નર૦ ૨૩
 દયા કરી દરશન દેજે, અંગમાં ઉલટ આણીરે
 કંઈ મારા સહુ કાપી નાંખો દાસ પોતાનો જાણી. નર૦ ૨૪
 રંક ઉપર તો રીસ ન કરવી મહેર કરો મહારાજરે,
 ગોંટા ઘેલો દાસ તમારો બાંધ અલ્લાની લાજ. નર૦ ૨૫
 નરસીંહજીનો ગરબો ગાયો, સુણજો સહુ નરનારે,
 બેઉ કર્ણડી શ્રીવલાલ કહે, પ્રભુ કિતારો ભવપાર. નર૦ ૨૬

શ્રી કૃષ્ણના દશ અવતારનો ગરબો.

મારા કૃષ્ણજીરે લોલ તે કંઈ કેઈ જુભણુરે લોલ;
 હરી દેયા કેરો હાર મારા વાલારે કૃષ્ણ વગાડે રડી.
 વાંસળીરે લોલ ટેલ.
 મારા કૃષ્ણજીરે લોલ પહેલે રૂપે કાનજીરે લોલ;
 ધર્યો મચ્છ તણો અવતાર મારા વાલારે, મચ્છ સમુદ્ર ગોળિયોરે લોલ
 માર્યો સંખા તે સુર દમવ મારા વાલારે. કૃષ્ણજી ૧
 મારા કૃષ્ણજીરે લોલ બીજે તે રૂપે કાનજીરે લોલ.
 ધર્યો કચ્છતણો અવતાર મારા વાલારે.
 કચ્છે સમુદ્ર મથન કર્યોરે લોલ મેરને રવંચો મારા વાલારે.
 સમુદ્રની ગોળી કરીરે લોલ લુમે ગોળીનો નાથ મારા વાલારે;
 શેષનામનાં નેત્રાં કર્યોરે લોલ કહાડ્યાં તે ચહિદ સ્તન મારા
 વાલારે કૃષ્ણજી ૨

મારા કૃષ્ણજીરે સોલ, ત્રીજોને રૂપે કાનજીરે સોલ,
 ધર્યો વરાહતણો અવતાર મારા વાલારે.
 પૃથ્વી લઈ દાઢ ઉપર ધરીરે સોલ, પેઠા તે પાંચ પાતાળ મારા
 વાલારે કૃષ્ણજી ૭

મારા કૃષ્ણજીરે સોલ ચોથોને રૂપે કાનજીરે સોલ;
 ધર્યો નરસિંહ તણો અવતાર મારા વાલારે,
 સ્થંભ કોડીને પ્રગટ ચપારે સોલ માર્યો હીરણ્ય તે કંસ;
 દહત મારા વાલારે, ઉગાર્યો પ્રહલાદે ભક્તનેરે સોલ.
 એવા ભક્તવચ્છળ છો નાથ મારા વાલારે. કૃષ્ણજી ૪

મારા કૃષ્ણજીરે સોલ પાંચમેને રૂપે કાનજીરે સોલ
 ધર્યો વામનતણો અવતાર મારા વાલારે.
 ત્રણ ડગલાં પૃથ્વી ભરીરે સોલ, બળા આંધો પાતાળ મારા
 વાલારે. કૃષ્ણજી ૫

મારા કૃષ્ણજીરે સોલ છઠેને રૂપે કાનજીરે સોલ;
 ધર્યો હરશુરામનો અવતાર મારા વાલારે, હરશી તે લીધા
 હાથમાંરે સોલ છેલ્લાં ક્ષત્રીઓનાં શીપ મારા વાલારે.
 પુતનાને હાથે હણીરે સોલ વાળ્યાં પીતાનાં વેર મારા વાલારે
 કૃષ્ણજી ૬

મારા કૃષ્ણજીરે સોલ સાતમેને રૂપે કાનજીરે સોલ;
 ધર્યો રામચંદ્રનો અવતાર મારા વાલારે સીતા લઈ વન
 નીસર્યારે સોલ, શેત્રુ બાંધ્યો પાહાણુ મારા વાલારે.
 રણમાં તે રાવણ રાણાઓરે સોલ, આખ્યાં વીળીપણુ રાજ મારા
 વાલારે કૃષ્ણજી ૭

મારા કૃષ્ણજીરે સોલ આઠમેને રૂપે કાનજીરે સોલ,

ધર્યો કૃષ્ણ તથો અવતાર મારા વાહારે, મથુરામાં હરી
 પ્રગટીયારે સોલ, ગોકુળ કીધો છે વાસ મારા વાહારે.
 માર્યો તે મામા કંસનેરે સોલ, ગોપી લડાવ્યાં લાડ મારા વાહારે
 માતા પીતા હોડાવીયારે સોલ, આપ્યાં હિંમતને રાજ

મારા વાહારે કૃષ્ણજી ૮

મારા કૃષ્ણજીરે સોલ નવમેને રૂપે કાનજીરે સોલ ધર્યો યુદ્ધ,
 તથો અવતાર મારા વાહારે જપમાળા કરમાં ધરીરે સોલ.

લીધું છે મુનીવત મારા વાહારે. કૃષ્ણજી ૯

મારા કૃષ્ણજીરે સોલ હસમેને રૂપે કાનજીરે સોલ ધર્યો
 કલંકી અવતાર મારા વાહારે, તથુ પગમે ઘોડો હાડેરે લાલ.

પૃથ્વી તો રસાતાળ મારા વાહારે કૃષ્ણજી ૧૦

મારા કૃષ્ણજીરે સોલ, ગાય શીળેને સાંભળેરે સોલ પામે

તે વસકુંઠ વાસ મારા વાહારે મહેતો નરસંઈ વિનવેરે સોલ

રાખે ચરણ કમળની પાસ મારા વાહારે કૃષ્ણજી ૧૧

સીતાની કાંચળીનો મરવો.

(પરમેશ્વરીને પાયે પડી હો બહુચરી કહુ કળીજીગના કર્મ એ રાગ)

કેકે કોધમાં બોલીયાં હો બહુચરી રામલક્ષ્મણ વન જાય,

પહેલું તે વન રામે મેલીયું હો બહુચરી સીતાએ રોપ્યાં છે વૃક્ષ

અમરે ને ડમરે રોપીએ હો બહુચરી રોપ્યાં છે દાડમ દ્રાક્ષ,

રાજા રાવણનો મરવલો હો બહુચરી વનફળ ચરી ચરી જાય.

ચરતાં સીતાએ બાળીએ હો બહુચરી કાંચલડી સીવડાય. ૩

સાવ સોનાનો કાંચવો હો બહુચરી. આમડામાં શો સાર.

નહી કાકાના કટમમાં હો બહુચરી; નહીં મામાને મોસાળ ૪
 નહી મઠધરમાં બાંધવો હો બહુચરી કેમ ચડાવું પાડ;
 સીતા મઠધરનાં પાતળાં હો બહુચરી કોણ લડાવે લાડ. ૫
 સીતાના બોલ સાંભળ્યા હો બહુચરી ધનુષ્ય લીધુ હાથ;
 પહેલું તે બાણ રામે ફેંકીયું હો બહુચરી, જઈ પડ્યું દરીયા સાથ ૬
 બીજે તે બાણે મૃગ મારીઓ હો બહુચરી ધાજે હો લક્ષ્મણવીર
 સીતા કહે જાઓ દીગેર હો બહુચરી હાથ્યા તમારા વીર. ૭
 ઘેલ્યા સીતા ઘેલું ન બોલીએ હો બહુચરી રામ દણ્યા કેમ જાય.
 આણુ આપી છે શ્રીરામની હો બહુચરી લક્ષ્મણ વાંસે ધાય. ૮
 રાવણુ આણ્યો જોગી વેશથી હો બહુચરી બીક્ષા હો સીતામાય.
 આણો આપી છે શ્રીરામની હો બહુચરી, બીક્ષા આપી નવ જાય ૯
 એક પગ મુકો આણુમાં હો બહુચરી, બીજે તે આણો બહાર;
 બાંધે મુઠીને રાવણુ ચાલીઓ હો બહુચરી હરી છે સીતાનાર ૧૦
 મૃગ મારીને રામ લાવ્યા હો બહુચરી, નાખ્યો મડીની બહાર.
 સુનાં મંદીર દીસે માળીયાં હો બહુચરી, ક્યાં ગઈ સીતાનાર. ૧૧
 રામ રૂવે લક્ષ્મણુ રીઝવે હો બહુચરી, ઘેલા ના રોશો રામ;
 સીતા સરખી પરણાવશું હો બહુચરી, સીતા ધરાવશું નામ. ૧૨
 જળજળ કમળ ના નીપજે હો બહુચરી, વનવન અવર ના હોય
 ઘેર ઘેર સીતા ન નીપજે હો બહુચરી, બંધવ વિચારી જોય. ૧૩
 રામે તે પાનબીડાં ફેરવ્યા હો બહુચરી કાઈ છે બળીઓ જોધ:
 બીડું જીતે હનવો જતી હો બહુચરી, લાવું સીતાની શોધ ૧૪
 હામ થેટી ઉપડ્યો હો બહુચરી, ગયો લંકા મોઝાર;
 જોયાં ચોરાસી ચોટડાં હો બહુચરી, જોઈ જોઈ તો બાવન બજાર. ૧૫
 જોયાં મંદીર જોયાં માળીયાં હો બહુચરી, જોયું રાવણુ રામ;

કંઈ સીતા દીકાં નહીં હો બહુચરી, મયો પાણીમારીને ધાટ. ૧૬
 આંઈ પાણીમારી તને વીનવું હો બહુચરી, ક્યાં છે સીતામાય;
 અરોહવાડીને કાંઠે હો બહુચરી, ત્યાં જો તુજથી જવાબ. ૧૭
 ત્યાંથી હનુમંત થેલીઓ હો બહુચરી, આરોપાલવને ડાળ;
 પડતી મહેલી પવીત્ર હો બહુચરી, મહેલી તે સીતા નાર. ૧૮
 મુદ્રીકા મારા રામની હો બહુચરી, ક્યાંથી લાગ્યો હનુમાન;
 કેને તને જોવા મોકલ્યો હો બહુચરી, કેણે આલ્યાં એધાણ. ૧૯
 રામે જોવા મોકલ્યો હો બહુચરી, લગ્નમણે આલ્યાં એધાણ;
 બાળ લેવા હું આવિયો હો બહુચરી પંચવટીથી પ્રમાણ. ૨૦
 નરસો તે હમ્મશ બાઈ સાવળ હો બહુચરી તહાડાં તે નીર પી જ;
 બુખ્યો તે હમ્મશ બાઈ સાવળ હો, બહુચરી પડ્યાંજ વનફળ ખા. ૨૧
 ઝીઝોટેને ઝપાટે હો બહુચરી, ખંખેરેને ખાય;
 માળી આંધો માથુ કુટતો હો બહુચરી, રાવણ પાસે જાય. ૨૨
 રાવણ બળથી બોલીઓ હો બહુચરી, મારો બળીને બાણ;
 મારજો લોટેને લાકડે હો બહુચરી, મારજો એરણુ ધાણ. ૨૩
 કંઈકણે ભાષા બીડીયા હો બહુચરી, મારું બળીને બાણ;
 કંઈજીતે ભાષા બીડીયા હો બહુચરી, કે હું વાળું એના ધાણ. ૨૪
 નહીં મરું લોટેને લાકડે હો બહુચરી નહીં મરું એરણુને ધાણ;
 સાચુ બોલ બાઈ સાવળ હો બહુચરી, રોને તને તું પ્રાણ. ૨૫
 અધી લંકાનાં મોદ્યાં હો બહુચરી, શત્રુ પાણીતું તેલ;
 મારે તે પુછો વાંધજો હો બહુચરી અગ્નિ તેમાં મેલ. ૨૬
 મોત વાંદરાતું તે થકી હો બહુચરી, ચેતજો મનમાં મટ;
 ત્યાં થકી ઉપડ્યો થેકડે હો બહુચરી, જમ બેઠો લંકામદ. ૨૭

ખાળ્યાં ચોરાસી ચઢ્યાં હો બહુચરી, ખાળ્યાં છે ખાવનખખર;
 રાખ્યાં વિભિષણ ખોલડાં હો બહુચરી, આસાપાલવ ડાળ. ૨૮
 લંકા બળે અતુલની હો બહુચરી, હતુમાનને હસવું થાય;
 જુનાતેમઢને ગાંઢે ગાંઢે હો બહુચરી; નાગર નરસહયો ગાય. ૨૯

અંખાજનો ગરબો.

(ગોરમાના ગરમાનો રાગ.)

હુંતો ગણપત લાગુ પાય કે ગાહિ ગરબો આરામુરી તણોરે લોલ.
 આરામુરમાં બેઠી માત કે મહિમા ખાતલણોરે લોલ.
 માને પારે આવે લોક કે દૂર બહુ દેશથીરે લોલ,
 આવે બાળજીવનને વૃદ્ધ કે અતિ ધણા હેતથીરે લોલ. ૨
 મા દીવસમાં ત્રણ રૂપ કે ધરે અતિ શોભતારે લોલ.
 જીવન બાળ અને વળી વૃદ્ધ કે આયુધ ઓપતારે લોલ. ૩
 માને છત્ર સોનાતું જાળે કે રત્નની ઝુલ્યછેરે લોલ;
 ફરતી હીરાની છે ક્ષેર કે છત્ર અમુલ્યછેરે લોલ. ૪
 કેસરી ઉપર બેઠી માતકે સહુ આયુધ ધરેરે લોલ,
 કોટી સુરજ આંખા યાય કે લેલાટે આડ કરીરે લોલ. ૫
 માને શોભીતા શંભુગાર કે, શોભા શી કહુંરે લોલ,
 માનો શોષ ન પામે પાર કે, હું તે શું લહુંરે લોલ. ૬
 માને કંઠે એકાવળ હાર કે શોભે અતિ ધણોરે લોલ,
 માને માંહે બાજુબંધ કે ચુડો સોના તણોરે લોલ. ૭
 હીરા રત્નતણી કંગણીઓ કે ચુનીઓ મહી અતિ ધણીરે લોલ;
 સાચા મોતીના ગળુબંધ કે મધ્યે છે અણીરે લોલ. ૮
 માને કાને કળાકુલ કે નાકે વાળી શોભતીરે લોલ,
 માને સેવા પ્રયો અનુપ કે દામણી ઓપતી લોલ. ૯

- માને દશે આંગળીએ વેઠ કે ઝાંઝર ઝમઝમેરે લોલ; ૧૦
 કલાં કાંળીને તોડા કે ઝાંઝર ઝમઝમેરે લોલ.
 માને ચણીઓ ચોળીને ચીર કે ઓઢી ચુંદરી લોલ; ૧૧
 માના ચોક વચ્ચે સદુ નાર કે ફરે ટુદરી લોલ.
 માને ધીની બળે છે જોત કે, જોઈ રવી થોભીઓરે લોલ; ૧૨
 માનું તેજ જોઈ મન મોહે કે હું તો લોભીઓરે લોલ.
 માના દરશનથી દુઃખ ભય કે પાપ સદુ બળેરે લોલ; ૧૩
 શું કહું મંડપની શોભાય કે મુખમાં અમી ઝરેરે લોલ.
 માને માનસરોવર સાર કે માંહી અમત બર્ધુરે લોલ, ૧૪
 તેમાં જે કોઈ જઈને નાશ કે તેહનું કામ સર્ધુરે લોલ.
 શું કહું સ્થાનકની શોભાય કે કામ મીના તણુરે લોલ; ૧૫
 માનો પુનમે સંધ બરાય કે શું વરણુન કરેરે લોલ.
 દરતી બંગલાને બેઠકો કે આત ઘણી ઓપતીરે લોલ; ૧૬
 માને સન્મુખ છે એક વાચ્ય કે સુંદર શોભતીરે લોલ.
 ત્યાંથી ચાલ્યા ઉત્તર માંહ કે સુંદર બાગ છેરે લોલ; ૧૭
 શું કહું આરાસરની શોભાય કે રચના અથાગ છેરે લોલ.
 માને સુરીનર મુનિજન સેવે કે કલ્યા ધ્યાન ધરેરે લોલ; ૧૮
 માને નીશ્ચીન સનમુખ કે દેવ સ્તુતી કરેરે લોલ.
 માનો ગરબો જે કોઈ ગાય કે નીત્ય પાઠ કરેરે લોલ; ૧૯
 કોટીક પાપ પ્રલય થાય કે તે સેહેજે તરેરે લોલ.
 માણ શેવક બણી તારો કે કરૂણા કીજીએરે લોલ; ૨૦
 માણ દીન સેવકની વીનતી કે ઉરમાં લીજીએરે લોલ.
 માણ શુણુ માયા નીશ્ચીન કે યુદ્ધી આપજેરે લોલ; ૨૧
 સુણી રણછોટલાસની વીનતી કે શરણે રાખજેરે લોલ.

ભાગ પ મો

કાળીકાનો ગરબો,

બુગદેવીરે જશ ગાઉ છું મહાકળીરે, ૧
છબ્યાએ વસન્ને માત પાવા વાળીરે;

સેવકે જણી તાહરો મા. શીર ઉપર મરન્ને હાથ પાવા. ૨

હોંશ હહડામાં ચાય છે મા. ગુણુ ગાવાનું છે મન. પાવા. ૩

દયા કરે તમ દાસને મા. તેથી ઉપજે છુદી પાવન. પાવા. ૪

ગુણુ ગંભીર છે તાહરા મા કહેતાં ન આવે પાર. પાવા. ૫

બાળકે છુદ્ધિ શું કરે મા. જે હોય તારો આધાર. પાવા. ૬

નવતરી નગરી વિશે મા. ચંપાવતી ચતુરસુબળ. પાવા. ૭

રામ સરખું રાજ છે મા. મહી વસે અદારે વરણ. પાવા. ૮

ત્યાં ચતુર નારીઓ અતી ધણી મા. નીરમળ છે તેનું મન પાવા. ૯

ગરબો ખેલે ચોકમાં મા. નવરાત્રી કરે દીન. પાવા. ૧૦

શણુગાર સરવે શોભતા મા. પહેરી હીરાગળ ચીર પાવા. ૧૧

ગુણુવંતી ગરબે રમે મા. રાખીને મનશું ધીર. પાવા. ૧૨

તાળીની કડીઓ પાડે મા. ત્યાં શોભા નૌતમ ચાય; પાવા. ૧૩

દેાદીલ શબ્દ સોહામણુ મા. નવરંગી નારી ગાય. પાવા. ૧૪

તે પળે માતા આવીયાં મા. વીજળીના સરખુ રમ; પાવા. ૧૫

સુરજ સરખાં શોભીતાં મા. માએ રૂપ ધણું અદ્ભુત. પાવા. ૧૬

રાણીઓ સર્વ જાંખી પડી મા. તેજ તણા અંબાર પાવા. ૧૭

રાણીઓ મનમાં એમ ધરે મા. યો આ કે નવલી નાર. પાવા. ૧૮

રૂપ સ્વરૂપે આગળી મા. જેની સોના સરખી કાય; પાવા. ૧૯

મધપરાત્રે રાણીઓ પરવરી મા. જઈને વિનવીયો રામ. પાવા. ૨૦

રાણીઓ રામ આગળ કહે મા. સાંભળજે ગ્રાણુ આધાર પાવા. ૨૧

એક રામા મુંદીર આવી હો મા. ત્યાં બાવનમો બબ્બર પાવા. ૨૨
 બનીસ લક્ષણ આગળી મા. તે તો પદમણીનો અવતાર પાવા. ૨૩
 તેને જોઈ ત્રીભોવન મોહી રહે મા. તે આગળ નહિ દો નાર પાવા. ૨૪
 રાજને નામી ગમી મા. વળી સુરજ થયો પ્રકાશ. પાવા. ૨૫
 તે દિવસ ગયો અતિ દોહલો મા. મનડામાં મોટી હામ પાવા. ૨૬
 વળી રાત પડી દીન આયમ્યો મા. ચોપડીઆં ઠમકે બહાર પાવા. ૨૭
 ઘેરઘેરથી સહ નીસર્યાં. મા. ગરબે માવા સહ નાર. પાવા. ૨૮
 રંગ મચ્યો સાહેલડી મા. એવામાં આવ્યાં માત; પાવા. ૨૯
 ત્યાં રાણીએ ફાસી મોકલી મા. રાય આગળ કહે વાત પાવા. ૩૦
 ત્યાંથી પતાઇ રાવળ હોયો મા. જોવાની નવલી નાર પાવા. ૩૧
 આવી નીરખી નયણે બરી મા. વિષય વહો અપાર પાવા. ૩૨
 નખ શીખ સુધી નીરખીયાં મા. મુરજાએ પડીઓ રાય પાવા. ૩૩
 રાજ રૂપે મોહી રહો મા. નારીશું લાગ્યો નેહ. પાવા. ૩૪
 રમતાં રજની વહી ગઇ મા. સહ વત્યાં પોતાને ઘેર પાવા. ૩૫
 ત્યારે માત ચાલ્યાં એકલાં મા. પતછએ જાણી પેર; પાવા. ૩૬
 પાપી પુઠે પરવર્યો મા. માતાનો જાલ્યો હાથ; પાવા. ૩૭
 માગ માગ મુખથી કહ્યું મા એવું મુખથી બોલ્યાં માત પાવા. ૩૮
 તાં ૩૫ વસ્તું હૈયા વિશે મા. હું રાખીસ મારે ઘેર પાવા. ૩૯
 ત્યાં મહેલ ચણાવું માણેક ના મા. તેની કોઇ ન જાણે પેર; પાવા ૪૦
 મારે મોહોલે રાણીઓ અતિ વણી મા તેમાં પટરાણી આપ પાવા ૪૧
 ખાઓ પીઓ ખુબી કરો મા. ડી રાજ્ય સરખી રીત પાવા. ૪૨
 ત્યારે કોપ કરીને બોલીયાં મા. તાં પ્રગટ્યું રાજ પાપ પાવા. ૪૩
 તાં રાજ્ય જશે જડમુળથી મા. આવી મળશે તારો હોમ પાવા. ૪૪
 ચેત ચેત તું અભાગિયા મા. ત્યાં રોખો રણસંભ; પાવા. ૪૫

પોક ચલાવી પાધરી મા. બુડીઓ દરવાજે જાંઘ; પાવા. ૪૬
 સુરદાસે રહીને પુછ્યું મા. શું બધું છે માલ રસાળ પાવા. ૪૭
 ત્યારે બુડી મારી કારમી મા. મોગલા મહીયી નીકળ્યા દહીત પાવા ૪૮
 ત્યારે સળીયે વાટળીયે સત્ય મુક્યું મા. જામ પતછને કહી પેર પાવા ૪૯
 જુલ મચ્યું જેમ જોરપી મા. થમ ત્યાં રહ્યા ઉતપાત પાવા. ૫૦
 તારે એવું દળ સઘળું રહ્યું મા. તે જુલ ચયું વરસ બાર પાવા. ૫૧
 લેલ લશ્કર આગળ થયો મા. પછી બેળવીઓ ચંડાળ; પાવા. ૫૨
 લોહી તણી નદીઓ વહી મા. ત્યાં વરત્યો હાહાકાર પાવા. ૫૩
 તારે પતાઈ રાવળનું પત ગયું મા. જાણી જુગમાં વાત પાવા. ૫૪
 તારે પતાઈ મનમાં સમજ્યો મા. મુજ ઉપર કોપ્યાં માત પાવા. ૫૫
 કરગરતો રાગ ગયો મા. જેક કરજોડી હાથ. પાવા. ૫૬
 મુજ ઉપર માતા મહેર કરો. મા. દળ સઘળું પાછુ જાય; પાવા. ૫૭
 મહાકાળી મનમાં એમ ધરે મા. સુખાને આપું સુખ; પાવા. ૫૮
 મા તું અનામી રાજ્યો મા. પતાઈનું ટાળ્યું દુઃખ પાવા. ૫૯
 જે ગાયે શીખેને સાંભળે મા. તેની માતા પુરે આંશ; પાવા. ૬૦
 મા તું ગુણવંતી કાળકા મા. ગુણ ગાય એ જોકળદાસ પાવા. ૬૧

ગોરમાનો ગરબો.

ગોરમા ગણપત લાગુ પાય કે વીધાગાને વીનવુરે લોલ,
 ગોરમા બરડોને બરવાર કે, આપો શું મનેરે લોલ,
 ગોરમા ધીક ધીક અવતાર કે, શું હું કહું તનેરે લોલ,
 ગોરમા રણ સંબધી મુજ તાત કે, મા મારી પાપણીરે લોલ,
 ગોરમા સસાર કીધો સરપ કે, સજે ચર્ચ સાપણીરે લોલ,
 ગોરમા હું છું નાનું બાળ કે, પીઠે ઉડીઓરે લોલ,

ગોરમા દીઠે પડે છે ફાળ કે, મુરખ છે બુદ્ધિઓરે લોલ,
 ગોરમા આર મયું જોખન કે પીઠિ ધરડો ચપોરે લોલ,
 ગોરમા હું કઈ કેઝીલ શખ્દ કે પીઠિ તો સુધ રહેરે લોલ,
 ગોરમા મુજને થયાં વરસ સોળ કે, પીઠિને એંશી થયારે લોલ,
 ગોરમા દીઠે જાણું જલ કે, બુધ સધળી ગઈરે લોલ,
 ગોરમા શિયાળાની રાત કે સરદ સોહામણીરે લોલ,
 ગોરમા વૃદ્ધ પીયુની જાત કે, દીસે ખીહાંમણીરે લોલ,
 ગોરમા રજની રમવા ધમધું કે આંબુ આંખડીરે લોલ,
 ગોરમા એન કરતો બોલે કે ગ્રહી લાકડીરે લોલ,
 ગોરમા શિયાળાની રાત કે સ્વાદ હોય અતિ ધણીરે લોલ,
 ગોરમા રજની વિતિ એક કે, આજ મારે આખડીરે લોલ,
 ગોરમા કંઠક તનમે બડકે કે, ડોહો કેમ મરેરે લોલ,
 ગોરમા નવરાત્રીના દીન કે, સરદ સોહામણીરે લોલ,
 ગોરમા દુરખજ મારો કંથ કે, દીન જાય દોઢલારે લોલ,
 ગોરમા વિજયાદશમી દિન કે સહુ શણગાર સૂજેરે લોલ,
 ગોરમા મારે ધરડો કંથ કે ધીક અવતારનેરે લોલ,
 ગોરમા સહુને મન દિવાળી કે મારે મન કુતાસણીરે લોલ,
 ગોરમા મોરા કરમના ભોગ હું નિસાસણીરે લોલ,
 ગોરમા રાત દીવસ ન દેખું કે જાણું દવ બજેરે લોલ,
 ગોરમા મુજ સરખો પુરખ દેખું કે મન માંડું બજેરે લોલ,
 ગોરમા મારા કાળા કેથ કે એના ઘોળા થયારે લોલ,
 ગોરમા હું થઈ જોખન વેશ કે, તન માંડું બજેરે લોલ,
 ગોરમા મોઢે આવે લાળ કે, નેત્રે નિરઝરેરે લોલ,
 ગોરમા હું નારંગી જેવી કે, તન માંડું બજેરે;

જોરમા સેજ બિલાવે પુષ્પ કે, તે દેખી ડરેરે લોલ,
 જોરમા સાસ કિસને પીડ કે, પીડ લાંબી સુવેરે લોલ,
 જોરમા આનુપમ પહેરું અંગ કે વસ્ત્ર બહુ ભાતનારે લોલ,
 જોરમા મીઠ્યા થયો અવતાર કે, અઝી અતનારે લોલ,
 જોરમા શું આપ્યો અવતાર કે નાગરી નાતનારે લોલ,
 જોરમા સુખ ન પામી એક કે, દુઃખ બહુ ભાતનારે લોલ,
 જોરમા જોને જોખન કંથ કે પુન્ય કીધાં હશેરે લોલ,
 જોરમા મેં કીધા બહુ પાપ કે હું હૃદની બહુરે લોલ,
 જોરમા ઓરીઓ ન રિત્યો એક કે, અધરણીની રીતનારે લોલ,
 જોરમા પુરુષ ન દીઠો એક કે, પુરી પ્રીતનારે લોલ,
 જોરમા શીવજી પુણ સદાય કે પામુ જોખન ધણુરે લોલ,
 જોરમા મન માઈ વ્યાકુળ કે એતું કેમ મળુરે લોલ,
 જોરમા કામી દેજો કંથ કે, ભય ભાગે સહુરે લોલ,
 જોરમા નહોતી સાત્રુ નશુંદ કે, તો જીવતી રહુરે લોલ,
 જોરમા પીડિજી આવે ઘેર કે, હું ભમતી ફરેરે લોલ,
 જોરમા લાલ્યા એકજ વસ્ત્ર કે, હું તો શું કરેરે લોલ,
 જોરમા દુઃખનાં છિયાં ગાડ કે સુક્યાં પાળવારે લોલ,
 જોરમા હું સંપુર્ણ કુંજ કે મારી ભગવેરે લોલ,
 જોરમા લોક સામે કરે હોંસ કે મા મારી વારતીરે લોલ,
 જોરમા અજુતાં દેતી ફાંસી કે વીખ દેઈ મારતીરે લોલ,
 જોરમા પીલજી પોહોડ્યા બહાર કે નાજો થઈ સતીરે લોલ,
 જોરમા હવે મરું સત્ય કે, ને કરમની ખતીરે લોલ,
 જોરમા વિનતી કરું હું એક કે ને કરમ તણી પતીરે લોલ,
 જોરમા કરનેડી લાશુ પાપ કે, સમર્થ દેજો પતીરે લોલ.

ગોરમા વિનતી કહે 'હું એક કે, આજ મુઠી સાંબળોરે લોલ.
 ગોરમા સકને દેને જોડ કે, માતા કંઈથી કરીરે લોલ.
 ગોરમા કામી દેને કંઈ કે વલ્લભ કહે કરગરીરે લોલ.

બાળ લીલાનો ગરબો.

કુંવરને વારોને વનરાણી ટેક.

સહુ વનનાર મળીને આવી, શ્રી યશોદાજીને ધામેરે,
 લાડકવાયો પુત્ર ક્યોં ક્યમ, વસીએ ગોકુળ મામ. કુંવર ૧
 એક કહે જળ ભરવા જઈ' ત્યારે ધરમાં પેસે ગીરધારીરે:
 માનસો નહિ પશુ માડી કહું તમે, સાંબળોને ગતિ મારી. ૨
 સાંચ્યું સંતાડ્યું હોય જે મારું તે કષ્ટ શોધી કહાડેરે;
 પોહોએ નહિ તો પાઠો માંડીને, તેથી ન પહોંચે તો પાડે. ૩
 ત્યારે માતાજી એમ બોલ્યાં તમે, તમે ચતુર થઈ કાં ચુકોરે:
 જ્યાં એની દ્રષ્ટે પડે નહીં ત્યાં અંધારે વસતુ મુકો. ૪
 યશોદા 'શુ' વિનંતી કહે વાણી, મુઠી જોયું અંધારા માંહેરે.
 એની શી ચિંતા થાય અજવાળું, જઈ ઉભો રહે જ્યાંય. ૫
 કૃષ્ણ માતા એણીપેરે બોલ્યાં મેલી ચોપી શીઠ શોચે.
 મહિ માખણુ હ્યું શીકે મુકો, ત્યાં બાળક નહિ પહોંચે. ૬
 તવ બોલી એક બાળા આવો, હું શીકાની ગત દેખાડુંરે.
 સાચા સુતનાં જુઓ પરાક્રમ, થાય અંતર ટાહુંરે. ૭
 લાડકી લઈ ઉખલપર ચઢીને. શીકેથી લઈ સહુ ખાયરે,
 સખીને આપે તેથી તે વધે તો, માકલ્યાંને પાય, ૮
 માતા કહે એ બળથી ન પહોંચે, એવું હંચુ તમે બાંધારે,

મહી તણું મુખ વચ્ચે ખાંધી, સોય દોમડે સાંધી. ૯
 હજી તમે પણ લક્ષણ લાડકવાયાનાં ન જાણો માતરે,
 ઘરમાં ગરીબ એ બારણે ખીજે, ચિતે તે જાણે વાત. ૧૦
 એક સખીની ખાંધે ચઢીને, અતિ હિયું પણ ચાખેર,
 તેથી ન દાવે તો દોણી કરે કાણી, ધારે તજે મુખ રાખે. ૧૧
 ત્યાં માતાજી કહે બાળકને, હું કંઈ રીતે ખોળુંરે;
 મહી માખણ મુઠ્ઠી મળુસમાં; દોને ત્રિયા તમે તાળું ૧૨
 એક કહે માડી એમ કરે તો ચાપ છે બમણું જાનરે
 ખાવા ન પામે ત્યારે ખીજ દે ગાળો, ભાગે પાત્ર બહુ કાન. ૧૩
 કંઈ ન ચાહે તો છોડે વાહરડાં, વેળા વિના ધવરાવેરે;
 સુતા બાળકને જઈ જગાડે, ચુડીઓ દેઈ રડાવે. ૧૪
 એવું મુશીને કહે રાણીજી, ઈશિ શીખામણ બાહરે;
 મંદીરમાં પેઠો દેખો તો, લાવજો એને સાહી. ૧૫
 અરે માત મેં એક દીવસ તો, સંતાઈ આવતો હૈયેરે;
 પેસી સદનમાં ખાવા વળગ્યો, એટલે જઈને થેયો. ૧૬
 મેં કહ્યું ચોર જાજ આપ્યો દાવે, નહીં જવા દેઉં મહીશરે.
 મરડી મુઠ્ઠ એણે કહ્યું મુજને, હું જઈશ હું જોઈ રહીશ. ૧૭
 કરી કાળા એમ તો મહી બધું મુખ, એટલે જઈ મેં જાણ્યો;
 કર્યો કાળો મારી આંખમાં, હું ચોળવા રહી એ ચાલ્યો. ૧૮
 એક કહે મેં જાણ્યો તો જાજ, તો પણ એ નવ ગાંઠયેરે;
 તોડી મુજ મુકતાફળ માળા હું વીણવા રહી વહાલો નાંઠો. ૧૯
 એટલામાં એક અખળા આવી, કહ્યું જુઓ લાંવી જાલીરે,
 છોડા ઉઘાડે તો પુત્ર પેતાનો, લજવાણી પડી કાલી. ૨૦
 એવે યશોદાજી બોલ્યાં, હાવાં સાચાં સદુ હોશોરે;

મારો વાલો મારા ધરમાં પોલ્યો આવશે જીગીને જોશો. ૨૧
 એવું કહેતાં પ્રભુ આંગણે આવ્યા, નીદ્રામાંથી ઉઠીરે.
 યશોમતિ કહે જુઓ આ મારો બાળક સુવ્રતિ તમે સર્વે જુઠી ૨૨
 એમ કટાક્ષ કરી સહુ કામની, સામું શ્રીકૃષ્ણે જોયુંરે,
 લોટ પોટ થઈ મધ સહુ લલના, પ્રીતમ મન પરીવ્યુ. ૨૩
 સામા સામી લોચન મગતાં, કરી સમસ્ત્યા છાનીરે;
 સર્વે કલ્પું આવજો મારે મંદીર, મોહને લીધું માની, ૨૪
 ગોપી ગોવીંદની ગત ન્યારી, શું જાણે સંસારરે.
 દૈયે હેતને વડે વદનથી; કોણુ લહે તેનો પાર. ૨૫
 શીખે સાંભળે ગાયે ઝરખો, શ્રીકૃષ્ણ બાળ ચરિત્રરે.
 દોલત પ્રભુ પ્રસન્ન થાયને પાવન થાય પવિત્ર ૨૬

મુંબઈ સુરતનો ગરબો.

સાડું સાડું સુરત શહેર મુંબઈ જલજેલી,
 માંહી બાલાજીની મેહેર, મુંબાઈ જલજેલી. ૨૭
 સાત માળની મેડી ચણાવી, માંહી બેઠાં શેઠાણીરે;
 ચાંકર મહેતા મજરે ચાલે. વાણીઆની બધમર રાણી. મું. ૧
 મુંબઈ રાણી સહુ ઠકરાણી, બરે બેડે ન પાણીરે.
 કાવડીઆ તો પાણી આણે, પીયે પાણી શેઠાણી. મું. ૨
 મુંબઈમાં ક્યાં સાંકળાં, કંઠલીના નહીં પારરે.
 મુંબઈ શહેરના ચાલુકારોને દેવાળાની શી વાર. મું. ૩
 સુરતની તો સાડીયોને કાપર કસળી મારરે;
 મુંબઈ શહેરમાં કાપડીઆને મોઢ માં દેશી ખોડ. મું. ૪

મુખઈ સહેરમાં બણી ગાડીઓ, બગીચાનો નહિ પારે;
 સાંજ ફરર સૌ ફરવા નીકળે વાડી લાડી લઈ બહાર. મું. ૫
 મુખઈની તો આરકીટમાં, મુખડીઓ વેચાયરે;
 તેથી મહીમનો હલવો, સારો, સૌ લેવા મન ચઢાય. મું. ૬
 મુખઈમાં તે સરવે મુખ પથ તથા પાંતીતું દુઃખરે;
 ભાડું મોલું બજતથ મોલું નંદર જતું મુખ્ય. મું. ૭
 મુખઈના પાન બીડામાં સોપારીનો કટકારે;
 સાઠ વરસની ઘરડી ગાફર તોય ન મુકે લટકો. મું. ૮
 અમદાવાદી હરામખાદી ખંભાતી ગોળરીરે;
 વડોદરાની વાંકી નારી સુરતની બલિહારી. મું. ૯

વડોદરાનો ગરબો.

ધન ધન ધનરે વડોદર સહેર રૂપે રંગીલું. ટેક.
 રૂપે રંગે છેલછખીલું અલખેલું અપારરે;
 વડોદરાનું વર્ણન કરતાં મુશુળે નરને નાર. રૂપે ૦ ૧
 બહાર પરાની વસ્તી ખારી શોભાનો નહી પારરે;
 વીનવતામાં વર્ષજ વીતે પરાં ખાર બજાર. રૂપે ૦ ૨
 આકૃતપર અઝાણિયું, ને કાસુપુરમાં ગોખાનુરે;
 ફાગડીયા સહિ ફતેપરામાં દેવાળીયાનું ઢેકાણું. રૂપે ૦ ૩
 સરશીઆની પાળજ ઉપર, જોડીનો અખાડોરે;
 અષ્ટમૂળ અલખેલી ઉભાં, પાછળ ગોસાઠવાડો. રૂપે ૦ ૪
 સરસનાથ છે સાતી પોળે, વપડા વાડી ત્યાંપરે
 અજખ તળાવની પાલે ચાકરે ચાલ્યા અલકમાં જાય. રૂપે ૦ ૫
 લાલ ફરવાને ખંખાખાનું, વાંદરીયો ચુરજરે.

- મીમાં મહમદની વાડી જાણે, જળાદી રસો સુરજ. રૂપે ૬
- હાથીયા ખાણુને દરવાજે, કાંઈ હસીમે હનુમાનરે. રૂપે ૭
- રામતળાવની પાળ ઉપર રામેશ્વર બસવાન. રૂપે ૭
- ધોધયા દરવાજે મહને, સીધવાએ જવાપરે; રૂપે ૮
- અન્નરામના દરહાજ સામી, ચોખાડી કેહેવાય. રૂપે ૮
- મરદાખારીએ મહને ચાલ્યા, કરવા રહુ કાળરે. રૂપે ૯
- લકડાપીઠું મદનજીપો, ગોસામજી મહારાજ. રૂપે ૯
- સીધનાશનાં દર્શન કીધાં, આવી ઉઘી પોળરે. રૂપે ૧૦
- ચોરને બેઠા મરદન મારે બેસાણા બામોળ. રૂપે ૧૦
- બહું પડે બાલાજીતું ડાંડીયુ બળરે. રૂપે ૧૧
- સકર કુધને જાંચે રહો લાલ નામ સરજાર. રૂપે ૧૧
- આનંદપરામા આવીયાન રાવપુરાને જાંચેરે, રૂપે ૧૨
- જાન દહાણા રહી ચાએ મણપતરાવ ત્યાં આપે રૂપે ૧૨
- ઉભી બળરની શોભા સારી આવી ખારી વાવરે રૂપે ૧૨
- સન્મારૂપ છે રંગે રહું સુરસામર તળાવ રૂપે ૧૨
- વડી વાડી ધીના કાંટે નામરવાડો વિખ્યાતરે. રૂપે ૧૪
- આદીતવારે દરથન કીજે બેઠી બહુઅર આવ રૂપે ૧૪
- ઉમે ચોકે લીમડી બળરે દુડી શોભા ચાવરે. રૂપે ૧૪
- મૃદંગ વાજે નારી નાએ ઝીણી કંઠે ગાય, રૂપે ૧૫
- નીળમખરં લુતડીને જાંચે રોકડીઆ હનુમાનરે. રૂપે ૧૫
- સુરસામર જાણક દરવાજે તણુજ છે કમાન. રૂપે ૧૬
- સહેરની સર્વે રચના દોઢી શોભાનો નહી પારરે રૂપે ૧૭
- હાથી લોહા પાલખીઓ ને વાંકડીઆ સવાર રૂપે ૧૭
- ચારે દીશામાં ચારે ચોટાં વચ્ચે માંડવી ચોકરે. રૂપે ૧૭

- હિંચા મહેલ મેડીને અટારી ઊભાં ઝરખાંને ગોખ. રૂપે ૧૮
 માંડવીને કમાન ચોપાસે ચતુર કરે વેપારરે.
- કાછીઆ દુકાનો મારે ઉભી હાથી લાર. રૂપે ૧૯
 ચોપાટ જોવા ચારે રસ્તાં સરખા સરખી ઓળરે.
- પાણીને દરવાજો બેઠાં વાધ કરે કબોલ. રૂપે ૨૦
 રાજો તળાવની સુંદર શોભા જોતામાં મન મોહરે.
- નારી સહિ જળ બરવા જાએ નૌતમ રચના હોય. રૂપે ૨૧
 રામપરે દરવાજો કહીએ દેર છે સનમુખરે;
- પરમેશ્વરનાં દર્શન કરતાં જાય જનમના દુખ, રૂપે ૨૨
 લહેરીપુરાની લહેર સૌથી શોભા છે બરપુરરે.
- સુરસાગર રત્નાગર જેવું વાગે બહુ રણતુર. રૂપે ૨૩
 ચોથો દરવાજો ચાંપાનેરી શરશીઆની વાટરે,
- વિસ્તારીને વણું ન કાપુ ચોક પોળને હાટ. રૂપે ૨૪
 નગર નિરખ્યું મન હરખ્યું પ્રભુ થાય પ્રસન્નરે.
- નરસીંહજીની પોળમાં નરહરીનાં દર્શન, રૂપે ૨૫
 રાજરાજો રણછોડજીને મહાલક્ષ્મી મુજ માતરે
- ગોરધનનાથ જળદેવજી ચાલો પુંડરીનાથ. રૂપે ૨૬
 જલખતખાતું જનાનખાતું દીવાનખાતું પાસરે
- ધરમતણી તો ધવજ કરે છે હિંચા મહેલ અવાસ. રૂપે ૨૭
 ધણી કારીગરી કચેરીમાં જાતજાતના રંગરે,
- નૌતમ નારી નાય કરે છે પ્રેમજી તેનાં અંખ. રૂપે ૨૮
 તરેહવારનું ટકોરખાતું, ગોવીંદરાજનો મેહેલરે,
- ગાયકવાડના મહેલ આમળ, શોભા સપગી સેહેલ રૂપે ૨૯
 દાદાસાહેબ ને નાના સાહેબ બાવા સાહેબ મહારાજરે,

ગણપતરાવ ધણું જીવજોને, અખંડ રહે આ રાજ રૂપે ૩૦
 લાડ મોડ શીગોડ નાગર, દશા વીશા વસ્ત્રીરે;
 સોની સાળવી સુતાર છીપા, દરજી દીકા દીક. રૂપે ૩૧
 પુના સતારા મુખમ જોયું, પુર્વ પશ્ચિમ દેશરે;
 ઉતરતાં ઉદેપુર જોયું, પૃથ્વીના નરેશ. રૂપે ૩૨
 પુંદીકોટા દીકું દીલી ને દીકો ગઢ ગીરનારે;
 સુરતને અમદાવાદ જોયું, કઠણ કિલ્લો ધાર. રૂપે ૩૩
 બલીહારી હું વડોદરાને, ધનધન નરને નારે;
 વીર ક્ષેત્ર જેને જોયું નહી, તેનો એળે ગયો અવતાર. રૂપે ૩૪
 વાંકી નારી વડોદરાની મહારાજને રંકરે;
 મૃગાનેશ્વરને વરજુગીધી, વળાઓ આડો આંક. રૂપે ૩૫
 શાહુકારોની દુકાનો બારે, ધરમ તણો અવતારરે;
 ખુશાલચંદને શામળ બહેચર, લલુભાઇ શાહુકાર. રૂપે ૩૬
 રતનજી કાનદાસ કહીએ. બાંધી પુનની પાળરે;
 હરીભકિતનો મહીમા મોટો, બીજા બાહિ મેરાલ રૂપે ૩૭
 રંગીલો જે ગરબો ગાશે રંગીલાં નર નારે
 રંગીલી તો લહાણીઓ લાવે, રંગબેર શાભા થાય રૂપે ૩૮
 સંવત ઓગણીશ પાંચમાં તે સતરસે સીતેરરે;
 નવરાત્રીમાં વરજુન કીધું, વડોદર જે શહેર રૂપે ૩૯
 સહુ કાવને કહી વિનતી, કાંઈ માં દેશો ખોડરે;
 વડોદરાની રક્ષા કરજે, રૈવા ને રણુછોડ રૂપે ૪૦
 ભગવત વાણી સાચી જાણી, મનમાં આણી ભાવરે;
 વડોદરાનો ગરબો ગાતાં, સહુ જન મુખીયા થાય રૂપે ૪૧
 મીરાબજ બાની મનગમતી કવ, જ્ઞાણીની જનરે
 મસ્તુબામનો વગરો જાણે ઇશ્વરું ઇશ્વરસન રૂપે ૪૨

ભાગ ૬ ઠો.

મહાકાળીનો ગરબો.

મા તું પાવાની પટરાણી કે, કાળિ કાળકારે લોલ
 મા તારે હુંગરે ચડવું તે અતિ ઘણું દોહલું લોલ.
 મા તારી પ્રદક્ષણ કરવી કે, વરણન શું કરે લોલ;
 વિશ્વાશે તપ કરવા બેઠા કે, કેવળ મુની થયારે લોલ
 આવું રહું ચઢીદુ આંખાનેર કે; ચઢે ચઢે મળ્યારે લોલ
 ત્યાં કાંઈ ગાતાતા ગરબા કે માણ આવીયારે લોલ
 રાગે છેડલો સાલો હાથ કે માણ પ્રસન થયારે લોલ
 માઝ માઝ ઘોડાની ઘોડાર કે હાથી ઝૂલતારે લોલ.
 માઝ માઝ કુટુંબ કુશળ ક્ષેમ કે જાનજ અતી ધસ્યારે લોલ;
 માઝ માઝ શુન્દરાત સરખી ગાદીકે બહર બેસ્યારે લોલ.
 માઝ માઝ નવેખાંડનાં રાજ્ય કે ચાદો સુર્ય તપેરે લોલ.
 માઝ માઝ એટલું વરદાન કે મારે મોહલે પધારીએરે લોલ
 ફટ ફટ પાવાના રાજન કે, એ શું માગીયું લોલ
 આનંદી છેડેને છ માસે કે મુળ તારું જશીરે લોલ
 એમ કહી માતા થયાં અલોપ કે, પાવો હાથ ધરી રહ્યારે લોલ;
 મુગલે ચઢાવી છે ફાજ કે, પાવાગઢ ઘેરિયારે લોલ;
 દરવાજે ઉભા દરવાન કે કાછને પુછીયું લોલ
 રાજાજીએ ખોદાવ્યું તળાવ કે પાણી નવ નિસ્યારે લોલ.
 મુગલે ખોદાવીયું તળાવ કે જળ દુધે બધું લોલ
 માણનો આવો છે મદિમાય કે, કવિ નવ કહી શકે લોલ

બહુચરાણનો ગરબો.

બળદારી બહુચર માત જોવાને જઈએ. ટટ.
 જોવા જઈએ સુખીઆં થઈએ, ચારાસુરમાં રહિએરે.

આપ આપણા મનની વિનતી, જાણ બહુચરને કહીએ જોવા. ૧

આરાસુરમા અંબા ખીરાજે, પાવાગઢ મહાકાળીરે
દક્ષિણમાં તુળજા બવાની, ચુંવાળ બહુચર આળી જોવા. ૨

માને પારે હવન યાય ને ચીર ચુંદડી હોમાયરે;
આદ્યાણુ બેઠા વેદ બણે છે. માનુની મંજળ આય. જોવા. ૩

માને પારે જે કોઈ આવે, તેની પુરે આશરે.
કરજોડી જન વણ્ણ કહે મા, હું છું તારો દાસ. જોવા. ૪

રેલવે ગાડીનો મરબો.

ગાડી આવી ગુજરાત, અમન કેરી ગાડી આવી.

ગાડી આવી હિંદુસ્તાન, અમનકેરી ગાડીરે આવી,

પાણી છોટે ઠામો ઠામ, ઝાંટતાં તો ચાળા કરેછે;

દીવા બળે સારી રાત, સીપાઇઓ તો ચોકી કરે છે.

સાખી—સરસ્વતી સ્વામીને વીનવું, મણપત લામુ પાય;

ટોપીવાળા તારા રાજમાં, તાર કાંકરીયું ફરી બંધાય.

અમનકેરી ગાડીરે આવી ૨

ગાડી તારાં બેસણાં; ઇંદ્ર તથાં વેમાન;

આંકડે આંકડો મેળવ્યો, તેનો ધડનારો ચતુરસુળણ.

અમનકેરી ગાડીરે આવી, ૩

ગાડી આવી ઘંટ વાગીઓ. ટીકીટ કરાવાં જાય.

ઘડી એકનો વીલંબ પડે, તે તો ટીકીટ વિના અથડાય,

અમન કેરી ગાડીરે આવી. ૪

સ્ટેશન આવે ઘણાં બરણી પેંડા વેચાય;

મોટા ધરની શેઠાણીઓ તે તો ગાડીમાં બેસી ખાય.

અમનકેરી ગાડીરે આવી. ૫

ન્ટેશન કિંચા સુણાં, દુર થકી દેખાય,

બાગ વચ્ચે એક બંગ્લો, તેની શોભાનો નદી પાર,

અમનફરી માડીરે આવી. ૬

અમદાવાદની દીકરી મુંબઈ તેનું મોસાળ;

મુરત તેનું સાસરું તેનો સાંજે સંદેશોળ્ય અમનફરી માડીરે આવી ૭

અમદાવાદનું વર્ણન.

લાવ લાવ સખી એક કાગળ લખીએ હરનંદર—એ રાગ

અમદાવાદ નામે આજ શહેર છે સારે;

રાજ્ય અંગ્રેજ ફરં રાજ, પ્રબળે પ્યારે;

૧

ચક્રિયા વચ્ચે માલિકચોક. શોભા છે સારીરે,

વસે લક્ષ્મણ બહુ લોક વડા વેપારીરે.

૨

નદી સાબરમતી વહે નીર, શહેર સમીપરે;

દેવતાઓનાં તેને તીર દેવળ દીપરે

૩

એવી જુગતીઓ જોતાં અનેક મન લાગે માંડુરે;

પણ અચરત મોટું એક, દક્ષિણે દીકુરે,

૪

તીથી તેરચ પેહેલે પક્ષ; અસાડી આવેરે.

ત્યારે ગેર પુનનો લક્ષ, છોડીઓ લાવેરે.

૫

દીન પાંચ લગી એક અંન મોળું જમેછેરે,

મોટા હથ ધરીને મન, રાજ રમેછેરે,

૬

પુજે વારી જવારા ઘેર. ગેર રીઝાવારે.

જાએ પ્રીતે મળી બહુ પેર, નદીએ નાહાવારે.

૭

અન્યો અન્ય કરે હિમાત, નદારું બકેછેરે,

મધ ગેર પુનની વાત, જાલી હમેછેરે,

૮

જેવી હોય હોણીની ઘેર, એથી બતીસેરે;

બોલે ભગવાની પુત્રીઓ પેર, દુષ્ટતા દીશેરે,	૯
તેનાં માત પીતાનેં જાત. પુરાં હશે પાછરે;	
જ્યારે સાંભળતાં હશે વાત, થતાં હશે રાજરે.	૧૦
કોઈ સાહેબ એવી વાત, દેખે એવી રીતેરે;	
તેની માત પિતાની જાત પુછેછે પ્રીતેરે.	૧૧
તારે કેવી પધે છે લાજ, મળે શાખાશીરે;	
એવા નીરલજ લોકો જાજ શહેરના વાશીરે.	૧૨
કરૂ પિનતી સમાચાર; થવજી ધરજોરે;	
તેનાં નામ લખી સરવ પત્ર, ઝાહેર કરજોરે.	૧૩
ધણી નીંદાના લખજો શ્લોક, દેખાડજો નીતીરે.	
જેથી લાજ પામે તે લોક, તજે તે રીતિરે.	૧૪
હવે કહુંજું જોડીનેં હાથ, ચીવેકીનેં ગમવારે,	
એવી નિર્લજ છોડીઓ સાથ, ન જાનું રમવારે.	૧૫
લઘ જોર પુજનું નામ, કામ એ કરવું	
મોડું પાપ દરે એ હામ દીલમાં ડરવું.	૧૬
ધરી મોટો હરખ મનમાંહી, વ્રત દીન જે દીરે;	
પણ કૂટ્યાં રોવાનું કાંઈ, ન કરવું તે દીરે	૧૭
છોટપણમાં પડે જે ટેવ ટળે નહી ટાળીરે;	
ખાટે નીતા શીખો તતખેવ, બોલો સાંભળીરે.	૧૮
કદી પુરીએ નહી કોઈ હામ. સાહેદી જીડીરે;	
લઘએ પરમેશ્વરનું નામ, પ્રભાતે બિડીરે;	૧૯
પત્ની માત પીતાની સેવ. કોડે ઠીજેરે;	
જેથી દલપતરાખો દેવ દીલમાં રીજેરે.	૨૦

ભાગ ૭ મો

(બજરંગી હનુમાનનો ગરબો.)

અંજળનીનો જયો હનુમાનરે સમરં બજરંગી
એને ચઢેછે તેલ સીંદુરે સમરં બજરંગી
મારાં રામ તણા રખવાળરે સમરં બજરંગી,
સાખી.

સનીવારે કર તમારી સ્થાપના, ને બોમે કર બોધન;
કપુરે ઉતાર તમારી આરતીરે, એવા સકળ સ્વરૂપ હનુમાનરે. સં ૧
માતાજીનાં વચન સાંભળીને, બાપના પાળવા બોલ;
અજોધાનું રાજ મુઠી રામ લક્ષ્મણરે, બોગવીયાં વનવાસરે. સં ૨
રામે રથ જોડીઆને, સીતાને લીધાં સાથ;
વનનાં વનકલ પહેરીઆરે સાથે નાલ્યાંછે લક્ષ્મણ વીરરે, સં ૩
વનમાં જામ મદી કરીને, ત્યાં પુર્યો છે વાસ;
લક્ષ્મણ સરીખા બંધવા નહી મળેરે, તમને ફળતું લાવી
આપનાર કોણરે સં ૪
રામ જોડે તલાવડીરે લક્ષ્મણ બાંધે પાળ;
સોના દેરે ઘડુલેરે સીતા, ડમરોને મરવો પાયરે સં ૫
સીતાની વાડીમાં ડમરોને મુગલો ચરીચરી જાય;
કાલે મરાણું પેલા મૃગનેરે, મારાં કાયાં તે વનજળ ખાયરે સં ૬
મૃગ મારી કારમોને. તેની પડાણું જાલ;
તેનો સીવડાણું કંચલોરે, હું તો હીંદું ચમકતી ચાલરે. સં ૭

- મરીચી મૃગ થઇ આવીએને, રાણીને લાગી રહ્યું;
હો મારા રામજીરે, કંઈ કંઈલડી સીવડવોરે. સં ૮
- મુતર ભરેલો કંઈવોરે ચામડાની શી રહ્યું;
આપણા સ્વાગ્ધને કારણે પેલા પશુના શીદ લેવા પ્રાણુરે સં ૯
- સીતા કહે નહીં પીપરીએ તે, નહીં માને મોસાળ;
નથી મારે કંઈ કલાગરાને મારા મનની કોણપુરે આશરે, સં ૧૦
- ભાથામાંથી બાણ કાઢી અને, રામજીએ લીધાં હાથ;
મૃગ મારવા મૃગ સંચયોરે, મુકી સીતાને લક્ષ્મણ સાથરે. સં ૧૧
- પહેલું બાણ રામે સાંધીયુંને, વાગ્યું મૃગ શરીર;
મૃગ મરતાં પોકારીએરે, ધાળે ધાળે લક્ષ્મણ વીરે. સં ૧૨
- સીતા કહે તમે સાંભળોને, બોલાવે તમ વીર;
લક્ષ્મણ કહે છે ખોટી વાત છેરે, કંઈ કપટ જેવી વાતરે. સં ૧૩
- કપટ છે તમ દીલડાં વિશે હું સમજી આ વાર;
ભીડ પડી બંધવને વન વિશેરે તમે ખેડા કરે. વિચારે. સં ૧૪
- કુદ્રષ્ટી મુગ પર તમ તણીને, તેમાં નહીં સંદેહ;
બાણ તમને લક્ષ્મણ દીયારે, બાણ પાપ તમારાં આજરે. સં ૧૫
- સીતાના વચન વાંચ્યા રૂંદે વિશે ચઢી લક્ષ્મણને રીસ;
વાડીને ફરતી ચોટી મુકીનેરે, ચાલ્યા ત્યાંથી તે તો દીસરે. સં ૧૬
- ધ્રુપ પડે ધરતી તપેરે, જોગી જોગી બાહાર;
સત્ય પાળવાને કારણેરે, બીજા આપો હો રામકેરી નારરે. સં ૧૭
- આપવી હોય તો આપો મનેરે નીકર મુખે કહો નામ;
વાર થાય મને ધણી મારો સંઘ કેદારનાથનો જાયરે. સં ૧૮
- હંચી મેડી આકાશમાંને નીચા સરોવર ઘાટ;
સીતાને રાવણ હરી ગયોરે, પછી મઢીમાં હો છે કાગરે. સં ૧૯

- રાવણને જોઈ સીતા સતી, કરતાં ઘણાં વિલાપ;
 ન કહેવનાં વચન લક્ષ્મણને કહારે, લીધું યાપ માંથે અમાપરે સં ૨૦
- સત્ય વચની સત્ય બાધવા ને, સત્યનો ચાલનકાર;
 આગળ ખુધી મારી પોંક્યી નહીરે; ઘણા કર્મો તીરસ્કારે. સં ૨૧
- નીચ ખુધી સ્ત્રી જાતનીરે, નહીં મનમાં કાંઈ વીચાર;
 પોતાના સ્વાસ્થ્યને કારણેરે કરે પુરુષ ખુવારે. સં ૨૨
- મૃગ મારી રામ આવીઆને આરો ઉતર્યો સાપ;
 એ મારા બંધવારે આજે વિપ્રીત દીસે કાજરે. સં ૨૩
- ધનુષ મોલ્યાં દુકાંતે, બાણજ મોલ્યાં બહાર;
 એ મારા સગુણ બંધવારે, ગદ્દ સકુળનીજ નારે. સં ૨૪
- મેં જાણ્યું લક્ષ્મણ સુલક્ષ્ણને સારાં કરશે કામ;
 ના માર્યો વનમાં મૃગભોરે, નવ રાખી સકળ નીજ નારે. સં ૨૫
- કુવા ઢાંકણ ઢાંકણને ખેતર ઢાંકણ વાડ;
 બાપનું ઢાંકણ ખેટકારે. ધરનું તે ઢાંકણ નારે. સં ૨૬
- રામ રહેને લક્ષ્મણ રીઝવેને, ના રોસો મારા વીર;
 બીજ પરણાવશું સુંદરીરે તેનું નામ ધરવીશું સીતા નારે, સં ૨૭
- જળ જળ કમળ ના નીપજે, તન વન ચંદન ન હોય;
 સતી સીતા એક છેરે, એવી ઘેર ઘેર સીતા ના હોયરે. સં ૨૮
- રામ રહે લક્ષ્મણ રહે રહે પાંખી જન;
 ના રહે હનુમાન એકલારે, એમને સીતા લાવ્યાની ઘણી હામરે. સં ૨૯
- રામે બીડાં આપીઆને, હનુમાને લીધાં હાથ;
 આજા હોય તો ઉડીયેરે તેડી લઈ આવું સીતા માતરે. સં ૩૦
- ત્યાંથી હનુમાન ઉડીયાને, મડ્યા લંકાની માંચ;
 જોયાં ચેરાશી ચક્રિયાંને જોયાં બાવન બજારે. સં ૩૧

જોઈ રાવણુ ની રાણીએને જોયા રાવણુના મહેલ;
 જોઈ રાવણુની મેડીયારે, પછી દીદાં છે સીતા માયરે. સ૦ ૩૨
 વાડીમાં જઈ વનદ્રુજ લાવતાને, તેનો કરતા અહાર;
 લીલી વાડી સુકી કરીરે, પછી દીદાં સીતા માયરે સ૦ ૩૩
 ક્યાંથી તમે અહીં આવીયાને, શું તમારું નામ.
 કોણે તમને મોકલ્યારે, અહીં શું છે તમારે કામરે. સ૦ ૩૪
 રામે અમને મોકલ્યાને, હનુમાન માફ નામ;
 પંચવટીમાં અમે આવીયારે, મારે શોધ લેવાનું કામરે સ૦ ૩૫
 આજા દરીયો જળ ભરીયોને ત્યાં રાક્ષસનો ભોય;
 શી રીતે તમે આવીયારે, શાથી પહોંચી તમારી હામરે, સ૦ ૩૬
 સાત સમુદ્ર સુકા કરને રાક્ષસનો વાળુ કેર;
 આજા હોય તો હડીયેરે લઈ જવું માતાજી ઘેરે. સ૦ ૩૭
 વાડી સંઘળી વિજડ કરીને લગાડી લંકામાં લઢાય;
 અહીં આદી કુંવર મારીયારે, વરતાવ્યો લંકામાં ત્રાસરે સ૦ ૩૮
 ત્યાંથી હનુમાન ઉડીઆને આવ્યા રામજી પાસ;
 રામને સમાચાર આપીયારે કુશળ છે સીતા માતરે સ૦ ૩૯
 ત્યાંથી રામ આવીયાને આવ્યા લંકાની માંય;
 પથર કેરી પાળ બાંધીને સેન ઉતારું પેલી પારે. સ૦ ૪૦
 લંકામદ રામ પહોંચીયાને રાવણુને થઈ છે જાણુ,
 ઇંદ્રજીત યુધ્ધે ચઢ્યારે તમારે લક્ષ્મણુને મુરખા ચાયરે, સ૦ ૪૧
 કડવી હોંજો લીંબડીમે શીતળ હોંજો ઠાંય;
 બંધવ હોય બોલકારે, પથુ અંતે સહાય પોતાની બાંયરે સ૦ ૪૨
 મુખમાં સાંભરે સુંદરીને દુઃખમાં સાંભરે રામ;
 વનમાં સાંભરે બંધવોરે મારી બાંગી જમણા હાથની બાંયરે. સ૦ ૪૩

નવ મહીના હિંદમાં રાખીવાને નવ જાણી માની વાત;
 બાળપણમાં જેની મા મરેરે, તેને ચો દીશાના વાયરાવાયરે, સં ૪૪
 દુઃખના બેલી બંધવાને માડી જાયા વીર;
 તેની તોલે કાઈ ન હોયરે, એ તો મુખ દુઃખમાં સાથરે. સં ૪૫

લાવણી.

અજોધા નગરીથી ચાલવું તેની ચાલ દો જન માધરે;
 એક તો મારી જોડ ખંડીત ચાય, એ દીન દોહલા કેમ જાય;
 લક્ષ્મણ જાગ્યને હોજરે બંધવ બોલને એકવાર લં ૪૬
 માય વીના સુની બેઠીને, ભાઈ વિના સુની બેનરે,
 એવો જોળ મોળો કંસાર, તેના સુનો થયો સંસાર. લં ૪૭
 આવ્યાતા ત્રણ જણાને જમણું એકાએકરે.
 માત તે મારી પુછશે ત્યારે શો ઉતર હમંશ; લં ૪૮
 અહિં વરસ વન વિશે રહ્યા નવ જાણી મુખની ચાતરે;
 અંતિ મને દ્યો કરીને તમે ચાલ્યા ગયા મુજ આત. લં ૪૯
 અક્ષયરીય જત તમે પાણીયુંને તજી નિંદ્રાને આહારરે,
 શત દીપસ ચોટી કરી હમ તણી રહી ઘર બકાર. લં ૫૦
 પુત્ર વિના પરીવાર સુનો બી વિના ઘરખારે;
 અંધુ વિના બેલ નહી કોઈની મિત્ર વીના સો વીચાર. લં ૫૧
 ભરત શતશ્વન મને પુછમે ક્યાં ગયો લક્ષ્મણ ભાધરે,
 આવી વાત તમારી સાંભળાને રોસે સુખીના માધરે. લં ૫૨
 કોડો બંધવ વાર ચાય છે, મારવો સવણુ રાયરે.
 પછી જમ્બએ અવધપુર વીશે, સમથે લઈ સીતાય લં ૫૩
 રામના વીલાપ જોઈને શ્વે સેના તમામ,

મનવંત તરી વધદે કિપાય શોધીનેરે, કીધી હનુમાનને આજારે સં ૫૪
 હનુમંત મન હીંમત ધરીને દ્રોણામલ લેવા જાય;
 પલક એકમાં પાછા આવીયારે, વળી લક્ષ્મણની મુછીયરે. સં ૫૫
 કુંભકર્ણુ ઈંદ્રજીતને માર્યા, બહુ બળીઆ કુમાર;
 જમાઇ મરાયા સત્રજા રાવણનારે, પછી રાય કરે વિચારે સં ૫૬
 બહી મહી મીન પોતા તણાને તેડાવ્યો રાવણે સાર:
 રામ લક્ષ્મણને ચેરી ગયારે, મહીકાવતી નીરધારે. સં ૫૭
 પ્રભાતે શોધ કીધી સોનામાને, નવ દીકા લક્ષ્મણ રામ;
 સેન્યા રેવા લાગી બધી રામનીરે, રેવા લાગ્યા અષ્ટ પ્રધાનરે. સં ૫૮
 હનુમાને પગલાં કહાડીયાંને, આવ્યા સમુદ્ર તીર;
 મકરંધવજને ત્યાં બાંધીએરે એતે ગયા છે પેલી પારરે. સં ૫૯
 દેવી દેરામાં પેસીને ત્યાં દેવી મયા તતખેવ;
 રામ લક્ષ્મણ ત્યાં આવ્યારે એમને કીધી છે હનુમંત સેવરે સં ૬૦
 મહીરાવણનું મોત સાધીને તેને પણ માર્યો દાર;
 તેની રાણીને વરદાન આપીયારે પછી આવ્યા તે લંકા મોઝારે સં ૬૧
 લંકામાં યુદ્ધ કરીને છેલ્લાં રાવણનાં શીશ.
 અસુરનો અંત આણીયોરે પછી હરખ પામ્યા જુગદીશરે. સં ૬૨
 રાણી કીધી મદોદરીને, આગું વિભિષણ રાજ;
 સીતા લઈ રામ સંચર્યાંરે આવ્યા અજોધ્યા મોઝારે. સં ૬૩
 માતાએ મોતીડે વધાવીયાને હાડે હરખ ન માય;
 મોતી કેરા ચોક પુરીઆરે, લીલા નોતમ ત્યાં ચાયરે. સં ૬૪
 છોડાવી અધરમ નગર તણાને, ટાળ્યાં પ્રજ્વળનાં દુઃખ,
 લાડ પાળ્યો માતા તણારે લવલેશ રાખી નવ જુલરે. સં ૬૫
 રૂડો મરણો બલદંગી તણાને, વાંચો નિત્ય નરનાર;

(૭૪)

હનુમંત કેરા પ્રતાપથીરે. છોટા કહે ઉતરેા બવપારે. સં ૧૬
(આ ગરબો અધુરો હોવાથી મેં પુરો કર્યો છે.)

સાત વાર.

આદીતે આનંદ સઘર કહું છુંરે,
મારે ઝીરધરશું ધરવાસ વ્રજમાં રહું છું રે;
મેામે પામ્યા મુખ શીવજી કળીઆરે,
આ નંદજીનો લાલ મુજને મળીઆરે.
આ મંગળે મને હેત હરીશું લાગ્યું રે,
આ હૃદયકમળનું બાણુ દર્ધજો વાગ્યુંરે,
આ મુધ આવ્યો મુધ જોવા જમથિરે,
આ છાતી કરીએ ગુજ વહાલાં ચમથિરે,
આ અક્ષરપતિ ગુરુ પ્રતાપ મુખ હે સહુનેરે;
આ અતિ ધણો આનંદ રાધા વહુનેરે.
શુકરના સરવ ખોલ સજીને મમતારે,
આ લેતાં તાળી હાથ રજની રમતારે.
આ શનિવારે સદેશો હરીને કહાવ્યોરે;
આ જોગ બન્યો છે આજ રમવા આવોરે;
આ સાત વાર જે ગાય નરને નારીરે.
તેના વધકુંડ વાસજ થાય દે મોરારીરે.

આઠ વાર.

(કારણકે કાજળને દીજીયું એ રામ)

આદીતે સઘળ કળા તારી. જાવુંરે હુંતો વલ્લકમળ વારી
ત્રીકમળ હું તો છું તારી, આવોને ઘેર જસોમતીના બધા.

- મને તારી લાગી છે માયા, આવોને ૦ ૧
 સોમે તો શોભે સોહાગી, મને તો તારી બેઠે લાગી;
 કટારી કાળજડે વાગી. આવોને ૦ ૨
 મંગળે તો મન વીચાર કરીએ, ધીરજ તો કેમ પેરે ધરીએ;
 દીવસ રાત રોષ રોષને મરીએ. આવોને ૦ ૩
 યુધે તો યુદ્ધિ વિચારો, દુખરે માર દીલ મથે ધારો;
 મને તો વિરહાગ્નિમાં શીદ બાળો. આવોને ૦ ૪
 ગુરુવારે ગુણ ગાવા તારા, અવગુણ શા છે હમારા;
 આંખે વહે છે આશુની ધારા. આવોને ૦ ૫
 શુકરે શું કહીએ હેલી, નમેરા છે નાય ગયા મેલી;
 હવે મારું કોણું થશે ખેલી. આવોને ૦ ૬
 શનીવારે શામળીયો આવ્યા. શાળ ખરીરે મોતીડે વધાવ્યા;
 ગોપીના સુખસાગર કાવ્યા. આવોને ૦ ૭
 સાત વાર સમજીને આશે, તેનાં સહુ દુખ દાન્ત્રિ જશે;
 કવી કહે સુખ સંપત થાશે. આવોને ૦ ૮

પંદર તિથીઓ,

- પડવે આવી પકડો મારી આંખરે, છોગાળા—એ રાત.
 પડવે પ્રિતમ પ્રિત તજ કેમ આલ્યારે, ગીરધારી, ૧
 માનીતિ દુખજનને મોહોલે માહાલ્યારે, હો ગીરધારી.
 બીજે અંસોવટમાં વાટયો જોતીરે, ગીરધારી;
 કોઈ મળે મધુરાં વાટ પુછી લેતીરે, હો ગીરધારી ૨
 ત્રીજે ત્રીકમ તન મારાં તરુણ્યારે, ગીરધારી.

- જોડણીમાં ઘેલાં ઘેલાં ફરવારે, હો ગીરધારી. ૩
 ચોથે ચતુર્થુજ શરણે રાખોરે, ગીરધારી,
 દરી મુખ દુખ કેરી વાત અમથું બાખોરે, હો ગીરધારી. ૪
 ખાંચમે પુરષોત્તમ કેમ વીસારીરે ગીરધારી;
 પ્રીત કરી કેમ મુકી વજની નારીરે, હો ગીરધારી. ૫
 છઠીને દીન છોગાજો જો આવેરે. ગીરધારી;
 સાંસલડીના શબ્દે વન ખોલાવોરે, હો ગીરધારી. ૬
 સાતમે શામળીઆ વીણુ નવ ગમતુરે, ગીરધારી;
 રહે મનહું માઈ ગીરધર પાછળ બમતુરે, હો ગીરધારી. ૭
 આઠમે અલખેલા અંતરજામીરે ગીરધારી;
 દ્યો દાશીને સંગાથ ગરડાગામીરે, હો ગીરધારી. ૮
 નોમે નહિતમ ખેલ કર પ્રીજાસીરે ગીરધારી;
 ન જોડે ગોવિંદ ખેલ રહું હિદાશીરે, હો ગીરધારી. ૯
 દશરને દીન સરવ સજે શણુગારે, ગીરધારી;
 મણુ હરી વિણુ લાજે આગ તણુ અંગારારે, હો ગીરધારી ૧૦
 એકાદશીએ એછવ તે નવ ગમતારે, ગીરધારી,
 અલખેલા કામામિ રહે છે દમતારે, હો ગીરધારી; ૧૧
 બારમે બહુ વિધથી ખેલે બાળારે ગીરધારી;
 ત્રણ કારણે મુકી ગયા મને જોવાળારે, હો ગીરધારી ૧૨
 તેરમે આ તનહુ ફટકી જાયરે, ગીરધારી;
 ખોલન વીના તો મંદીર ખાવા ધાયરે, હો ગીરધારી. ૧૩
 ચૌદમે ચીતમાં ગમ હું મુકીરે; ગીરધારી;
 માત પીતાની લજા મેં તો મુકીરે. હો ગીરધારી. ૧૪
 પુનમે દીન પુરણ પ્રગટ ચંદ્રે, ગીરધારી;

પણુ શામળીયા વીણુ કહે અતિ આકંઠે, હો ગીરધારી ૧૫.
આ પંદર તિથી હરી વિયોગ દુઃખની ગાશેરે, ગીરધારી;
ગોવર્ધનના સ્વામી પરશ્વન થાસેરે, હો ગીરધારી ૧૬

પંદર તિથીઓ.

પડવાની પણ પ્રીત ગતમતબુલીરે,
મારા હરી વીના એક વાત સર્વે સુનીરે. ૧
બીજે બાળે વેસ રહીધું બાળીરે,
આ ધરમાં કેમ રહેવાય વાગે તાળીરે. ૨
ત્રીજે ત્રીબોવનરાય મંદીર પધારીરે.
હરી આવેન આપણે ધેર હેત વધારીરે. ૩
ચોથે ચંચળ નાર ચતુરાં ચાલેરે,
પેલા વડોદરનો વધદ દુઃખડાં ટાળેરે. ૪
પાંચમના પડદા હરી શું રાખ્યારે.
મારે પ્રેમરસ પીવા કાળ હરીરસ ચાખ્યારે ૫
છઠીના લખીયા લેખ તે કેમ ટળસેરે,
મારે પેલા બવની પ્રિત આવી મળસેરે. ૬
સાતમના સંતાપ હરી શું અમતેરે,
આ શું કહીએ માહારાજ લાજ નહી તમતેરે. ૭
આઠમે ઓછવા થાય હરી હોય હેલીરે,
મારે સોળ ગોપીઓનો સાથ રમવા ઘેલીરે ૮
તોમે નમેરા નાથ નમણા ન મળ્યેરે
ગોકુળીયુ મેલી મધુરાં ન બઢ્યેરે. ૯

દશમે દીનરાત દેહી મારી દાઝેરે	
ઘેર નાવલીઓ રીસાય તે ઘણું સાંભરે.	૧૦
એકાદશીનાં ત્રત મારે કરવારે,	
શ્રી જુમનાજનાં ધ્યાન મારે ધરવારે.	૧૧
દ્વાદશીને દહાડે દરશન દેજોરે,	
મારા શામળીયા ભગવાન સન્મુખ રહેજોરે.	૧૨
તેરશના તો તંત અમારા કુટ્યારે,	
આ હરીહરી કરતાં હોઠ અમારા મુક્યારે	૧૩
ચઉદશે તો ચતુર નર શું વહાવારે.	
ઘેર રાધા સરખી નાર શું રીસાવારે.	૧૪
પુનમે પંદર તીથો ચર્ધ ક્ષાવેરે,	
મુને સેજડીએ મુતાં નીદા ના આવેરે.	૧૫

પંદર તિથીઓ.

હરી હઠ મેલને રાધે મેરી સંગ બોલને રાધે;	
આબોલા બોલને રાધે, ધુ'ધટડા બોલને રાધે;	
કલ્યા મેરા માનને ને રાધે.	૨૬.
પડવે મોરી સાહેલડી, પિયુજ વાડીયે જાય;	
પિયુજ લાવે દાડમ, ગોરી હોલેને પીયુજ ખાય;	
હરી હઠ મેલને રાધે	૧
ખીજે મોરી સાહેલડી, બાબોજ હમ્મે ચંદ,	
દાડમ ફેરી દંતડે મોરી આ રો માંડ્યો છે ચંદ,	
હરી હઠ મેલને રાધે.	૨
મીને મોરી સાહેલડી તરીઆજી વારાવાર,	

- આ શું ભુલી મુંઝરી, ભુલી કંકુને કાળજી સાર,
હરી હઠ મેલને રાધે ૩
- ચોથે ચમકતી મેં સુણી જોખન બાળે વેષ,
બરજોખનમાં એકલી જેના પીયુ ગયા પરદેશ;
હરી હઠ મેલને રાધે ૪
- પાંચમે મોરી સાહેલડી, પંચ પલંગ કંથ દુર;
બરજોખનમાં એકલી માઈ જોખન જાય બરપુર
હરી હઠ મેલને રાધે. ૫
- છઠે મોરી સાહેલડી છઠીજ વારોવાર
પરદેશી રાજ પધારશે, આપણે બેસીશું હારાહાર;
હરી હઠ મેલને રાધે. ૬
- સાતમે મોરી સાહેલડી સાતેજ કીધો રોહ;
ચોમાસાની રત ચીકણી, ઝીણા ઝરમર વરસે મેલ
હરી હઠ મેલને રાધે. ૭
- આઠમી મોરી સાહેલડી આઠજ જોડા જોડ;
પરદેશી રાજ પધારશે, આપણે બેસીશું મોડામેડ.
હરી હઠ મેલને રાધે. ૮
- નામે મોરી સાહેલડી, નવલાંજ પહેરં ચીર;
દીપક લઈ મેહડે ચકું મારે નાખણે વણુટયાં નીર;
હરી હઠ મેલને રાધે. ૯
- દશમે મોરી સાહેલડી. દશરા પુજ્યા જાય,
પુજ્યા તે નર પામીઆ મારા રામજીવ બરચાર;
હરી હઠ મેલને રાધે. ૧૦
- અગીઆરમે મોરી સાહેલડી, મેં કીધી રીવરાત
પરોહીએ ઉઠી પારણા કર મને કુણું જોવાની વણી ખાંત

- હરી હઠ મેલને રાધે. ૧૧
- બારશે મોરી સાહેલડી, ગારજ બાંધ્યાં બંધ
કસનારા નર કરી ગયા. એ તો 'કદાએ ન છુટે બંધ':
હરી હઠ મેલને રાધે. ૧૨
- તેરસે મોરી સાહેલડી વાજળ વાધ્યો રંગ;
ઓસડની મુગી એકછે, મને ડસીયા કૃષ્ણ ભોરંગ:
હરી હઠ મેલને રાધે. ૧૩
- ચક્રશે મોરી સાહેલડી પાસા લીધા લાય;
મેં નળયું પડશે પાધરા. એતો પડીઆ છે બારે વાટ:
હરી હઠ મેલને રાધે. ૧૪
- પુનમે મોરી સાહેલડી પુરીજ કરવ્ને આશ;
મેં નળયું હરી આવશે હવે થઈ બેડી છું નિરાશ;
હરી હઠ મેલને રાધે ૧૫

પંદર તિથિઓ.

- સખી પડવે તે પંથે આલ્યારે મહાવનના તે મારગ ઝાલ્યારે;
સાથે સીતા ને લક્ષ્મણ બાળા, રઘુપતિરામ રૂઢમાં રહેજોરે. ૧
- સખી બીજે મઠીમાં બીરાજેરે એવાં નદીઓ તણાં નીર માજેરે;
રામ મેલી ગયા રૂઢ ગળે, રઘુપતિ રામ રૂઢમાં રહેજોરે. ૨
- સખી ત્રીજે તે વન કેરી ઝાડીરે. દશ દળ મંભાવે છે ફલાડીરે;
સારી શોભે સીતાજીની વાડી, રઘુપતિ રામ રૂઢમાં રહેજોરે. ૩
- સખી ચોથે કેવડીયો મહેકેરે, દાસ્યો દુસ્યોતે મોગરો લેહેકેરે
એવી લીલી લતાઓ લેહેકે રઘુપતિ રામ રૂઢમાં રહેજોરે. ૪
- સખી પાંચમે પેપર પાંખોરે, પાંખ લીલીતે કાંઠો ઝાજોરે;

- મુખે રામ ભણતો બાળ્યો રઘુપતી રામ રૂઢ્યમાં રહેજોરે. ૫
- સખી છડે છેતરવાને આળ્યોરે કુડો કપટી રાવણ સાથે લાળ્યોરે;
એ મુખનો મગ્ન બનાવ્યો, રઘુપતી રામ રૂઢ્યમાં રહેજોરે. ૬
- સખી સાતમે ગ્રીહરી સમ્યારે, વાડી બેળી ઉરાડ્યા છે બમરાંરે;
હુંખ સાહિને તાણ્યા છે ડમરા, રઘુપતિ રામ રૂઢ્યમાં રહેજોરે. ૭
- સખી આઠમે એને નીહાળ્યોરે ધનુષ ધારીને મૃગશો માર્યોરે;
મૃગ મરતી વખતે પોકાર્યો, રઘુપતિ રામ રૂઢ્યમાં રહેજોરે. ૮
- સખી નામે તે નાંખ્યો તીરરે, જઈ વાળ્યો છે મૃગ શરીરરે;
વારે ધાજે લક્ષ્મણ વીર રઘુપતિ રામ રૂઢ્યમાં રહેજોરે. ૯
- સખી દશમે કહે લક્ષ્મણનેરે બેલી વીરો બોલાવે છે તમનેરે;
આડી આણુ દાધી છે અમને, રઘુપતિ રામ રૂઢ્યમાં રહેજોરે. ૧૦
- સખી એકાદશી અપવાશીરે, લંપટ લેવાનો લાગ તપાસીરે;
રાવણ સીતાને લઈ ગયો નારી, રઘુપતિ રામ રૂઢ્યમાં રહેજોરે. ૧૧
- સખી બારશે હનુમાન બળીયારે, ગ્રેહી સમુદ્ર પાર નિકળીયારે;
જઈ જોગમાયાને મળીયા, રઘુપતી રામ રૂઢ્યમાં રહેજોરે. ૧૨
- સખી તેરશે ત્રંબાળુ બાળેરે, હાક હનુમાન કેરી વાગેરે
લાલ્ય લંકા તે ગદમાં લાગે, રઘુપતી રામ રૂઢ્યમાં રહેજોરે. ૧૩
- સખી ચૈત્રસે ચિત વિચારીરે, કાળ વાંદરાની રમી સારીરે;
રામે રાવણ નાંખ્યો મારી, રઘુપતિ રામ રૂઢ્યમાં રહેજોરે. ૧૪
- સખી પુનમે પ્રભુજી આળ્યારે થાળ બરી મોતીડે વધાળ્યારે;
માતા કહિશ્યાને મન બાળ્યા, રઘુપતિ રામ રૂઢ્યમાં રહેજોરે. ૧૫
- સખી પંદર તથો થઈ પુરીરે એમાં એકે નથી અધુરીરે;
આત્મારામની વાણી મધુરી, રઘુપતી રામ રૂઢ્યમાં રહેજોરે. ૧૬

જ્યારે રામચંદ્રજી તથા લક્ષ્મણજી વનવાસ ચાલ્યા ત્યારે સીતા-
જીએ કહ્યું કે હું પણ સાથે આવીશ, તે સમયે રામચંદ્રજીએ કહ્યું કે
તમે પિયરે જાઓ અથવા અહીં રહો.

તે વિષેનું ઘોળ. ૧

[મામેરૂં મોઢા મુલનું.] એ રાગનું પણ તેમાં એક ડોહ જરૂરી વળે છે.

રામ લક્ષ્મણ વનમાં સીધાવતાં, સતી સીતાને આવતાં સાથ
કહે રહુનાથ; પધારો પિયર બણી.

નહિ તો અહીં રહો સસરાના રાજમાં હેતે હળી મળી સાસુ
સંગાથ નહિ તો જોડી હાથ, પધારો. ૧

અમે વસ્તીમાં નહિ વસીયે વનીતા, અમે કરશું જઈ વનવાસ,
તમે પામો ત્રાસ; પધારો.

સાથે રથ કે ઘોડું નહિ રાખીએ નહિ રાખીએ દાસી કે દાસ,
કોઈ અમ પાસ; પધારો. ૨

તમે કાશનો પંથ કીધો નથી, ચરણે ચાલવાથી પામો થાક,
લીટી ખેંચો નાક; પધારો.

અમે વનફળ ખાઈ ખુશીમાં રહેશું, કોઈ દિવસે તો કેવળ શાક,
વિન લુણ પાક; પધારો. ૩

વનમાં નથી મંદીર નથી માળીયાં, નથી પહોડવા કાજ પલંગ,
રંગીત નવ રંગ; પધારો.

કરશું ધાસ કે પાનની ઝુંપડી, સુવા સાથેરો તે ખુબે અંગ,
એમાં શો ઉમંગ; પધારો. ૪

વનમાં હીરનાં ચીર તો નહીં મળે, વનમાં નહિ મળે ફરતાં,
કુલેસ કે તેલ કુપેસ; પધારો.

વનમાં નહીં મળે શાશ્વી સાહેલીઓ, કરશે કે સંગ ખાંતયથી,
ખેલ હિમંગ ભરેલ; પધારો. ૫

ઉષ્ણકાળે વાશે જાંના વાચરા, એવું દેખીને ચાશી ઉદાસ,
જ્યારે જોઈ માસ; પધારો. ૧૦

વરસે મેઘને ઝખકશે વીજળી, તેવે ટાણે તો તર તળે વાસ.
નહીં છત્ર પાસ; પધારો. ૬

વનમાં બાતકી રહે છે રાક્ષસ ધણી, ચારે તરફ ફરે ખડુ ચોર,
જેનું ધણું જોર; પધારો. ૧૦

વનમાં વાઘ વરૂને વાંદર જેવાં ધણાં વિચરે જનાવર મોર,
ખચે નહિ ઢોર; પધારો. ૭

મોટા પર્વત દેખીને માનની, તમને નજરે જોયા નહિ જાય;
દીકે ખાવા ધાય, પધારો. ૧૦

તમે રાજકન્યા કાયા કોમળી, વનવાસનાં દુઃખ ન વેઠાય,
કાયા કરમાય; પધારો. ૮

રક્ષમાં અંધાર દેખી ડરે ધણાં, નથી નિસર્ચી કદી ધરખાર,
હો નાભુક નાર; પધારો. ૧૦

તમે છોટી હિમર સોળ વર્ષનાં, નથી સંકટ વેઠ્યાં લગાર,
તમે કોઈવાર; પધારો. ૯

પરણી આવીને પીઅર ગયાં નથી, તમને મળવાને ઇચ્છે છે,
માય ચોરે ચિત થાય; પધારો. ૧૦

રાજ જનકજી તમને ઝંખે ધણી, તેમના સંદેશ આવે સદાય,
તેડાં પાછાં જાય. પધારો. ૧૦

ભાત ભાતનાં મોજન ભાવતાં, તમને મોકલશે મહિપાળ,
મુરખીને માળ. પધારો. ૧૦

એમે અવધે ફરી જ્યારે આવશું, લેશું સ્નેહી તમારી સંભાળ,
ત્યારે તતકાળ; પધારો. ૧૧

ફડી બિલિલાપુરી મન માનતી, તેમાં પામશે પરમ વિરામ,
આપને ગામ; પધારો. ૧૦

એવી તમને એમે તેમ હું કરું, એમ દલપતરામને સ્થામ,
કહે રામ રામ. પધારો પિયર બાણી. ૧૨

પછી સીતાજી બોલ્યાં તેનું ધોળ.

રાગ ઉપર પ્રમાણે.

એવું સાંભળી સીતાજી કહે સુખો સુંદરસ્થામ સુખજી,
ખ્યારા મારા પ્રાણ સાથે રાખો સ્નેહથી.

જુદાં પડવાની વાત વાલા કહેા, તેતો બોલ લાગે તીક્ષણ,
બાણ રઘુકુળ બાણ; સાથે રાખો.

સ્વામી જ્યાં તમે ત્યાં ધર માહર, તમથી વેગળાં તે પરદેશ;
હું બાણ હમેશ; સાથે રાખો ૧

તમે જોગીના વેશ જોન્ધારશો, તો હું જોમણનો ધરું વેશ,
જટા કરું કેશ; સાથે રાખો.

સ્વામી તમેરે સુખી તો સુખ માહરે, તમે દુઃખમાં તો દુઃખ
મારે દેહ એમાં જો સદેહ; સાથે રાખો. ૨

જે કોઇ પરદાવા પછી રહે પીયરમાં, અવતાર બાણો ધીક,
એહ મુવા જેવી તેહ. સાથે રાખો.

સ્વામી તમ વીના મંદીરને માંગીઆ; બાસે પર્વત મોટા,
સમાન વસ્તી તો વેરાન. સાથે રાખો ૩

મહાવનમાં બરી વસ્તી બાસસે, જ્યારે પામીશ દર્શન દાન,

કુખાના નીધાન.

સાથે રાખો.

સાસુ સસરાને માત પીત્ર સહી, બહે જીવો કરો રૂઝાં રાજ,
મને મહારાજ,

સાથે રાખો ૦ ૪

સ્વામી શું કરે બાધ બોળાઇને સ્વામી શું કરે સમથર સમાજ
કેનું નથી કાજ.

સાથે રાખો ૦

સાચું સગપણ જગમાં સ્વામી તણું બીજો સ્વામી સગળો
સંસાર કુટુંબ પરીવાર.

સાથે રાખો ૦ ૫

મારા લાડ પાલણુ તમે લાલજી, બીજો નથી આંસુનો લુહાર
કે એકે આધાર;

સાથે રાખો ૦

કાયા પ્રાણ થકી જે જુદી રહે, તો હું તમથી જુદી પડી છેક
જીવું તણ રેક;

સાથે રાખો ૦ ૬

જો કોઈ જળથી જુદી પડી માજલી રાખે કુધમાં કરી વીવેક.
જીવે પણ એક;

સાથે રાખો.

તમે સુખના સાગર રહો વેળા, પછી શું કરે રાજ ને પાટ;
હવેલીના દાઢ;

સાથે રાખો ૦ ૭

મને હીરનાં ચાર ગમે નહિ, મને ન ગમે ઘરેણાંના ધાટ.
મટાડો ક્યાટ;

સાથે રાખો.

હું તો તમને દોઢે થાક દેખતી, અણુ દોઢે તો. આંધળી ભીત,
જન્મની એ રીત;

સાથે રાખો. ૮

મેં તો રતેડ તોડ્યા સહુ લોકથી, આંધી તમ સંગે પુરણ પ્રીત,
ચોરાયું છે ચીત,

સાથે રાખો.

જન્મવું જીવન તમથી જુદા પડી, હોય વિધવિધનાં પકવાન,
તે વિખનાં નીજાન

સાથે રાખો ૦ ૯

કરીએ ભોજન તમ સંગે આવથી, હોય કેવળ સાકતે પાન,

તે મેવાં સમાન, સાથે રાખે.
 પડશે તડકાને તાપ વૈશાખના તે તો જાણીશ ચંદ્ર પ્રકાશ,
 રહી તમ પાસ; સાથે રાખો ૧૦
 મુજને મેલીને પંચ પધારશે, આવી મળવાની ધરશે ન આશ,
 નિચ્ચે પામું નાશ; સાથે રાખો ૧૦
 કરતી વાત ઢગી પડી ધરણીએ, નારી જનકી મધ્ય છે નીરાશ,
 કહે ભેતી શ્વાસ; સાથે રાખો ૧૧
 દયા કરી દેવ દસપતરામના, સતી સીતાને દેખી ઉદાસ,
 જતાં વનવાસ. સાથે રાખ્યાં સ્નેહથી ૧૨

રામચંદ્રજીએ સીતાજીને કામળ લખ્યો તેનું ઘોળ.

મામેરું મોઘા મુલનું—એ રાગ,

સ્વસ્તિશ્રી પુર લંકા સોહામણી,
 જ્યાં રાજે છે જનક કુમારી, પ્રીતમ લખે ખારીને
 રહો અખંડ એવાતણુ તમતણુ,
 એવી આશીશ વાંચો અમારી પ્રીતમ લખે ખારીને. ૧
 ગોરી દેવનાં જોએ જુદાં પડ્યાં
 પણુ પ્રાણુ મારા તુજ પાસ; પ્રીતમ.
 એસુ બાગ બગીચે કે બંગલે
 રહું તમ વિના અધિક ઉદાસ. પ્રીતમ. ૨
 તારા સ્નેહ ઘડીએ ઘડી સાંભરે
 તારો ભાવ જુલો કેમ જાય, પ્રીતમ.
 તારા હેતથી હેડું ભરાય છે,
 તે તો લેખણથી ન લખાય. પ્રીતમ. ૩

મારે અર્થે તમે બાળપણથી	પ્રીતમ.
તબ્યો સખળો પ્સર પરિવાર;	
મારાં લેશ વચન નહિ ભોપિયાં,	પ્રીતમ. ૪
નથી કોપિયાં કદીએ સમાર.	
તારી નમ્રતા અત્રતથી ગળા	પ્રીતમ.
વળા શોભીતો શાન્ત સ્વભાવ:	
જેથી મનની ઉદાસ પુરત માટે,	પ્રીતમ. ૫
તારા ભોલનો એવો બનાવ.	
ગોરાદે તારા શુષ્ક કેમ વીસરે,	પ્રીતમ.
કેમ વીસરે વીલાપ બધાં વેણ;	
હેતે હરણ વદન તાર વનીલા,	પ્રીતમ. ૬
મારાં નીરખવા તલપે છે નેણ.	
દિલસે તુજ વિના દિલમાં ગોઠે નહી;	પ્રીતમ.
પીલું પાણી કે જમવું અનાજ.	
રાતે રાધને આંખો રાતી થઇ;	પ્રીતમ. ૭
લોક પુછે તો આવે છે સાજ	
ગોરી મનમાં ધીરજ ધરી રાખવી;	પ્રીતમ.
કાલે ભાગશે બવના વીજેગ.	
જેથી રીજ આપણને જગપતિ,	પ્રીતમ. ૮
એવો અહમનિશ કરજો ઉદ્દોગ.	
જે જે વૃદ્ધ પાડોશીયો શુદ્ધ છે,	પ્રીતમ.
તેને પ્રીતથી કહેજો પ્રણામ;	
વીશીશણ્ય મારા મીત્ર પવીત્રને,	પ્રીતમ. ૯
કહેજો જરૂરું હોય જો કામ.	

જોષ્ઠી વસ્તુ જશ મંગાવજો,

કશી વાતે મુઝારો ન મન;

પ્રીતમ.

કાસે દેખીશું દીવસ આનંદના,

જાશે વીસરી દુઃખે ભયો દન.

પ્રીતમ. ૧

તે જે પ્યારી તમારી સાહેલીયો.

તેને પણ મારા કહેજો જુદાર;

પ્રીતમ.

સાસુ સસરાની આશીષે મુંદરી

મગશું ભામની ને ભરવાર.

પ્રીતમ. ૧૧

વધે રનેહ ને સંપ મુજન સાથે.

તેવી તન મન રાખજો ટેવ;

પ્રીતમ.

અમે થોડી જવધે હવે આવીશું;

એમ દલપતરામને દેવ, પ્રીતમ લખે પ્યારીને.

૧૨

પંદર તિથિઓ.

પુતમે અમને પુરણ દરશન દેજોરે છોગાળા;

દયા કરી મારી દેહીનાં દુખડાં ખોળોરે

મેરલીવાળા ૧

પડવે આવી પકડો મારી જાંલરે, છોગાળા;

કંઈ સતમુશની શીતળ રાખો ઝાંચરે

મેરલીવાળા ૨

બાળે મારી બાળક જુધી કાપોરે છોગાળા;

દયા કરીને શીતળ સુખડાં આપોરે,

મેરલીવાળા ૩

ત્રીજે હું તેમ તત્પર થઈને બેઠીરે છોગાળા;

મુખની વાણી મુજને લાગી મીઠીરે.

મેરલીવાળા ૪

ચોથે ચતુરા શું અપા છો ચુકીરે છોગાળા,

કાંઈ લેહ લાગી મેં લાજ સરવની મુકીરે,

મેરલીવાળા ૫

પાંચમ પુરણાહુતી કહેવાયરે છોગાળા;

- મુજથી હરિ વિના ઘડીએ ન રહેવાયરે. મોરલીવાળા. ૬
 છટીના લખ્યા લેખ તે કેમ ટળશેરે, ઊગાળા;
 મુજ પતિવ્રતાનાં કારણ કરવાં પડશેરે. મોરલીવાળા. ૭
 સાતમે હું મુજ તમારા ગાતીરે ઊગાળા;
 આ મોરલીને શબ્દે હીંદુ માતીરે. મોરલીવાળા. ૮
 આઠમે અવતરીઆ અંતરંગમીરે, ઊગાળા;
 જાદવકુળમાં જન્મ્યા છે અંતરંગમીરે. મોરલીવાળા ૯
 નામે કરવાં નરપતીનાં કામરે, ઊગાળા;
 મુજ મંગળકારી ગયા મયુગાં ગામરે. મોરલીવાળા. ૧૦
 દશમે આવી દાવાનળ કોણેરે, ઊગાળા;
 માનો કંઈ મારી રણસ્થંભ રોણેરે. મોરલીવાળા. ૧૧
 એકાદશીના પડદા આવી ખોલેરે, ઊગાળા;
 કાંઈ અંતરંગમી અમ સંગાથે ખેલેરે મોરલીવાળા ૧૨
 આરશે વંદાવન રસ્તો ઝાલેરે, ઊગાળા;
 મુજ આયુષ જીવને શું મેલો છે વીલેરે, મોરલીવાળા ૧૩
 તેરશે કાંઈ ચરણ કમળ ચીત ધાગ્યુરે ઊગાળા;
 કંઈ જનમે જનમની બકતી તમારી માયુરે મોરલીવાળા ૧૪
 ચક્રદસે ચરણ કમળની દારીરે ઊગાળા;
 મુજ મંગળકારી ગયા મયુરા નાશીરે મોરલીવાળા ૧૫
 અમાશે કાંઈ ધરણીધર કહવાયરે ઊગાળા;
 દાહ નરસિંહ મહેતો મુજ તમારા ગામરે મોરલીવાળા ૧૬

પંદર તિથિઓ.

- પાંચે પાતાળીઆ ગીરધારી મારે ઘેર આવજોરે લોલ;
 બીજે બાળક બેઠું બાહારકે મેં સમજાવીયુંરે લોલ;

ત્રીજે ત્રણ જીવનનો નાથ. ગોતીડે વધાવીએરે ભોલ-
 ચોથે ચંચળ બોલી નાર મથુરાની વાટમારે ભોલ.
 પાંચમે પગલાં ભરજો પ્રેમ કે મારે ઘેર આવજોરે ભોલ;
 છઠે છોગાળા ભગવાન કે ભગતને તારજોરે ભોલ;
 સાતમે સાદ કરે એક નાર કે ગોકુળ ગામનીરે ભોલ,
 આઠમે અવતરીઆ ભગવાન કે નીરખુ નાથનેરે ભોલ;
 નોમે નરત કરે એકનાર કે ગોકુળ ગામનીરે ભોલ;
 દશમે મામે માર્યો કંસકે મથુરાની વાટમારે ભોલ;
 એકાદશી પરણી લાવ્યા નાર કે સતભામા ખરીરે ભોલ;
 બારશે બહુ બળીઆ ભગવાનકે દીશાદીશ વાપીઆરે ભોલ;
 ત્રેસશે ધન ધુવે એક નાર કે ગોકુળ ગામનીરે ભોલ;
 ચૈકદશે બનસી વટને ચોક કે રાસ રમાડજોરે ભોલ.
 પુનમે પંદર તીથો થઈ પુરી કે ગુણ ગાંધ રહીરે ભોલ.

મલાવરાવનો રાસડો.

પીતળ સોટા જળે ભર્યારે દાતણ કરતાં જાઓરે મલાવરાવ:
 સેહેરનો સુખો ક્યારે આવશેરે.

દાતણ કરશુ વાડીએરે ફરતી શીરંગીની ફાંજરે મલાવરાવ શે. ૧
 ચીની તે ખ્યાલા તેમે ભર્યારે; મર્દન કરતા જાઓરે મલાવરાવ શે. ૨
 મર્દન કરશુ વાડીએરે ફરતી શીરંગીની ફાંજરે મલાવરાવ. શે. ૨
 તાંબા તે કુડીઓ જળે ભરીરે નહાવણુ કરતા જાવરે મલાવરાવ શે. ૩
 નહાવણુ કરશુ વાડીએરે ફરતી શીરંગીની ફાંજરે મલાવરાવ શે. ૪
 ગંધી રશાઇયો એમ રહીરે બોજન કરતા જાઓરે મલાવરાવ શે. ૫
 બોજન કરશુ વાડીએરે ફરતી શીરંગીની ફાંજરે મલાવરાવ શે. ૬
 પાન સોપારીને એલચીરે મુખવાસ કરતા જાવરે મલાવરાવ શે.

મુખવાસ કરશુ વાડીએરે ફરતી શીરંગીની ફાજરે મલાવરાવ શે० ૫
 સોના તે ફેરા સોગટારે રમત રમતા જાએરે મલાવરાવ. શે०
 રમત રમશુ વાડીએરે ફરતી શીરંગીની ફાજરે મલાવરાવ. શે० ૬
 ઢીવ્યણુ સામે ઢાલીએરે પોઢણુ કરતા જાએરે મલાવરાવ શે०
 પોઢણુ કરશુ વાડીએરે ફરતી શીરંગીની ફાજરે મલાવરાવ. શે० ૭
 ક્યાંથી આખ્યા પીટયા જાંગલારે માથેટાપી જુરેબેશરે મલાવરાવ શે०
 રાણી રૂવે રંગ મહેલમારે ઢાસીઓ રૂવે દરવાજારે મલાવરાવ શે०
 મહેર છોડી મુખે નીસર્યોરે લીધી નડીઆદની વાટરે મલાવરાવ શે०
 લાટે રૂવે લાટ વાણીઆરે ચોરે રૂવે ચારણુ બાઠરે મલાવરાવ શે०

ભાગ ૮ મો.

અભિમન્યુનો ચક્રવૈ.

સરસ્વતી સ્વામીને વીનવુરે ગણપતે લાગુ પાયરે;
 અગ્નેધ્યા નગરીમાં દહીતનો વાસો તેનાં તે મસ્તક છેદારે.
 દહીત કાળે કૃષ્ણે કજીઆરે માંડ્યો,
 દહીતોમાંથી દહીતાણી નાઠા ગયા ગયામાંદી રે,
 વનમાં જઈ અષ્વસાયન જન્મ્યા.
 સોના કામદહીને રૂપાના બાલ્યા અષ્વસાયન સ્મવા નીસર્યોરે,
 જઈ રણા જઈ રણા વગડા વચ્ચે.
 વનરે વગડામાં એક પાંખી જનાવર;
 તેરે જનાવર અષ્વસાયને માર્યો, ડોશી તે મેથાં બોલીરે;
 બહુ છે બળીયો બહુ બળવંતો,

એવો છે તો તારા બાપનું વેર લેને.
 ત્યાંથી અમલોચનને ઝાલો લાગી, આવી રહ્યા મ્હને અંધારે;
 કે મારી મા મારો બાપ કેમ માર્યો.
 બારે વીરે વર્ષે દીકરા બાપ કેમ સાંભળ્યો;
 ડાકી તે મેણાં બોલીરે,
 તારો બાપ તે કાળા કૃષ્ણએ માર્યો.
 ખભે કોડો લઘ અમલોચન ચાલ્યા, જઈ રહ્યા મ્હને વચેરે.
 વનરે વગડાનાં લીલાં વૃક્ષરે વાડ્યાં;
 કાળાં ડાળાં પડ્યાં સુક્યાં થડીલાં ઢિપડ્યાં.
 લાકડાની ખાંધી ભારીરે;
 ત્યાંથી અમલોચન સુતારી ઘેર આવ્યો.
 બાહરે સુતારી તું મારો વીરો પેટી ધડી તું મને અ.હરે.
 બોતેર ખાતાને એક કોઠો,
 ત્યાંથી અમલોચન લવારી ઘેર આવ્યો;
 બાહરે લવારી તું મારો વીરો, આ મને પેટી જડી આહરે.
 છત્રીસ તાળાં ને બત્રીસ કુંચીઓ;
 ત્યાંથી અમલોચન ચીતારા ઘેર આવ્યો.
 બાહરે ચીતારા તું મારો વિરો, પેટી ચીતરી આજ સારીરે,
 ત્યાંથી અમલોચન દરજીયા ઘેર આવ્યો,
 બાહરે દરજીયા તું મારો વીરો. આની મને માદી સીદી આહરે,
 પેટી ઉપાડી અમલોચન ચાલ્યો,
 જઈ રહ્યા વગડારે વચ્ચે, વડની ડાંચે પેટી મુકીરે.
 આજણુ વેશે કાલો કૃષ્ણજી આવ્યા.
 ક્યાં જાઓ છો મારારે જગજાન, કૃષ્ણનું વેર વાળવા બહિરે;

કહો ગોરજી કાળા કૃષ્ણ કેવારે હસે,
 તુજ સરખાને તારારે જેવા દેહી પ્રમાણું આલોરે,
 હ્યો મારા ગોરજી દેહીનું પ્રમાણું.
 ત્યાંથી અમલોચન પેટીમાં સમાણા, કાળા કૃષ્ણે તાળાં અટકાવ્યારે,
 ગોર મારા ગોર મને બહાર કાઢો.
 દોણ તારો ગોર તું કોનો જાનમાન. હું છું કાળો કૃષ્ણરે,
 પેટી હતી તે આકાશે ડગાડી;
 આકાશના દેવતારે જમાડ્યા, આ જુદા કોણે માડ્યારે;
 અમલોચનને કાળા કૃષ્ણએ માંડ્યાં,
 પેટી હતી તે પાતાળે પછાડી, પાતાળના શેલનાગ ડોલ્યારે.
 આવું તે જુદા દોણ માંડ્યું,
 અમલોચન ને કાળા કૃષ્ણે માંડ્યું તેના થયો ખડખડારે.
 ત્યાંથી અમલોચન મૃત્યુરે પામ્યા.
 ખભે પેટીને કાળો કૃષ્ણજી ચાલ્યા, જામ રક્ષા દારકાં ગામરે;
 પેટી હતી તે સુભદ્રાને આપી,
 જોજોરે જોની આ પેટી ઉઘાડતાં સાચવી રાખજો પાસેરે.
 નણદ બોજામ જો માયારે જુવે,
 નણદલ તમારા બાહ શું લાવ્યા તે મુજને દેખાડોરે.
 પેટી હતી તે સુભદ્રાએ વધાડી.
 ગાર્હવું કહ્યું સુભદ્રાએ ન માન્યું શાસમાં વાસ સમાઈ ગયોરે,
 પેહેલોરે માસ એજેવેજે ગયો.
 બીજોને માસે સ્વપ્નરને સંભળાવ્યું ત્રીજોને મરમ ન જાણ્યોરે;
 ચોથે માસે માતાને સંભળાવ્યું,
 પાંચમે માસે બાંધાને રાખડી છઠે તે કઢીયલ દુધરે;
 સાતમેને માસે ખેડો બરાબો.

ખોળો ભરાવીને મહીયર વળાંબ્યાં આઠમાનો મરમ ન જાણ્યોરે,
નવમેને માસે અભેમન્યુ જન્મ્યા.

સોનાની સળીએ નાળ વધેયો પાણી સારે દુધડે નવરાવ્યારે;
ચીર દાડીને બાળેત્યાં કીધાં.

જાલવનારે પારણ્યાં બંધાવ્યાં ચોખા હાથે મોતીડે વધાવ્યારે,
સાત પાંચ વરસના અભેમન્યુ થયા;

ભેદ પાટીને બણવા ગયા બણી ગણી નવજંદા ચંચારે;
પોતાના કાકા સમાઈઓરે લાવ્યા,

ઓતરા અભેમન્યુ તારીરે નારી વધરિટની કુમારીરે.

લીલાને પીળા વાંસ વડાવે નવરંગી ચોરી ચીતરાવીરે,

ત્યાંથી અભેમન્યુ પરણવા ચાલ્યા સારા તે શુકન થાયરે.

ત્યાંથી અભેમન્યુ સરોવરીએ આવ્યા સુકાં સરોવર લીલાં થાયરે,

ત્યાંથી અભેમન્યુ ભાગોળે આવ્યા ભાગોળે ભેરો વગડાવેરે;

ત્યાંથી અભેમન્યુ ચઢિટામાં આવ્યા ચઢિટામાં ચમર ઢોળાવેરે;

ત્યાંથી અભેમન્યુ જનીવાસે આવ્યા સાજી પોખવા આવ્યારે,

ત્યાંથી અભેમન્યુ તોરણે આવ્યા મામાજી કન્યા પધરાવેરે;

ત્યાંથી અભેમન્યુ ચોરીમાં આવ્યા મામાજી હો કન્યાદાનરે.

પેહેલુને મંગળ કરતુને કરતુ દાદાજી હો કન્યાદાનરે;

દાદાજીએ આપ્યાં ઘોડીલાનાં દાન;

બીજું ને મંગલ ચોરીમાં વરતું માતાજી હો કન્યાદાનરે.

માતાજીએ આપ્યાં ગાવડીઓનાં દાન,

ત્રીજું ને મંગલ ચોરીમાં વરતું વીરાજી હો કન્યાદાનરે

વીરાજીએ આપ્યાં વેણડીઓનાં દાન;

ચોથું મંગલ ચોરીમાં વરતું બાબીજી હો કન્યાદાનરે.

બાબીએ આલ્યાં ઝોટડીઓનાં દાન
 ત્યાંથી અભેમન્યું પરણીને ઉઠ્યા માતાને પાએ લાગ્યારે
 પોતાની માએ આશીશરે આલા
 ઘણું જીવે દીકરા ઘણો આવરકા ઝોતરા તારી નારીરે;
 જોજો અભેમન્યુ તારીરે ગોરી ગોરી છે શુશ્રુવંતીરે
 અમારા તે કુળમાં એવીરે રીતો વર સાથે કન્યા ન હોયરે
 પહેલાંરે પહોરનાં શમણ્યારે લાગ્યાં
 આરે શમણ્યામાં કેરાં કાંકણુરે નંદાં;
 આરે શમણ્યામાં દીકરી આળપંપાળ, તારા શમણ્યાં પડો મુકે લાકડેરે.
 ત્રીજામતે પોહોરનાં શમણ્યારે લાગ્યાં;
 આરે શમણ્યામાં કેરાં ધારગોળાં પહેર્યાં.
 શમણ્યાં દીકરી આળપંપાળ, શમણ્યાં પડો રાંડી રેડીએરે
 ત્રીજેરા પોહોરનાં શમણ્યારે લાગ્યાં.
 આરે શમણ્યામાં રાયકો આણેરે આવે;
 એરે શમણ્યાં દીકરી આળપંપાળ, શમણ્યાં પડો સમુદ્ર બેટમારે.
 ચોથેરા પહોરનાં શમણ્યારે લાગ્યાં;
 બાળુડો અભેમન્યુ જુદધે ચઢે છે, ઝોતરાને આણ્યાં આવ્યાંરે.
 ઝોતરાના બાપની જિંચી હવેલી;
 રેશમના દોરા, ઝોતરા માથલાં મુથેરે;
 વીરડી સાંટે રતનો રવારી, વેગે આવતો દોઢેરે.
 મારીરે મા તમે પોઢેલાં જાગો, મા મારાં આણેલાં આવ્યાં રે
 ઘણુંરે જીવે દીકરી એ મુંરે બોલ્યાં.
 બારીએથી રહી ઝોતરાએ પુજ્યું;
 ક્યાંથી આવ્યા વીરા ક્યાં તમે બસો.

બાળુડાં અભેમન્યુ લુઠ્ઠે ચઢે છે ઝોતરાને આથે આઘ્યેરે;
 બારીએથી ઝોતરાએ પડારે સુક્યાં ના રહી શુદ્ધ ને સાનરે
 ઝોતરાના દાદાએ ડોસીડા જગાડ્યા, ચુંદડી કાઢે બાજ સારીરે,
 સારી સારી કાઢેને નુકશાન નીસરે. દાદે ડોસીડાને મારવા લીધે;
 ઝો મારા દાદા શીદને મારો છો, ઝોતરાના કરમનો વાંકરે.
 ઝોતરાના દાદે મરડીયા જગાડ્યા, ચુડીલો કાઢે બહુ સારારે
 સારાં સારાં કાઢે નંદ્યલાં નીસરે,
 દાદે મરડીયાને મારવા લીધે.
 ઝો મારા દાદા શીદને મારો છો ઝોતરાના કરમનો વાંકરે.
 ઝોતરાના દાદે સોનીડા જગાડ્યા લાળીઓ કાઢે બાજ સરીરે,
 સારી સારી કાઢે નંદ્યેલી ચીસરે
 દાદે સોનીડાને મારવા લીધે.
 ઝો મારા દાદા શીદને મારો છો, ઝોતરાના કરમનો વાંકરે.
 ઝોતરાના દાદે માળીડા જગાડ્યા, મજરા કાઢેને મોંધા સુલનારે.
 ખીસેલા કાઢેને કરમાએલા નીકળે, દાદે માળીડાને મારવા લીધે.
 ઝો મારા દાદા શીદને મારો છો, ઝોતરા કરમનો વાંકરે.
 ઝોતરાને દાદે મોચીડા જગાડ્યા.
 મોજડીઓ કાઢો મોંધા સુલનીરે;
 રાતી રાતી કાઢેને કાળી કાળી નીકળે, દાદે મોચીડા મારવા લીધે;
 ઝો મારા દાદા શીદને મારો છો, ઝોતરાના કરમનો વાંકરે.
 ઝોતરાને દાદે સરઘ્યા જગાડ્યા સાફે સાફે કંકુ કાઢેરે;
 કંકુ કાઢેરે કાઞ્જ નીસરે દાદે સરઘ્યાને મારવા લીધે;
 ઝો મારા દાદા શીદને મારો છો ઝોતરાના કરમનો વાંકરે;
 પછી સાસરવાસે ઝોતરા વળાવ્યાં.

વળમણાં.

કે મને મારીને રથડા ખેડે,	બાળા રાબરે.
કે મને યુધ્ધે તે સાથે તેડે.	બાળા૦
કે મને યુધ્ધ જોવાના રસ કોડે.	બાળા૦
કે આપણુ સરખા સરખી જોડે,	બાળા૦
કે ભાવ હું હરું હથિયારે	બાળા૦
કે કોરવનો સંહારે	બાળા૦
કે છોડી યુદ્ધ નીકળો શેરે,	બાળા૦
કે તમને આપુ મારા આપનું રાબરે.	બાળા૦
કે નારી કેશ સમુળા કાઢેરે,	બાળા૦
કે રથ ઉપર દેહ પછોડેરે.	બાળા૦
કે રથ ખેડો તો કાહું મારા પ્રાણુરે.	બાળા૦
કે મારા સસસ મેણાં બોલ્યારે,	બાળા૦
કે વહુ આવતી બમરાળીરે.	બાળા૦
કે મેં તો દીઠી નથી પગની પાનીરે	ઓતરા રાણીરે
કે તારૂં રૂપ દેખી યુધ્ધે ન ચડતરે	ઓતરા૦
કે મેં તો નથી દીઠી નાકની ઢાંડીરે.	ઓતરા૦
કે મામા કૃષ્ણને જાગે વંશરે,	ઓતરા૦
કે મને પાટા બાંધીને પરણાવ્યોરે,	ઓતરા૦
કે મને સમરથ સાસરી દેખાડે	બાળા૦
કે મને સાસરી જોવાનો રસકોડે.	બાળા૦
કે મારા મંકણુ દોરા છોડાવરે,	બાળા૦
કે મને સમરથ સસરો દેખાડે.	બાળા૦
કે મને યુધ્ધ તાવવાના રસ કોડે;	બાળા૦

કે મને દીવર દીવડો દેખાડે,	બાળા૦
કે મને હોળી રમ્મના રસ કોડે,	બાળા૦
કે મને નાનીશી નણુદી દેખાડે.	બાળા૦
કે મને હીંમલે રમ્મના રસકોડે	બાળા૦
કે મને સમરથ સામુજી દેખાડે.	બાળા૦
કે મને પાય પડપાના રત કોડે;	બાળા૦
કે મને જોડની જોઠાણી દેખાડે,	બાળા૦
કે મને જોડે હીંડમાના કોડે,	બાળા૦
કે મને વાદલી દેરાણી દેખાડે.	બાળા૦
કે મને વાદ લીધાના રસકોડે.	બાળા૦
કે મારૂં માથુ વાઢીને દડો ખેલે;	બાળા૦
કે તારી કેડની કટાર મને આલે.	બાળા૦
કે મારી જમણી કુખ ધરો સુરે,	બાળા૦
કે તારી જમણી કુખ ન ધરેશરે,	ઓતરા
કે તારી કુખે મોતીમર દોડેરે,	ઓતરા
કે તે દેશે શ્રીરામનું નામરે.	ઓતરા
કે સરી રાખસે બાપનું નામરે.	ઓતરા
કે તેથી સરસે તમારૂં કામરે,	ઓતરા૦
કે તારી ઠાલડીના ઓઠે મને રાખરે	બાળા૦
કે તારા આવળાં ઝીસેશ બાણુરે,	બાળા૦
કે ઝાલી ઝાલી પેડલીયાની બામરે.	બાળા૦
કે મેલો મેલો પેડલીયાની બામરે	ઓતરા૦
કે મારા ચઢ્યા છે બાહ્યપદ દેખરે.	ઓતરા૦
કે મેં તો ધાવતું બાળ વહોડ્યારે,	બાળા૦

કે મને તેનાં પ્રાયશ્ચીત લાગ્યારે,	બાળા૦
કે મેંતો છાણું છાણું બાગ્યુંરે.	બાળા૦
કે મને તે પ્રાયશ્ચીત લાગ્યું રે	બાળા૦
કે મેંતો દીવે દીવે કીધારે,	બાળા૦
કે મને તેનાં પ્રાયશ્ચીત લાગ્યારે	બાળા૦
કે હું તો પથરે પાનીએ ઘોતી	બાળા૦
કે મને તેનાં પ્રાયશ્ચીત લાગ્યારે.	બાળા૦
કે મેં તો વેતી નીક દીધા પથરે,	બાળા૦
કે મને તેનાં પ્રાયશ્ચીત લાગ્યારે;	બાળા૦

ગરબી ૧ લી.

ગીરધારીરે વાલમ વાત વિચારો, મન મોહન આંખ ન મારો.
મનમોહનરે મુકો મારગ જવા, કેમ રોકો જુમનાં જવા. ટેક.
રસીયારે પ્રીત તમારી જણી, મારી ભાગશે દહીની દોણી
કહું વિકલરે રહેજો અમથી અળગા, શીદ મને જતાં વળગો,

કુલ.

નવ પાલવડો મુંજ તણોરે, જુગતીની રીત નવ જણોરે;
હું જાણું જદુવિર શાણોરે, કહું કેશવરે મુકો કાવાદાવા
કેમ રોકો જુમનાં જવા. ૧

નહી આપુરે દાણુ દધીનું આજે, નથી લાવી તમારે કાજે;
મુકો પાલવરે દારે મુંદી મારી, હું સમજી વાતો તમારી.

કુલ.

મુકો મછી મારાં ઢોળાસોરે, મારી ચીર મુંદી બીજસોરે;
હરી હાણુ હસતાં યાસોરે, પ્રભુ હમચુંરે કંદ કરો કેમ આવા,
કેમ રોકો જુમનાં જવા. ૨

હરી જાણેરે સાથ સેધરનો મારો, મેં જાણ્યો તને કુતારો;
નહી સરસેરે અરથ હરિવર અમથું, કહુંહું મોહન સાચુ તમથું.

કુલ.

ન કરો નયનનો યાજોરે અમો દધશું જહુવિર ગાજોરે;
લજવારો કામજીઆરે શામળીઆરે શીખ કહું સમજવા.

કેમ રોકો જુમનાં જાવા. ૩

નવ નાંખોરે છાતીએ હાથ હઠીલા, કહું વચન તો પડશે વીલા;
મુખ પલકેરે મુખન કરવા કાળે, એવી વાત જવા લો આળે

કુલ.

મુઠો હાર હૈયાથા દુટેરે, મારી મોળાંની ડસ વણુટેરે;
વળી મહીતું ગોરસ ધુટેરે, ગોરધનનારે સ્વામી બકો કેમ આવા.

કેમ રોકો જુમનાં જાવા. ૪

ગરબી ૨ છ.

રાગ ઉપર પ્રમાણે.

મેં જાણ્યોરે જીવણુ તારી પ્રીતી, નવ સમજો સ્નેહની રીતી. ૧
વનમાળીરે વનમાં વાત જે કીધી, મારી સાસુએ સમજ લીધી
વળી નથુદીરે કાનો કહી બોલાવે, મને મેણાં દધને ખીજવે.
મારો પરણ્યો મને દુખ દેછેરે, વળી વચન વિલોકીક કહેછેરે;
તેથી અંતર બળતું રહેછેરે, નથી તોડીરે પ્રિતમ તુજથી પ્રિતી.

નવ સમજો સ્નેહની રીતી. ૧

શામળીઆરે હાક મને શીદ મારો, ના સાન કરી સમજવો;
સહુ જાણેરે વાત તારી મારી કહે કેમ કહું ગીરધારી.

કુલ.

કહો કેમ શામળીએ આવેરે, વળી સીત કરી બોલાવેરે;

કરી સાન થકી સમજવેરે માટે કંદુધુરે મોહન તારી રીતી.
નવ સમજે સ્નેહની રીતી. ૨

કહે સાસુરે વહુજી રે'જા ઢંગે, કેમ જાઓ શામળીઆ સંજે,
વહુ કાકેરે વાર લાગી કેમ વાટે, મળ્યો મોહન જુમનાં વાટે;

જીલ.

માને સુડી નંદાઈ તારીરે કેમ હાટી કંચુકી નારીરે;
વાત જાણું છું સારી નહારીરે, તમે જોડીરે પાતળાયા છું પીતી.
નવ સમજે સ્નેહની રીતી. ૩

માટે મોહનરે આવયું નહીં ઘેર મારું હું આવીશ જુમનાં આરે;
બેશી સુખ દુઃખરે વાત કરીશું વનમાં કે! નવ જાણે ગોકુલમાં.

જીલ.

નથી જુડી હું તમથી પ્યારારે, નવ રહેશો મુજથી ન્યારારે;
છોળી પ્રાણ જીવન તમે મારારે, કહે મોહનરે કાશી હું નવ પીતી;
નવ સમજે સ્નેહની રીતી. ૪

મરખી ૩ જી.

(નરસીંહજીની-રામ ઉપર પ્રમાણે.)

નરસીંહજીરે વડોદરાના વારી, તુજ ચરણે કેટીક કાશી. ૨૬.

અવનીમારે ઉત્તમ નામ તમારું આવ્યા છે ભક્તને સારું.
તમે મારીરે હોરણાકસ્યપ વાર, પ્રહ્લાદ કિમારણ સાર;

જીલ.

પ્રીધુ મોહું કામ મોરારીરે, બહુ બહુ ભક્તજનોને તારીરે
વસ્યા વડોદરે ગીરધારીરે, તુજ ભજન કરે મરજી શોક હિદાશી.
તુજ ચરણે. ૨

અજાતી છેરે જ્યોત અખંડીત સારી, બપોં ટાંકાં ધીનાં ભારી;
કારતકનીરે શુદ્ધ શોદશે જે વાર, મજે મંડળી જન અપાર,

કુલ.

તહાં બરાય લોક લખરોરે, મળે માલ લેનારને સારોરે;
નહીં આ દર્શનનો વારોરે, ત્યાં રહીછેરે ઝળહળ જ્યોત પ્રકાશી;
તુજ ચરણે. ૨

તુળસી વાડીએરે પ્રભુ પુનમે જાય, બહુ બીડ લોકની થાય;
તહાં ઝોઝવરે રહેા કરે હરીજન, કરે ભાવિક સહુ દર્શન.

કુલ.

પ્રભુ ધરતા નવા શણુગારે વરધોડો શોભે અપારે;
સુખપાલે એસે મોરારીરે, તુળસીશુરે લગે કરે સુખવાશી;
તુજ ચરણે. ૩

મધ્યરાત્રેરે પરણીને આવે વાલો, ચાટામાં ચતુર રૂપાળો;
બહુ વીધથીરે વાળાં જિતમ વાળે, પ્રભુ સુખપાલે બીરાળે.
હોં છે આતસખાજરે, જુડ જોડને ચપચપે રાજરે,
રહો સખદ મગનમાં ગાજરે, બલીહારીરે ગોરધન હું દાશી.
તુજ ચરણે કોટીક કાશી. ૪

ગરબી ૪ થી.

(રણુછોડજીની રાગ કિર પ્રમાણે.)

લટકાળારે શ્રી રણુછોડ રૂપાળા, મન મોહન મોરલીવાળા. ૧૬.
આમળીયારે સુંદર રૂપ તમારું દેખી મન મોહે મારું;
અણીયાળારે આંખલડી અલખેલા, છો કાન કુંવર વર ઘેલા,

કુલ.

મંદીર તો મગન ગાજેરે, દરવાજે ફુંદળી વાજેરે.
પ્રભુ ડાકાર માંહી બીરાજેરે, ભક્ત તથુરે છોજ પ્રતીપાળ;
મન મોહન મોરલીવાળા. ૧
ગુણવંતારે ગોરધન કર ધાર્યો, કાળજવર કંસને માર્યો.

અંધનથીરે માતપીત્ય છોડાવ્યાં, વળી ગોરધન ઢોર ચરાવ્યાં.

જીવ.

છે અકળકળા અવિનાશીરે, તમે મારી પુતના મમ્મીરે;
વળી યયા મયુરા વાશીરે, ગોકુળમાંરે બનીઆ આપ ગોવાળા,
મોહન મન મોરલીવાળા. ૨

દેવળમાંરે સિંહાસન શુભ છાજે, તે ઉપર શામ બીરાજે.

સુરતીમાંરે અલૌહીક બાસે, જ્યાં જળહણ જ્યોત પ્રકાશે

જીવ.

મુખ સન્ધ્યા મુખમય સારીરે, રેશમ માદી બહુ બારીરે;
મંદોરની શી બલીહારીરે, શોભો છોરે સુંદર ત્યાં રહીયાળા;
મન મોહન મોરલીવાળા. ૩

મસ્તકપરે મુગટ મણ્ડિમય શોભે, જોઈ બકત તણાં મન લોભે;

કેમરીઆરે ધરીઆ વાધા લાલે, ચંદન કીધું પ્રભુ બાલે;

જીવ.

કર મધે મોરલી ધારીરે, સામે ઉભા ગીરધારીરે;

મોવર્ધન બલીહારીરે. પાયે લાગુરે જશોદાજીના બાળા.

મન મોહન મોરલીવાળા. ૪

ગરબી પાંચમી.

(અંબાજીના રાગ ઉપર પ્રમાણે)

નવ્ય અંબારે આરાસર પટરાણી, તને વિશ્વ બધાએ જાણી;

મા અંબારે ધારી ત્રીશુળ પાણી, ગોખ મધે બીરાજે રાણી,

જીવ.

ચક્રદંડ યજ્ઞાદે તને જાણીરે, તારી કીરતી બધે ફેલાણીરે;

સર્વ લોકે તને વખાણીરે, આઘશકિતરે વેદ વદે છે વાણી.

તને વિશ્વ બધાએ જાણી. ૧

તું છેરે સુષ્ટી તણી સુખદતા, તારી મતી ન જાણે વિદાતા.
નારદજીરે વીજાધારી ગુણ માતા, તુજ દરજનથી સુખ સાતા.

જુલ.

માને સેવક ઝાઝુ ચાહતારે, ગુણ મંડપ માંહે ગવતારે;
જય જય શબ્દ વિસાતારે, માં ગુણોરે માવાને પ્રેમથી વાણી.
તને વિશ્વ બધાએ જાણી. ૨

મા ત્રિપુરારે તારી જણી બલીદારી, વાઘ હિંપર કીધી અસવારી;
કર લીધીરે કટારજ દોધારી, માની શોખા બની બહુ સારી.

જુલ.

માનું ચંદ્રવદન સુખકારીરે વારે વારે બેઠે બોધારીરે.
તારી અકળ મતી છે ન્યારીરે, ભુગત'બારે નખા રૂપ વખાણી;
તને વિશ્વ બધાએ જાણી. ૩

અંમાયારે તું છે ભવમાં જોણી, પેહેરી કુમકુમવરણી પટોણી;
કેશરીનારે રંગજકી બરેલી, માની જોડ ન જડે જોણી.

જુલ.

મા મહીસાસુર રમદોળારે, ચંડ મુંડને નાંખ્યા ઝેળારે,
દંતને પાડ્યા છે દોળારે, જમ લીધા છે સેવક કળે ગ્રાણી,
તને વિશ્વ બધાએ જાણી. ૪

ભવાનીરે બજતાં બાવટ જશે, પાપ તાપ તો સર્વ પળારો;
ગુણવંતીરે મહેર હશે તો આવશે, ગુણ ચાચર માંહે ગવાશે.

જુલ.

માનાં દરજન થકી કુખ નાસેરે, પ્રેમ થરી આ ગરબો ગારોરે.
આ પરજન તેને યાશેરે, ચંદ્ર આજેરે સેવકને લેજો વાણી.
તને વિશ્વ બધાએ જાણી. ૫

ભાગ ૬ મો.

માળાની ગરબીઓ.

આમ કામણુમારો કાન માળા ચોરીરે;
 બ્યારે પુછશે સાસુ પેર, સઘજર મોરીરે;
 બે ઉઠીને છેલડો, મહું તો, વીઘીત બાસે આબરે;
 માણસને ગું મોઢેઠે કહીએ, નિરલજને શી લાજ.

મા. ૧

ખોળ પોતાનો ચોરી ખાગ્યો, રદીએ સબુગટ વાળારે.

સ્વાસ્થ્યે મુજ સાસું જુવે, વરણાગીઓ વનમાળી.

મા. ૨

સાસુ મારાં છે જાતિ સાપણ, નણદલ નાર ડગારીરે;

પ્રલ પહેલાં ચોસર ગુણે, કેડ ન મેલે મારી

મા. ૩

પરણી અમારી પેર ન જાણે; નહિ રજાનો કામરે;

ગમકૃષ્ણ પ્રજા રંગનો રશીયો, ચારણે રાખશે સામ.

મા. ૪

ગરબી ૨ જી

મારી સાસુ પુછશે વાત માળા ક્યાં ગઈરે.

વહુ કાલની તારે કંઠે મેં દીઠી નહીરે,

લાડકડી વહુ માળા તમારી મેં કાનને કંઠે દીઠીરે,

આવડી ઝહી તને કેમ કરી, વળી વાત કરે છે મીઠી.

મા.

આ માટે તેને આપી છે, ને શો ઠીપો ઉધારીરે;

આ માટે સારા મંદીર પધારે, મોઢન કામણુમારે.

મા.

કાનો અંચળ ચડતે વેશે નરનો સંગ ન જાણેરે;

હરી સંગાથે હસતાં દેખી હસ્યાં મારાં દાજ.

મા.

સાણુ થયાનું દુખ નથી પણ, હરી પેઢે તે મારુંરે;
રામ કૃષ્ણ પ્રભુ રંગેના રસિયો, કદીએ ન છુટે નાથું.

અ.૦

ગરબી ૩ છ.

મારો બાઈજી સમજો મનમાં સમ હું ખાઈશરે;

ટેક.

મારી નજીદલન નહી ગમે તો મહીયર જાઈશરે;

બાઈજી બુધવ નામે માળા ટેડલીએ બરાવીરે;

વેલી થઈ ધર કામજ લાગ્યું, વળતી વિગત ન આવી.

સ.૦

શું સમજી આકાશેથી આવી, ગમને ગોર થઈ ચાલીરે

વંદાવનમાં ગહિ ગહિ ચરાવતાં ગોવિંદને હાથ લાગી.

સ.૦

અમે વહુવારે નાનાં માટે બોલતાં મુખ બીજરે;

મોહનનું મુખ મીઠું કરાવી માળા માગી લીજરે.

સ.૦

પેરે પેરે પુછી જોજોને, બોલ્યું ન પો બહારરે;

રામકૃષ્ણ પ્રભુ રંગેના રસિયો, સકીની લે સંભાળ

સ.૦

ગરબી ૪ થી.

તારે નજીદલ બોલી વાત સમ થા ખાશેરે;

જ્યારે આવશે મારો બાત, સાચા થાશેરે,

કહેવાદે મારા બાઈને, એને કાનુડો બહુ વાંચેરે;

મોહનને કદીએ રૂડા દીસો છો, માળા મારી આલો.

સમ.૦

કે છઠ્ઠાનું કરણકુલ તે, ક્યાંય આવી પીસારીરે;

તે મેં કહાનને કાને દીધું જાણે છે સમજરે મારી.

સમ.૦

હારને નીત પ્રિતે નિરખ્યા વિના વહુને અન્ન ના બાવેરે,

શામળાએ સાહેબો થઈને, વહુજી માટે આવે,

સમ.૦

વહુને અતિ ધણે વહાલો છે શામળાએ શામવરણરે;

રામકૃષ્ણ પ્રભુ રંગેના રસિયો મથુરાનો બજારન.

સમ.૦

(૧૦૭)

પ્રેમની ગરબીઓ.

ગરબી ૧ કી.

કહેવા દેને કાઢાન તારી માને કહેવા દેને કહાન,
વહાણાનો વહવાહ વટે છે, રવી હિગમતે બાણું; તાં ૧
ખિવરાવો તો ખીજી નારી, ખરૂં લોહું આરસપાણું. તાં ૨
વંદાવનની કુંજગલીમાં, લલકું ખીપળીયાનું પાન. તાં ૩
માલ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, પ્રભ્યાં અમારાં વાન તાં ૪

ગરબી ૨ જી

કહાન માગ્યો હો, જસોદાજી કહાન માંગ્યો હો; ૨ક.
આજની રજની રંગભેર રમતાં,
પ્રભાત પાછો હો. જસોદાજી. ૧
કહાં કાંખીને અણુવટ વિકુવઠ.
હાર હર્ષયાનો હો. જસોદાજી. ૨
હસ્તિ ઘોડાને માલ ખનના
વહલ સભુતી હ્યો. જસોદાજી. ૩
મીરાંબાઈ કહે પ્રભુ ગીરધરના બુણ.
ચરણકમળ ચિત હ્યો. જસોદાજી. ૪

ગરબી ૩ જી.

લીધુરે લટકે, માઈ મન લીધુરે લટકે. ૨ક.
વંદાવનમાં વેણુ વગાડે.
ચાંસ તણે કટકે માઈ મન લીધુરે લટકે. ૧
ગાતર બંમ કર્યા ગિરધારી:
અમને માર્યાં છે ઝટકે, માઈ. ૨
પાટ પિતાંબર હરીએ પહેર્યાં;
મોલી હું તો પીળુડે પટકે. માઈ. ૩

(૧૦૮)

મીરાંબાઈ કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ.

ચરણકમળ ચિત્ત ઝટકે.

મારું. ૪

ગરબી ૪ થી.

મહી ઢળશે મારું, મોહનલાલ મહી ઢળશે મારું;

લાખ બે લાખનું માટ નંદશે, શોભીતું સારું,

તમે વનમાળી ન કરો આળી, અમે વહુવાર.

કુલ પટે તેની ચોસર ગુથે, લોક બોલે ન્યારું.

મીરાંબાઈ કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ ચરણકમળ વારું.

મો. ૧

મો. ૨

મો. ૩

મો. ૪

ભાગ ૧૦ મો.

ગરબીઓ.

(હારે આલો ડાકોરમાં જઈ વશિષ્ઠે એ રજા.)

હારે મારા સમ મોહન મળજે;

હારે મારી આજ્ઞા પુરણ કરજેર.

હારે મારે ધેર આજ નથી વાલા;

હારે મારા ધર બધી વળજેર.

હારે હું આવી પણ આપ મળ્યા નહીં.

હારે ઢહી ક્યારે હવે મળશેર.

હારે હરિ ભટના હરિ છો રંગ રસીયા.

હારે મળી હવે દુઃખ મારું હરજેર.

મારા. ૧

મારા. ૨

મારા. ૩

મારા. ૪

ગરબી ૨ છ.

હારે લટકાવો ગિરિવરધારી;

હારે મને મારી નેન ઢટારીરે લટકાવો ગિરિવરધારી;

હારે આજ મળ્યા વહાલો જુમનાની તીરે;	
હારે એની રૂપ સ્થિતિ છમ્પી ન્યારીરે.	બટકાળો. ૧
હારે સાંમળીયાએ કહ્યું સાનમાં,	
હારે મને પ્રાણ ચક્રી ધણા ખારારે.	બટકાળો. ૨
હારે હરી ભટના હરિએ કહ્યું કામધ;	
હારે મારી શુધ્ધિ સર્વે વિસારીરે.	બટકાળો. ૩

ગરબી ૩ છ.

હારે મારા સમ કાલે મળજે;	
હારે પેલું વચન બોલ્યા તે હરી વળજેરે.	મારાં ૧
હારે રસ્તે આજ ન કરીરે વાહાલા,	
હારે મારી સામી વાત સાંમળજેરે,	મારાં ૨
હારે ધણી પ્રીત કર્યા પછી ગીરધર;	
હારે પેલા લોક ડરાવ્યા ન ડરજેરે.	મારાં ૩
હારે હરીભટના હરી છો હજી કાચા,	
હારે તે માટે પાછા વળજેરે.	મારાં ૪

ગરબી ૪ થી.

હારે જુમનાની તીરે વહાલો,	
હારે જીવણને જોવા ચાહોરે.	જુમ ૧
હારે જુમનાજીને તીરે વહાલો ધેન ચરાવે,	
હારે મોરલી બળવે નંદ લાહોરે.	જુમ ૨
હારે ધણે દહાડે ઘેર આવ્યા નહી બચા દેહ,	
હારે મટે મનુષ્યાદેહનો લાહોરે.	જુમ ૩
હારે હરીભટના હરિ છો રમ સ્ત્રીયા;	
હારે માટે ઘેરીને ધરમાં ધાસો.	જુમ ૪

અરબી ૫ મી.

હારે ચાલો ચતુર કાંઠ લાળો લાળો;

હારે તમે આવી અમને શું બાઝોરે.

ચાલો ૦ ૧

હારે વળગ્યા ચુમી ન કરો વહાલા;

હારે તમે શોર કરો શીદ ઝાઝોરે.

ચાલો ૦ ૨

હારે દેખે દુરીજન લાલો સમજાણી,

હારે અમે લાજીએ ને તમે ગાજોરે.

ચાલો ૦ ૩

હારે હરિભટના હરીને કરીએ હુંકારા;

હારે માટે હેત વજોરાં અમને દાઝોરે.

ચાલો ૦ ૪

અરબી ૬ ઠી.

હારે મોહન મળતા નથી હમને,

હારે વાલા માન શું આવ્યું તમનેરે,

મોહન ૦ ૧

હારે હું તો ઘેલી થઈ ધર ધંધો જુલી,

હારે આ તનમન સોપ્યું તમનેરે.

મોહન ૦ ૨

હારે પ્રભુ આકુળવ્યાકુળ થઈ છું,

હારે માટે મનની વાત કહું છુંરે.

મોહન ૦ ૩

હારે હરિભટના હરી ના મળે તો;

હારે હવે પ્રાણ તણું પલમેરે.

મોહન ૦ ૪

અરબી ૭ મી.

હારે વિઠલ માં વળગો હમને;

હારે પ્રભુ લાજ નથી કંઈ તમનેરે

વિઠલ. ૧

હારે સહ સખીયો મંદ મુજને રોઝી;

હારે રહે પરા કહું તમનેરે

વિઠલ. ૨

હારે ઘેર જઈ સહ સખીયો કહેશે,

હારે તેની ખીક ધણી છે હરિ મન ગિલ. ૩

હારે હરિભટનાં હરિ આજ જવાદો,
હારે વાલા કાલે મળીશ હું તમને રે વિહવ. ૮

ગરબી ૮ મી.

હારે મોહનન્ધી મોરલી વાગી;
હારે હું તો બર નિદ્રાથી જાગીરે. મોહન ૧

હારે હું તો ઘરમાં સહિ નિદ્રામાં મુક્યાં,
હારે મઈ સખી જ્યાં બાઝાગીરે. મોહન ૨

હારે વાલા પ્રેમ ધરીને રાસ રમાડ્યાં,
હારે મારી બવની બાવટ બાગીરે. મોહન ૩

હારે હરીભટના હરીએ દીધા દરજન.
હારે મારી પ્રહોની વેદના ત્યાગીરે. મોહન ૪

ગરબીઓ.

ગરબા ૧ હી

મારા મનગમતા મહારાજ, મારે ઘેર આવેરે;
હું તો તલમું તમરે કાજ, હસીને બોલાવેરે. ૮૬.

વીલમ ન કરશે વિહારે, આવો અમ ધર આજ,
પેર પેરનાં પેડવાન પડાવું ત્રીકમ તારે કાજ. મારે. ૧

મનમાં હતું જે આવજરે, મુખથી કેમ કહેવાય;
આવી શકે તો આવજરે, મારું જોતામાં જોખન જાય. મારે. ૨

આ જોને આગણીએ હિમા, રંગીલા રણુછોડ;
રાધેના સ્વામી પ્રભુ અંતરજમી પુરે મારા મનના કોડ. મારે. ૩

ગરબી ૨ છ.

જોનો પીછોડો પરધેર જાય; સખી શું કરીએરે;
અમથી એકલગ્ન નવ રહેવાય, વિજોગે મરીએરે. ૮૬.

૨૫ જાવંતા રક્ષીઓ રૂંડા, પરાણે કરે છે પ્રીત;
 અણુતેડ્યો આંખણીએ આવે, એવી એની રીત; સ૦
 બોલાવ્યો બોલે નહીરે કોને કહીએ વેણ;
 ચેરડીએ સામો મળેરે, વાલો નાઆં તે ઢાળે નેણ. સ૦
 છળબેદમાં કાનો રમેરે, અમને વાયદે વાય;
 રાધેના સ્વામી પ્રભુ અંતરજામી, વાલો અરથ પડે ઓળખાય સ૦

ગરબી ૩ છ.

જુઓ જુઠડા બોલા કહાન, જાઓછ બાણારે,
 એવા કુવારાના ઢંગ, પરધેર માણારે.
 વાટ જોવંતા રજની વીતી આવ્યા ઉમમતે સુર;
 કામણગારા કાનછરે, વાલે અમને વિસાર્યો છે દુર જા.
 પરનારી શું પ્રીતડીરે કીધી દામોદામ;
 અહીં આવીને શું કરેરે, જેતો ઘેર ઘેર હોય વિશ્રામ જા.
 કોના મંદીરમાં કાનછરે કીધી લીલા લેહેર;

રાધેના સ્વામીના પ્રભુ અંતરજામી મેં તો જાણી તમારી પેર જા.

ગરબી ૪ થી.

મને કૃષ્ણ જોયાના કોડ સંઘર ચાલોરે.
 ઉમીઆછને લાગુ પાડ્ય હસ્તિર આલોરે
 દેરે દેરે દીવા કરેરે પુણુ ચંકર દેવ;
 શામળાચો વર પામવારે, કું તો કરે શંભુજની શેવ. સ૦
 જોડુજની જોવાણીરે હીડે મલપતી ચાલ;
 એના ઉપર મોહન મોહી રજારે, એનું મુખડું તે લાલમુલાલ સ૦
 આસુ મારી જસોમતીરે, સસરો શ્રી નંદલાલ;

કંઠ કાઢીલો મારો કાનજીરે; માઈ સાસઈ ગોકુળ ગામ, સ૦
 કાળદીને કંઠડેરે, નહાતાં નિર્મળ નીર;
 વસ્ત્ર તે વીઠલો હરિ ગયોરે હું તો શેષુરે લંકુ શરીર સ૦
 ગાય શીખેને સાંભળેરે, રાણી રાધાજીનો રાસ;
 નરનારી વધકુંઠ મામશેરે, ગુણ ગાય નરસમયો દાસ સ૦

ગરબી ૫ મી.

તારી મેરલીએ મહારાજ, મન હરી લીધારે;
 મારી મઠ છે શુધને સાન, કામણુ કીધારે.
 સાંભળતામાં શુધપુષ બુલી, તે તનમન વ્યાકુળ થાય;
 પુત્ર પતિ પરિવાર સકલે, મને મંદીર ખાવા ધાય. મ૦
 અંતરમાં વ્યાકુળ થયારે વિસરી બોજન પાન;
 અવળાં આબુષણ પહેરીયારે, મેં તો નેપુર ધાલ્યાં કાન મ૦
 એથે કાળજી સારીયારે, સિંધુર નયણે રેખ,
 એકાએકથી ઉતાવળારે; નિસરી આવી તે દેખાદેખ. મ૦
 સન્મુખ આવી ઉભા રલારે, નમણે નિરખ્યા નાથ;
 લક્ષમણ ના સ્વામીને રંગે રમતા મેં તો હરખે જોડ્યા હાથ.
 મન હરી લીધારે.

રાસલીલાની ગરબીઓ.

ગરબી ૧ લી.

જગતમાં દરેરે, જગતમાં જે જેન બોલે જુહું. (જો રામ.)
 વનમાં લેઈ જઈરે, મુજને, જુલાવી કાનુડે. ટેક.
 આંખ તણે અણસારે મુજને, સાન કરી સમજાવી;
 મેં જાણ્યું આજ રજની રમવા, હેત કરી બોલાવી. વન. ૧

મંદારથી હું બહાર નીસરી, આવી એની પાસે;
 કર ઝાંઘી મુજને લેઈ ચાલ્યો, જણ્યું કંઈ લઈ જશે. વન. ૨
 અધાર વનમાં ઉભી રાખી, કશું ખાવા કંઈ લાવું;
 સામગ્રી બધું જાતજાતની જલદીથી લઈ આવું, વન. ૩
 એમ કહી મારગ ચાલ્યો બોલ્યો વેણ રસાણું;
 વાટ જોતામાં રાત પડી ગઈ, ઉભી રરતો નિહાણું. વન. ૪
 વન ગાળેને ધોર અંધારી; રાત વીજળી ચમકે;
 હું ગભરાણી કોઈ ના મુજે કાળજીમાં માંડે ફટકે. વન, ૫
 દાદર મોર બપોળ્યા બોલે, ઝરમર મેહલો વરસે,
 વનવડામાં હું એકલી. પિયુ વિના જીવ તડસે. વન. ૬
 રીરકની જવાળા ચરીરે વાપી તેથી થઈ હું ધેલી;
 એક દૂખમાં બીજું થયું બાધ, વરસાદે કરી એલી વન. ૭
 ચાર પહોર રતે અથડાણી, ના રહી દુઃખની બાધી.
 અધારામના પ્રિયમ સાંડે ફરી ફરી હું થાકી. વન. ૮

ઝરખી ૨ જી રાગ ઉપરનો.

હું તો એકલીરે, મુજને અધાર વનમાં મેલી, ૨૬.
 હું ગભરાણી માર્ગ ન મુજે, અકળાયે જીવ જશે;
 અરે ઇશવ તેં આ શું છીકું પુઠે વાતો થાશે. હું તો. ૧
 વેરણ મારી ખાવડી મને પહેલેથી તા મારી;
 ઉછીરને મોટી કરી ત્યારે સગ થયો ગિરધારી. હું તો. ૨
 ત્યારે મુજને વનમાં લાન્ના, આ સુખને હું પામી,
 ફાની આમળ કંઈ વાર્તા, દુખની ના રહી ખામી. હું તો. ૩
 શું કંઈ હવે ફાની પાસે જઈ વિસામો ખાઈ;
 રેણી નીર્મમી રવી પ્રમદ થયો, મારગ આલી જાવું. હું તો. ૪

શું બાણું એ ક્યાં ગયો મુને વગડામાં મેલી;
મુજ સરખી રસ્તે મળી કોઇ સુઘડનાર અલખેલી. મુજ. ૫
તેની વાંસે ગયા હશે એ, કપડી કુંવરીહારી;
મયારામનો પ્રિતમ પ્યારો, થઇ ગયો બિચારી. મુજ. ૬

ગરબી ૩ છ.

મુજને દગો કંચેરિ પેલા નંદણના હાથે,
માત તાતનું કહ્યું ન માન્યું ન ક્યું કોઇનું વાચું,
અધાર વનમાં તેડી લાવી, ક્યું પોતાનું ધાયું. મુજ. ૧
મારાથી જીભબેઠ કરીને, ક્યાં ગયો શું બાણું.
રાત દિવસ વનમાં અથડાવું ધીરજ કઇ પેરે આણું મુજ. ૨
અરે વિશ્વંભર આ શું કીધું કેઇ નારે ભરમાવ્યો;
વહાલપણુમા વેર કરીને, ગયો તે પાછો નાવ્યો. મુજ. ૩
તેનો શોક ધણેશ મુજને મનમા સમજી રહીએ;
સુખ દુઃખ કર્મે ભોગવવું તે કોની આગળ કહીએ. મુજ. ૪
જાને કાળે વેરી થઈને આ વનમાં ભરમાવી,
રસ્તે દુઃખ પામું થણું એને દયા કાંઇ ના આવી. મુજ. ૫
એવો નિર્દય થઈ ગયો, એને કોણ શીખામણ આપે;
શોક સમુદ્રમાં હું પડી, માર કાળજી હું કાપે. મુજ. ૬
હે પરમેશ્વર કહું છું તુજને, મહારે તે શું કરવું;
અકળામણુ આવે ધણી, આ જીવ્યાથી ભલુ મરવું. મુજ. ૭
એક વિચાર મનમાંય કંઈ, જાડિ વંદાવનની વાટે;
મયારામનો પ્રિતમ મળશે જમુનાજીને ધાટે. મુજ. ૮

ગરબી ૪ છી.

કાનો ક્યાં મળેરે, અહિંયાં કોણ અમારું મેલી.

- બીક ધણેરી લાગે મુજને નિદ્રા નાવે જયું;
 ગિરીવરધારી કુંજવિહારી ચરણે એને લાયું. કાનો. ૧
- શ્રી નારાયણ શ્રી પુરષોત્તમ, વારે મારી ધાળે.
 આ વનમાં અંધારી રાતે, સહાય આવીને ધાળે. કાનો. ૨
- રૂઢન કરતાં રવિ પ્રગટ થયેને લાગી તાલાવેલી;
 ઘેર જતાં ધરનાં સૌ પુછેઃ ગાઠતી ક્યાં એકેલી, કાનો. ૩
- કસુંબે રંગેલી તારી સાડી ચરણાં એળી;
 વરસાદે ભીંજાઈને આવી કેને રંગમાં રાળી, કાનો. ૪
- તે સારું હું ઘેર જમ્યાં ક્યમ એકે દસા નવ સુજે;
 કેની આગળ વાત કઈ હું, શરીર ચરચર લુજે, કાનો. ૫
- એવામાં એકે નારી દીડી, મહી વેચવાને જતી,
 ઉભી રહે બાઈ મારા સમ તુજને, હીંડે છે મદમાતી, કાનો. ૬
- કર જોડી તુજને પુછુ હું, ખબર હોય તો કેહેનું;
 નંદણના કુંવરની મુને બાળ ખતાવી દેને, કાનો. ૭
- હા બાઈ મેં હમણાં દીડો તો કદમખંડીની પાસે;
 મયારામના પ્રિતમ તુજને, જલદી ભેગો ચાસે. કાનો. ૮

મરખી ૫ મી.

- હું તો ઘેલી ચધરે પેલા કાનુડાની સંગે,
 સહચર મારી શું કહું તુજને દીલગ કેરી વાત;
 સાન કરી મુજને તેડી ગયો મંદીરમાં મધરાત, હું તો. ૧
- શું જાણું એણે શું કીધું શું મુજને ખવડાવ્યું,
 શું ચેટક લગાડ્યું મુજને તેમાં ચિત ભરમાવ્યું. હું તો. ૨
- તે દહાડાનું મન દટકયું કે આગળ જમને કહીએ;
 અહરનીશ કઈ સમયે એનું, એ વિના કેમ રહીયે, હું તો. ૩

પ્રથમથી સહુ વાતો કરતાં છે કાનુડો કપટી,
 મુજને ભોળવી ભુરખી નાંખી, તેમાં હું ગઈ લપટી, હું તો. ૪
 નાત જાત મરજાઈ લછ્ખો. કોઈની ધીક ન આણી;
 કામકાજ ઘર ઘંઘો ભુલી લાલચમાં લોભાણી. હું તો. ૫
 એની મારી વાત સાંભળી, કોઈ દયા મન લાવે.
 હરેક રીતે એને સમજાવી મંદીર તેડી લાવે. હું તો. ૬
 તો એની સંગે રમીને દુખડાં મારાં વામું;
 ચેટક મારા જવનું દુર થઈ, મુખ સાગરને પામું. હું તો. ૭
 તુજને મોકલું એ નહીં આવે. એની નહિ વિશ્વાસ;
 મયારામના પ્રિતમ વિના હું બણી થઈ ઉઠાસ. હું તો. ૮

ગરબી ૬ ઠી.

મુજને જ્યો કરીરે પેલો કયાં ગયો કાનુડો. ટેક.
 ખડેલેથી મુજને હેત દેખાડી, કપટ કરતો વાતો,
 મુજ સરખી અલગેલી મુકી પરમંદીરમાં જાતો, મુજ. ૧
 આહુ અવળું ઘણુંય હેરું કંઈ ન દાવતો લાગ;
 તાલરી સમજે દેખું વાટમાં, જિતારી બેઠે પાલ. મુજ. ૨
 જી એમાં એની તે શોભા કરતો નથી વીચાર,
 દુરિજન વજના લોક જાણુશે હાંસી કરશે વિજનાર. મુજ. ૩
 જ્યાં મારે મંદીર આવે. કરજોડી રહું જીભી;
 કોઈ શોકયે એને જરમાવ્યો, શા વાંકે મન દુભી. મુજ. ૪
 એના મનનું હારક સમજી, વળતો ઉત્તર આમું;
 શા માટે નગણો થઈ જોડો, તનમન એને સોંપું. મુજ. ૫
 ખાટે જઈ કહેજો કાનને થઈ રહેજો હુંશીઆર;

જેની ગરબ હોય તો મળજો એકજ વાર;	મુજ. ૬
મારા મનમાં એવું આવે, એના ઉપર મરીએ.	
નહી તો જોગ ધારણ કરીને વંદાવનમાં ફરીએ.	મુજ. ૭
બહેની મારી વાત સાંભળી, કોષ દયા મન લાવો,	
દરેક તરેહ એને સમજાવી. મંદીરમાં તેડી લાવો.	મુજ. ૮
એને શીખામણ દેઇ સમજાવે, તેની થઇ હું દાસી:	
મયારામના પ્રીતમજી આ, ત્રિજમાં ચાશે હાંસી.	મુજ. ૯

ગરબી ૭ મી.

(રાધીકાજી શ્રીકૃષ્ણને શોધે ને રાસલિલાનું મુખ સાંભરે છે.
ને છેવટે રાધા કૃષ્ણનો સમાગમ થાય છે.)

વનમાં ભુલી પડીરે પેલો ક્યાં ગયો કાનુડો.	ટેક.
જરમર જરમર મેહુલો વરસે પુરણ કરી છે હેલી;	
અધોર વનમાં મુજને મેલી, ત્યાં કોણ અમારું જેલી.	વન૦ ૧
ગોઢુળ ગામની ગોવાલણી સહુ મહી વેચવા ચાલી.	
મારગ મળીયા આવજી, ત્યાં રોટી રાધે પ્યારી.	વન૦ ૨
મારગ મળીયા આવજી, મને રોવા સરખી કીધી;	
માથા ઉપર મટકડી, હિઠાવીને લીધી;	વન૦ ૩
જમોદાજી લાલ તમારો આડા અવળી ચાલે;	
મોજ સહજ ગોપીમાં, કાનજી મન માને ત્યાં માલે.	વન૦ ૪
આગળ પાછળ મહેલ તમારા; વચમાં અમારી મેડી,	
અગાથીમાં અમેજ રમતાં. સાન કરી શીઠ તેડી,	વન૦ ૫
મોર મુગટને કાને કુંડળ; હરખે વાગે તાળી,	
આગળ પાછળ ગોપીઓ નાચે મધ્ય નાચે વનમાળી.	વન૦ ૬

બમરી ખાતા કુવરજીએ એવી માયા દીધી;
 હરી તો અંતર ધ્યાન થયા એક સખી સંભાષે લીધી; વન૦ ૭
 પુરુષોત્તમને પમલે પગલે જોતી જોતી જાઉં;
 નારાયણનાં દર્શન વિધુ હું. આકુળવ્યાકુળ થાઉં. વન૦ ૮
 જોતામાં એક અખળા દીડી, તેને પુછી વાત.
 રાધા કહે અભિમાન આવ્યું ત્યારે તજ્યો અમારો સાથ. વન૦ ૯
 ઝાડે ઝાડે જોતી ચાલું જઈને ઝાલું હાથ;
 તમાલ જાણી ત્રીકમજીએ પ્રેમે ભીડે ખાય. વન૦ ૧૦
 વંદાવનની કુંજમલ્લનમાં મળીયાં રાધે ખારી;
 મયારામના પ્રીતમ મળતાં વેળા અમારી વાળી. વન૦ ૧૧

ગરબી આકમી.

[રાધા કૃષ્ણના સમાગમ થયા પછી રાધા શ્રીકૃષ્ણને કહે છે,]
 વાલમ ક્યાં મયાતારે સાચુ જોલો મારા સમ,
 છેતરપંડી કરી મુજ સાથે, મે અવગુણુ શો દીધો;
 સાચું જોલો કુંજખીદારી, કેઈ સંગે લાવો લીધો. વાલ૦ ૧
 તમારે રનેહે બધાણી, છેક માથા હિતારી.
 મુજ સરખી અલમેલી મુદ્રી, કાણુ મળી પુતારી. વાલ૦ ૨
 બરોસો પુરણુ રાખી, તમ સાથે લોભાણી,
 આ પ્રીતના નર નારીમાં; હું ઘેર ઘેર ગવાણી. વાલ૦ ૩
 વેણુ વમાડી મોલ પમાડ્યા ચરદ પુનમની રાતે;
 હેતુ દેખાડી વાલમ અમને, રાસ રમાડ્યા ખાતે. વાલ૦ ૪
 એવું મુખ આપી દુઃખ દીધું શા સાટે મોરારી;
 હું અખળા નિર્બળ રહું છું, કેમ દીધી વીસારી. વાલ૦ ૫

વાટ તમારી જોતાં અવધ્ય ચક્ર દીશે જોઈ ન્યાળી;
 બાર વન ચોવીસ કિપવનમાં. દીઠા નહી વનમાળી. વાલ્મ ૬
 જેવું હેવ તમાર હેયે, તેવું માર જાણો;
 એ રંગરસીઆ વનમાળી, તમે વાત મારી પન્મજો. વાલ્મ ૭
 એમ કહી કંઠે કર નાખ્યો; શીઠ કરો છો હાંસી.
 અમારામના પ્રીતમની હું ચર્ચ રહીશું દારી. વાલ્મ ૮

ગરબી ૯ મી.

ગીરધારી લાલજરે, મારી ગાવણડી સાંભજો.
 સાંજ પડે સંભારી લાવો આડે વહી દોવરાવો;
 દુધ ભાતમાં સાકર ભેળું વાળું કરવા આવો. ગીર ૧
 બહાણુને પોહોર વહેલો ઉઠી શેર વલાણું સાવા.
 ક્ષીતાવણીમાં લોટ સેકાતું ખાંડ ભેળીને ખાવા, ગીર ૨
 મરમાં નથી કોઈ નાતું મોટું કોઈની બીક ન કરીએ;
 એક રાત વાસો આવો તો બોલાવ્યાથી કરીએ. ગીર ૩
 એવાળીઆને ગર્વ શો છે જે તેડે ત્યાં જામ્યો
 નરસૈયાના સ્વામી મળેતો સા વાતે સુખીયાં ચમ્યો;

ગરબી ૧૦ મી.

(વાંસળીના આહોરીયા.)

ધુતારા ધરધરથી તારી વાંસળીરે લોલ;
 વાંસળીએ કાંઈ પેલું કીધું ગામજે. ધુતારા. ટંક.
 સખી નાતા પોતાં વમોવતાં નીસર્યાંરે લોલ.
 કળતાં પડતાં રમતાં મુકયાં બાળજે. ધુતારા. ૨

સખી આ શું સસરે જો જોહાણી નવ રજારે લોલ,

કંચણ ચડતી મુઠી રીસજો.

ધુતારા ૩

સખી મધરાતે મોહનજી બેઠા કદમ ચઢીરે લોલ,

ગોપીજનનાં દરીયાં છે કંઈ ચીરજો.

ધુતારા ૪

સખી અવળાં વચ્ચે અવળાં આભુવણુ પહેચારે લોલ;

કાન તણાં લઈ કે ધાલ્યાં કાસજો.

ધુતારા ૫

સખી રામકૃષ્ણ પ્રભુ બલે પધાર્યાં શેરીએરે લોલ,

ગોપીજનની પુરી છે કંઈ આશજો.

ધુતારા. ૬

ગરબી ૧૧ મી.

હસવા સરખી દરીશું મારે જોહીરે લોલ,

હસવા સરખું જીજમંડલ શુભ ધામજો.

સખી ન્હાતાંને ગાતારે શુભ ગોવીંદનારે લોલ,

હસવા ૧

તીરથમાં તીરથ કેશવરાયજીરે લોલ;

પીલું મારે પ્રેમતણું રસપાનજો.

હસવા. ૨

પ્રિત હમારી નિર્મળ નંદકુંવરશુંરે લોલ;

આત હમારી મુધરણશું બજતીજો.

હસવા. ૩

રામકૃષ્ણ પ્રભુ બલે પધાર્યાં શેરીએરે લોલ;

ગોપી સરજી મુલ તમારા ગામજો.

હસવા. ૪

ભાગ ૧૧ મો.

રાસલીલાની સાખીઓ.

- ૩ડી શરદપુનમની રાતરે, સુંદર વેણુ વાગે વેણુ વાગે;
મારા વાલોજી રમીયા રાસરે, સુંદર વેણુ વાગે વેણુ વાગે ૧
વાલે નટવર ધરીયો વેશરે સુંદર.
એના બુધરીઆળા કેસરે સુંદર, ૨
ગોપી અતિ ઉતાવળા આવેરે સુંદર
મોતી સુકતાફળેજ વધાવેરે. સુંદર ૩
દેહીની શુધ્ધસુધ સધળી વિસારીરે સુંદર
નયણે નીરખ્યા તે શ્રી વનમાળારે સુંદર. ૪
ગોપી આવ્યાં તે પુર્વના પ્રીતરે સુંદર;
જઈ મળ્યાં તે રંગની ગીતે રે. સુંદર. ૫

સાખી

- કેમ આવ્યાં તમે કામની એમ મોહ્યા બુમલક્ષીશોર,
અડધી નીસાએ વનમાં આ વેળાએ ચાલે ચોરરે;
કામની કેમ આવ્યાં કેમ અળ્યાં ૧
આ વનમાં તે શું છે કામરે કામની;
તમે જાઓ તમારે ધામરે. કામની. ૨
સહુ લોકમાં તે કલંક ધારીરે કામની;
આ ધર્મ, તમારો જાણરે; કામની. ૩
તમે ધરનાં તજી સહુ કામરે કામની
સ્વામી સુતા સુકીને ધામરે. કામની. ૪

શ્રીપ્રભુજી જોમ કહેછેરે કામની

પછી બોધી તે ઉત્તર દે છેરે

કામની. ૫

સાખી

પ્રભુ તમે તે જોવન તળવ્યા પ્રભુ તળવ્યા સંસાર;

પ્રભુ તમેએ વનમાં તેડીમાં પ્રભુ તમે કરોછો તુચ્છકારે,

શ્રી નંદના. ૧

તારી છેવાઈ જોઈને હું તો જાકીરે શ્રી નંદના;

મને વાલુ નથી વમ પાખીરે,

દમે લોપી તે કુળ ફેરી લાજરે શ્રી નંદના.

પ્રભુ આવ્યા તમારે કાજરે.

શ્રી નંદના. ૨

મને આલેઃ આનંદરસ દાનરે શ્રી નંદના

મને લાગ્યું તમારું ધ્યાનરે

શ્રી નંદના. ૩

દમે સરણ આવ્યા તહારીરે શ્રી નંદના;

એ મોરલી સુણીને બીહારીરે,

શ્રી નંદના. ૪

સાખી

વચન સુણી વજનારના થેઠ થેઈ રમીયાં રાસ;

રમજીમ વાગે લુધરી વજ સુંદરીની પુરી વાલે આશરે;

શ્રી ગીરીવર ગીરધારી ગીરધારી.

વજ સુંદરીની સંગે વાલો ડોલેરે શ્રી ગીરી.

મુખે જોજો તે શબ્દ બોલેરે.

શ્રી ગીરી. ૧

મુખે ગાયને લે છે તાળીરે શ્રી ગીરી.

એક એકના વચ્ચે હાથ ઝાલારે.

શ્રી ગીરીવર. ૨

કોઈ સખી તે બેણા મુંબેરે શ્રી ગીરી.

કોઈ સખી અધરસ લુટેરે.

શ્રી ગીરીવર. ૩

ત્યાં જુમનાં વહે છે ગંભીરે શ્રી ગીરી.	
જુવે તેના મન થાય સ્થીરે,	શ્રી ગીરીવર૦ ૪
સહુ દેવતા ત્યાં જોવાને આવેરે શ્રી ગીરી.	
તે તો પુષ્પ થકી વધાવેરે.	શ્રી ગીરી૦ ૫
ત્યાં ચંદ્ર રહ્યો છે કર્ણેડીરે શ્રી ગીરી.	
શું વર્ણવું બુદ્ધિ થોડીરે.	શ્રી ગીરી૦ ૬
પ્રભુ મુખે મોરલી ધરી છેરે શ્રી ગીરી.	
ખટ મહીનાની રજની કરી છેરે,	શ્રી ગીરી૦ ૭
વહુ રાસ રમીને આઘ્યાં ઘેરેરે શ્રી ગીરી	
તેની કોષ્ઠએ ન સમજી પેરેરે	શ્રી ગીરી૦ ૮
ધન્ય ધન્ય આ દુઝની જુમીરે શ્રી ગીરી.	
જુએ તેનું તો મન રહે લોભીરે.	શ્રી ગીરી૦ ૯
ધન્ય ધન્ય આ દુઝની નારીરે શ્રી ગીરી,	
રાસ કીડા કરે શ્રી મોરારીરે,	શ્રી ગીરી૦ ૧૦
જે માય શીખે આં રાસરે શ્રી ગીરી.	
તેની શ્રી કૃષ્ણ પુરે આશરે.	શ્રી ગીરી૦ ૧૧

દાણુલીલા.

રાધા—પાલવડો મેલો મોહનજી મારગડે મને જાવાદો;	
જાવતાં આપીશ દાણુ તમારું મહી મારું વેચાવા દો.	૧
શ્રીકૃષ્ણ—વેચતાં તને કોણુ ખોળે છે, સાંભળને રાધે ખારી;	
મહી મોરસનું દાણુજ દોની, વહેલી થાને દુઝનારી	૨
રાધા—નારીને તું ના બોલાવીશ છાનો રહેને છોમાળ.	
કહણુ રાજ કંસરાયનું મહિ ચારી આ જોવાળા	૩
શ્રીકૃષ્ણ—હુ જોવાગીઓ તું જોવાલણુ ધરી મને તો આવળે,	

કંસ સરિખા હીમાયતીને, સાથે તેડી લાવજે,

રાધા—તેડી લાવું હો મને જાવા રોકી રહ્યા વ્રજનારી;

રઘુનાથના સ્વામી સામળીઆ ઘેલા દીસો છો ગીરધારી. ૫

શ્રીકૃષ્ણ—ઘેલા હું પણ દાણુ ન મુકું દોકલડો એકે જોછો,

ગીરધારીએ જોડુળ વાસ્યું છંદ જરતા હું મોટા. ૬

રાધા—મોટા હું ત્યારે મથુરાંથી અરધી રાતે શું આવ્યો,

પર ઘેર રહીને પેઠ ભરતો તને દાણી કાણે કહાવ્યો. ૭

શ્રીકૃષ્ણ—વાંઠા બોલી વાર કરે છે, કે'તો હયાનો હાર તોડું;

દાણુ દહીતું દેરે અળખા નહી તો માથાતું માટ ફાડું. ૮

રાધા—હાર નહી ટુટે માટ નહી ફુટે ન્યાય નગરમાં પુજારી;

રઘુનાથના સ્વામી સામળીઆ કહો જોડુળ કેમ રહેવારો. ૯

શ્રીકૃષ્ણ—જોડુળ રહો કે જાઓ અત્યારે. દાણુ દહીતું નહી મેલું;

ચીર હર્યા તે ગયાં વીસરી, કામનીઓ કારણ પેલું. ૧૦

રાધા—નંદતણે ઘેર નવ લખ ગાયો, નો'તું તે ધન ફાવ્યું છે;

માતા તારી મહી વેચતી, હમણાં રાજ્ય આવ્યું છે. ૧૧

શ્રીકૃષ્ણ—હમણાં હમણાં કરતી રહેજે, મેણાં દેતી મધ્યારી;

ધુતપણામાં તું ધુતારી, ઠગપણમાં હું ઠગારી. ૧૨

રાધા—તું ઠગારો તારી માનો પાગેસો, તારી માને મેણાં દેવરાવે

રઘુનાથના સ્વામી સામળીઆ, આજુ તે શું કહેવરાવે. ૧૩

શ્રીકૃષ્ણ—કહ્યા પ્રમાણે ક્ષેતો નથી, પણ તું મોંદું નથી રાખતી;

અમો છીએ રાજ્ય મહારાજ્ય, અમને નથી તું યોગ્યતી. ૧૪

રાધા—યોગ્યપુ હું તું આવ્યો નાસી, મહા વનમાં તું છાનો છું;

જાદવકુળ મધે જન્મ છે તારો, નંદતણે ઘેર નાનો છું. ૧૫

શ્રીકૃષ્ણ—માતા જસોદા વડાં વડભાગી, તેના છીએ અમો અધીકારી;

મેઠા મુનીવર મર્મ ન જાણે, ગોકુળ વસીએ મઠ ચારી. ૧૬
 રાધા—મઠ ચારી ગોપી ઘેર વળતાં, અમને તમે આધારમાં;
 રૂઢનાથના સ્વામી શામળીઆ, તમે છત્યા અમે હાર્યાં. ૧૭

દાણુ લીલા.

રાધા—તમે અન્નહ્યા અમે જાણીએરે,
 મારો પાલવડો નવ તાણીએરે;
 તમે સમજી રહો મનમાંયરે.

શામળીઆ વહાલા રહો વેગળારે. તમે વહાલા રહો. ૧

શ્રીકૃષ્ણ—નારી શું સમજાવે મુજનેરે,

હું તો નહિરે જાવા દેજાં તુજનેરે;

તારી મરડીને રાખીશ જાંયરે,

મઠચારી રાધા દો દાણુશુંરે.

તમે રાધા. ૨

રાધા—અલ્યા જાંજ શું મરડીશ વીઠલારે,

મેં તો તુજ સરીખા ઘણા દીઠલારે

કપર છે કંસનું રાજરે

શામળીઆ વહાલા રહો વેગળારે. તમે વહાલા રહો. ૩

શ્રીકૃષ્ણ—નારી કંસ થકી શું થાય છેરે

એવા કંઠક આવે ને કંઠક જાય છેરે;

તારા ઉરના ઉતારીશ હારે

મઠચારી રાધા દો દાણુશુંરે.

તમે રાધા. ૪

રાધા—અલ્યા હાર હર્યાનો તુરશેરે

મારી થીલી મટકી ધૂરશેરે;

ઘેર સામુડી દેશે માળરે. શામળીઆ વહાલા રહો વેગળારે

શ્રીકૃષ્ણ—નારી ગાળને આજ નહી ચડે,

જેનું લેણું હોય તે લડે;

એમાં હાથ મેલ્યાં કેમ જાયરે.

મધ્યારી ૦ ૬

રાધા—અલ્યા દાણી તે કંઈતો કાવીયોરે

મથુરાંથી જોડુળ આવીયોરે;

ચારી નંદવણે ઘેર ગાયરે.

શામળીઆ ૦ ૭

શ્રીકૃષ્ણ—નારી માય ચાર્યામાં શી લાજ છે,

એ તો પોતપોતાનું કાજ છે;

એમાં મેણીલીમાં નવ હોયરે,

મધ્યારી ૦ ૮

રાધા—અલ્યા મેણાં માણસને લાગે ધણીરે,

સુણો વડતાં જ્યારે મે જણીરે;

તને નીર્લજને નહિ લાજરે.

શામળીયા ૦ ૯

શ્રીકૃષ્ણ—નારી લાજે તે કાજ નવી સરેરે,

અહીયાં ખીક તે કોની ઘરેરે;

આવ મળીયે આપણુ જણુ જોયરે.

મધ્યારી ૦ ૧૦

રાધા—એવું નીર્લજ માં જોલો શામળારે,

તારા કિરના ઉતારીશ આંખળારે;

મુકો મુકોને અમારો હાથરે.

શામળીયા ૦ ૧૧

શ્રીકૃષ્ણ—નારી હાથ ન મેણું તાણરોરે,

અહીયાં અમલ ચાલે છે માલરોરે;

માટે કાણના દોકડા સેલરે.

મધ્યારી ૦ ૧૨

રાધા—અલ્યા નંદખાવાનો તું છોકરોરે,

નારી પાસે નથી પેસો રોકરોરે;

અલ્યા આવડો મચ્છર કેમ હોયરે.

શામળીયા ૦ ૧૩

શ્રીકૃષ્ણ—નારી બખુલાજીની તું છોકરીરે,
તારી પાસે નથી પાછ રોકડીરે;
આવડો કેમ અબીમાન હોયરે.

મધ્યારીઃ ૧૪

રાધા—હું તો વિનંતી કરૂં છું કમારનીરે,
સ્વામી રમનાથ હારી તમ ચઢીરે;
મહીનું તે દાણુ ન હોયરે

ગ્રામજીવાઃ ૧૫

દાણુ લીલા.

ગોપી—અલ્યા કહાનજી તું ક્યાં બેસે થયો જો,
તું તો રોતું મારે છે દાણુ જો;
મહીની મટુરી મારી કુટરો જો;
જોરસની થાશે દાણુ જો. બેલું શું બોલે ગોવાળાઆજો ૧
અલ્યા નવ જાણીશ કોઈ બાપડી જો,
કોઈ મળશે માથા ફેરી નાર જો;
મારમ મુકીને રહેને વેગજો જો,
મારા કંસને થાશે જાણુ જો. બેલું શું બોલે ૨

શ્રીકૃષ્ણ—તારો કંસ કપુદિ નર શું કરે જો,
મારી સગે છે સવજો માથ જો;
અલી દાંડી તે દાણુ ચોરી જતી જો;
બધે દહાડે આવી મારે હાથ જો. જોછી તું જાત આહારનીજો.

ગોપી—અલ્યા હાથની તે હોંસ રાખે રાખતો જો,
હાથે મારી જાણે છે ચાથ જો;
પાલવ મુકીને રહે વેગજો જો,

મારા ત્રિજમાં ચારે હાથ ને.

ધેણું શું બોલે ૪

કૃષ્ણ—અલી ત્રિજમાં વશીને વેર વાળશું ને;

રખે રાખતી હઠિયામાં હામને

નંદજીના નામ પ્રતાપથી ને,

તું તો છેદુ તારા કંસનો હામને.

ઓછી ૫

ગોપી—અલ્યા કંસે કયું તે કેમ વિસરેને

બાઇ હણ્યા પોતાના ત્યાંયને;

નાશીને છુટયો લાડકાને,

આવી ઉછેર્યો છે વળમાંયને.

ધેણું શું બોલે ૬

કૃષ્ણ—વળી વળમાં વશીને વેર વાળશું ને.

તું તો નેને અમારાં કામને;

અવનીનો બાર ઉતારવાને,

ધ્રુવ નંદકુંવર ઘેર નામને.

ઓછી ૭

ગોપી—અલ્યા સાચું કહેતામાં દુઃખ લાગશેને,

પેટ માટે ચારે છે માયને;

તું આવડો મોટો એમાં થયો ને,

તુને કાઢએ ન આપી કન્યાયને.

ધેણું શું બોલે ૮

કૃષ્ણ—અલી આંહીરની કન્યા અમે શું કરું ને.

અમે સદા કહેવાએ પ્રહાર્યારને;

રખે પડછાયો પાડીને,

તું તો ધામણીની ઓઢનારને.

ઓછી ૯

ગોપી—અલ્યા લાખ ટકાની ચારી લોબડીને,

હીરા જડીવ અમારો છે હારને;

આછી પટોળ્ય મારી પેદરણે ને.

તુંતો કામળીનો આઠનારને.

કૃષ્ણ—જેનો અક્ષાએ તાણો તાણ્યો ને,

એનો કાંડર સરખો વણનારને;

તેરે આઠણ્ય મારે કામલોને,

તેનો શેષ ન પામે પારને.

આછી ૧૧

ગોપી—અલ્યા શેષ સરખું તન તાણ્યુંને,

અમો અંપક વરણી નારને,

અલ્યા કાયા કનકને પેર વાધીયું ને,

તો પશુતણા પીંદારને.

ધેણું શું બોલે ૧૨

કૃષ્ણ—તું જાને નીસરી મહી વેચવા ને,

અહીં બેસી રહેજે ધરમાંયને;

દોલત ધણી છે તારા આપનેને,

તું જાને આવી અહીંમાંય ને.

આછી ૧૩

ગોપી—આ વાટે સદા મહી વેચતાંને,

જાંઘ પુછી જસોદા માયને;

ખાંધી મુઠી સવા સાખની ને;

ઉઘાડીએ તો જત બચને.

ધેણું શું બોલે ૧૪

કૃષ્ણ—અલીધણી ઈચ્છા છે મહી ચાખવાને.

મીઠી મેળવણીનો સ્વાદને;

શીકું પડશે તો પાછું આપશું ને,

તું જાને કદે વિવાદને.

આછી ૧૫

ગોપી—અલ્યા ગોરસ ઠેડે દેણુ ગણું ને,

જેટલી પીએ તેટલું પાતળે;

વચને વેર વાધ્યું ઘણુંજે,

કદી મન મેળાવે ચાતળે

થેલું શું બોલે ૧૬

કૃષ્ણ—અમે દાણને મશે શું ડુબીએજે,

તું તો દાસી દીસે છે રીસાળજે.

હસીને તાળી લે કાચમાં જો,

તું પ્રીત ધરીને રસ આવજો,

ઝાણી ૧૭

ગોપી—આપ્યા માગ્યાં મુકતારણ પામીએ જો,

હઠ કરે કંઈ નહી હોય જો;

લાજ નહીં તુને લાગ્યાંજો,

મન આણુને કંઈ વિવેકજો.

થેલું શું બોલે ૧૮

કૃષ્ણ—અલી વિવેક ઘણો છે મન માહરે જો,

જવા નહીં દેઉં નિરધારજો;

આપ્યા વિના કેમ છુટીશોજો,

તારા મનશું તું વિચારજો.

ઝાણી ૧૯

ગોપી—તારા મનનો વિચાર મેં જાણીયોજો.

હઠ શાને કરા છે આંચજો;

મનમાં મન મળી ગયું જો,

જેમ સાકર બળે દુધ માંચજો.

થેલું શું બોલે ૨૦

કૃષ્ણ—મીઠાં વચન તારાં માનુસી જો,

સાકર સરખી બોલજો;

પ્રીતનો આંધ્રો તુંબ પાસથું જો,

આ આપું તમેને કોલજો.

ઝાણી ૨૧

ગોપી—રાહ ભાગીને રસ આપીયોજો,

ગોવાલણી લાગી પાયળે;

નંદણના કુંવર કપાળને જો

ઉઠત તો અંગે ન માયળે.

ધેલું મું બોલે ૦ ૨૨

ને કોઈ ગાય શીખેને સાંભળે જો,

તે ફરી ન આવે ગર્ભવાસળે;

દાણુ લીલા દીનાનાયની જો;

મુણુ ગાય રતનીયો દાસળે.

ધેલું મું બોલે ૦ ૨૩

દાણુલીલાની સાખીઓ, આહેરીયાં. ગરબાઓ વિજેરે ગોવાળીયાનાં.

શ્રીકૃષ્ણ—ઉચીને અલબેલડી રાવે, સાંભળને કહું વાત;

વંદાવનને માર્ગ જતાં દેણુ છે તારી સાથ,

ઉભીરે ઝિજની નારીરે, પુણું પરણી કે કુંવારીરે.

આંખ્યા વિના આંખડી કાળીરે, બાળુથંધ બેરબાવાળા. ૧

રાધા—સાથવાળી તેને ઘેર બેઠી, તારે સ્ત્રી ૫:પુછ;

માર્ગ મુટ્ટી રહે વેગજો, તારે મેઢેમનથી મુછ,

ચાલ્યો જ પાંસરી વાટેરે, સાંખું નંદરાયને માટેરે;

તું તો ક્યાંનો કાનુડો દાણુરે, પાઉં તને પાંદો પાણીરે. ૨

કૃષ્ણ—સ્ત્રી છે તારી જાતડી, ઠીયું છે તારું મામ;

દેણુ છે તારાં માત પીતા મું છે તારું નામ.

ઉભી. ૩

રાધા—આહીરની અમે જાનડી ગોકુળ માઈ ગામ;

બાળુમાણુની હું બેઠી રાધા છે માઈ નામ.

ચાલ્યો ૪

કૃષ્ણ—બોલતી તો'તી તે બોલવા શીખી, આવડું બોલી આવ;
 વંદાવનમાં નીત્ય કરે છે, તુજને તે શી લાગ. ઉભી ૦ ૫

રાધા—લાજવાળા છે તે હું જાણું, લાંબી રાખે આવ;
 વંદાવનનો મારમ રેહી, નીત્ય તપાસે લાગ. આ ૦ ૬

કૃષ્ણ—ઝાઝાં રાખે મેઢકાં ગોપી, ઝાઝી રાખે ગાય;
 છાસ પીને મોટી થઈ. બરવાડની જાત કહેવાય. ઉભી ૦ ૭

રાધા—ગોઢુળથી આવી ગોવાલણી, મથુરાંથી આવ્યે કહાન;
 મારગમાં એકઠાં થયાં, તું શેનું માગે છે દાણ. આ ૦ ૮

કૃષ્ણ—ગોઢુળની ગોવાલણી, મથુરાંને મારગ જાય;
 આડા કાન કરી વળ્યો, તારા પ્રિતે પાલવ સાય. ઉભી ૦ ૯

રાધા—હું બેટી અખુભાણવી, રાણી રાધા માફ નામ;
 દાણ લેવાની ઈચ્છા હોય તો, આવજે ગોઢુળ ગામ. આ ૦ ૧૦

કૃષ્ણ—નંદાવાનો હું નાનડીયો, કહાનજી નામ પ્રમાણ;
 દાણ લીધા વિના જવા ફજિ તો, નંદાવાની આણુ ઉભી ૦ ૧૧

રાધા—આણુ તો માનું તો કંસની, ખીજી ન માનું કેય;
 નવ નંદ મારે નેસડે વસે, તારો નંદ તો કોણજ હોય. આ ૦ ૧૨

કૃષ્ણ—કંસ તે તારો કોણ છે, મેં વશ કીધો સડે દામ;
 સાંભળીને બોલજ રાધા, શુદ્ધ ગર્ભ કે સાન. ઉભી ૦ ૧૩

રાધા—શુદ્ધ ગર્ભ નથી માહરી, તારી ગર્ભ જેમ હોય;
 સાંભળ છઈયા નંદના, તારે અન વિચારી જોય. આ ૦ ૧૪

કૃષ્ણ—મનમાં શું વિચારે રાધા, દાણ લેવાનો સહી;
 તારો માને શું કહીયે, તને વેચવા મોકલી અહીં. ઉભી ૦ ૧૫

રાધા—આવોને ગોપીના વાહાવા, સાંભળો કહું તે વેણ.

તારી માને શું કહીએ, તારી પાસે ચરાવે ધેન. ચા૦ ૧૬
કૃષ્ણ—મેણાં બેણાં કરતી રહેજે, મધ્યારી મદમાતી;

છાશ પીને ક્ષ્ણ કાઢે, તું તો રાજે ચપ છે રાતી. ઉભી૦ ૧૭
રાધા—ક્ષ્ણનજ કાળા ન કરે ચાળા, મોરલીઓવાળા;

અડધી રાતે શું નાહાં તમે, મરીને ઉચાળા ચા૦ ૧૮
કૃષ્ણ—દાણુના દોઢડા લેઈશું રોઢડા, બીજી ના કર વાત;

તારે મારે ઝમઝા ચયો, ફાડીશ મહીનાં માટ. ઉભી૦ ૧૯
રાધા—દાણુના દોઢડા આપીશ રોઢડા, બીજું ન ચાયે આળ;

દાણુ લીધામાં શું સમજે, તું નાનું સરખું બાળ. ચા૦ ૨૦
કૃષ્ણ—મહીયારી તું મદમાતી, હું નાનું સરખું બાળ;

બાળપણું પુળને દેખાડું, થવા દે સંધ્યાકાળ. ઉભી૦ ૨૧
રાધા—સંધ્યાકાળે તું શું બતાવે, સાંભળ કાળા કાન;

મહી વેચીને આવતાં, આપીશ તારું દાણ. ચા૦ ૨૨
કૃષ્ણ—તું રંગીલી રૂપની રૂડી, હું છખીલો ક્ષ્ણન;

મહી બપે દે ન બપે, તું આપને મારાં દાણ. ઉભી૦ ૨૩
રાધા—મહીનાં દાણુ ના હોય મોહન, મનમાં સમજે પેર;

મહી પીવાનો બપ હોય તો, આવજો મારે ઘેર, ચા૦ ૨૪
કૃષ્ણ—ક્યારની તું મેણાં દધને, કીધાં અદકાં વેર;

હેત કરી તું આપવા આવે હવે લાગે કડવાં ઝેર. ઉભી૦ ૨૫
રાધા—કહો તો હરી ઘેરથી લાવું, કહો તો પાઉં આંધ;

દિમાના સ્વામી શમણ, તમે મનમાં ન લાવશો કાંઈ ચા૦ ૨૬
આવો આવો નંદના છમ્પારે, તમે ગોઠુળનાં મધ્યારી;

વાત તો વિચારીને કહીએ, મારગથી અળગા રહીયેરે. ચા૦ ૨૭

કાન—ધુતારી ધુમટાવાળારે આંખ્યા વિના આખડી કાળારે.

ઉંચી ને અલથેલડીરે, પાતળાઆ પરિધાન;

જોખનીયાનું જોર થણું હું ઉતારું અભિમાન, ધુતારી૦ ૧

ગોપી—નાની વયમાં નામજ કાઢ્યું, લોક કરે વખાણ.

મ્હેનં ખાવને આંખડી લાળે, માંદોંમાહે શું દાણ;

ચોર્યોગ્ન પાસરી વાટેરે સાખું ચું નંદરાવને માટે ચા૦ ૨

કાન—આ ગોઠુળમાં ધણી વસેછે મોટી જાત આહીર;

જેવારે વાતે લગ્ન શાની છે વડકણીની રીત ધુતારી૦ ૩

ગોપી—પાધરી વાટે તે લોરે જોને હોય બે બાપ;

એ દાણ શું લખાવી લાખ્યો કંસ રાયની છાપ. ચા૦ ૪

કાન—છાપ તો તારો બાપ કરે છે સેંકડો બ્રહ્મબાણ;

દમો કુંવર નંદરાયના ગણું કંસને તૃણ સમાન ધુતારી૦ ૫

ગોપી—સમજ્યો બોલો શામળારે. લોક સાથે ચા લાડ,

બીખ માગીને હવણું માનો પરમેશ્વરનો પાડ ચા૦ ૬

કાન—ગોપી ગાળ દીયો અદેરી ને જોરાવરનો જોરો;

બીખ માગ્યાની પેર કહું તું કાન ધરતી ઓરો ધુતારી૦ ૭

ગોપી—કાન ધર્માનું કામ શું છે સમજ્યો મનવી વાત;

એવો કો દેખતી નથી કે અડકાડી સદે દાથ ચા૦ ૮

કાન—આવે નારી કાંદાણી તો જાયે સુકી માન;

તાર સર્વસ્વ લઈ સુંદરી તો, માર નામ ચપલો કાન ધુતારી૦ ૯

ગોપી—૭ વરસનું છોકરડું ને, ચોરી પીતો ઝાસ;

સર્વસ્વ આપું શામળા, તું આવ મારી પાસ. ચા૦ ૧૦

કાન—તું મદમાંતી મલિયારી, હું નીકટ ન્હાવું બાળ;

બાળપણું તમને દેખાડું. ચાવા દે સંજ્યાકાળ. ધુતારી૦ ૧૧

ગોખી—વિવાહ કરતાં દીવસ વીર્યો, અમળા આકળી થાય;
પ્રેમાનંદ પ્રભુ બંધા દેખે, ગોખી લાગી પાય;

ગોવાળીયાના હારીયાં.

દુધ પીયો જાવાદો અમને માને રોકો છો વન;
એકલડી વન કેમ રહું, ધરજે છે મારું તન. દુધ૦ ૧૬
કુંભગી આંમળી મરડારો, મુકોની મારો હાથ;
હું આવી આમળ થઈ, પુઠે આવી સદયર સાથ. દુધ૦ ૧
દીવસે પરખ્યા પિયુ સાથે હમા રથું નવ જાય;
નંદજીના સમ અળગાં રહે તો, પર શું કેમ બોલાય. દુધ૦ ૨
પીયુ મારો ચતુર નથી તે, શું જાણે બોલની રીત;
તેણે હું પ્રીછું નહિ, જે પુરુષ કહેલી પ્રીત. દુધ૦ ૩
જે રસ જેણે ચાખ્યો નહીર, તે શું જાણે નેહ;
તેન નમાવો છો ધણાં, હું પ્રીછું નહી કાંઈ તેહ. દુધ૦ ૪
તમ સરખી હોય તેને ચાહો મુકોની મારો હાથ,
આળપણે એવું કરો જે, આગળ વાધે લાજ. દુધ૦ ૫
કાલ પીતા પરચાવશેર ઉત્તમ સુંદર નાર;
પરની ધર વસે નહી, એ વેદનો બહેવાર. દુધ૦ ૬
મુખ દળે શરીરનું એ કોઈ શું લાંબે મન,
ચીતવ્યું તો નવ પામીએ, અતિ દોહીલા દુરીબન. દુધ૦ ૭
ચતુર હશે તે જાણશેર; ચતુરાઈની પેર;
મેં મન તારું આળખ્યું, અવસરે આવજો ઘેર. દુધ૦ ૮
મારગમાં ન બોલાવીયેર, આવતાં દેખે લોક;
સાક્ષ્ય પ્રભુ રૂપનાથજી, જુઠાં જાળ અઢાવે લોક. દુધ૦ ૯

જા જા નંદના ગોવાળીયા, તું શેતું માગે દાણ;	જાઓ. ૨૬.
જો આવીશ હુંકડો તો, કસરાયની આણ.	
ઘેર જઈ પુછ માતનેરે, ઘાથ વેચતી કાલ;	જાઓ. ૧
દાણી થઈ વનમાં રહો, કોની શીખ્યો તું ચાલ.	
મસ્તક ઉપર પાંચડીને, આણીયાળાં લોચન;	જાઓ. ૨
કરમાં કાળી કામળી કાં વહે મીઠાં વચન.	
અંગ માં મોડીશ આવડું તું રાખજે તારો બાર;	જાઓ. ૩
ચંચળ ચાળા કહાન કાળા હું તે તારી નાર નહિ.	
મેં તને નિરમળ સાંભળ્યોરે, વસતે વંદાવન;	જાઓ. ૪
ભરમે બોળી ના જાણતો, અતિ કઠણ છે મારું મન.	
પાંધરે મારગ ચાલીયેરે, ગોવાળીયાની સાથ;	જાઓ. ૫
છેલપણું નવ દીજીએ, ભાલણુ પ્રભુ રક્ષનાથ.	

હિભી રહે આદેરડી, તું જોલતી વાંકા બોલ:	
તારી આંખડી તે મેં જોળખીરે, અવર નહી કોની તોલ. હિભી. ૨૬.	
મારગે છોડી અખેલડોરે, હીંચતી મોડાસાડ;	
શેરી જોઈને ચાલીએ, ઘેર કંથ મારા હોય. હિભી. ૧	
સતી સામું ન બાળીએરે, નીચું જોઈને ચાલ;	
પરપુરપથી વેગળી રહે, તેની આંખલડી જોળખાય. હિભી. ૨	
દાણુ લાગે આ ઠામનુરે, અહીં નથી કંસનો બાગ;	
વણુ પ્રીછે આવે નહી, આવે તો મારો બાગ. હિભી. ૩	
આવતાં આવી કામની, હું જે માણું તે આપ;	
ભાલણુ પ્રભુ રક્ષનાથજી, અંતર આણી લાપ. હિભી. ૪	

ઓરો આવશે આહીરડા મેં જાત જાણી.	ટકો
લુલ્લમ કરેછો જોરાવરારે કંસ રાયને કહીયું	
નીત હીને દુઃખ દોછો તારે બોલુજી મુખને જઈયું.	ઓરો ૧
અમે દાણી તે નંદરાવનારે મન માને તે લઈયું	
કહેજે તારા કંસ રાયને હમે કિતર જઈયું	ઓરો ૨
તારા સરખા ઘેર ધણારે અમને પાએ પાણી,	
તારે બોલ્યું સાચું હતો નંદ કુંવરનો જાણી.	ઓરો ૩
પાધરે મારગ ચાલીએરે બોવાળીઆની સાથ;	
છેલપણું નવ હીજીએ બાલણુ પ્રભુ રહુનાથ.	ઓરો ૪

જખીલા નંદનારે, તારી ચાલનો ચટકો જો;	ટક.
છોરા આહીરનારે, તારા મુખનો મટકો જો;	ટક,
ચટકો તારી ચાલનો, પાવડીએ કંગરકોર;	
ધુમકે ધુમકે સુધરી બાળે, નેનમા નાએ મોર.	જખી ૧
તાણીને બાંધે પાધડીરે ઢગકતો મુકે તોર;	
શેરીએ લથડતો હીરે, મુખ મોરલી બનવોર.	જખી ૨
મુખ દેખડાવીને થેલાં કીધાં જાણે હરધયાં ઠોર;	
બાલણુ પ્રભુ રહુનાથજી. મારા ચીતડાના ચોર.	જખી ૩

અખુમાન ઢેરી બેટડી રાણી; રાધા છે માફે નામ;	
દંધી તણો જો ખપ કરેતો આવજો ગોઠુજી ગામ.	અખુ ૧
લંપટ સંપટ નાથજીરે કપડી કાળા કહાન,	
દંધી તણું જ દાણુ લેશે તો કંસને મારશે જાણુ.	અખુ ૨
વંદાવનની વાટમા તમે શાને રોકો છો ધાર;	

તારી માતા તો ઓવડું મોડું લેતી મહીનું માટ.
 રાધા તો દાણ નહીં આપેરે તમારું શું ભેર.
 પીતા મારા બે બાણુશે તો, કરશે પાવરાં દોર.
 સારી મારમ ચાલીએરે ગોવાળીઆની સાથ;
 હેલપણું નવ ફીજએ બાલણુ પ્રભુ રઘુનાથ.

અખુ. ૩

અખુ. ૨

અખુ. ૧

ભાગ ૧૨ મો.

ગિંઢણીનાં હારીયાં.

વેગળો રહેને વરણાગીયા.

૨૬

હિંદાણી લેમને રૂણુ વંદાવન ગયાતા,
 હારે હું તો રોધી વળી નવખંટમાં જીરે.

વેગળો.

„ અલ્યા મહીની મદુદી મારી દુટશે,

„ મારી મોતન કેરી લટ દુટશે જીરે.

વેગળો.

„ અલ્યા મોહન તારા હંદમાં,

„ મારી દામણી તુટી તે તારા જંદમાં જીરે.

વેગળો.

„ મારું લાખ ટકાવું ચીર ફાટશે,

„ અલ્યા જેંચ માં જેંચ માં ફાટશે જીરે.

વેગળો.

„ અલ્યા લાલ જડી તારા હાથમાં,

„ મુને રોડી તે જુમનાના ધાટમાં જીરે.

વેગળો.

„ સવાલાખને હાર મારી ફેટમાં,

„ અલ્યા ડાણુ માં તાણુ માં દુટશે જીરે.

વેગળો.

„ અલ્યા દાસ રાજેના સ્વામી રાંકડાં,

„ હું તો મોહી રહી મુજના આંકડાં જીરે.

વેગળો.

- આબની ઘડી રખીઆમણી,
હારે મારા વાહાલાજી આબ્યાની વધામણી જીરે. આજ/૦
- „ પુર્યો પુર્યો સોહાસેજી સાથીઓ,
„ ઘેરે મલપતો આવે તે હરી હાથીઓ જીરે. આજ/૦ ૧
- „ સખી લીલુડા વાંસ અણાવીએ,
„ મારા વા'લાજીના મંડપ રચાવીએ જીરે. આજ/૦ ૨
- „ સોહાસેજી ચાર તેડાવીએ,
„ મારા વા'લાજીને મોતીડે વધાવીએ જીરે. આજ/૦ ૩
- „ સોહાસેજી મગજે ને ઘડી.
„ મારા પ્રભુજી પધારે તે ઘડી જીરે. આજ/૦ ૪
- „ રસ મીઠાએ અતી મીઠોડો,
„ મહેતા નરસૈયાનો સ્વામી કોઠાએ દોડો હોજીરે આજ/૦ ૫

દાણુ લીલાની ગરબીઓ.

ગરબી ૧ લી

- હારે દાણુ માજેરે દાણુ માગે.
„ તારી મીઠીના બોલ બાણુ વાગેરે. દાણુ/૦
- „ કાન કીયા મુલકનો મુખો,
„ હારે મારા મારગ વચે હોગેરે. દાણુ/૦ ૧
- હારે મારા મારગ વચે વસિયોરે. દાણુ/૦ ૨
- „ કાન કીયા મુલકનો દાણી.

હારે મારી નવરંગ સુદ્ધી તાણીરે.	દાણુ ૦ ૩
„ કાન ક્રિયા મુલકનો મહેતો,	
„ મારા મારગ વચમાં રહેતોરે.	દાણુ ૦ ૪
„ કાન જળ જુમનાંને આરે;	
„ એમાં કાણુ છતે ને કાણુ હારેરે.	દાણુ ૦ ૫
„ કાન નથી સાકર નથી મેવા;	
„ ખાટી છાશમાં શું આવ્યો સેવારે.	દાણુ ૦ ૬
„ મહેતા નરસઈના સ્વામીને વારી,	
„ ગઢ ગોવાણમાં ચારીરે,	દાણુ ૦ ૭

ગદબી ૨ છ,

જવાહો મને જ્ઞાને રોકાણો વાટમાં.	
હારે દાણુ સેવા સરખા નથી ધાટમાં.	જવા ૦ ૧૬:
આજ તો અમારે પ્રભુ કામનો દીન છે.	
હારે મારે એકલા જવું છે નાવમાં,	જવા ૦ ૩
મારાં સમ મારી માગેર નંદી,	
હારે જળ ભરવાં જુમનાં છ ધાટમાં:	જવા ૦ ૪
સઘળી સઘળરો ઉભી જુમનાંની વીરે,	
હારે તેને વચન આપ્યાં છે હાથમાં.	જવા ૦ ૫
મોતીના નાથને સમે લખને.	
હારે જવું સઘળરોના સાથમાં	જવા ૦ ૬

ગરબી ૩ છ.

વાત કહું ઉભી રહેને અલબેલી,	
હારે દાણુ રીત ના ધટે તે જાઓ મેલી હું	વાત ૦ ૧૬.

કયાંથી આવો આજ રમકુમ કરતા,	હું વાત૦ ૧
હારે આજ ક્યાં છે સંગની સાહેલી.	
બુધટ તાણીને શું જોરમાં જાઓ છો,	હું વાત૦ ૨
હારે નથી દેતી જવાબ મન મેલી.	
ધ્યાન ધરીને શું ધ્યાનમાં જાઓ છો,	હું વાત૦ ૩
હારે આજ બોણી કરવી છે મારે પહેલી.	
મોતીના નારને તું છું ખારી,	હું વાત ૪
હારે ધણે દહાડે યદ્યહં આજ બેળી.	

ગરબી ૪ થી.

જમીનપર જળનાં દાણ કોણુ લેછે;	જમીન૦ ૧
હારે નથી જાણું દેવાવાળો રહે છે.	
નથી સાંભળું પૃથ્વી ઉપર.	જમીન૦ ૨
હારે દેવાવાળો અહીંયાં કોણુ રહે છે.	
નિત્ય નવાનવા આળા કરો છો,	જમીન૦ ૩
હારે એવી કોણુ શીખામણુ દેછે.	
વચન કાઢો છો પ્રભુ વહવા સરીખાં,	જમીન૦ ૪
હારે કોણુ વસ્તી તમારીમાં રહે છે.	
મોતીના નાચને એમજ કહીને,	જમીન૦ ૫
હારે ગાય રૂતો ગોકુળનો લેછે,	

ગરબી ૫ થી.

છખીલી દાણની રીત મેણે કહાડી;	છખીલી રેક.
દાણુ આપો છખીલી લાડી.	

શ્રી ભુમનાજીના મોટારે આરા;

હારે જળા બરવાને આવેને દહાડી.

જમીલી૦ ૧

વંદાવનને મારગ જતાં

હારે હું તો લેખણ લાગત મારી;

જમીલી૦ ૨

એવાં વચન પ્રભુ કોઈએ ન સાંજે,

હારે એતો સાંજે તે પરણી નારી.

જમીલી૦ ૩

મોતીના નાથને સરવસ સોંપ્યું,

હારે ગોપી રાજ ક્યાં છે મોરારી.

જમીલી૦ ૪

ગરબી ૬ ઠી.

હારે રશિયા મુજને જવા દીજે, તાંડે દાણ થાય તે લીજે,

રશિયા મુજને ટેકે.

હારે હું તો ગોકુળની ધીજનારી, હારે હું તો મહી વેચવાને ચાલી,

" મારગડે આજ ન દીજરે

રશિયા મુજને ૧

" મારી સંગતી સાહેલીએ ચાલી હારે મારે માથે મહીની એજા,

" હ્યો ખાટાં ચોરસ પીજેરે;

રશિયા મુજને ૨

" હું તો અખુમાનની છોડી હારે મને રોકી રહ્યા ગીરધારી;

" મારગ અજગા રહીજે.

રશિયા મુજને ૩

" બાઇ મીમાં કહે પ્રભુ ગીરધરનાગર તનમન અર્પણ દીજેરે

રશિયા મુજને ૪

ગરબી ૭ મી.

હારે મારા ચીર દો વનમાળી હારે હું અજગા નારી

મારાં ચીર ૦ ટેકે.

" વાલો ચીર ફરીફરીને કદમ ચડી બેઠા

હારે હુ હું જળમાં ડિધારીરે.

મારાં ચીર૦ ૧

” ચીરકે બલ્લે પીતાંબર લેઈંગી;

” જે જલશેસે જઈ ન્યાસીરે;

મારાં ચીર૦ ૨

” પાહે પત્ર કરી નીકળી રાધે,

” ધૃષ્ટ્ય હસત દે તાલીરે.

મારાં ચીર૦ ૩

” બાપ મીરા કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર,

” તમે પુરુષ હમે નારીરે,

મારાં ચીર૦ ૪

ગરબી ૮ મી.

હારે જેની આપનો સામ ખોટા.

ક્યા દોષ દઈ કુખજકેરે.

જેની આપનો ૦ ટેક૦

આપે અમે કાગળ નદિ બેળ્યો.

ક્યાં કાગળનો ટોટારે;

જેણી આપનો ૦ ૧

જોકુળ મેલી વાલો મથુરા પદાર્થો,

ત્યાં માર્યો કંસરાય મોટારે;

જેની આપનો ૦ ૨

બાપ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર;

મારૂં મહી પીને ચણે મોટારે.

જેની આપનો ૦ ૩

ગરબી ૯ મી.

હારે કુખજને જાદુ કરો,

જસ કીનો સામ હમારેરે.

કુખજને જાદુ ૦ ટેક.

જાદુથી પુડીયાં સડ સડ મારી,

ક્યારે કરે વઘદ પીચારેરે,

કુખજને ૦ ૧

આણી તીરે મંમાને પેલી તીરે જુમનાં

મિચમે બહે જળ કાઢારે:

(૧૪૫)

ઇત મોકુળ ઇત મથુરા નગરી;

નવ પીઓ જળ ખારોરે

કુખળને ૦ ૩

કુખળસે વાલો રંગ રમત હે,

હમકુ દુર કર ગયો ન્યારોરે

કુખળને ૦ ૪

બાહ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરનાગરે;

આખર શામ હમારોરે,

કુખળને ૦ ૫

ભાગ ૧૩ મો.

ચુંદડીની ગરબીઓ.

રસીયાજી મુઠો હમારી ચુંદડી.

જવાહો જીવણુ જળ બરવા કાજળે,

સખી કહેશે ક્યાં વાર લાગી આવડી,

મોટી મોહન લોકડીઆની લાજળે.

રસીયાજી ૦ ૧

થેરો છો મુજને નાણી એકલી.

પાછળ આવે સહયરોનો સાથળે,

મનસુઓ મનનો કું નાણી મઈ,

એમ કરે નટવર નહીં આવું હાથળે,

રસીયાજી ૦ ૨

દૂરીજન કંઈ કહેશે મારા કંથને,

રસિયા તને રીસ પ્રણી છે મનળે;

સાસુડી મુજને બહુ સંતાપસે,

નથુદી મુજને કહેશે કંઈ જાનળે.

રસીયાજી ૦ ૩

એવી તે વિલા કાણે શિખવી,

નીત હોતે અવડો શા કિમ્માવળે;
 મોટપણે મોટમ કંઈ આતી નહી,
 હોય તમારી ના મઈ છોકરવાદળે.
 આવા રહો અડતો માં અલમેલમ,
 આપ કરો તે સાંખે બીજી નારળે;
 આજી મઈ વળમેલો શા કારળે,
 હું નહી સાંખુ તમારો કંઈ મારળે.
 ઘેર જઈ કહીશું તમારી માતને,
 મુજ સાથે ના બેઠો વાકું વેલુળે,
 પાંવળીઆ પાલવ મુઠા માહરે.
 ઉર ઉપર શા મટી નચાવો નેલુળે.
 આજ પછી તમ સાથે બોલું નહી;
 કંઈ તમારા જાણ્યા જાણ્યાવળે,
 શું કરીએ જામળીઆ સાલુ કહું;
 તમ સાથે મુજ મનડું આતુર થાયળે,
 સ્વારથ તો સદૃશ યશે મન રીઝવે,
 નવ જાણો કંઈ પ્રીત કર્યાની રીતળે;
 શું સમજે આરી જાણે આવડી,
 કશી કાઠજી હે પરશું કરવી પ્રીતળે.
 મન વિના તો કોઈને નમ બોલાવીએ.
 માણસ માંહી જાણ પોતાનો તોક્ષળે,
 આમળથી ચર્ચા જોઈએ તે તથી,
 ત્યાર પછી મન ગમતા કહીએ એકળે.
 આતુરતા તમ કરજાં જામને કશી;

રસીયાજી ૪

રસીયાજી ૫

રસીયાજી ૬

રસીયાજી ૭

રસીયાજી ૮

રસીયાજી ૯

લાજ તજને મુખડે ના કહેવાયજો;
પ્રાણ ગમે પ્રીત કદી ના મુજબજો,
મારમ વચે રોઢેથી શું થાય જો.
વાલાજ વાચું તે કરીયે માણડું.
કેણ વારની કહુંજું જોડી હાથજો,
મારગડો મુખને અજગા રહેા.
કર જોડીને વીનંતી કરે મુનાથજો.

રસીયાજી ૧૦

રસીયાજી ૧૧

ગરબી ૨ છ.

કહાન કાજારે મારી ચુંદડીના ચોર,
જેમા નંદનારે મારા કાળજની કોર.

કહાન ૦ ૨૬

ચુંદડી ચોરીને પ્રભુ કદમ ચડયા.
સાહેલીના સંગમાં મારી નજરે પડયા.

કહાન ૦ ૧

અજબ તરેહની ચુંદડીને માંહી ઝાઝો રંગ.

બેમજા રહેા વરણાગીયા માંડે શામ વારો અંગ.

કહાન ૦ ૨

લાખ ટકાની ચુંદડીને છેડે ઠાઝા રંગ,

ત્રીફળુજી હાડ હાડાવે તેમાં સાનો પાડ.

કહાન ૦ ૩

ચુંદડી અપેા તો પ્રભુ પાયે લાગુરે;

નરસંઘવાના સ્વામી પાસે માન માગુરે.

કહાન ૦ ૪

ગરબી ૩ છ.

દુબસુ બોલ્યારે નિકળ જળજી તું પહાર.

આપું ચુંદડીરે લેને ગોળીજો નાર.

૨૬.

ગીરવાં વખાણુ કરે માલ નથી એમાં;

નમે વર્ષ જળમાં નાહી દડ દીધો તેમાં.

કુબસુ ૦ ૧

ચુંદડી તારીના અપ નથી પાર.

સહુ સખી બહાર આવો લ્યોને અત્યારે.	કૃષ્ણ ૨
સહુ સખીએ વિચાર કર્યો જાણું હવે ઘેર:	
કૃષ્ણ દેંદ્ર કહ્યું માની કરીએ એવી ધેર.	કૃષ્ણ ૩
હારી સહુ બહાર આવ્યાં જોડીને થેઈ હાથ,	
ચીર આપી આશા પુરી નરસમયાને નાથ.	કૃષ્ણ ૪

નંદજીનો ગરબો.

તમેરે નંદજી જોખળ સંચરેરે,
ઉતરવો જીમનાજીનો વાટજો;
મારી માને નહી હોય જોડતુરે,
જસોદા જોતાં હસે વાટજો.

તમેરે ૧

ન કરે માત પિતા તે તમે ક્યુરે, અમને બહુ લડાવ્યાં લાડજો;
અમને નાનેથી મોટાં કર્યારે, તેના શા શા માનું પાડજો. તમે ૨
મારી છે પચરંગી લાકડીરે, તમે વાર્ધતી વેણ રસાવજો.
તેને તમે સંભારીને મુકજોરે, રખે લેઈ જતા જોવાજો. તમે ૩
મારી સહસ્ત્ર જોરી ગાવડીરે, તેને તમે હાથ ફેરવી જોવ્યોજો;
કહે રૂઢનાથના સ્વામી નંદજેરે, અમપર કૃપાદ્રષ્ટે રહેવ્યોજો. તમે ૪

ગરબી ૨ જી.

નયણે નીરને નંદજી બોલીયારે, અચથી એકસડાં ન જવાવજો,
વાટડી જોતાંને રોતાં હસેરે, કાનજી ત્યાંય તમારી માવજો, નં
હું તો રાખીશ મારા મનનેરે, તમારી માનાં મન કમમ રહેજો.
માઠે જોવીંદ જોખળ આવજોરે. દુરજન મેણુલીયાં બહુ દેસોજો; નં
કહો કોણ વંદાવન શઉ ચારશેરે, સાંજે કોણ આવજો ઘેરજો;
હસતાં વાણુલીયે કોણુ હાસેરે, કહો કોણુ જાણે તમારી ધેરજો. નં

(૧૪૯)

કુંવર કેને લાડ લાડવશું, કેને વળાડીશું દામીને;
કેને જમાડીને જમશું અમોરે, કહેને ચુનીશીના સ્વામીને. ૧૦

ગરબી ૩ છ.

જસોદા પુછે પિંકેને પ્રેમશું, નંદજી હિતર ન આલેને,
મુખથી ખોલે પણ ખોલાય નહીરે લાલના ખોલડીયા બહુ સાલેને.
કારણ કેને મારા કંથજીરે; કુંવર ક્યાં મેલીને આંખાંને
સરવસ શોખ્યાં વસુદેવનેરે દુખના મેર ક્યાંથી લાવ્યાંને;
આપણે મીત્રાઈ વસુદેવનેરે, આપણે ક્યાંનું હતું વેરને.
આવી આપણા સુતને ભોળવ્યોરે તે રાખ્યો પોતાને ઘેરને.
કહો કંથજી ત્યાં તમે નવ મોલીયારે. આપણે ખોલો છઠ્ઠી છોડીને
એ રૂપનાથનો સ્વામી ગોવાળીઓરે અમર ન નર ન જોડીને

ગરબી ૪ થી

પ્રજમાં પ્રજ પનિતા વાતો કરેરે મોહનજી મથુરામાં રહ્યાંને.
જેને નંદને ગોકુળ મોકલ્યારે વિઠજી વસુદેવના થયાંને.
અહીંના મુખમાં ગામે ચારવીરે ખીજું આત્મીરીયામાં રહેવું જે.
ત્યાં સહુ પુછીને વાતો કરેરે મથુરાં નગરીમાં શું કહેલુંને,
મથુરા નગરી હરીને મન વશીરે ખીજું કંસરાયનું રાજને,
લક્ષ્મી દેખીને લલચાઈ ગમારે, માટે ગોકુળ કીજું તાજને.
એ મુરત મનોહર શામળોરે સંજની સહીને લાગે મીડોજે,
એ રૂપનાથનો સ્વામી ગોવાળીઓરે; ત્યાં તે રાજ ચક્રને બેડોજે.

પરચુરણ ગરબીઓ.

ચંદ્રાવળીની ગરબી

માથે મહાંકીને મહાંકીની ગોળી મહીરે વેચે ચંદ્રાવળીરે;
વેચંતી સેચંતી નગરમાં પેડી કાનુડો છેડો સાદી રચારે;

ભાગ ૧૪ મો

ગરબી ૧ લી

તમને શું કહીએ કમથગારા છે.
 ગોપીજન વલ્લભે પ્રાણ દમારા છે;
 પુણું છું તમનેરે સાચું કહો અમને,
 મારા સમ મોહનરે નહીં દુભાવું તમને.
 હૃદયપર હાજરરે ખાંતે ખુખ્યા છે.
 તમ સરખા જીવણરે કાંઈ એક કુત્યાછે;
 આ દુર્બળ રાતારે. ચંદન ચળકે છે,
 મુખને તબાળેરે લોલક લટકે છે.
 આ તે શું અચરતરે આવ્યા સેવડીએ;
 રણછોડના સ્વામીરે અચરતની ઝડીએ.

ગરબી ૨ જી

વારું છું વાલભરે અમને અડશે માં.
 વારેને ધાટેરે અમને વઢશે માં;
 અમે વહુવારે લાલા લાજ ભર્યા.
 બોલતાં બીજેરે કંથે કેદ કર્યા.
 સાસુડી સુશુરેરે નણદલ નાની છે.
 પ્રીતલડી છે પશુરે તમશું છાની છે;
 શું જોર જણાવોરે આવડું વા'લાજ,
 તમે કૈના કુંવરે કહો અમને લાલાજ.
 પાળેલાં કહીનેરે સૌકે સાદ કરે,
 એમાં શા લોલભરે પરધેર પેટ ભરે;
 મનગમતાં કીધારે લગ્ન લોપીને,
 રણછોડના સ્વામીરે કન્ય આ ગોપીને.

મરખી ૨ ૭ અજવાળી રાતની

આસો માસો સરદ્યુનમની રાતને,	
આંદલીઓ ઉઝેરે સખી મારા ચોકમાં	૧૬
તસરો મારો દેરા સરખો દેવને,	
સત્કુડી દેરાંરે ફેરી પુતળી.	૧
જેઠ મારો અશાડીયા મેઠ જો,	
જેઠાણી ઝમુકે વાદળ વીજળી.	૨
દિયર મારો આંપલીઆનો છોડજો.	
દેરાણી ચાંપલીયા ફેરી પાંખડી,	૩
નથુદલ માલારી વાડીમાંની વેલજો,	
નથુદોષ તે વાડી માંડીનો વાંદરો.	૪
પરખો મારો ચતુર સુજાળજો,	
તાણીને બાંધેરે નવરંગ પાથડી	૫
એ પાથડીએ દસ દસ આંટાજો,	
આંટોને આંટરે નવરંગ પાથડી.	૬
ગેરીનો પરખો વઢાણુ કમાવા જાયજો.	
વાહાણેથી લાવે ખારેક ટોપરાં.	૭
ખારેક ખાવ તો ખટકે ગેરીની દાઢજો.	
ટોપરડું ખાવ તો ગેરીને કુચા વળે,	૮

મરખી ૩ ૭ અસોદાના વાળ આવની.

દુર ખેલન મન જાઓ મેરે લાલડુ દુર મિલેગા હાઉ.	૧૬
મજબૂતપ સખાણુ માર્યો, લાયો વેઠ છોરાઉ.	
ચાર વેઠ અહાડો દીનો મેં તહાં ન દેખા હાઉરે;	
દુર ખેલન મન જાઓ મેરે લાલન દુર મિલેગા હાઉ.	

(૧૫૨)

વારાહરૂપ ધર પર્વત સાથે પૃથ્વી દાદ ચઢાઉં	દુરં ૨
અસા લક્ષ્મી નિશદીન આવે મેં તહાં ન દેખા હાઉં.	
નરસીંહરૂપ અવતારમેં બેઠે અસુરોકો ભે ઉપજાવું,	
બેઠો દેવ હીરણ્યાકશ્ય માર્યો મેં તહાં ન દેખા હાઉં.	દુરં ૩
વામન રૂપ ઇન્દ્રો બલરાજ પગલાં તથા ચઢાઉં,	
ઈંદ્રાસન ઇંદ્રકો રાખ્યો મેં તહાં ન દેખા હાઉં.	દુરં ૪
કરશુરામ અવતારમેં બેઠે અસુરકો ભે ઉપજાઉં,	
હાત્રી મારી નક્ષત્રી કાપી મેં તહાં ન દેખા હાઉં.	દુરં ૫
રામચંદ્ર અવતારમેં દસ મુસ્તક છેદી હાઉં.	
સોનેકી લાંકા ખાખ કર ડારી મેં તહાં ન દેખા હાઉં.	દુરં ૬
જમનાકે તીર ઘેન ચઢાઇ ભુજા બની ખિચરાઉં,	
શેષ પાતાલ કાશીનાગ નાચ્યો મેં તહાં ન દેખા હાઉં.	દુરં ૭
બાંધો મન મોહન બકત વત્સલ બળ જાઉં,	
જમલા અર્જુન વૃક્ષ બોધારે મેં તહાં ન દેખા હાઉં.	દુરં ૮
બાલાપનમેં મૃતિકા ખાધી ચઢે લોક દે જલાઉં;	
સુરકે સ્વામી તેરી અદ્ભુત લીલા મુખે કહી ન જાઉં.	દુરં ૯

ગરબી ૪ થી

હાથ વણુટી મારી મદુકી ડુહી દધી વેચતાં લુટીરે,	
ખીતળ લોટા જળે ભરાવું દાતણની ચતુરાધરે	
ચીની તે ખાલા તેલે ભરાવું મઈનની ચતુરાધરે.	હાથં ૨
ત્રાંખાકુંડી જળે ભરાવું નાહાવણની ચતુરાધરે	હાથં ૨
સેવ સુવાળા લાવશી રંધાવું, ભોંજનની ચતુરાધરે	હાથં ૩
પાન સોપારી લાવીં મંગાવું મુખવાસની ચતુરાધરે.	હાથં ૪

ગરબી ૫ મી.

હુમકહાર શીદ તોડ્યો હો રાજ મારો હુમકહાર શીદ તોડ્યો,
 દારની પડી છે ત્રણ ઓળો હોરાજ મારો હુમકહાર શીદ તોડ્યો;
 જળ જુમનાં નીર ભરવા ગયાંતાં ઘટ મારો શીદ દોડ્યો. હો ૦
 વંદાવનને મારગ જતાં કાંડુ ઝાલીને હાર તોડ્યો. હો ૦
 વંદાવનને ચોક્કે રમતાં કૂડાં વચન દોણુ બોલ્યો. હો ૦
 પ્રીત કરી પશુ કરતાં ન આવડી નંદ આહીરનો ઊરો. હો ૦
 મીરાંબાઈ કહે પ્રજુ ગીરધરનાગર આવ્યને નટવર ઓરો. હો ૦

ગરબી ૬ ઠી.

ગગરી ઉતારે વનમાળી મટુકી ઉતારે વનમાળી,
 ઉતાર ઉતાર જલદી ઉતારે વન ૦
 મેરે શીરપર હોગઈ બારી. ગગરી ૦ ટેક.
 મુનેકાં ગગરીને રૂપલા ઉંઢાણી ભર ગઇ રાધે પ્યારી ૦ ૧
 જળ જુમનાકી ચીકણી મટુકીયાં લગ ગઇ રાધે પ્યારી. ૦ ૨
 મેં પહેરી કમુંબલ સાડી તેરી મુગટકી છખી ન્યારી ૦ ૩
 મેં પહેરી જરકસકી ચોળી તેરે મોરલીકી છખી ન્યારી ૦ ૪
 મેં પહેરી મોતનકી માળા તેરે ગુજમાળકી છખી ન્યારી. ૦ ૫
 મીરાંબાઈ કહે પ્રજુ ગીરધરનાગર ચરણકમળપર વારી ૦ ૬

ઈશ્વર પુજવા પુજવા વિષે

ગરબી ૭ મી.

(હું તો ઈશ્વરને પુજવા નીસરીરે લોલ એ—સગ.)

સામ સલુણા કુંવર નંદનારે લોલ,

તે મને નાંખી દંદમારે લોલ,

સામ ૦ ૧

હું તો જીવકીને જોવા નીસરીરે લોલ,	
ગોલવાનું જીવર વીસરીરે લોલ,	શામ ૦ ૨
હું તો આવડીને લોલા નીસરીરે લોલ.	
મેલો લીધો ને તામડી વીસરીરે લોલ.	શામ ૦ ૩
હું તો દરજન કરવાને નીસરીરે લોલ,	
સાચુ પહેર્યો ને ચોળી વીસરીરે લોલ.	શામ ૦ ૪
તો જીમનાં તે જીવને નીસરીરે લોલ,	
માગેર લીધીને ધડો વીસરીરે લોલ,	શામ ૦ ૫
જામતાં તે જીવજી સાંભળીરે લોલ.	
કંઈ ના ઉતરે ઢાળીયોરે લોલ.	શામ ૦ ૬
વલવના સ્વામી શ્રી હરીરે લોલ,	
તન મનથી હું તમને વરીરે લોલ.	શામ ૦ ૭

ગરબી ૮ મી.

જામળીયાલાલ સાસુડી સંતાપે કહેા કેમ કીજીએ,	
ક્યાં જઈએ હરી ધરમાં બેસી રહીએ તો ગાંડ ખીજરી;	
મારી સાસુ સાંખણી છે એવી નણ્ણવને નાતરે દેઉ પહેલી,	
તે તો વાત નથી કહેવા જેવી.	શામ ૦ ૧
મારો સુસરો સાંજુજન ધણો મને આશરો છે તેના તણો,	
મારો જેઠાં પડો જુદિ વનો.	શામ ૦ ૨
મારો દિયરીયો હાથ્યા મેલો તેલો લગામ કરવા સઉ પહેલો.	
એની કુલ જુદિ લાંબી મેલો.	શામ ૦ ૩
જાણે સુડી વચ્ચે સોપારી હું તો અનાથની છું તમારી;	
પદ મારો વધારા વિચારી.	શામ ૦ ૪

ગરબી ૯મી.

ઓ જસોદાજી આવડો લાડકવાળો લાલ ન કાજીએ.

ચાલો ત્યાં મુઘી સુતનાં પ્રેમ ચરિત્ર દેખાડી દીજીએ.

૨૬.

વાલો કહિલક કીધું મંદીરમાં,

એણે માંખણ પેડો લીધા કરમાં,

એણે માંકલણ લાલ્યાં ધરમાં,

ઓ જસોદાજી. ૧

વાલો સંતાડ્યાં શોધી દાટે

દોય હંચાં પથુ હેઠાં પાટે;

એતો ખામ ખવરાવે વણસાટે.

ઓ જસોદાજી. ૨

વાલો સુતાં જાળકનાં અંગ મેદે,

મારાં બાંધ્યાં વાછડે છોડી મેલે;

દહી ગોરસ દુર થકી ફોટે.

ઓ જસોદાજી. ૩

હયા પ્રિતમના સ્વામી રસીયા

દહી ગોરસ પર આવે ધણીયા.

ધન્ય બાગ્ય અમારું પુનમાં વસીયા.

ઓ જસોદાજી. ૪

ગરબી ૧૦ મી.

ઓ હામાળી અખોડો મુઘીને વાલો મેલ તું.

તું મુકીદે વાલપણ તારું રંગમાં રેલશું.

વરણાગીમાં છે વાંછી તેને મારમ જતાં મે કાંખી.

તું સમજી થીને જા જહીંચાંથી,

ઓ હા. ૧

શજમાર સજીને આવેને તમે મારાં મનમાં બાવેને.

તમે કાક સંગાથે કાવેને.

ઓ હા. ૨

તારો લઠકો જોઈને લોભાયો, હું નંદ જસોદાજીને બોલ્યો.

સખી હયા પ્રિતમના કેવલો.

ઓ હા. ૩

મેલો મેલો કાનજી જાવા દો જાદવજી અમધેર સસરો રીસાજારે
તમારા સસરને ખીજી વહુવાર આણી આણું તમથી ધુંધટ તાણે.

આધેરારે માથે ૧

વેચંતી સેચંતી નગરમાં પેડી કાનુડો છેડલો સાહી રહ્યોરે.

મેલો મેલો કાનજી જાવાદો જાદવજી અમધેર સાસુ રીસાજવારે
તમારી સાસુને ખીજી વહુઆર આણી આણું તમથી પાયે પડે

અદકેરારે માથે ૨

વેચંતી સેચંતી નગરમાં પેડી કાનુડો છેડલો સાહી રહ્યોરે.

મેલો મેલો કાનજી જાવાદો જાદવજી અમ ધેર જેઠ રીસાજવારે
તમારા જેઠને ખીજી બોબાઈ આણી આણું તમથી ધુંધટ તાણે

આધેરારે માથે ૩

વેચંતી સેચંતી નગરમાં પેડી કાનુડો છેડલો સાહી રહ્યોરે,

મેલો મેલો કાનજી જાવા દો જાદવજી અમધેર દીયર રીસાજવારે;
તમારા દીયરને ખીજી બોબાઈ આણીઆણું તમથી હોરી ખેલે

અદકેરારે માથે ૪

વેચંતી સેચંતી નગરમાં પેડી કાનુડો છેડલો સાહી રહ્યોરે.

મેલો મેલો કાનજી જાવાદો જાદવજી અમધેર નણુંદી રીસાજવારે,
તમારી નણુંદીને ખીજી બોબાઈ આણીઆણું તમથી માથાં ગુથે.

અદકેરારે માથે ૫

કડવે વચને ગોપીકા એમ બોલે મેલો મારો પાલવ નીલંજરે
દુર્જન દેખે તમે નહીં જાણે જાતી ધડુકે માદરારે.

માથે ૬

તોય ન સમજે જોગાજો છખીલો પાલવ સાહી ઉભો રહ્યોરે.

ચીર ફાડી ચંદ્રાવળી નાહી કાનુડો કાથ પત્તી રહ્યોરે.

માથે મહી.

ગરબી ૧૩ મી.

- આવના આવના આવનારે, શામ મેરી ગલીમે આવના;
 આવના તો દુરસે ખતાવનારે શામ મેરી ગલીમે આવના.
 તેરેરે ખાતર બાગ બનવાયો ડુલકો હાર ગુલાવનારે સા. ૧
 તેરેરે ખાતર હઠી જમાયો ખાલાં ભરી ભરી પાવનારે. સા. ૨
 શેવ સુવાળી લાવશીરે રચી રચી ભોમ લખાવનારે. સા. ૩
 લવીંગ સોપારીને એલચીરે પાનુકી બીડીયાં ચાવનારે. સા. ૪
 બાઈમીમાં કહે પ્રભુ ગીરધરનાગર ચરણકમળચીત લાવનારે સા. ૫

ગરબી ૧૪—ઢેલની.

- હારે અલ્યા વાંકી ન પહેરીએ પાધડી;
 " તારી પાધડી પાટુઓ ખવરાવશેછરે વેગજો રહેને વરણાગીચા
 " અલ્યા નેન કટાક્ષ નવ ફીજીએ;
 " તારા નેણુલાં તે મેણાં ખવરાવશેછરે વેગજો. ૧
 " અલ્યા બંગી લેલાટ નહીં લેખીએ.
 " તારી બંગી તે કુઠંગી કઠાવશેછરે વેગજો. ૨
 " અલ્યા પાનખીડાં નહીં ચાવીએ,
 " તારાં પાન તે ખાત ભુલાવશેછરે વેગજો. ૩
 " અલ્યા વગર વિચાર્યું નવ બોલાંએ;
 " તારે તોલ બોલવા બધી ઘરોછરે. વેગજો. ૪
 " અલ્યા વિસેષ કેસ ન વધારીએ
 " તારા કેસ તે વેસ વધારશેછરે. વેગજો. ૫
 અલ્યા કડકડતાં કેડીયાં ન પહેરીએ,
 " તારાં કેડીયાં તે બેડીઓ પલાવશેછરે વેગજો. ૫

હારે અથવા વેદ મટીયા નહીં આંગળાં,
 " જરો વેદ અનીશ નેશે નાંગલાછરે.
 " અથવા હારે ફારી ઘોલીયાં ન પહેરીએ,
 " તારાં ઘોલીયાં ધુળ ધસાવશેછરે
 " અથવા નમકતી મોજડી ન પહેરીએ,
 " તારી મોજડી તે રોજડી કસાવશેછરે.
 અથવા ખંભે દુસાલા ન નાંખીએ;
 તારા દુસાલા નામ દુખાવશેછરે.
 " અથવા અતર કુમેલ ન પહેરીએ;
 " તારાં કુમેલ તેલ કસાવશેછરે.

વેગળાં ૭

વેગળાં ૮

વેગળાં ૯

વેગળાં ૧૦

વેગળાં ૧૧

અરબી ૧૫ થી.

આઈ સોનાનું છે એકરે છેલ છખીલા ઓગાળા.
 મારી રપાની હંઠાણીરે
 હું તો સરોવરે પાણી એઠતીરે
 મને કાલે બળદે મારીરે.
 મારા આજા સાળુ દાટયારે.
 જો ગોમુળ મામના દરજેરે
 મારા આજા સાળુ ખરીરે.
 મારી સાસુ ન નણે સીવ્યારે.
 મારી નણદ ન નણે એટયારે.
 મારી નેઠાણી ન નણે હાંકયારે.
 તારો સાંધવાનો સવેયારે.
 તારો એટવાનો રપયારે.

છેલ છખીલાં

છેલ છખીલાં

છેલ છખીલાં

છેલ છખીલાં

છેલ છખીલાં

છેલ છખીલાં

છેલ છખીલાં

છેલ છખીલાં

છેલ છખીલાં

છેલ છખીલાં

છેલ છખીલાં

ગરબી ૧૬ મી.

મારારે સ્વામી ખેડાને વાલા :	
જસોમતી નંદ તણા લાલા.	મારા૦ ૧૬.
મેલીરે થઇ ચોકળમાં બમતી :	
ખીજારે ઢાઢની વાતો નથી અમતી.	મારા૦ ૧
એવીરે તમને ઢાણ મળા હુતી ;	
જેણે મારે ચીતહ લીધુ હુંડી ;	મારા૦ ૨
વાલારે લારી વાટધઠી જેતી	
આંમુડાં બરી બરીને રેતી	મારા૦ ૩
હુંડારે લોઢે બરમાળ્યા તમને	
તેથી તમે મળવા નથી હમને	મારા૦ ૪
વાલારે તમને કહું નહી કહીશું	
ગોહન વારી મરજી મુજબ રહીશું	મારા૦ ૫
ઝાઝુરે હવે શું કહીએ તમને,	
મોહન વર મેહેર કરો હમને	મારા૦ ૬
એવું મુશ્કી આવ્યા ગીરધારી ;	
દીધું આશીર્વાદ ત્યાં મોસારી.	મારા૦ ૭

(૦)

ગરબી ૧૭ મી મેંદી વિષે

મેંદી મેંદી શું કરોને મેંદી મેંદી ઝાડ
 એક ઝાડું હલાવીએ તો ઝાળાં હાલે ચાર સહીયર મેંદી લેશેરે.
 મારો સાસુએ એમ કહ્યું કે વાસીઈ વાળી મહેલ;
 મેં ભોળીએ એમ સાંભળ્યું કે કપરા વેસી મેલ સહીયર૦
 મારી સાસુએ એમ કહ્યું કે પાસી બરી મહેલ,

મેં બોળીએ એમ સાંભળ્યાં ને બેડાં ફાડી મેલ. સહીયર૦
 મારી સાસુએ એમ કહ્યાં ને રાધણાં રાંધી મહેલ,
 મેં બોળીએ એમ સાંભળ્યાં ને કહલેડાં ફાડી મેહેલ સહીયર૦

ગરબી ૧૮ મી ફકીરીની

લેના ફકીરી ક્યા દીલગીરા, સદા મગનમેં રહેનારે ટેક૦
 કોઈ દીન પેંડા કોઇ બરશી, કોઇ દીન ફકમ ફકારે. લેના.
 કોઇ દીન હાથી કોઇ દીન ઘોડા, કોઇ દીન પાંઉસે ચલનારે લેના.
 કોઇ દીન બંગલા કોઇ દીન બગીચા, કોઈ દીન બંગલ ડેરાંરે લેના.

ગરબી ૧૯ મી ચોરાના બેસણાની

હાંહારે કે ચોરા જોગનના, હાંહારે કે બેઠક મોટાની,
 „ ક્યા ભાઇ બેઠા છે, હાંહારે જીવણુભાઇ બેઠા છે,
 „ હાથેથી પાન આપે, હાંહારે કે આપતાં વાર લાગી;
 „ કે સોટીએ સાત મારી, હાંહારે કે ટપલા ત્રણ માયાં.
 „ કે દીકા નવ માયાં, હાંહારે કે સાયબા શા માટે,
 „ કે નથી વાંક હમારે, હાંહારે કે વાંક છે નથુદીને.
 હાંહારે કે તેણે મને મરાવી.

ગરબી ૨૦ મી ખતરણની.

ખતરીવાડાદી ખતરણ લાલ હબોડારે.
 ખતરણ આવી બેઠી ગોળ લાલ હબોડારે;

તે તો મોડાતીની શોક લાલ હંબોડારે,
 ખાઈ જાના પેંડા લાવે કે લાલ હંબોડારે.
 પેલી ખતરણને ખવરાવે કે લાલ હંબોડારે;
 મોઢું લોતી ખારીએ બેસી રૂએ કે લાલ હંબોડારે,
 એની સાસુ આંસુ લુહે કે લાલ હંબોડારે,
 વડુબર આવડી શી છે પેર લાલ હંબોડારે;
 ખતરણ કાલે જાશે લાલ હંબોડારે;
 આપણે કરીશું લીલા લેહેર લાલ હંબોડારે;

—(૦)—

ગરબી ૨૧ મી.

અચકો મચકો કારેલી.

તમને કંઈ વડુ ગોરાં ગમશે લાલ અચકો મચકો કારેલી.	
અમને રૂખી વડુ ગોરાં ગમશે રાજ.	અચકો.
એ ડીંગણીને શું કરશે રાજ.	અચકો.
એ ડીંગણી કામલુગારી રાજ.	અચકો.
એને ઉંચી ઉંચી મેડીએ બેસારશું રાજ.	અચકો.
એને ટાપલો ધરાણું ધાલશું રાજ.	અચકો.

ગરબી ૨૨ મી.

મુલ્ય ચતુરસુબલ પરનારી શું પ્રીત કયુ નવ કીજાએ.	
જેણે પ્રીત કરી પરનાર તણી, એને હાકડે હંધણ ચાય ધણી;	
એણે કુળની લગ્નના કાંઈ ન ગણી.	મુલ્ય. ૧
તમે પહેલા મળશે કુતીને, તારે સગવડ લેશે કુતીને;	
૧૨ પછી રહેશે અમ બહુતીને.	મુલ્ય. ૨

તમે બેઠા સુંઘો મરડીને, તાઈ કાળજી ખાશે કરડીને;

નહી મુઠે માંસ આંતરડીને

સુણ. ૩

તને પ્રેમના આલા પાછને, તાર સરવે બેસો વાહીને;

તને કરશે ખોળું આપને.

સુણ. ૪

પ્રીતમના સ્વામી છે આરા, તમને જોખીઓ કરે કાલાવાલા;

તમે દરજન દોને મોરલીવાળા.

સુણ. ૫

—(૦)—

ગરબી રૂઝ મી.

ગરજી તમને મેં દીઠા ગીરધારી,

મતલબીયા છે મોહન મોરારી.

ગરજ. ટેક.

મનેરે માયા લાગી છે તારી.

મારે મન ઝાઝી છે મોરારી;

વાલારે મને શા માટે વિસારી.

ગરજ. ૧

પેહેલીરે મને ખખર આવી પડતી,

એની સાથે પ્રીત નહી કરતી;

વાલા તો મને મેલી ગયા રડતી.

ગરજ. ૨

મેં તો રે જાણું જાણું તે દુધ હશે,

તેનેરે બાને વાહી મને જાશે;

રહીતી હું તો તારા વિશ્વાસે,

ગરજ. ૩

જસોદા કાન તમે કાળા,

કર્ચારે બહુ આંખો તણા માળા;

તે પર હું તો મોહી છું નંદલાલા,

ગરજ. ૪

હવેરે હરજી બહુ બહુ ગીરધારી,

જમા કરો સુક ચપ છે મારી;

ચક્રને રહી છું દાસી હું તમારી.

ગરબ. ૫

પ્રીતમના સ્વામી મને મળીયા;

દુઃખરે મારાં જનમ તથાં ટળીયાં;

જોખીરે સહુ આનંદથી મળીયાં.

ગરબ. ૬

ગરબી ૨૪ મી.

નહી મેલુંરે નંદના લાલા છેડલો નહી મેલું,

તારે છેડલે ચંપા ચાર કે છેડલો નહી મેલું.

સાત પાંચ જોખીઓ ટોળે મળીને, વચમાં કાનુડા કાળોરે;

કાળો છે પશુ કામચુગારે, એની આંખલડીના ચાળો.

છેડો ૧

વાંકી મેલે પાલડીને, કાને જુદાં મોતીરે;

જેનો વર વરણાગીઓ તેની બાયડી હાડે રોતી.

છેડો ૨

કચકડાની ડાબડીને, માંહી ભરી છે મેંશરે,

જેનો વર વરણાગીઓ તેની બાયડી કાળી મેંશ.

છેડો ૩

કેળાં પીરસું કાતરીયાને, આંખા પીરસું ઘોળીરે;

મન લાવતો મગદળ પીરસું, પીરસું પુરણપોળી.

છેડો ૪

મુખાઈની હંચી નારી ઘોળકડી છુતારીરે;

નડાયાહનું નાક વઢાણું સોરઠની બલીહારી.

છેડો ૫

ગરબી ૨૫ મી.

કાળજડુ મારું કોયુંરે હેલ જળીલા,

તેં તો મીતડું મારું કોયુંરે રાજ રંગીલા.

ટક.

વાલાજી અમે ગેરી સહુ ગુમાને બરેલી, તેં તો સવળું નાખ્યું ઢોળીરે.	છેલ છખીલા. ૧
વાલાજી મારા રીતો તે આ ના પુરખને પીડે, સહુને દમતે હીડેરે	છેલ છખીલા. ૨
વાલાજી નરના મોહની નારીને વાત સાચી, તુજ આગળ વિદ્યા ડાચીરે.	છેલ છખીલા. ૩
વાલાજી અખળા આતુર પશુ આતુરતા નવ દાખે, કિડા ભંગ કરી નાખેરે.	છેલ છખીલા. ૪
વાલાજી મારા ચીતડાની વાત કહું છું છેલી; તુજ માટે લખ્યા મેહેલીરે.	છેલ છખીલા. ૫
વાલાજી ધ્યાના પ્રભુ મંદીરમાંરે આવો ભાગ્ય મોડું; સેવડીએ પાય પસોડેરે;	છેલ છખીલા. ૬

ગરબી ૨૬ મી.

મને મળીયા છે મોરારીરે પનથટ જતાં, મારી આંખલડી તો ઠારીરે, પનથટ જતાં.	૭૬.
વાલાજી મારા ઓચીંતાની આવીરે ગેરી, જુમનાની તીરે ઓડીરે, પનથટ જતાં.	૧
વાલાજી મારા આવી ઉભા છે મારી જોડે. મેડલીયું મારું દેડેરે પનથટ જતાં.	૨
વાલાજી મારા હાર હજારીનો તોડપો. મારા પોંચો સાહીનો મોડપોરે પનથટ જતાં.	૩
વાલાજી મારી સાસુડી ઘેર સંતાપે; નાની નણુદી ગહુ રંગડેરે પનથટ જતાં.	૪

(૧૬૫)

વાલાજી મારા રવીદાસના છેો રંગી,
મારા જનમોજનમના સંગીરે પનધટ જતાં. ૫

ગરબી ૨૭ મી.

અમને હમકતે શું છોડીરે, છેલ જખીલા
આવડો અમહિપર શું આડોરે; રાજ રંગીલા. ૮૬,

વાલાજી મારા ચહોટે સંભાળી ચાલો;
ગોવિંદજી ખાશો માગોરે છેલ જખીલા. ૧

વાલાજી મારા હેરણીયા આવીને શું હેરો,
કાંઈ રાજ છે કંસ કેરે છેલ જખીલા. ૨

વાલાજી મારા ચમકતી ચાલે રંગ લાગ્યો;
મારે બચ તો સહુનો બાગ્યોરે છેલ જખીલા, ૩

વાલાજી મહીની મહુડી મારી ડુરે.
કાંઈ મોતન માળા ડુરેરે છેલ જખીલા. ૪

વાલાજી તારી આંખ દીસે કામજુગારી
તેન મોહી છે વજની નારીરે છેલ જખીલા. ૫

વાલાજી મારા સ્વામી, રવીદાસના સોહાગી
મને પ્રીતી તમારી લાગીરે છેલ જખીલા. ૬

ગરબી ૨૮ મી.

પાતળીઆ પાસવ મેલોરે, પાયે પડુંછું;
જખીલા છેડો મેલોરે, પાય પડુંછું. ૧

વાલાજી મારા વંદાવન વજુજે જતાં,
શીદ મને ઓડોછોરે પાયે પડુંછું. ૨

વાલાજી મારા મહી જલકાશે મારે.
કેઈ જઈને કહેશે જુદુરે પાયે પડુંછું. ૩

વાલાજી મારા કામ ઘણું છે હૈર મારે:	
ગું રોકે જીમના આરેરે, પાયે પડું છું.	૪
વાલાજી મારા ભોક જીણે એનું વાઈ.	
અમે સાસુની વહુવારેરે, પાયે પડું છું	૫
વાલાજી મારા કંથને કપરો જીણો,	
કાંઈ સળ દે પરમાણેરે પાયે પડું છું	૬
વાલાજી મારા સ્વામી સ્વીદાસના સોહાગી:	
મને માયા તારી લાગીરે પાયે પડું છું.	૭

ગરબી ૨૯ મી.

કાંચલડી કંકોડીને વાઝીમાં પાણી	
ન્દાનો વર નવડાવા બેઠી સમડી વધ લલ તાણી.	
લાલ કેમ કરીએ;	૮૬.
મારે કરમે કળેડુ લાલ કેમ કરીએ.	
મારે જીગમાં વગોણું.	લાલ કેમ.
મારે સમયરેમાં મેણું.	લાલ કેમ.
ટોપલામાં ઘાણી હું તો, કાકાબળીયા ગમતી	
કાકેબળીયે પુછ્યું તારો શો સગો લાગે.	લાલ કેમ.
બાઈજીનો બેટો ને નજીદીનો વીરો.	
નહનો છે પચ્ચ કંથ	લાલ કેમ.
રોટલા ઘડુ ત્યારે ચાણીકીરે માગે;	
ધન લઈને ઢીકો મારે હાડમાં સાથે.	લાલ કેમ.
પાણીમાં જીલ તારે છેડે વળ્યો આવે;	
ધન લઈને ઢીકો મારે હાડમાં સાથે.	લાલ કેમ.

(૧૩૭)

હાથ પગ દોરડી ને પેટ મોઢું ગોળી;

ઉકરડે જાઘ કળસે બેસે, સમજા પાડે દોળી.

લાલ કેમ.

ગરબી ૩૦ મી.

સોના કેરં બેઝલું મોહન. રૂપલા ઉંદાણી હાથે મો.

સરોવર પાણી સંચર્યાં મો. કહાને કાંકર નાંખીઓ. મો.

ધડો ડુટ્યો નીર વહી ગયાં મો. વાલા ચોદીશ ચાલ્યાં નીર મો.

સાસુ જમારી ખીજસે મો. નણુંદ દેશે માળ. મો.

દેરાણી નેદાણી મારશે મો. વાલા સોક્યનું છે ઘેર સાલ. મો.

ગરબી ૩૧ મી.

ખેલત કાંકણી ઝળઝળી ઓ રસીયા.

સોના તે કેરં માંડું બેઝલું હો રસીયા, રૂપલા ઉંદાણી હાથ જે.

વાટે જતાં વટેમારગ હો રસીયા, ભાષ વીરા ધડુમે ચડાવ જે.

તારો ધડો તે ગોરી તોછડો હો ર. તું તો મારા ધરની નાર. જે.

તારા સરખા તારા નેચા હો ર. તે તો મારા બાપના ગુલામ. જે.

કેડ મરડીને ધડો મેં બચો હો ર. તુટી મારા કમખાની કસ. જે.

ભાષરે દરજીઠા વીરા વીનવું હો ર. ટાંક મારા કમખાની કસ. જે.

ટાંકે ટાંકે મેલ કુવરા હો ર હાડે. લખજે મોર. જે.

ગરબી ૩૨ મી.

છરે કુલવાને આવો સજ.

ટેક.

શ્રી ચંદ્રભાગ્યના ભાગમાં છરે

કુલવાને.

ધારો છે તે વાત અજ્ઞ સાગમાં છરે

કુલ. ૧

મળ્યાં રાવકાને ચંદ્રાવળી છરે	જલ૦
મિસ્લત કરીએ બે એકાં મળાયે છરે	જલ૦ ૨
ત્યાં તો વાટીકામાં હીટોળો મંગાવીએ છરે	જલ૦
માંદી પ્રાણુજીવન પધરાવીએ છરે	જલ૦ ૩
ધમ્મ ઘટા છે ઘણી વૃક્ષની છરે	જલ૦
ન્યુનતા નથી એક પક્ષની છરે	જલ૦ ૪
લલીતાનાં વચન સુણી છેલડો છરે	જલ૦
તલ્લણ પધાર્યાં અલભેલડો છરે	જલ૦ ૫
હીટોળે ખેડાં છે બંને બેલડી છરે	જલ૦
ઝૂકી ઝૂકી ઝૂલાવે સાહેલડીરે છરે	જલ૦ ૬
વીધવીધનાં ચાળત્ર વેણા વાય છે છરે	જલ૦
નાતમ નારી હીટોળા ગાય છે છરે	જલ૦ ૭
રસ તણો સમુદ્ર સેરાં ખાય છે છરે	જલ૦
તેમાં દાસ દયો ગુણ ગાય છે છરે	જલ૦ ૮

ગરબી ૩૩ મી. ડિદરની.

જિંદર કર કરે છે રે દુખડાં કોને કહેવા જઈએ,	
અમત નીત્ય નડે છે રે ઘરમાં કેમ કરીતે રહીએ.	
ઘર મધ્યેથી દોડી આવે બીજાના પર બેસે;	
કુંકી કુંકી ચાંચજ મારે, ખખર ન તેની રે' છે.	જિંદર.
ચાર પહોરની રજની માંહે, એકે મડી નવ જાપે;	
નીંદ્રામાંથી જાગી ઝગડી, તવ મારી કાયા કપે.	જિંદર.

પોથી પુસ્તક કાપી નાંખ્યાં, બાકી ન રાખ્યું એક;	જાંદર. ૩
ઝાલી ઝાલી થાડી ગયો, પાર ન આવ્યો છેક.	
ધોતી પોથી કાપી ખાધી, દોરી કાપી આખી;	જાંદર. ૪
અબોટીયું અંગરખુ કાપ્યું, તેનો સુરજ સાખી.	
જળ પીવાનું બોટી ગયા ને, તેલ દોળી દીધું;	જાંદર. ૫
અરણીમાં બાકી રહ્યું તે, સરવે મળાને પીધું.	
ચુંચુંચુંચું ચીસો પાડી, લીંડી ઝાઝી પાડે:	
દંદેરીને લાંકે ત્યારે દોટયો ઝાઝી કાઢે.	જાંદર. ૬
ગણપતીની ચોથ કદીએ તે કરતાં નથી ચુક્યા;	
લસ લસતા લાડુ કરી-ઉંદર મામાને મુક્યા.	જાંદર. ૭
દીવો જે અળતો રાખું તો દીવેટ તાણી જાય:	
એમ કરીને લાંઘી ગયા તો લાંકાં જેવું થાય.	જાંદર. ૮
જે દીવસના ગામ ગયાતા, તે દીવસના ઘરમાં પડીયા;	
કોડી પેટી કાપી ખાધી, એ રીતે મુને નડીયા.	જાંદર. ૯
પાંજરાં મુકી મુકી થાક્યો, તોએ જાણ્યા નવ ખુટે	
ખાવાનું ઉઘાડી નાંખી, જણે બોળનું ગાહું લુટે.	જાંદર. ૧૦
એ પ્રાણીને શું કરીએ મને રીસ રહી છે વાપી;	
માળા મારી ફરવવાની જોમુખી મુઠ્ઠાં કાપી.	જાંદર. ૧૧
નીત નીત દુખડાં અમને દેહે, ક્યાં ઘર મેલી જઈએ નાસી;	
ભક્ત પીતાંબર એમ કહે એને મળજો વાઘની માસી.	જાંદર. ૧૨

(૧૭૦)

ભાગ ૧૫ મો.

ગરબો.

(પુનમની ચાંદના—એ રાગ.)

બહેને પતિવ્રતા નિજ ધર્મ તમે સ્વીકારજોરે
રહેજો પતીસેવામાં હાજર દીન ને રાત;

પામે મુક્તિપદને સુખ મધ્ય સંસારમાંરે,

૧

સત્ય વચન સૌ બોલજો નીજ પતી સંગાથ;

સાસુ સસરા સર્વને સાચી કહેજો વાત.

રાખી નમ્રતાને માન ચકી બોલાવજોરે;

વતી સહગુણથી રાખો સડને પ્રસન્ન.

પામે. ૨

નેત્ર નેહ નવ રાખસો, પરપુરુષની સાથ,

પીતા પુત્ર ગણી તેહને બોલો સૌ સંગાથ;

ઠંઠા મરકરી કરીને બહુ નવ બોલવુરે,

વળી એકાંતે નવ કરવો મુમ વિચાર.

પામે. ૩

દાગીના નવ પેખવા નીવ જોવું પતી સુખ,

સહગુણમાં રહેજો તમે અક્ષય પામે સુખ;

લડવું લડવું ને મુસામાં કદી નવ બોલવુરે,

રહેવું સતોષે જે આપ્યું ભુગદીશ.

પામે. ૪

પતીની પ્રકૃતી જે હોય બલીશ આકરીરે,

સંતોષે જીવવવી સામે ન કરવો કાળ;
હસવું રમવું તે સુખેથી દીન ગુન્નરવારે,
તેથી ચાશે સહ કુળનું કલ્યાણ.

પામે. ૫.

ધન સંપત્તી વાસના પટકુળ જુદા રંગ;
સર્વ ફાગટ જાણજો, ધરજો સહજુથ રંગ;
મળશે પરમેશ્વર આપે મુક્તીદળ સાતમારે,
કહે લક્ષ્મણ મધ્યપત, હેતે ધરી મન હોંશ.

પામે. ૬.

સઘર્ષર મુખકર સંસાર શિખલ જીવજી સજીએ,
એ વીણ નગુણાં નરનાર, તનમનથી લજીએ;
પર નરનારી પ્રેમ દીપકમાં પડી પવંગ સમાનરે,
મુજસ શરીર સળગાવી મુકે કંઈકે નફટ નાશન—
અવર અખંડીત અંત અનુપમ, નહી મળે એકે નાકરે,
શીયળ વીના એવા સહજુથ સહુ, જેમ સોમલ સંપાક—
વ્યભીચારીને સહિ સંસારી, કરે અધિક ખીકારે,
પરપોળે પદજતાં પડીયા, મહોટા જનને માર—
જર કર્મથી જેહ જમતમાં કરે કલંકીત કુળરે;
અકલમાં અંગારા ઉડ્યા, ધર્મ કરમમાં ધુન—
વેર વીરોધ વધે વ્યભીચારે. નીચય ધનનો નાશરે;
શિવમુત કેશવ શીયળવંતાના, હેવ સરીખા દાસ.

સખીઓ નીજનીજ નીતી ધર્મ સહા સંભાળીએરે;
પરમ પવિત્ર પતિકૃતા પટકુલ કરી પરીવાન.
સસરા સાસુ માતા પીતા પીતાની સેવા સાચવોરે;

જાવ સહીત બકતીથી નીત ભજીએ ભગવાન;
 એવા કિતમ ગુણથી ઉભવ સુકુળ અજવાળીએરે ૨૬૦
 નજરે નજર ન જોડીએ, નાથ વિના નર સાથ;
 પર નરને ન આપીએ તાળી હાથો હાથ;
 દસવું રમવું એકાંતે બેસવુંરે;
 પતી વીણુ પતીના સદ મિત્રાની સંગાથ—એ૦
 નાથ વિના કરવી નહી, વીતેલ રસની વાત;
 વિશ્વ વિરૂદ્ધ ન વર્તવું. ભક્ષે તાત કે જાત;
 સજની જાણ થવું નહી સુધરી સદ આચાર્યારે;
 નીરલજ નટખટની સોખત તજવી સુગત—એ૦
 કુછડી કફરુ કુખડો, નીરખન નીરખજ કાચ,
 મતી હીન પતીત પતી મળે એ સતીને સુરસ;
 જોડી થગ અંશુકે દ્રષ્ટી આણુ ઓઢીએરે,
 મુખજર સામવીયે સા સાથે સંગ સદાય—એ૦
 જાંચે રવરે ન જિયરવું મુકીને મરજાદ;
 કુલીન જ્ઞેન કરવો નહી વડીલથી વીવાદ;
 ચંચળ ચાલે અતુર અટક અટક નવ આલીએરે,
 શીવસુત કેશવની શીખામણ અંતર યાદ—એ૦

વીંછી વિષે ગરબી.

અરર માડિરે જાણું તે વીણુવા ગમતી.	મા૦ વીણુડો
અરર માડિરે સોખત સમ્પન્નની વર્ષતી;	મા૦ વી૦
અરર માડિરે જાનો માનો લખાયો.	મા૦ વી૦

અરરર માડીરે વાકો વળાને કંખ મારો;	માં. વી.
" " નાંસતાં તેને બાળ્યો.	મા. વી.
" " આછી લેહેરો આવી;	મા. વી.
" " સહીયર તેડી લાવી;	મા. વી.
" " સસરાને તેડાવે	મા. વી.
" " પડદાને બંધાવે	મા. વી.
" " સસરા અહિયાં આવે	મા. વી.
" " માડી બેસવા લાવે	મા. વી.
" " કાળુપુર લઈ ચાલે.	મા. વી.
" " વીંછુડો કિતારવા	મા. વી.
" " વીંછુડે વેર વાળ્યાં,	મા. વી.
" " હરખ હાથ્યાના ટાળ્યા	મા. વી.
" " ભોળનીયાં ન બાવે	મા. વી.
" " સુતાં નીદા ન આવે.	મા. વી.
" " ઝો મા ઢોલીઆ હાળાવે,	મા. વી.
" " પરજ્યાને બોલાવે	મા. વી.
" " શીરોને કંસાર કરાવે	મા. વી.
" " પરજ્યો કોળીઆ ખવરાવે	મા. વી.
" " વીંછીની વેલના ભારી	મા. વી.
" " દુનીયાં રહી છે હારી.	મા. વી.
" " વીતે તે સહુ જાણે.	મા. વી.
" " ગાયુ તેરે ટાણે	મા. વી.
" " ચકાલાએ ખીત ચાલે,	મા. વી.
" " અરખી રસીક ગાઈ.	મા. વી.

માંકણની ગરબી.

- માંકણ કહડે છે, માંકણે માંકણે કિતણત માંકણ કહડે છે;
 હવે કોને કહીયે વાત, માંકણ કહડે છે;
 હવે ક્યાં જઈ રહીએ રાત, માંકણ કહડે છે.
 માંકણ ચાંચણ જુ જતીને માર્યાનું બહુ પાપરે;
 બાધી રાતે ભગવંત સમયાં માંકણને પરતાપ. માં. ૧
- નવી વહુને માંકણ કહડ્યા કહડ્યા સારી રાતરે;
 ખાટમે પાસાં ધરી ધરીને બાધે પાડી ભાત. માં. ૨
- મીયાંબાધને માંકણ કહડ્યા ચટકે ચડી રીસરે,
 ખાટમે ખંખેરવા કહાડ્યો ત્યારે ભાંગી નાંખો ઈસ. માં. ૩
- માંકણ મુવા મસ્તીખોરા આવે ભારેભારે
 દીવાનું દીવેલજ ખુટયું, તોય ન આવ્યો પાર. માં. ૪
- એકને મુઠી બીજો કાઢ્યો ત્રીજો નાસી ગયોરે;
 કિતાવળથી કાલવા ગઈ તો, દીવો રાણો થયો. માં. ૫
- આખી રાત વેણી મુઠ પશુ તોય ન ઝોછા ચાયરે;
 કાંઈ ખાટલાના પછિયામાંને, કાંઈ જીતોમાં જાય, માં. ૬
- વેણ્યા વીના વધી જાય, પછી ન આવે પારે;
 એક જો છે જીવતો હોય તો તેનો માલે વીસ્તાર, માં. ૭
- ખાટલા ખંખેરીને તડકે ગોંઘા નાંખેરે;
 જીતે જો માંકણ જતા હોય તો, તે નજરમાં રાખો. માં. ૮

વાંદરાંની ગરબી.

નવે નગરથી વાંદરાં આવ્યો,
 કાલાબાધનું ધર પુછતોરે આવ્યો;

મોડાતીએ દીધાં માનરે વાંદરાં,
 નવરાવી ધોવરાવીને પાટલે બેસાડ્યો,
 આંખજ આંખને દીલડો તાડ્યો,
 એટલે આવ્યા ડાહ્યાભાઈરે,
 ફટ ગધેડી વાંદરે શું ધાસ્યો,
 ફું રૂપાળો વાંદરે શું ધાસ્યો,
 ફું છોગાળો વાંદરે શું ધાસ્યો,

કુવડની ફજેતી.

પાયે પ્રજુને નમી કહું કુવડના ખેલ સર્વ લોક સાંભળો
 કામની કાઢી મેલ જુઓ ફજેતી કુવડ નારની.
 છે ધોયાની આખડીને, નાંચાનું નેમ;
 આ કુભારજ કરમે ભાગી ધર આલે તે કેમ; જુવો ૨
 સાસુ દે શીખામણ ત્યારે, સામી લલવા લાગે;
 સમી સાંજે સુવે ત્યારે પોર દીવસે જાગે જુવો. ૩
 પોર દહાડે પડી ન જીંઠે ઉભી ન કરે ખાટ;
 થાળાઓ એની દીકરી જેવી લોટે વળ્યો કાટ. જુવો. ૪
 ગાળાઓ એડે ઢારીઓ વળી, ખામણે સેવાળ,
 ઘરમાં ન વાસીદુ વાળે ગંદાં એનાં જાળ જુવો. ૫
 ઝાપુ દાલણ ના કરે દાલ મેલા ધાણ;
 લોક સર્વે સાંભળો જાણ ક્યાં કરે વખાણ જુવો. ૬
 ખાર જાંયાંની મા કેવાણી, ચણતે ન આવડે પાણી
 જોવું હોય તો જોઈ લેજો, જુવો. ૭

કાચો કરે રોટલો ને, શાક જાણે ખાણુ;
 વેંસમાં ન મીઠું નાખે. હાજ મોળી છાણુ જુવો. ૮
 રસોઇ કરીને ચોકો ન કરે અખોટ;

ઉધે માથે ધંટી તાણે, કુતરાં ચાટે લોટ. જુવો. ૯

સાસુની ફજેતી કુવડ ઘેર ઘેર કરેતી;

સાસુ મારી શોકલડી, શા માટે નથી મરતી જુવો. ૧૦

હાથ પગે મેલ વળ્યો અંગ મેલું એતું;

મુખે બમે માખીઓ, તો કામ ચોખું શેતું જુવો. ૧૧

મેલ બર્યે ધાધરોને સાલ્સો કાળે મેશ

ચેણમાં જુવો પડી જાણે કચરાળી ભેંસ જુવો. ૧૨

ચીડ બાજુ ચોટલામાં પડી જુવો લાખ

જે નરે આ નારી વરી તેવું જીવતર ધીક, જુવો. ૧૩

દુભે સાસુ નણ્ણીને ધણીને દુભે દહાડી

ઓળખો નહી તો ઓળખી લેજો આ કુમરાજી લાડી જુવો. ૧૪

પુન્ય કરે જ્યાં પાડોશી ત્યાં આડી જીભ વાય;

અન્યાયત આંગણે દેખી ધરમાં નાસી જાય; જુઓ. ૧૫

દે શીખામણુ સ્વામી ત્યારે કુરે પડવા જાય;

લોકો કરા ચોકમાં ફજેતી ઓ લુંટાય. જુઓ. ૧૬

મારે ત્યારે દે સરાપ;

જો તને હું જીવન આપું તો તુંજ મારો બાપ જુઓ. ૧૭

આવી કુવડ દેખી ધણી, જળનો બોલે આપ;

શા માટે આડો ન ઉતર્યો પરણવા જતાં સાપ. જુઓ. ૧૮

આમ કુવડ નાર તણા અવગુણ અધીક;

(૧૭૭)

દેનારને દોષ ન દહએ કરમે લખ્યા લેખ	જુવો. ૧૯
આવી જને નાર મળી તેને તો સંતાપ;	
તે પુરખને માથે ભાગી, પાંચે મળીયાં પાપ.	જુવો. ૨૦
નરનારી સો સાંભળો, કોઈ માં ધરશે રોશ;	
દીડી એવી દાખવી દેશે માં મને દોશ.	જુવો. ૨૧
ચમનલાલ તો સાચું કહે, ડાહ્યાની નજર પુમે;	
આ નારથી ટુવેડ માથે, શી મઝાં ન ઉમે.	જુવો. ૨૨

ભાગ ૧૬ મો

માણીમરની સાખીઓ

ગરબી ૧ લી.

મોહોંલે પધારો મારા રાજ, માણીયર મોહોંલે પધારો;	
નારી જુવે છે વાટ, માણીં મારો રો છે અપરાધ;	માણી-
એમ રહન કરે રાધા નાર.	માણીગર. ટેક.
શીશો બાઓ સાંધતાં મન બાઝ્યું કુવેણ;	
મોતી બાઝ્યું વીધતાં, તેન નહી સાંધો નહી રેણ.	મા. ૧
સોલું કરીને સાચવ્યું, કરમે નીકળ્યું કથીર;	
ચીંતામાં ચતુરાંધ ઘટે, મારાં શોથે સુઝ્યાં ચરીર.	મા. ૨
ચંદ્રા તુજને પુજતી, કરતીતી સોમવાર;	
બડી એક મોટા ઉમળે, મારા પિયુ મીલાવણુ દાર.	મા. ૩
સાહેલી સાગર ઉલટયો રત્ન તણાયાં જાય;	
કરમ કુટ બરે મુદડા, તેના ચંખલે દાથ બરાય.	મા. ૪
જોખન જાતાં જાણતી, કરતીજ મોખાં મુધ;	
ચોડું ચોડું રાખતી, જેમ માલજી રાખે કુલ.	મા. ૫
પીત એસી ધીજીએ, જેસો ટંકણુખાર;	

આપ જલે પર રીઝવે, બાઝાં સાંધે હાડ મા. ૧

મીઠ મીઠ સમકું કહા, તાલી મીઠ અનેક:

રીપત પડે સો શીર લહે, એલા એતો નળમાં જેવલે એક. મા. ૭

ગરબી ૧ છ.

માણીમર આવો, મારે મહોલે માણીમર આવો;

વહાલા અતે લોચન લલચાવો, મારે મહોલે માણીમર આવો;

વણા દીવસની મવાઈ છું જુડી, તે બાજ લલચે લલચે. મા. ૧

ના નવ કહેશો ક્યાં કહો મળશો, નહી બાવે બલસર આવે. મા. ૨

મન માની મોળે માણીશું, ફરી તો હવે તહીં હાંવો. મા. ૩

જ્યારે ત્યારે પણ હું છું તામારી, થીંહને નાથ તલસારે. મા. ૪

અવર સુધારસ સુખનો સામર, બાજ પીચો ને પાચો. મા. ૫

રસીક રાય છો દયાના પ્રિતમ, માટે મારો છે દાવો. મા. ૬

ગરબી ૩ છ.

વાંસલડી વાળે સાંજે આજ વાંસલડી વાળે.

સ્વામી જુલ્હી માં જ્વળે, સાંજે આજ વાંસલડી વાળે. ટેક. ૧

જે જેમ કરવું હોય તે રીતે, તે તો ખીત વિશે માળે. સાંજે. ૧

કોઈને ના કહેશો કદી કોઈ પુછે તો, સમ જુમતે ખાળે. સાંજે. ૨

નાંદ જસોદાજી તો છે ભોળાં, તેને વીવેકે વાહાળે. સાંજે. ૩

આપ તો સદા સુખી છો પણ, જાજ સુખ મારે દાવે. સાંજે. ૪

મારા દોષ ના વિચારશો વાલમ, દીનખંધુ થાળે. સાંજે. ૫

દયાના પ્રિતમ જાણી દારી પોતાની, પ્રેમરસ પુરણ પાળે. સાંજે. ૬

ગરબી ૪ થી.

પુલ્હી અલખેલી આવ્યા વાહાવો, પુલ્હી અલખેલી;

ચિરહ ફુલ નાંખ્યું છે રેલી, આવ્યા વહાલો પુલ્હી અલખેલી. ટેક.

શ્યામ ચંદરનું મુખ નીરખી જોષકા થઈ પેલી,	આવ્યા. ૧
વિરહ બગી જોલાયો અંતરનો, થઈ બાનંદની હેલી.	આ. ૨
તેમ દુહી જેમ પાસે રંગ, મહા રત્ન મણી પેલી	આ. ૩
મહાલક્ષ્મીને હુલ્લમ વસતુ, તે પ્રેમે થઈ સેહેલી.	આ. ૪
દયાના પ્રીતમની સંગિ રમતાં, વાધી પ્રેમની વેલી.	આ. ૫

ગરબી ૫ મી.

ગીરીવરધર જોખી, રૂપ એક ગીરીવરધર જોખી;	
જેમ પ્રતીબીબ સંગ રમે બાળક એમ લીલા જોખી.	રૂપ. ૧
કાશીમાં મુકીને શ્રી ગોકુળમાં, પ્રેમવેલ રોખી.	રૂપ. ૨
વજ્રવનીતાને વશ થયા વીડલ, વેદ વચનને લોખી.	રૂપ. ૩
શુદ્ધ ગીતે પ્રેમરસ ના પીધો, શું થયું પેહેરે ટોખી.	રૂપ. ૪
દયા પ્રભુની લલનાએ મુખ મરડ્યું. તેને કામ વાસના કોખી.	રૂપ. ૫

સાખીઓ અને શમશાઓ.

ગોકુળાએ લેછ ચાલ વાલા, ગોકુળથી પંદ્રાવન ચડું;
 તે મુજને દેખાડ વાલા, થેછ થેછ રાસ રમાડ વાલા,
 રાસ રમ્યાના કોડ વાલા, જે જે થી રજુછેડ વાલા;
 સરસ્વતી માતને વીનવું, ગણપત લાગુ પાત;
 અલબેલી અંબા આશ પુરજો, શુભ શૈવક તમારા ગાય, વાલા.

ગોકુળાએ લઈ ચાલ વાલા.

તંબા સુવ રીયુ તોડોગર, તાબરખ અરવાર;
 તા માતા પીતા સુસણ, તા વેરી સામ જુહાર વાલા,

ગોકુળાએ લઈ ચાલ વાલા.

(ભગવાન)

ચંદન ભરી તલાવડી, મોતીડે ખાંધી પાળ;
સરોવર પાણી સંચર્યા, રાધા રાણી પાણીડાંની હાર વાલા,
ગોઢુળાએ લઈ ચાલ વાલા. ૩

પત્થર મટી ચર્મ ગ્રેમદા, મોજન કરતાં ગાય;
અરધું અંગે ફરે ડુહડી, તેનું એકું સઉકા ખાય વાલા,
ગોઢુળાએ લઈ ચાલ વાલા. (ધંટી) ૪

દુંગર ઉપર દેવડી, સોની ઘડે સોનાર;
કાનજી ધડાવે વેળાયાં, રાણી રાધા ધડાવે હાર વાલા,
ગોઢુળાએ લઈ ચાલ વાલા. ૫

પાંચ વેંતની પુતળા, મુખ લોહાના કંત,
નારી સગે નીત રમે, તમે ચતુર વીચારો ચિત વાલા;
ગોઢુળાએ લઈ ચાલ વાલા. (સાંખેલું) ૬

કુવા ઢાંકણુ ઢાંકણુ, ખેતર ઢાંકણુ વાડ;
ખાપનું ઢાંકણુ ખેટો, ધરનું ઢાંકણુ નાર વાલા,
ગોઢુળાએ લઈ ચાલ વાલા. ૭

લંક લખેટણુ સીતા હરણુ, નહી લંકાપતી રાય;
જીસ કારણુ કહિરવ હણ્યા, મોકલાવો મારા નાય વાલા,
ગોઢુળાએ લઈ ચાલ વાલા. (ચીર) ૮

મગ મગ જેવડાં મોતીડાં, આડા અવળાજ વેદ;
જુવા માખાપનાં છોરવાં, તમને આવડો શો સ્નેહ વાલા,
ગોઢુળાએ લઈ ચાલ વાલા. ૯

સોપારી જેવડું સારંગડું, તમને ત્રીજે ભાગ;

એ સારંગે એ રત્ન ગળ્યાં, એક ધરતીને બીજું આન વાલા,
ગોઠુળીએ લેઈ ચાલ વાલા; (આંખની કીટી) ૧૦

હુંગર ઉપર દેવડી, ઉપર કળાયલ મોર,
ગાન તારા મેહેલમાં મેતો દીકું અંધાર ધોર વાલા,
ગોઠુળીએ લેઈ ચાલ વાલા, ૧૧

વેંત જ્યેડી વરખડી ને દાલ જ્યેડું ફુલ,
કાચાં કમળ ઉતરે, વનું પાકે ચાચે મુલ વાલા,
ગોઠુળીએ લેઈ ચાલ વાલા. (કુંભારનો ચાક) ૧૨

ખંભાતી ગાડાં જોતયાં મહી ભયુ છે હીર;
પીકજી હોય તો મુલવે મારાં ફાટી ગયાં છે ચીર વાલા.
ગોઠુળીએ લેઈ ચાલ વાલા. ૧૩

નગરમાં નાગી દરે, વનમાં પહેરે ચીર;
તે તો તમે લાવજો, મારી સગીનજીવના વીર વાલા,
ગોઠુળીએ લેઈ ચાલ વાલા. (સોપારી) ૧૪

ખંભાતી ગાડાં જોતયાં, મહી ભયો છે દાંત;
પીકજી હોય તો મુલવે, મને રાતા ચુડની ખાંત વાલા,
ગોઠુળીએ લેઈ ચાલ વાલા,

ગાય વીમાણી ગાંદરે, વાઝરડું વાડ માંહી,
દોનારી જુલે પારણે, તેનાં છોડાં લરકરમાંહી વાલા,
ગોઠુળીએ લેઈ ચાલ વાલા. (ખંડુક) ૧૫

આંખલાં થડ ચીકણી, હુકાં હુકાં પાન;
પેકજી બેઠા સભામાં, તેને કેમ કરી કરે સાન વાલા,
ગોઠુળીએ લેઈ ચાલ વાલા. ૧૬

નારી રીટી નર થયો મુરા પહેલો ધાય;
આઠ માસ રણ ભોગવી, પછી નારી થઇ હેર જાય વાલા,
ગોઢુળીએ લેઈ ચાલ વાલા. (ગોઢુળીને ગોળા) ૧૮

પાટણ દીવો પ્રગટયો, મેરા પડી મેવાડ;
આંબનારી આપુમઠ વસે, એનો છેલ વસે સુન્દરાત વાલા,
ગોઢુળીએ લેઈ ચાલ વાલા. ૧૯

પડી પડી પણ ભાગી નહી, કડકા થયા બે ચાર,
વગર પાંખે ઉડી ગઇ, તેનો ચતુર કરોને વીચાર વાલા;
ગોઢુળીએ લેઈ ચાલ વાલા. (રાત) ૨૦

આંખો વાળ્યો દક્ષીણ દેશમાં, છિયો અમદાવાદ;
કાલ્યો દુલ્યો માળવે, વેગ્યો ગાંધીવાડ વાલા,
ગોઢુળીએ લેઈ ચાલ વાલા. ૨૧

આઠ કડકે નર નીપજ્યો, બે નારી નર ચાર;
તેમાં બે નપુરક વસે, તેમે, તજ્યો ભરથાર વાલા,
ગોઢુળીએ લેઈ ચાલ વાલા. (પલ્લવ) ૨૨

તનનાં કરે ત્રાજવાં, મનનો કરે જાનર;
દેવાની કરે હાટડી, હું તો વચુજ કરે વેપાર વાલા,
ગોઢુળીએ લેઈ ચાલ વાલા. ૨૩

નારીને તો નર થણા, કાઝા સાથે છે પ્રીત;
તારી પહેલાં નર મરે, તે તો કોના કુળની રીત વાલા,
ગોઢુળીએ લેઈ ચાલ વાલા. ૨૪

જળમાં પેસી ધર કરે, કાઝા જળમાં નાણ.
માથું વાટે મરે નહીં એનો ખાલ ખેંચે જીવ વાલા,
ગોઢુળીએ લેઈ ચાલ વાલા. (અંતર) ૨૫

આંખે ટેબે મોરીએ, મેલ સોયું રખવાળ;
પેલો પડેસી પાતળો, મારો પરણ્યો નામેડો જાણ વાલા.

ગોઠુણ્યએ લેઈ ચાલ વાલા.

૨૬

ખાંધે જન્મી બેટી, બેટીએ જન્મ્યો ખાપ;
ચતુર નર સમસ્ત કહો, એતો બેટી ભણે કે ખાપ વાલા.

ગોઠુણ્યએ લેઈ ચાલ વાલા.

(જાંબલી) ૨૭

ઉંચી મોરી ઉચળી, જળ ભરવાને જાય;
કાંટો વાળો પ્રેમનો, એ તો ઉંચી એવાં જાય વાલા.

ગોઠુણ્યએ લેઈ ચાલ વાલા.

૨૮

હસ્તી ચક્ષુ જડ રંજી, વેસ્ત્રા વલ્લભ રોજી;
પેલ પધારો તેને હાટો, મોઢવો તેવું તેલ વાલા.

ગોઠુણ્યએ લેઈ ચાલ વાલા.

(સીંદુર) ૨૯

આંખે વાતું એલચી, સંચાતું નામરવેલ;
પરણ્યો દેવ તો પાલજે, નીકર મઠવર કપાલી મેલ.

ગોઠુણ્યએ લેઈ ચાલ વાલા.

૩૦

મળ્યું મુખ ને તેર પગ, સાંભળ ચતુર મુગલ;
નર ઉપર નારી ચડે, પડી થઈ છે તાણાતણ વાલા.

ગોઠુણ્યએ લેઈ ચાલ વાલા.

(ફુટણું.) ૩૧

દીએ મોતી નીચળે, નહિ મોતીનું મુલ;
આંખે દાણો નહી મળે, એક મોતી ને બીજું મન વાલા,

ગોઠુણ્યએ લેઈ ચાલ વાલા.

૩૨

ભાગ ૧૭ મો.

મરખીઓ.

આલ સખી સૈલાણી બાબો મારા આગમાંરે—એ રાગ.
તમે વીસરી વીસરી વીસરી રાજ મને બંસી વળાડી.

કાલાના! વીસરી. ટેક.

મુને મુઠી મયા બાબે વેશમાંરે, લીધી મુધી ન લવસેશ.	મને૦ ૧
દાસી જાણીને બાવો મારા મહેલમાંરે, વીના જવપતી તો નથી ચેન.	મને૦ ૨
મને નીંદ્રા ન આવે સેહેજે એકલીરે. બીના બાલમ કટે કેસે રેન.	મને૦ ૩
મારા જોખનનાં પુર વહી જાય છેરે, તમે આવી માણો મહારાજ.	મને૦ ૪
કોઇએ ભરમાવી હીધો મારા છેલને જો, શીયાં ધાવલ પ્રિતમ તારાં નેશ.	મને૦ ૫
ઓધવ સદેશો દે'જો મારા શામનેરે, વહેલા વળે ત્રીભોવન રાજ.	મને૦ ૬
કરજોડી ઓધવ કહે નાચનેરે, તહે વ્યાકુળ સદા પ્રબનાર.	મને૦ ૭
એવું મુણીને રાજ પધારીયારે, ગોપી જાનંદ હિર બપાર.	મને૦ ૮

મને માયા લગાડી મોહનીરે,
મોહની મોહની, મોહનીરે;

- રાજ અને માયા લગાડી મોહનીરે. ટેક.
 હું તો હાલું આલું ને અને સાંભરેરે,
 જોઈ બહાર પ્રીતમ તારી વાટ. મને ૦ ૧
 વાલો જુમનાંની તીરે એકથેરે,
 ત્યાં તો જોખલે હિરાડે નીર. મને ૦ ૨
 મુંબાઈ શહેરનાં તે મોતી વાપચારે,
 તે તો આલ્યાં અમારે દેશ. મને ૦ ૩
 પાતળીઓ હોય તો મુલવેરે,
 અલખેલી દરીયા પાર. મને ૦ ૪
 કાઠીઆવાડની તે કાંથીઓ વાપરીરે,
 ને તો આવી અમારે દેશ. મને ૦ ૫
 કાંથીઓ હોય તો મુલવેરે,
 છોગાલો દરીયા પાર. મને ૦ ૬
 સુરત શહેરના સાળુ વાપચારે;
 ને તો આલ્યાં અમારે દેશ. મને ૦ ૭
 પાતળીઓ હોય તો મુલવેરે;
 સામળીઓ દરીયા પાર. મને ૦ ૮
 હવે મોહન મથુરાંથી આવીઆરે,
 સર્વે વસ્તુની વેરત ચાલ. મને ૦ ૯
 તમે નીરદય નહોર નંદલાલ છોરે;
 કીધાં વાપલ ન લીધી સંભાળ. મને ૦ ૧૦
 એવું મુશ્કી પ્રીતમ પધારીવારે;
 આવી કીધી છે લીલા લહેર. મને ૦ ૧૧

મરખી દક્ષણી ભાષાની.

(ગોઠુળીએ લખ ચાલેરે ઝોધવરાજ દમને. એ રૂઝ.)

તુમ્હી મીલાં વીસર ન બેલારે જ્વલ નંદુળુ;	
લખાડ વચન દીલારે જ્વલ નંદ,	ટેક.
ગોઠી વીજોગાચી કોલુલામી સાંગુ;	
માંમાં મી તુમચે પાઠ લાગુરે.	જ્વલ. ૧
હરીચી વાટ મી જહોનીચ પાદુ;	
કૃષ્ણ વીચેએ કુટ જલરે.	જ્વલ. ૨
દર્શન લો ખાલા કૃષ્ણ મેરાસી.	
યા મી તુમાખર વારીરે.	જ્વલ. ૩
લખાડ રાજત તુમી જમચી ખાતા;	
સવતીચા ધરી જતું ન રહતારે.	જ્વલ. ૪
સવતીચા ટોડ મીતા પાલાચી નહી;	
સત્ય સાગુ જમીસાધરે.	જ્વલ. ૫
અશે જાવડુતી હરી રાધા ધારી જાલે;	
ડામીએ સ્વામી પ્રસન્ન જલરે.	જ્વલ. ૬

મરખીઓ વૃજ ભાષાની.

જામળા ઠાડી રહું કે ધર જતું, ઠાડી ઠાડી કુમળાતુરે;	
જામળા ઠાડી રહું કે ધર જતું.	ટેક.
કબલી ઠાડીરે મેંતો તુમારે જાંગણીયે;	
સાકર માંજલ પાવુરે.	જામળા. ૧
વંદા તે વનની કુંજગજનમાં,	

ગોવીંદ પ્રભુના શુભ ચાલુરે.	શામળા. ૨
જળ જુમતાં મેં પનીયાં ભરત મહ;	
પેઠાં સુરત લપટાલુરે.	શામળા. ૩
સુંદર જળ જુમતાજીકે બીરમલ;	
નીચ લડી ગંભામાં નહાલુરે.	શામળા. ૪
પુરુષોત્તમ પ્રભુહી છબી નીરખત;	
ચરણકમળ ચીત લાલુરે.	શામળા. ૫

જુલીયાઈ માળા કુંજનકે બનમેં,
કુંજનકે બનમે કુંજનકે બનમેં, બંસી બન્ધલ મધુબનમેં;
જુલીયાઈ માળા. ૧૬.

શ્યામકે પાતર મેંતાં જોમન બનજાઈંબી	
હોંશ ન્હી મનહી મનમેં.	જુલીયાઈ. ૧
જલ જુમતા મેં પનીયા ભરત ચહ;	
ડર લગી જંબીયા બીતરમેં.	જુલીયાઈ. ૨
પુરુષોત્તમ પ્રભુહી છબી નીરખત;	
મીસે ગમે મોહન બનમે.	જુલીયાઈ. ૩

(છેડી બમનહી જંબીયાકું અંતર લમાકે ચલી—મે રાગ.)
અમુખાનહી લલી શામળાબાસે નેહડા લગાકે ચલી. ૧૬.
આવેજી શામળે મેરી લગી, હાડે રહો લાવજીમેં કમહી જડી.
અમુખાન. ૧.

શાયમેં છે મજરા શુલાખહી છડી,
પાંહિસે આંચર બળવતી ચલી. અમુખાન. ૨.

આંખો બરે સુરમેને સુખમાં બરે પાન;

છોટીસી ઉમર રાધા ભોતસા સુમાન.

અખુમાન. ૩

બાહ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર;

ગોવાલણીકું મીલ ગયે જુમનાકે તીરે.

અખુમાન. ૪

મેરો સૈયાં ગુલાબીકો ફુલ, હમારો રંગ કેસરીયાં;

સુનેકા મડવા ગંગાજલ પાની;

મેરો પીયો ગુલાબીકો ફુલ, પીલાવે રંગ કેસરીયાં,

મે. ૧

સુનેકી ચાલીમે જમવા પીરોયું;

મેરો જમે ગુલાબીકો ફુલ, પીલાવે રંગ કેસરીયાં.

મે. ૨

સુન સુન કલીમાંમે સેજ ખીજાઈ,

મેરો ભોટ ગુલાબીકો ફુલ, હાડાવે રંગ કેસરીયાં.

મે. ૩

ચંદનીકી ચાલર ઓઢો મેરે બાલમ,

મેરો ઓઢો ગુલાબીકો ફુલ, ઓઢાવે રંગ કેસરીયાં.

મે. ૪

ગંજેરી પાન જસોદી બીડીયાં,

મેરો ચાવે ગુલાબીકો ફુલ, ચવાવે રંગ કેસરીયાં.

મે. ૫

મેર બચા ઓર ચીડીયાં બોલી;

મેરો બાંમે ગુલાબીકો ફુલ, બાંમાવે રંગ કેસરીયાં.

મે. ૬

સાખીઓ.

આધા રહેા વજનજ, વારિયું વાલમ તમને.

ફોટી આપણ બેની ચાલ, મારે બવા દોની લમને. ટેક

સમે સમોક્ષ આખીયે, છો સમણ મહારાજ;

મધુવીચારથી ચાલીએ, એમાં નટવર નવ રહે લાજ. વા. ૧
 વાલા છે વરણાગીના, શું કંઈ અળખા નાર;
 સાસરીયા કોરે ધણું, એથી નથી નીસરાતું બહાર. વા. ૨
 છોકરવાદી નવ કીજીએ વિચારીએ મન માંસ;
 રાંડ તજે રસીયા તમે, હવડે જાવી ચડશે કોઇ આંસ. વા. ૩
 પ્રીત રીત સ્ત્રીખ્યા નથી, ચારી જલ્લો માય;
 ચતુર નભાવેા નેહ, એતો કહણુ ધણેરી થાય. વા. ૪
 હરી ભટના હરીતું વચન, હું સમજી ગઇ સહુ પેર;
 સમી સંધ્યાએ આવજો, મારી સર્પયર ફેરે ઘેર. વા. ૭

મળાયો મોહન મધુપુર, સમયર ક્યું કમલ મુખને.
 મને ભરવા ન દીકું નીર, શી કહું વાત આજની તુજને. ૧
 રૂપ રસીક ધણુ છેલહું, ચચળ નેન રસાળ;
 ચીત માર ચતુરાઇ થકી, જાવી ઓચીંતી કીધી આજ સૈ. ૧
 મરકલહું કરી પુછીયું, શું છે તગારું નામ;
 કાલે મળજો માનવી, મારે તમ સંગાયે છે કામ, સૈ. ૨
 કરી હસતું જ્યાં વન ભણી, વાંસલડી છે હાથ;
 બાકુળ બની વનમાં ફરે જમને મળવા થઇ જાણ. સૈ. ૩
 તું તેને જાણ જોળજો, મારે મને દેખાડ;
 નીકર મારો જીવ જરી, તારે જીવાડવી હોય તો જીવાડ. સૈ. ૪
 હરી ભટનો હરી વશી રહો હડે હડે ભરપુર;
 જાવીંદજી હમી મીઠા, એના સરખો નહીં કે ચતુર. સૈ. ૫

ભાગ ૧૮ મો.

મરખી-સખીઓની,

આ મારી રંગ રંગીલી સેજ, સ્વામીજી નીદા કરોને;

ભાઈ જ્યેષ્ઠ બાળવેશ મારા સ્વામી નીદા કરોને.

મારા છુટા છે શીરના કેસ સ્વામીજી મારા;

તમે દયા લાલે લવલેશ મારા સ્વામી.

૨૬

તે કારણ તું સાંભરે, મને જ્ઞાણમાં હથ વાર;

વાણ અમકે વીજળી. જે પીરણ અમકે તલવાર

મારા ૧

મજબૂત એસો કીજીએ, બ્યામે ગુણ જતીશ;

ભીડ પડે બામે નહી દેવજ બપનો શીશ.

મારા. ૨

એહી રેલ બતાવીને સુખ હરી ભે સાર;

વહાલાં વેરી બ્યાં થયાં, હવે સાલ તે કોણ કરનાર.

મારા. ૩

સુખ માટે સોખત કરી, નીવડી દુઃખ દેનાર.

દ્રવ્ય દેહ પરતુ જોરીએ, જ્યમ સાધન જીવ હરનાર.

મારા. ૪

તમે મયે મારું મનું, આ તનડાનું બાન;

ઝાનું આપી શું કહુ, રેહી વણ સમજાન.

મારા. ૫

ચીતડે ચીતવન એકનું, ચરચર કરતું નિત્ય;

જ્ઞાણ છેક નમેરડા. ચાએ નહી બ્યાં પ્રત,

મારા. ૬

સોળ વરસની સુંદરી, પીડ ગયા પરદેશ;

તે અબળા સંતાપે ધણું, જેનું જાળન બાળે વેશ,

મારા. ૭

મજબૂત તેરે કારણે મુ ક્યો સખ જરીર;

પાપી નેન સુઝત નહી, તેમાં મરમર આવે તીર.

મારા. ૮

પંખી હક તે હક ચલુ, પડી ન રાખું ધીર;

ન્યું ન્યું મજબૂત સાંભરે, તીકે તીકે બાળે તીર.

મારા. ૯

સજ્જનન તુમ મત જાણીઓ, તુમ ખીસરે મોય મેન;	
દાઢે બનકી લાકડી, તે તો સીલગત હે દીન રેન	માર. ૧૦
હરે તમારા, સુખનાં, દરશનની રાખું આરા,	
આટે મળવા આવજો, દીલમાં રાખી કિલાસ	માર. ૧૧
તારી પાસે પ્રીત તે, તું જાણે કે હુંય;	
અર અમરતા એથકી, કહેશે કે થયું યુંય	માર. ૧૨
આટે મારા મનની, મનમાં સમજ રહું;	
જાય કુવાની કુપમાં, જ્યમ સમાય છે સહુ	માર. ૧૩
એતું જીવી પ્રીતમ બાવીયા, દીધુ આવીખન;	
આનંદ રસ ત્યાં કીલ્યો, પોઢયા જેજ પલમ	માર. ૧૪

લાવણી ૧ લી

હો નાય મહારો હાય કેમ ઝાલો છો,
 શું વાંકા વાંકા વિહલ કેમ ચાલો છો,
 મારે માથે મહીતું માટ જોડી નહી ચાઉ,
 નહી આપું કપીતું દાણ સમ કું ખાઉં;
 આટે વીહલ કહું છું વાત વેળા રહેજો.
 કંઈ કહેવું હોય તો અળગા રહીને કેળે
 તમે મનના માન્યા મોહન મન માલો છો,
 શું વાંકા વાંકા વીહલ કેમ ચાલો છો.
 અણીયાળી તારી આંખ અંકુટી મારી;
 મોહીત કરે છે વજ્રને વાંસળી તારી;
 પથ કું નહી તેવી સમજ બેળે વાલા.

નહીં સરે અર્થ અહીં કાંઈ નંદાલાલ
 જેવા પોતે તેવા સહુને ભાળો છો,
 શું વાંકા વાંકા વિઠલ કેમ ચાલો છો.
 મુકેને પાલવ ફાટે ચુંદડી મારી,
 ડુંદરો મહીનું માટ ઘેલા ગીરધારી;
 કામળ આ મારો કર મરડાઈ જશે,
 નંદારો બીલોરી છંદ જનન બહુ ચારો;
 ગોરસ માટપર હાથ કેમ ડાલો છો.
 શું વાંકા વાંકા વિઠલ ચાલો છો.
 ડુંદરો ચોળાની કસ વાગસે વાલા,
 મરડારો બાવડી મારી નંદના લાલા,
 તને નિર્લજ્જને શી લાજ હું તો લાગુંહું
 કાઠ દેખે દુરીજન લોક તેથી ભાયુ છું;
 સ્વામી ગોરદનના પ્રીતે ડોલો છો,
 શું વાંકા વાંકા વિઠલ કેમ ચાલો છો.

લાવણી ૨ છ.

કીરતાર કહે હો નાર વાત સાંભળજે,
 આપને દંધીનું દાણ પછી પરવરજે.
 બહુ દેખી તારા જેવી નાર દગારી,
 આવી સમજના આંખે કાંજળ સારી;
 વળી ટીલડી કીધી બાલ ગાલપર દબકી,
 ગાલમે મોહનમાળા કાળી કંચકી;

શ્રીકૃષ્ણ કહે તું કલું માંડે કરજો.
 આપી દધીનું દાણ પછી પરવરજો.
 હું તોડું દાર હવે મળાનો તારો,
 જુમનાના ઘાટપરે દાવો દાણનો મારો.
 તે કારણ નારી મહી તારાં લુટીશું,
 આ રૂપ રંગને જોખનનો રસ લપટશું,
 તે પછી રાધીકા કરવું હોય તે કરજો,
 આપીને દધીનું દાણ પછી પરવરજો,
 તારું મુખડું જોડને મન હરખે છે માંડે,
 ક્ષીરે છખીલી નાર માટ ઉતારે,
 મેમોને શીતળ છાંય મંગ છે સારો,
 મેળાપ થશે આ વનમાં તારો મારો,
 ગુલ શીખ આપે શ્રીકૃષ્ણ કાનપર ધરજો.
 આપીને દધીનું દાણ પછી પરવરજો.
 ગુલાબી રંગનો સાગુ કસખી કારે.
 તુલ કડી સિંહના સરખી ચીતડું ચોરે,
 ખાંધે નેપુરને ચોળા રંગ ઘેરી છે,
 અણિયાળા તારી આંખ ઝાઝી ઝેરી છે.
 કહે ગોવર્ધનના નાથ વાત સાંભળજો,
 આપીને દધીનું દાણ પછી પરવરજો.

લાવણી ૩ છ.

એવું સુધી રીસથી બોલી ઓળતી બાળા,
 ચાલેને પાધરા મુકી મનના ચાળા.
 મારો જાય સાથ સહીયરનો મુકી દેજો,

નવ કરો આળ પાંસરા રહેજો,
 પુટશે મહીનું માટ દધી દોળાશે,
 મારી મોહન નવરંગ સાડી બીંજશે.
 મને ડર લાગે દુરીજનનો કાનજી કાળા,
 ચાલોને પાધરા મુઠી મનના ચાળા,
 જાણીને વાત આ નણુદલ મારી નડશે.
 સાસુના આગળ સાચાં જુઠાં કરશે.
 મારી સાસુ દેશે ગાળ આળ ચઢાવે,
 પરજ્યાને કહીને માર મુને ખવરાવે,
 હું કહું છું એટલા માટે મોરલીવાળા;
 ચાલોને પાધરા મુઠી મનના ચાળા,
 વળી જોર કરે જુમજુવન અહીં નવ ચાલ.
 કરો છો ઢોંગ કુત્યાનો કોઈ નવ આવે.
 મેં જાણ્યું તારું જોર દોર ચારીને,
 કાણું છે મોહું નામ મારી મારીને,
 દરતા વનમાં તમે એટલી કામળી કાળા,
 ચાલોને પાધરા મુઠી મનના ચાળા.
 શું સમજે રસ ગોરસનો લેવા કાળા,
 નાનડીઆ નંદના ખેસો છાનામાના,
 હું સાંખી રહી છું બોલી બાળક જાણી,
 કે મળશે માથાની નાર કાનુડા દાણી,
 કહે જોવર્ધનના નાથ મોરલીવાળા,
 ચાલોને પાધરા મુઠીને મનના ચાળા.

લાવણી ૪ થી.

મેં જાણી તારી વાત જાણીલી નારી
 જાવું છે ચોરીને દાણુ બડી ધુતારી
 નણુદલ જે દેશે ગાજ સાચુ લડશે તો
 શું જાશે માફ હો નાર એમ કરશે તો
 દુટશે હાર હાથાનો માટ નંદારો
 તો કહેને કામચુકારી મને શું થાશે.
 હું દાણુ લીધા વીણુ નહી જવા દઉં નારી
 જાવું છે ચોરીને દાણુ બડી ધુતારી
 મેણાની દેનારી નારી પુજને દેખી
 ઓછી તું જાત આહીરની અમને પેખી
 છાકેલી છેલ તું ભરેલ મદની માતી
 બોલે છે અપજા બોલ નથી લજવાતી
 હું વાત જાણું છું સરવે અપજા તારી,
 જાવું છે ચોરીને દાણુ બડી ધુતારી.
 શું છેટે નારી કેમ તું નાસે છે
 આ નાનકડાને દેખી કેમ ત્રાસે છે
 કહે કૃષ્ણ કામની આવ કષ્ટ પુજ કાપું
 જે મુખમાંથી માગે તે લાવી આપુ
 અહીં બેસો રામ રંગ મધ્યે છે ભારી
 જાવું છે ચોરી ને દાણુ બડી ધુતારી
 કાનાએ કામની જેમ તેમ સમજાવી:
 ઉતારી માટ ચોરસવું પાસ બોલાવી.
 હળી મળી પ્રીતથી બેઠાં રંગ રમવાને.

(૧૬૬)

વળી નાંખ્યો ચળાપર હાથ દંધી જપવારે
કહે જોરધનના નાથે રમ્યાડી નારી
જયું છે ચોરીને દાણુ બડી કુતારી.

ભાગ ૧૯ મો

લગનમાં ગવાતાં ગીતાં.

ગીત ૧ હું કંકાત્રી.

કંકા છાંટી કંકાતરી મોકલે કાંઠે કાવે સુખદા બેન

વીરા વહેલા આવજો.

દેવ દુંદાળાને લાલને એ છે પારવતીના પુત્ર

વીરા०

શ્રીકૃષ્ણ બળદેવ એ બાંધવા પવિત્ર પીતા વાસુદેવ

વીરા०

પાંચ પાંડવ તે દાસ તમતણા હરનીશ જપે તમારું નામ.

વીરા०

જકત જનેતા દેવકીણી રાયના અંજના દેવી તમારાં માત

વીરા વહેલા આવજો०

ભત્રીજા બલા ભાવતા તમ આવે યશે સુખબેન

વીરા વહેલા આવજો०

રાણી રકમણીને રેવંતી સતમાખાને જાણુવંતી

વીરા વહેલા આવજો०

જીડળંગન તમારી ભાભીઓ સોળ શહજ એકસોને આડ
 વીરા વહેલા આવજો ૦
 કંથ ગેઠ દીયરીઆને કોડ વણાં ભાઈ ભવતારણુ ભગવાન વીરા ૦
 સાથે બદલ સધગાને લાવજો ખીજી દિતમ વરણુ અનેક વીરા ૦
 વેદ વાંચતા વિપ્રને લાવજો ખીજો સર્વ કુટુંબ પરીવાર. વીરા ૦
 થોડું લાખ્યું મુછું કરી વાંચજો પ્રભુ નોંધારાના આધાર વીરા ૦
 પ્રિતીદ્રષ્ટે વહેલા પધારજો શેખનામ ન પામે પાર. વીરા ૦

ગીત ૨-જી. જગનું

વાડીમાં રેલછલ મોગરો
 મને આપોરે માતારે કાઢાણી,
 હું તો મોગરો રોપવા રંનાદેવ.
 મને આપોરે માતા ધડુલો
 હું તો મોગરો સીંચવા બજારે રંનાદેવ. વાડી ૦
 મને આપોરે માતા ટોપડી.
 હું તો મોગરો વેડવા બજારે રંનાદેવ વાડી ૦

ગીત ૩ જી.

પાને ફલ ભરાવી છે જામ અગરચંદન ભર્યાં આરડારે.
 જખાડોરે વહું નવનીં કંથ રાણી સંદેશને કરે આરતીરે.
 આરતી અવસર હોયરે રંનાદેવ પહેલાડ, પોહોરની આરતીરે

પાન ટુલે ભરાવી છે છાલ તો અગરચંદનના બર્ષાં ઓરડારે
 જગાડોરે વહુ નવી વહુના કંથ રાણી રહેલને કરે આરતીરે
 આરતી અવસરે હોયરે રંનાદેવ બીજા પહોરની આરતીરે.
 પાન ટુલે ભરાવી છે છાલ તો અગરચંદનના બર્ષાં ઓરડારે
 જગાડોરે વહુ નવી વહુના કંથ રાણી રહેલને કરે આરતીરે
 આરતી અવસરે હોયરે રંનાદેવ ત્રીસરા પહોરની આરતીરે
 પાન ટુલે ભરાવી છે છાલ તો અગરચંદનના બર્ષાં ઓરડારે
 જગાડોરે નવી વહુના કંથ રાણી રહેલને કરે આરતીરે
 આરતી અવસરે હોયરે રંનાદેવ ચોથલા પહોરની આરતીરે

ગીત ૪ થું

હુંગર કપર હિંગ્યા વાંસ એરે વાસના વીંજણુલોરે ઘડીયો
 માણેક મોતી ને હીરલે જડીઓ એરે વીંજણુલો આદીત ઢળીયો
 દરખ્યારે આદીત પુછેરે વાત કહો રાણી રહેલ કયાં હોડ્યા ઘાટ
 નથુભાઇને ઘોર જગીઆરે જાગ વહુરે નવી વહુરે ઓગડા ઘાટ
 ઘાટ ઓરાડીને લાગ્યા પાય ભલેરે પધાર્યો રાણી રહેલ માય.
 કિડ્યારે રહેલ દોરે આશીશ જીવો નથુભાઇ કોડ વરીશ
 કરોડ તે કિતર હોયરે પચાસ આશા પુરીરે એનાં કુટુંબ પરીવાર

ગીત ૫ મું

કરોડ કિતર હોયરે પચાસ આશાપુરારે એના કુટુંબ પરીવાર.
 મારેરે આંગણે કુદરિ ચણાવો ગુડથુ સમાણા પાણીરે રંનાદેવ

ઘાટડીયાળાં નાચારે બેઠાં આદિતની ધરનારે રંનાદેવ.
 સોઠ રંગ સોઠ રંગ લાલ કસુબો, મથુરામાં મોઘો વેચાયરે રંનાદેવ.
 કેળાં કાતળીયાં ને આંખા પાતળીયા અડખુચાં છોલાયરે રંનાદેવ.
 મારેરે આંગણે કુહરે ચણાવો છુઘટ સમાણાં પાણીરે રંનાદેવ.
 ઘાટડીયાળાં નાચારે બેઠાં નયુભાઈની ધરનારે રંનાદેવ.
 સોઠ રંગ સોઠ રંગ લાલ કસુબો મથુરામાં મોઘો વેચાયરે રંનાદેવ.
 કેળાં કાતળીયાં આંખા પાતળીયા અડખુચાં છોલાયરે રંનાદેવ.

ગીત ૬ હું.

પેસારે પોહી કંકુએ બરીઓ.
 જઈ રાણી રંદેલ આગળ ધરીઓ.
 માવડીઓ ભાગોને મેણુસારે
 હું વણુજરી દાસ તમારી
 નવ લાખ પોહી શ્રીદળે બરીઓ.
 જઈ રાણી રંદેલ આગળ ધરીઓ માવડી હું વના ન મા
 ત્રીજેરે પોહી ખારેકે બરીઓ.
 જઈ રાણી રંદેલ આગળ ધરીઓ માવડી હું વના ન મા
 સાથેરે પોહી કોદળે બરીઓ.
 જઈ રાણી રંદેલ આગળ ધરીઓ માવડી હું વના ન મા
 વેચી ન જાણું સાડી ન જાણું
 નવ લાખ પોહી એકલડી હુંકારે.

ગીત ૭ મું.

સમીરે સંધ્યાએ નીસર્યા દેવ ક્યાં બાઈ વસશે	૧
વસીશું તે આંખા આંખલી વસીશું સરોવરની પાળે	૨
વસીશું તે નયુભાષને ઝોરડે જે મીઠાં બોલી નાર	૩
મીઠાં બોલે ને મન મીસે લળી લાગે છે પાએ	૪
પાયે લાગીને શું માગીયાં માગ્યાં વણ્ણવનાં લાગ	૫
અખંડ એવાતન ધાટી માગ્યા પુત્ર પરીવાર	૬

ગીત ૮ મું.

રંદિલ માન્ય રહેશે સોરંભતો પુણ કાણે ઠરીરે	૧
નયુભાષિરે ઘેર નરી વહુ તે: રંદિલ પુણ નેણે ઠરી	૨

માંડવાનું ગીત ૯ મું.

મારે માંડવો મોમરે હાથેને નેત્ર ઓઢાડીઓરે	
મારે માંડવે કેળાનો થંબ આ શો રૂઠો માંડવોરે	
મારે માંડવે કેણુ કેણુ આવ્યું ને કેણુ આવશેરે	
હું તે જોઈ મારા હીયા બાઘની વાટ જોને આવે રંચ રહેશેરે	
મારે માંડવે મોતીલાલ આવ્યા હરીલાલ આવશેરે	
હું તે જોઈ મારા માણેલાલની વાટ જોને આવે રંચ રહેશેરે	
મારે માંડવે કેઈ વહુ આવ્યા કેઈ વહુ આવશેરે	
હું તે જોઈ મારી કેઈ વહુની વાટ જોને આવે રંચ રહેશેરે.	

મારે માંડવરે અંખાવહુ આવ્યાં છવકેર વહુ આવશેરે
હુંતો જોડે મારી ઈચ્છા વહુની વાટ, જોને આવે રંમ રહેશેરે.

ગીત ૧૦ મું.

હિંચા મંડપ મોમરે રચાવો, મેંતો કોડે પગરથુ માંડીઆરે.
મંડપ કિપર જાજમે પથરાવો, મેંતો કોડે પગરથુ માંડીઆરે.
જાજમ કિપર આજીઓ ઢગાવો, મેંતો કોડે પગરથુ માંડીઆરે;
આજી કિપર આજીઓ ઢગાવો, મેંતો કોડે પગરથુ માંડીઆરે,
આજી કિપર પરમાખીના પાસા, મેંતો કોડે પગરથુ માંડીઆરે;
રમસે રમશે રાજપીપગાના રાજ; મેંતો કોડે પગરથુ માંડીઆરે.
સામા રમશે નાનાભાઇ દેસાઇ, મેંતો કોડે પગરથુ માંડીઆરે.
દાયા દાયા રાજપીપગાના રાજ મેંતો કોડે પગરથુ માંડીઆરે
જીયા જીયા નાનાભાઇ દેસાઇ મેંતો કોડે પગરથુ માંડીઆરે;
જીયા કિપર નોખતો જમણાવે મેંતો કોડે પગરથુ માંડીઆરે.
દાયા કિપર મધેયં લુકાવો મેંતો કોડે પગરથુ માંડીઆરે;

ગીત ૧૧ મું.

સુરજ હિંચો કેવડીયાની દુષમે કે વહાણેલાં બલે વાયાંરે;
હુંતા જામેરે વસુદેવના નંદ કે વહાણેલાં બલે વાયાંરે.
તમ જામેરે જામે સદુ દેવ કે વહાણેલાં બલે વાયાંરે;
લેજો લેજોરે પીલગનો લોટો કે વહાણેલાં બલે વાયાંરે;
દાતથુ કરજોરે ટુગચીને ઠયારે કે વહાણેલાં બલે વાયાંરે.
મુખ લેજોરે ચામરીઓ છોડે કે વહાણેલાં બલે વાયાંરે

નામ લેજેરે શ્રી રામનાં નામ કે વ્હાણેલાં બસે વાયાંરે
 સુરજ ઉઝોરે કેવડીયાની કણસે કે વ્હાણેલાં બસે વાયાંરે
 સતા જગેરે પારવતી વહુના કંથ કે વ્હાણેલાં બસે વાયાંરે
 તમ જગેરે જાગે સહુ ટેડ કે વ્હાણેલાં બસે વાયાંરે,
 લેજે લેજેરે અવવાના લોટા કે વ્હાણેલાં બસે વાયાંરે
 કાતણુ કરજેરે ઉકરડાની ટોચ કે વ્હાણેલાં બસે વાયાંરે
 મુખ લેજેરે મશેતાને છોડે વ્હાણેલાં બસે વાયાંરે
 નામ લેજેરે તમારા બાપનું કે વ્હાણેલાં બસે વાયાંરે

ગીત ૧૨ મું.

કેણે મારાં આંગણાં સમરીયાંરે,
 કેણે પુર્યાં મોતી કેરા ચોક મારા આંગણાં રણીઆમણારે
 કેણે મારા સામા તોડા ઘોળીયારે
 કેણે લખીયા હંસને મોર મારા તોડા રણીઆમણારે
 ડાહ્યાબાઈએ આંગણાં સમરીયાંરે
 મોતી બહેને પુર્યાં મોતીચોક મારાં આંગણાં રણીઆમણારે
 લલુબાઈએ સામા તોડા ઘોળીયારે
 મુરી બહેને લખીયા હંસને મોર, મારા તોડા રણીઆમણારે

ગીત ૧૩ મું.

આવો માણસ બેસો બેસણેરે.
 કહો તમારી વાડીયોનું મુલ, માલણુ રાણી એમ બહુરે;
 લાખ બે લાખે મારો મોગરેરે.
 અધ ભાગે આંપડીયાનો છોડ.

માલણુ રાણી

લાખ ખરચીને બેનિ લાલજરે,
લાડકડારે મુજબાજીને કાજ.

માલજી રાણી-

ગીત ૧૪ મું.

હારે લીલુગ વાંસ વઢવો તેની રતન યોપતીઓ મઢવો,
યોપતી મોતીલાલના હાથમાં આપો;
મોતીલાલ ધાંચો થઇ ઘેર આવે,
મારી ગંગામહેનને ન ભાવે.
સ્વામી ક્યાં લાગી આવડી વાર,
ગોરી તારે મઠપર ગરગણ માંડ્યાં;
પાછલી રાતનાં દળણું દળાવ્યાં,
પરોઢીયામાં પાણી ભરાવ્યા.
વઢાણે વાએ વાસીદાં વળાવ્યાં,
ખરે અપોરે બજુગાં ડુંકાવ્યાં.

ગીત ૧૫ મું.

હિંગતા સુરજની રજ ખરીરે;
એનીએ રજેરે કાંઈ શ્રીખ્ણ ધડીયારે. ૧
અતી ગોશરે અતી ડુટકારે;
હુતો તમને પુહું મારાં દેવકીજી વચ્ચુભરારે ૨
તમે કેમ શ્રીકૃષ્ણે જોછ્યારે
ધડીએ બે ધડીએ ધડીયાલડા વાએરે ૩
પહેરે એ પહેરે જશ આરતીરે
આરતીરે કરો દેવકીજીની કુખરે ૪
જેની કુખે શ્રીકૃષ્ણ જાઈયા રે

ઓરડીએ હિભા ને પરસાળે અજવાળારે	
કુળને અજવાળ્યારે વાસુદેવ તથારે.	૫
હિમતા સુરજની રજ ખરીરે;	
એની રજે કંઈ મુજબાજી ધડીયારે.	૬
અતી ઝોર ગોરારે અતી કુટડારે;	
હુતો તમને પુછું મારાં રક્ષમણી પશુબરાં.	૭
તમે કેમ મુજબાજી જામ્યારે;	
ઘડીએ એ ઘડીએ ધડીયાણાં વળેરે	
પહોરે એ પહોરેરે જમ આરતીરે.	૮
આરતીરે કરો રક્ષમણીની કુખેરે;	
એની કુખે મુજબાજી જામ્યારે.	૯
ઓરડીએ હિભાને પરસાળે અજવાળારે	
કુળને અજવાળ્યારે વાસુદેવ તથાં	૧૦

જાંચી જાંચી મેડી મારાં ઘરે વીવાતાં તો પાડોશ
નણુદી વસેરે ૧

વીરાની મેડીએ રૂડા કાચ ઢાળું	
ત્યારે ઢાળ્યો તો ભર ઢાલીએરે	૨
ત્યાં ચડી પોડે મારો માડીનો જાથો	
તો વાએ ઢાળેરે ભાભી કુટડીરે	૩
તો વાએ ઢાળતાં ભાભી ગોઠડીએ ગોઠડ્યાં	
તે નણુદીને પાડોશો ન રાખીએરે.	૪
દીઠું અણુદીઠું નણુદી સરવસ્વ માગે	
તો નીત્ય હિંદીને ક્યાંથી આપીએરે	૫

ધરની ધણીઆણી તમે એવું શું બોલો તોખેન વિનાં પીવાડ કાણ મહાલશેરે	૫
સાત સોપારી મારી પાડોશણીને આપું તો તે મારે અહીંયાં મહાલશેરે	૬
ધરનીધણીઆણી તમે એવું શું બોલો તો ખેન વીના મણેશ કાણ પુનશેરે	૭
ચોખાને લાડુ મારી ગોરાણીને આપું તો તે મારે મણેશ પુનશેરે	૮
ધરની વહુઆર તમે પાણીડાં નખો તો નખવાને બેસે મારાં બેનડીરે	૯
ધરની વહુઆર તમે પાણીડાં નખો તો આરીએને બેસે મારા બેનડીરે	૧૦
ધરની વહુઆર તમે હેરાને ફેરા તો પડવાનને આરેડે મારી બેનડીરે	૧૧
ખાસડું ખખેરે મારી ધણીએક આવે તે રૂપકયા હિબળે બેતી ના મળેરે.	૧૨
માતાના નયનાં તુને દેહરે આશીષ તો સાતને દીકરે હીંડળે મલપતારે	૧૩
વહેવણીની નેઈ તુને દેહ આશીષ તો સાતને સોઢે આંસુ ઢાળજેરે	૧૪

ભાગ ૨૦ મો.

ગણેશનું ગીત.

ગણેશ પાદ બેસાડીએ બહાં નીપજે પકવાન,
 સગાં સંબંધી તેડીએ જો પુન્યા હોય મોરાર;
 જોને તે આંગણે પીંપળો તેનો તે ધન્ય અવતાર;
 સાંજે સવારે પુજીએ જો પુન્યા હોય મોરાર;
 જોને પેટ ચાર દીકરા તેનો તે ધન્ય અવતાર;
 ચારે વહુઓ પાએ પડે જો પુન્યા હોય મોરાર;
 જોને પેટ ચાર દીકરી તેનો ધન્ય અવતાર
 સાંઝ્યાં મુઝ્યાં ધન વાવરે જો પુન્યા હોય મોરાર,
 માંકડીઆળી મારી જોટડી બાંધી તે ધરને બહાર;
 સાંજે સવારે શેડ કાઢીએ જો પુન્યા હોય મોરાર
 શતો ચુરો મારો રંગ ભર્યો મોરો તે કમળો હાથ
 ઘરચોળે ઘેડ ભાગીએ જો પુન્યા હોય મોરાર
 કાઠા તે ઘડની રેઠલા ગળગળીઓ કંસાર
 જોગાં બેસીને આરોગીએ જો પુન્યા હોય મોરાર

ગીત ૧૮ મું.

પીઠી પીઠી ચોગરે પીતરાણીરે;
 પેહેલી પીઠી ચડશે મારા છાંવરને.
 ઉતરતી ચડશે પેલી છોડીને;
 પાકાં તેલ ચડશે મારા છાંવરને
 કાચાં તેલ ચડશે પેલી છોડીને.

પડતી ફેરી ખાશેરે મારો જવાબ;
ગોઠલાને ચુસસેરે પેલી છોડીરે

ગીત ૧૯ મું.

ઉઠરડી તુતરતાં વનમાળીરે,
જડીઓ છે સોનાનો ખુટો કે ગુજરમાળીરે;
તેની ઘડવેશ કોટડી વનમાળીરે,
સોવરાવેશ જમણા કાને કે ગુજરમાળીરે;
ઉઠરડી તુતરતાં વનમાળીરે,
જડીઓ છે સોનાનો ખુટો કે ગુજરમાળીરે;
તેનો ઘડવેશ દીવડો વનમાળીરે,
સોવરાવેશ જમણે દાથેરે ગુજરમાળીરે.

ગીત ૨૦ મું.

હોતે કુવો જળ ભયોરે છંટ વલ્યો શેવાળ;
આથમણી ડગમચેરે.
હું તમને પુછું રતીવહુરે, કેમરે પુલ્લયંદલાપ દુખળારે.
રાતે રમે રાણી સોગટેરે; દહાડે દેસાધઓનો સાથ.
આથમણી ડગમચેરે

ગીત ૨૧ મું.

પાંચ વાનાનો સાડવો વનમાળીરે.
પીરસ્યો છે મચ્છાવહુને બાણે કે ગુજરમાળીરે,
જમતાં મનસુખલાપ સાંભળ્યાં વનમાળીરે,
ચાલ્યો છે કાચળીમાંય કે ગુજરમાળીરે.

બરી સભામાં પડી ગયો વનમાળીરે;
ગધેડી થઈ છે કચ્છેત કે ગુજરમાળીરે.

ગીત ૨૨ મું.

છરે આજ મેં તો અડદા પર્વત નોતયારે,
અડદા તમે તો મારે પાપડ વણુવા જોમ.
મારે સજન મેળાવો જો મળ્યોરે.
છરે આજ મેં તો ચોળા પર્વત નોતયારે;
ચોળા તમે તો મારે વડીઓ મુકવા જોમ.
મારે સજન મેળાવો જો મળ્યોરે;
છરે આજ મેં તો ધણિંવા પર્વત નોતયારે.
ધણિં તમે તો મારે કંસાર કરવા જોમ.
મારે સજન મેળાવો જો મળ્યોરે.
છરે આજ મેં તો મમ પર્વત નોતયારે,
મમ તમે તો મારે પીડી કરવા જોમ.
મારે સજન મેળાવો જો મળ્યોરે,

ગીત ૨૩ મું.

સોનાનો ચંબ હીરે જડ્યોરે,
ચંબનું નામ ન જાણું વીવા ઘેર આપણેરે;
ચંબનું નામ મોતીલાલ વીવા ઘેર આપણેરે.
સોનાનો ગજ હીરે જડ્યોરે;
ડોશીવાણીયાનું નામ ન જાણું વીવા ઘેર આપણેરે.
ડોશીવાણીયાનું નામ ઝવેરભાઈ વીવા ઘેર આપણેરે;
લાંબી લેખણે લેખા લખેરે,

લેખાવટીયાનું નામ ન જાણું વીવા થેર આપણેરે
 લેખાવટીઆ હીમતભાઇ નામ વીવા થેર આપણેરે
 સાંગામાંચીએ બેઠાં પુન કરેરે

પુન્યવંતાનું નામ ન જાણું વીવાહ થેર આપણેરે
 પુન્યવંતા નવલખાઇ નામ વીવાહ થેર આપણેરે
 ઝોરડામાં લક્ષ્મી વાસો વસેરે,

લક્ષ્મીનું નામ ન જાણું વીવાહ થેર આપણેરે.
 લક્ષ્મીનું નામ કાશીવહુ વીવાહ થેર આપણેરે
 ખેબેને કાચળી સોને ભરીરે

નાણુવટીયાનું નામ ન જાણું વીવાહ થેર આપણેરે
 નાણુવટીયાનું નામ માણેકલાલ વીવાહ થેર આપણેરે
 દાથમાં પાડીયો સોઢબલી રે

નીશાળયાનું નામ ન જાણું વીવાહ થેર આપણેરે.
 નીશાળીયા બીખાભાઈ નામ વીવાહ થેર આપણેરે.
 લાંબી પરસાળે બાળકે રમેમરે

બાળકનું નામ ન જાણું વીવાહ થેર આપણેરે.
 તાંબાના બેડે પાણી ભરેરે

પાણીઆરીનું પરસન વહુ નામ વીવાહ થેર આપણેરે.

ગીત ૨૪ મું.

પામ પાવડડાનેકે કેસરીયા વાધા,
 કાને સોનાની લોળેરે, કેઈ વરધ વધાવો.
 એટલે રણછોડ રામ સીમાડે આવ્યા;
 સીમાડે છત્ર ઢોળાવોરે, કેઈ વરધ વધાવો,

એટલે રણુછોડરાય માગેલો આવ્યા
 માગેલો ભેરો વગડાવોરે કોઈ વરધ વધાવો.
 એટલે રણુછોડરાય નાનીવાસે આવ્યા;
 કલવો સાળીને હાથેરે કોઈ વરધ વધાવો
 એટલે રણુછોડરાય ખડખીએ આવ્યા.
 ખડખીનાં ખખડયાં છે કમાડે કોઈ વરધ વધાવો,
 એટલે રણુછોડરાય તોરણે આવ્યા,
 પુખણાં સામુને હાથેરે કોઈ વરધ વધાવો.
 એટલે રણુછોડરાય માવરામાં આવ્યા.
 મામાજી કન્યાને પધરાવોરે કોઈ વરધ વધાવો,

ગીત ૨૫ મું.

ગોતરડો કિતારેરે ચોરજી વહુ માગે છે સવધયો ચોરજી;
 વહુનો બાપ જવધયો ચોરજી વહુ માગે છે કોકડો ચોરજી
 વહુનો બાપ બોકડો ચોરજી, વહુ માગે છે બહામ ચોરજી,
 વહુનો બાપ હજમ ચોરજી વહુ માગે છે બારસી ચોરજી.
 વહુનો બાપ પાસી ચોરજી.

ધન્યદી

ગીત ૨૬ મું.

અહ્યાંતીવેળા ચોરી રીસાઈ બેઠાં સસરો મનાવે તો બનાક.
 એ લાડણી બાજા કુંચ વહુને વાલેરા લાગે.
 કહો તો વહુઆર તમને તુશીઓ ધડાવું તનમનીએ રત્ન જડાવું
 એ લાડણી બાજા કુંચ વહુને વાલેરા લાગે

ગીત ૨૭ મું.

લાડણી પાન આવે ને રસ ઢાળે;
 લાડણી તો વળી વળી પાછું જીવે,
 જાણે મારા બાપા સાથે આવે;
 જાણે મારા મંસરાનો રંગ રાખે.
 લાડણી પાન આવે ને રસ ઢાળે;
 લાડણી તો વળી વળી પાછું જીવે.
 જાણે મારી માડી સાથે આવે;
 જાણે મારી સાસુનો રંગ રાખે.
 લાડણી તો પાન આવેને રસ ઢાળે;
 લાડણી તો વળી વળી પાછું જીવે.
 જાણે મારા વીરા સાથે આવે;
 જાણે મારા સાળાનો રંગ રાખે.

ગીત ૨૮ મું.

ઘોડી તારા મુખડે રતન જડ્યાંરે બાધ
 રતન જડ્યાંરે નંદલાલ સેરો અનળ બનીરે બાધ
 વર બાપા તે વર બાપા ઢાણું સરાવ કહેવાયરે બાધ
 જન સુંદાડી આગળ જાય શેરો અનળ બનીરે બાધ
 વરબાપા તે વરબાપા આત્મારામ કહેવાયરે બાધ
 જન સુંદાડી આગળ જાય શેરો અનળ બનીરે બાધ
 ઘોડી તારે મુખડે રતન જડ્યાંરે બાધ
 રતન જડ્યાંરે શેરો અનળ બનીરે બાધ

વરમાડી તે વરમાડી કેમ બાપ કેહેવાયરે
 જન મુંદાડી આગળ જય શેરો અજબ બનીરે બાપ
 વરમાડી તે વરમાડી જીવકેર બાપ કેહેવાયરે બાપ
 જન મુંદાડી આગળ જય શેરો અજબ બનીરે બાપ

ગીત ૨૯ મું.

લીલી ઘોડીને પીળા ચાબખો ઘોડી ઘણું ગાળે
 લીલાડાં જડીત પલાણુ ઠેવાણુ મારી છંદે નાચે
 છંદે છુંદાબારે છુંદણું ઘોડી પણુ ગાળે
 હોંશે રંગાબા કાળા દાંત ઠેવાણુ મારી છંદે નાચે
 ઘોડી ચડી જીવાવર સંચર્યા ઘોડી ઘણું ગાળે
 મોહી રહ્યા ચારે દેવ ઠેવાણુ મારી છંદે નાચે
 હવેને વિશ્વનાથરે મોહી રહ્યા ઘોડી ઘણું ગાળે
 ગયામાં ગદાધર દેવ ઠેવાણુ મારી છંદે નાચે
 ચોથલે ધોળેશ્વર દેવ ઠેવાણુ મારી છંદે નાચે
 ચારોએ મોહી શું કીધાં ઘોડી ઘણું ગાળે

ગીત ૩૦ મું.

કુંવર હેલ દઈ ઘોડે ચડીયા તારા વેરીને ધાસકા પડીયા
 કુંવર દહીંબનાં ગોરસ ખાટાં તારા વેરીનાં દેડલાં ફાટયાં
 કુંવર દહીંબનાં ગોરસ મીઠાં તારા વહાલાએ અચરત દીઠાં
 કુંવર ખુપે છે અસરો ને મસરો જોવા આમ્યા તે સાસુ ને સસરો
 વર ખુપે તે જડીઆરે ખાપ સાજનમાં સોમએ જીયા વરના ખાપ

કુંવર ખુપે તે જડીઆરે હીરાં સાજનમાં સોધયે જ્યા

વરના વીરા

કુંવર ઘોડે છે કુલની પાખર તાર સમા સોતરે સાજન

કુંવર ઘોડે છે કુલની વાડી કરવડી ઝાલો જ્યાવરની માડી

કુંવર ઘોડા પાછળ કામધેન રથે બેસે જ્યાવરની બહેન

ગીત ૩૧ મું.

બનો હમથો આવે છે

” લંઠાગઢ વાણુ પુરાવે છે

” બેનડીની ઝાલ ધડાવે છે

” હમથો હમથો આવે છે

” સુતરગઢ વાણુ પુરાવે છે

” ત્યાં થકી સોની તેડાવે છે

” બેનડીની ઝાલ ધડાવે છે

” હમથો હમથો આવે છે

” સુરતગઢ વાણુ પુરાવે છે

” ત્યાં થકી જડીઆ તેડાવે છે

” બેનડીની ઝાલ જડાવે છે

” હમથો હમથો આવે છે

” અમદાવાદના વાણુ પુરાવે છે

” ત્યાં થકી પટવા તેડાવે છે.

” બેનડીની ઝાલ મંઠાવે છે

(૨૧૪)

બનો ઉમલ્યો ઉમલ્યો આવે છે
એની નગરીનાં ધુમ મચાવે છે
બનો ઉંઘતા લોક જગાડે છે

ગીત ૩૨ મું.

હારે બના મેરી ગલી મત આવો મોતીલાલ બના છજેડી
બેઠક છેડ લે

હારે બના છોડોને દીલ ખોલ દે હારે બના મેરી.

- " બના લંડાગઢ વઢાણુ પુરાવીએ
- " બના ત્યાં થકી સોનાં અણાવીએ
- " બના બનડીકી જાલ ધડાવો મોતીલાલ બના છજે.
- " હડમચપડ વઢાણુ પુરાવીએ
- " બના ત્યાં થકી હીરા અણાવીએ
- " બના બેનડીકી જાલ જડાવો મોતીલાલ બના છજે.
- " બના સીંધડગઢ વઢાણુ પુરાવીએ
- " બના ત્યાં થકી મોતી અણાવીએ
- " બના બનડીકી જાલ પરાવાઓ મોતીલાલ બના છજે.

ગીત ૩૩ મું.

હારે બના કિન્ને બતાઈ તુને મેરી ગલીયાં
મેરી ગલીયાંરે ગુલાબી છડીયા હારે બના કિન્ને.
હારે બના ચીરા તો તેરા લાલ બનીયા
લાલ બનીયારે ગુલાલ બનીયા હારે બના કિન્ને. ૧

(૨૧૫)

હારે બની નીમા તો લાલ બનીયા;
 હારે બનીયારે ગુલાબ.
 હારે બના મોજાં તો તેરા લાલ બનીયા
 લાલ બનીયારે ગુલાલ બનીયા હારે બના

કિસ્તે ૨

કિસ્તે ૩

ગીત ૩૪ મું,

એક લીલી તે લીલી લીલડી
 એને લીલુડી જડીત પલાણુ રે જમલીલડી
 મારા સોય ઘોડાને બસેં હાથીઆ
 મારા હાથી દેખીને વેવાઈ બી ગયો
 મારી કેમ કરી રહેશે લાજરે જમલીલડી
 મારા ઠીઆ બાઈએ સાનમાં સમજાવીયા
 મારા લલુબાઈએ સાનમાં સમજાવીયા
 તમારી બહેરી રાખીશું લાજરે જમલીલડી
 એક લીલી તે લીલી લીલડી
 એક લીલુડી જડીત પલાણુ રે જમલીલડી
 મારા સોય ઘોડાને બસેં હાથીઆ
 મારા ઘોડા દેખીને વેવાઈ બી ગયો
 મારી કેમ કરી રહેશે લાજરે જમલીલડી
 મારા ઠીઆ બાઈએ સાનમાં સમજાવીયા
 મારે મણીબાઈએ સાનમાં સમજાવીયા
 તમારી બહેરી રાખીશું લાજરે જમલીલડી

ગીત ૩૫ મું.

આ માફ વાળું કરે અમકારા

જોમરે વાગેરે સાજન મળેરે
 વાગતું વાગતું પોળમા પેહું
 તો ધરેરે વેવાઈનાં ક્યાંય છે રે
 ઉંચલા અવાસને નીચલા દરવાજા
 ત્યાં મોતી જડયા તોરણુ બારણેરે
 ચોકમાં ચપો પરસાલે નાગરવેલ
 તો જોરીએ દીવા અજવાળીયારે
 સાત દીકરડા તું જણુ મોરી જોરી
 તો જોમ દ્રવ્ય ખરચુને રવ ચડેરે
 એક દીકરડી તું જણુ મારી જોરી
 તો સાજન જમાડુ ધર આંખણેરે
 આપે માયરામાં આપીરે બેટી
 તો માડીએ આપી જોટડીરે
 રાસ રચું બેનને સાસરે આપો
 તો બેસ દોવા તામડીરે
 ચીરના ચંદરવા બદરના ગાથેચા
 તો મઢલી બંદરના ચોરસારે
 શુરાનપુરી મોરી વીળપુરી ઝાઝી
 તો નવારે નગરના વાડકારે
 ત્રાંબા તઢીયા પીતળના અખળાયાં
 તો નવારે મુખડના પાટલારે
 એટલું લેધ બેન સાસરે જન્મે
 તો લાજ વધારજો આપણીરે

ભાગ ૨૧ મો.

ગીત ૩૬ મું.

મારા નવલા વેવાઈ તને વીનવું તારી સાંકડી શેરી વળાવને;
મારા મોટાનું સાજન આવશે તારા ઉકરડા દેખીને લાજશે;
તારાં હાથાં છોકરાંને મારશે, તારાં ઘણાં બુદ્ધિને દાટશે,
તને નક્કર નહીં લાજશે તને નીર્ભજને શું કહીએ.

ગીત ૩૭ મું.

કુંવર હોશે દાઢ શેડે ચડીયા એમના વેરીને ધાસકા પડીયા.
દહી દુધના ગોરસ ખાટાં, એમના વેરીનાં હાથારે દાટયાં,
દહી દુધનાં ગોરસ ભરીયાં એમના વાલાનાં હાથારે ફરીયાં.

ગીત ૩૮ મું.

વર તે બહુરે હોંશીશે વર તો બહુરે ખાંતીશે;	
એની મરવાનમણી બુવે વાટરે નગારાં વાગે ધીમે ધીમેરે.	
વર તો સોનીડાની શેરી વચ્ચે સંચરેરે	
વરને ઉતરીએ વસાવતાં લાગી વારરે	નગારાં૦
વર તો માળીડાની શેરી વચ્ચે સંચરેરે.	
વરને ખુપ વસાવતાં લાગી વારરે	નગારાં૦
વર તો ગાંધીડાની શેરી વચ્ચે સંચરેરે	
વરને શ્રીદળ વસાવતાં લાગી વારરે	નગારાં૦
વર તો ડોસીડાની શેરી વચ્ચે સંચરેરે	
વરને સીરખંદ વસાવતા લાગી વારરે	નગારાં૦

(૨૧૮)

વર તો ત'બોળ્યાંની શેરી વચ્ચે સંચરે.

વરને પાન વસાવતાં લાજ વારે નગીરાં.

ઈત્યાદી.

ગીત ૩૯ મું.

તું તો જમ જમરે જમઈડા કલવો તારી માડી પીરસસે કલવો.

તારી સાસુએ પીરસ્યો કલવો, તારી સાસુ તે હાથવાની બોળ્યા.

તને ધાંમાં નખસે બોળ્યા તારી માડી તે હાથવાની કપડી,

તને મીઠું નહીં આપે ચપડી તારી માંડે આવડો શો મચકો.

તને ગોળ ન આપે કદી લચકો;

ગીત ૪૦ મું.

મારી ઉંઘણુ વેવણુ જોગેરે તારા ધર પછવાડે થમ રહ્યા છે સોસરે.

મારા પગ સુજી થયાં થાંભલા પેલી વેવણુને લઈ ગયા જાંગલા.

મારા પગ સુજીને થયા આરસી પેલી વહેવણુને લઈ ગયા પારસી.

ગીત ૪૧ મું.

શેરી શેરી ધુધરડા વાગે છે.

કેઈ ઉમરાવ જાદો આવે છે.

કેઈ જાણુ કરો પીઠાણુ કરો.

પેલા નવલા વહેવાઈને જાણુ કરો.

પેલા કાડીલા વહેવઈને જાણુ કરો.

તારી શેરી છે સુંબાળારે,

તારી ધર ધણીવાણી કાળારે.

મારી જનમાં આવ્યા મોટારે.

વહેવણુ જાળ મરી લાવો લોઠારે.

વહેવણુ લેજેરે કંઠાવડી,

તારે ખારણે આબ્યે નાણાવટી;
 વહેવણુ લેજેરે સોપારી.
 તારે ખારણે આબ્યે વેપારી.
 વહેવણુ લેજેરે સુખડણુ.
 તારા ચુલા પછાડી મારેરે,
 તારે દીકરી જણવાનો વારેરે.
 તારા ચુલા પાછળ ઇંટરે.
 તારે દીકરી જણવાની રીતરે,
 તું તો દીકરી જણી જણી માકરે
 આંખા કેરીની પેઠે પાકરે.

ગીત ૪૨ સું.

હળવે હળવે પોખરે મોટા ટોપારે,
 ખાળા વરને વાગશે સાઠી ચોખારે.
 રવધયે ના પોંકેશ વહેવાણુ.
 રવધયો તારે વસોવા જોષણુ.
 સાંખેલે ના પોંકેશ વહેવાણુ.
 સાંખેલું તારે ખાંડવા જોષણુ
 તરાકે ના પોંકેશ વહેવાણુ
 તરાકે તારે કાંતવા જોષણુ
 સળાંચે ના પોંકેશ વહેવાણુ.
 સળાંચો તારા બાપના પાળણ્યાં.
 સંપુટેના પોંકેશ વહેવાણુ,
 સંપુટ તારે દીવો કરવા જોષણુ.
 ધુસરે તારે માડે જોષણુ.

(૧૨૦)

ભાગ ૨૨ મો.

ગીત ૪૩ મું.

લીપ્યા ગુપ્યાં ઝારડા સાપોલીયું જાય.
પુલચંદની પુડમાં સાપોલીયું જાય.
જાય મુછો મરડતું સાપોલીયું જાય.
જાય ધડાકા લેતું સાપોલીયું જાય.
ઝો ઝેના બાપા સાપોલીયું જાય.
દીહું હોયતો ઢઢારે સાપોલીયું જાય.

ગીત ૪૪ મું.

સુરત શહેર વસે એક સોનીરે સોની ધડળે લાડકાની પોંચીરે;
એની પોંચીએ ઝાઝા હીરારે.
બાબુબંધ સરખી પોંચીરે
મુંબઈ શહેર વસે એક જડીઓરે.
જડીયા જડળે લાડકાની પોંચીરે,
એની પોંચીએ ઝાઝા બાબારે;
પોંચી લાવે લાડકાના બાબારે.
બાબુબંધ સરખી પોંચીરે.
બર્ય શહેર વસે એક પટવોરે.
પટવા ગાંઠ લાડકાની પોંચીરે;
એની પોંચીએ ઝાઝી બાપરે,
પોંચી લાવે લાડકાના બાપરે.
બાબુબંધ સરખી પોંચીરે.

(૩૨૧)

અમદાવાદ વસે એક ઝવેરીરે;
ઝવેરી પારખ લાડકડાની પોંચીરે,
એની પોંચીએ ઝાઝા મોતીરે
પોંચી લાવે લાડકડાની માશીરે;
આનુબંધના સરખી પોંચીરે,
ત્યાં તો નવરંગ માંડવા રચીઆરે;
ત્યાંતો નટવર ચડીયા લોડેરે;
વરકન્યા પરણીને જાહ્યારે.

ગીત ૪૫ મું.

અમારૂં જીર તમારી વલીયારી.
એ બેને પરણાવો વહેવધ્યો સંપજ રાખો.
એ બેને બોલે બનશે વહેવધ્યો સંપજ રાખો.
અમારા હીમતભાઈ તમારી પરસન વહુ એ બેને પરણાવો.
વહેવધ્યો સંપજ રાખો એ બેને બોલે બનશે વહેવધ્યો.
સંપજ રાખો. એ બેને લુગતે જોડું વહેવધ્યો સંપજ રાખો

ગીત ૪૬ મું.

વર કન્યા કંસાર જમે વહેવધ્યની તો દાઢ મળે.
લાડાને કંસાર ન બાવેરે લાડી તો દુચે દુચે મારેરે.
લાડો તો સકાળમાંથી આવ્યોરે લાડી તો દુકાળમાંથી આવોરે

ગીત ૪૭ મું.

વર કન્યા કંસાર જમે જનકમાની દાઢ મળે,
કોહીઓ કંસાર આપે તો ખાઈયેરે;
નહી તો આશા સુધી કેર નાઈયેરે.

ગીત ૪૮ મું.

એક ઝારા હિપર ઝારીરે એતો કન્યા થઈ અમારીરે.
એતો અમારાં કલાં કરશેરે એનીમાને મોઢે મુતરશેરે.

ગીત ૪૯ મું.

સામાં ઝોરડામાં અધમણુ છૂં
જીઆવર પરણે હું તો ધડીએ ના ધીં
તળાયા ધીના ઘેબર મને મીઠેરાં લાગે,
સામા ઝોરડામાં અધમણુ અડદી;
જીઆવર પરણે હું તો જોઈને દસ્તી.
તળાયાં ધીમાંનાં ઘેબર મીઠેરાં લાગે.
સામા ઝોરડામાં અધમણુ મીઠું,
જીઆવર પરણે મેં તો અચરજ દીઠું
તળાયાં ધીમાંનાં ઘેબર મુબને મીઠેરાં લાગે.

ગીત ૫૦ મું.

લાડી આપી પાડી આપી જનકયાની માડી આપી
તોય લડધા માંડવા હેઠેરે
અમે છડીયોં અહ જીઆરે આનંદ બલાં
સોડો કહે મોતીબાહ જુઠોરે આ.
એતો દીકરો પરણાવીને કડ્યારે આ.
સોડો કહેતા પુલકાં બાઈ સાચારે આ.
એતો દીકરો પરણાવીને નાચ્યારે આ.

ગીત ૫૧ મું.

અમે આવ્યાતાં રંગેરે રમવારે અમે આવ્યાતાં પરસનવકુને લેવારે.

અમે આવ્યાતાં પરસવ વહુને જોવારે
જેના જોયામાં શું જોશારે.

ગીત પર મું.

તાંખા કુંડી તે નગર સોહામણી,
માંહી ભરીયારે ગવરીનાં ધીઅ, સાહેલીરે આંખો મોરીઓ,
મારા કીયા ભાઈના વાજત્ર વાગીયાં,
પેલા વેવાઈનારે પડયાં નીચાન, સાહેલીરે આંખો મોરીઓ,
તાંખા કુંડી તે નગર સોહામણી, માંહી ભરીયારે ગવરીનાં ધીઅ. સા.
મારા કીયા ભાઈની મેડીએ દોવા બળે,
મારા વાડીલાલની મેડીએ દોવા બળે.
પેલા વહેવાઈનારે ઘેર અંધારાં
સાહેલીરે આંખો મોરીઓ.
તાંખાકુંડી તે નગર સોહામણી.
માંહી ભરીયારે ગવરીનાં ધીઅ.
સાહેલીરે આંખો મોરીઓ.
મારી કેઇ વહુને પેહેરણુ સાડી બલી.
મારી રતીવહુને પેરણુ સાડી બલી.
પેલી વહેવાઈનેરે લઈ ગયા ચોર,
સાહેલીરે આંખો મોરીઓ. ધ્રુવાદી.

ગીત ૫૩ મું.

જેના માંડવે નથી કાંઈ વાંઝ વણી, જેના ધરમાં નથી કોઇ ધારવણી.
જેના ધરમાં દુલ્હનદ મટશે માલે પેલા વખતા બીચારાનું કાંઈ ન ચાલે
જેના આવ્યા તાણ્યાને શુરે મઠએ; જેના માંડ્યા તાણ્યાને શુરે મઠએ;
પુણ્યાઈના ચરવારને શુરે મઠએ.

ગીત ૫૪ મું.

હોડો વેવાઇ બીંત પડે,
 બીંત પડે તો પડવા દો ઠાલું ડોઝર ભરવાદે;
 આગળ કુલચંદ પરણ્યાતા ઠાલું ડોઝર ભર્યું
 હવે પાનાભાઈ પરણે છે ઠાલું ડોઝર ભરેછે

ગીત ૫૫ મું.

એના ઘર પછવાડે ઇંટ પડી એને દીકરી જણ્યાની રીત પડી.
 એના ઘર પછવાડે વાવળીઓ એને દીકરી જણ્યાનો વાવળીઓ
 એના બારણે ગોમતીનો ગારો, એને દીકરી આપ્યાનો છે વારો.

ગીત ૫૬ મું.

છરે સરસ્વત સ્વામીને વીનવુરે
 છરે મણપત લાગુ પાય માઈં તોરણીયું હીરે જડ્યુરે
 મારે હીમતભાઈને ધીરજલાલનાં જોડવાંરે,
 પેલો વહેવાઈને બીલાડની જોડ માઈં.
 મારી રતીવહુને જીવકોર વહુનાં જોડવાંરે,
 પેલી વહેવાઈને ભુંડજીની જોડ માઈં.

ગીત ૫૭ મું.

પેલો વહેવાઈ બાળ કુંવારોરે, મારજી દયારામનો કેવડો.
 એને કુતરી સાંધે પરણાવોરે, મારજી.
 એ કેમ કરી બોલડાં બોલોરે, મારજી.
 કુતરી ભસશે વેવાઈ બોલશે, એમ કરી બોલડા બોલશે.

ભાગ ૨૩ મો.

સીદ્ધરાજ અને જસમા ઓડણની ગરબી.

માજે પાટણપુરમાં ગરવી ગુજરેનો ધણીરે,
 સાચો સખળો પેલો સોલંકી સીદ્ધરાજ;
 જેની કીર્તી વ્યાપી રહી આ જગમાં બધીરે;
 તેણે લોકો કાજે વાવ કુવા બંધાવીઆરે
 મોટાં માનસરૌવર દેવળ ધર્મ વિસાળ;
 પોષી સર્વ પ્રજાને શત્રુ સર્વ નમાવીઆરે,
 તેણે પાટણ પાસે એક સરૌવર આદ્યુરે,
 ખોદે ખાડા ત્યાંતો માળવી ઓડણ અનેક;
 નાંખે ઓડણો મટોડા માથે લઈ પળુરે.
 પાળે વડની ડાળે ગુફે બાળક પારણેરે,
 માટી લેતાં જસમા ગુલાવે નીજ બાળ;
 વળતાં મુખડું દેખી નમ્ય કુંવરને વારણેરે;
 સાદા વેષે ફરતાં રાજાએ દેખી પરીરે;
 જાતે રૂપાળી રંગીલી પરમ ચતુર;
 પાસે જુદાં રાજા કહે છે સુણ તું સુંદરીરે,

સીદ્ધરાજ—માટી સારવાને આ કામળ કાયા કરી નથીરે,
 પાળે ખેસીને રીઝાવ તું તારું બાળ;
 બીજી ઓડણો છે કામ કરે તારી વતીરે.

૧૫ જસમા—જસમા કહેછે રાજા કામ કરી ખાલું ગમેરે,

મુજને બેસી રહેતાં વાધે જગમાં રોગ;
મારા નવડા દાડા બેઠે નવ જ્યથે કદીરે,
સીંદરાજ—જસમા જગલમાં વસવાને તું સરજી નથી રે.

મારા નગર તથો તું આવીને જો નોક,
પાટણપુરની શોભા હું તુજને શું કહું કથીરે.
જસમા—નગરે અધારી શેરીને હંચી મેડીઓરે.

તેમાં માણસ આડે ચાલ્યાનો નહી માગ;
જાણે ઉનાળે ઉભરાતી દેખું છીડીઓરે.
સીંદરાજ—જસમા માણસ બહુ ધોખીને શું ઘેલી બનીરે,
તારા હલકા મનમાં હોં હલકા ધાટ;

ન કળે ખાખરની ખીસ્કાથી સાકર સ્વાદનીરે.
જસમા—રાજા મેલાં મન માણસનાં મેલા જાહેરનારે.
મેલી મલીઓમ્મા મારે છે રમંધ;
મેલાં ઝેર તથાં જીવે તે જીવે ઝેરમાં.

સીંદરાજ—જસમા રાજ્યના દરબારો તેં દીઠા નથીરે,
તેમાં બામ બગીચા ખીલે ફુલ ગુલાબ,
મોટા હોજા ફુવારા હોં બેસયોરે.

જસમા—રાજા જગલ આગળ બામ બગીચા ફુલ છે રે,
જેવો મુરજ આગળ તારાનો અવકાશ;
મારા જગલની મેળે તો મેળે મુલ છે રે.

સીંદરાજ—જસમા જગલની વાતો તું આજ વિસારજોરે.
મીઠા તથા ને સારંગ ફેરા મુર,
મામન મુજવતે કાલે તું મહેલ પધારજો રે.

જસમા—રાજા નવ રીઝું મારંગી કેરા સુરથી રે,
મેના મોર બધેયાં ટેવ્યા છે મુજ કાન,
વાતો કાચલના ટોડાની તો કહેતા નથી રે.

સીંદરાજ—ઓહણુ આવો તો ઊતાર મેડી માળાએરે,
રહેજો મિત્ર સહોદર સર્વ સંબંધી સાથ;
તમને પ્રાયજનો માનીને નીચદીન પાળથુરે

જસમા—મારે ઓહણુને ઊતારવા જોઈએ ઝુંપડીરે.
મેડી માળે ચડતા મુજને આવે ફર;
પડતાં પગ ભાગેને કાયા મધ જાય કુંમડીરે.

સીંદરાજ—ઓહણુ આવે તો પીરસાવું મેવા સુરમારે.
ઝુલે હાથી ઘોડા ગુજર પતીને હરખાર;
તેને દેખીને હરખારો ઓહણુ ઉરમારે.

જસમા—મારે ઓહણુને તો વાળુ જોઈએરે ઘેંસનારે.
રાજા શું છે મારે દય હાથીનું કામ;
દહી ને દુધ મજેના ભારે ભુરી ભેસનાં રે,

સીંદરાજ—ઓહણુ માગી લ્યોને આજા સાળુ ઓહણારે
હીરા માણેક મોતી સોનાના બંડાર
આવી કંચનવરણી કાયા પર શોભે ધણારે.

જસમા—કાચલ ટકશે આજાં સાળુ તો ફાટી જશેરે,
નાખું વાસ ચણાડી મંઠી કંઠે હાર;
પહેરું દુલ તણી માળા તો પરણ્યો રીજશેરે.

સીંદરાજ—જસમા કહે તું મુજને કેવો છે તારો પતીરે,
તારા જેવી સમણુ નારી જેને ઘેર;
એના જેવો સુખીઆ આ જગમાં બીજો નથીરે.

જસમા—પેલો કે કસીને કામ કરે મારો પતીરે,
જેના મોળીયામાં બહેકે છે બહુ દુલ;
જેના કોદાળીના ધાથી ધરતી ધુજતીરે.

સિદ્ધરાજ—જેને કામ કરતાં એ ન્યાળે તારા બણીરે,
એના મનમાં તારો પુરો નહી વિશ્વાસ;
તારી યુઝ ન જણે જસમા એ તારો ધણીરે.

જસમા—રાજ સાચાને બધ લેશ નથી સંસારમારે,
મારા પતિને મારો સંપુર્ણ વિશ્વાસ;
હુંતો અન્ય જનોને ભાષ ગણી રહું બારમારે.

સિદ્ધરાજ—જસમા રાણા ને રાજને હું તાલે કર રે,
મોટા મહારથી પણ ન આપે સામો બોલ
તારા આગળ હું નવ અમલ ચલાવા આદરે.

જસમા—રાજ કાયા ને માયા પર બળ નુપતું વસ્તુરે,
પ્રભુએ જીવ ધર્યો છે જુદો કાયા માંય;
મારે ભુપ તણું પણ તે પર ન ચાલે કશુરે.

સિદ્ધરાજ—જસમા દ્રવતા તારી દેખી વિરમય થાય છેરે,
આવાં દંપતીને પણ આખર હોય વિયોગ;
મિથ્યા આ જગના સુખ માટે મન મુંઝાય છેરે.

જસમા—રાજ કોઈ ન જણે કાલે મારું શું થશેરે.
એવી અલ્પ જીંદગી માણે આ સો ભેડ;
હી રહેણી સુખ પરલોકે પુરણ આપશેરે.
એવું કહીને જસમા ટોપલી લઈ પાછી ફરીરે.
રામે લીધો વળતી પાટણુ કેરો પંથ;
થઈ છે જસમાના પતિવ્રતની જેને ખાતરીરે.

સતી સાવિત્રી ચરિત્રનો ગરબો.

(પુનમ ચાંદની ખીલી પુરી અહીંરે) એ રાગ.

કવિ—૩૩ અશ્વપતિ રાજની ડાહી દીકરીરે,
 જેનું સતી શિરોમણી સાવિત્રા છે નામ;
 જેણે સ્વામીને છોડાવ્યો ચમપાસથીરે,
 જેણે સકળ જગતમાં અમર કીધું નામ,
 તેના ઉત્તમ ગુણની ગરબી ગાઓ સુંદરીરે. ૧
 રાજ એક હતો ધરડો ને આંખે આંધળોરે,
 તેનું શત્રુએ લઈ લધું રાજ્યાસન,
 તેથી જંગલમાં જઈ બાંધ્યું તેણે ઝુંપડુંરે;
 તેને સત્યવાન નામે લાડકડો તન,
 કરતો માતૃપિતાની સેવા પુરા પ્રેમથીરે. ૨
 જેની કંચનવરણી કાયા વાણી મીઠીરે,
 મીઠા મહેરામણના જેવો ગુણ ગંભીર,
 ધરડાં અંધ પિતામાતાની જાણે લાકડીરે;
 રેતો માતૃપિતાની આજ્ઞાને આધીન,
 તેની સાથે વરવા સાવિત્રીએ આદ્યુંરે ૩

નારદ—ત્યાં તો નારદજી સમજાવે બાળા બેઠીરે,
 તેની સાથે વરતાં થાશે મોટી હાથ,
 એનો આવરહા તો એક વર્ષ બાકી રહ્યોરે;

- માટે ના કરતી હું વગર વિચાર્યું કામ
ખીજા રાજકુંવર રૂપાળાની સાથે વરોરે. ૧
- સાવિત્રી—ત્યારે સાવિત્રી બોલી નારદજી સાંભળોરે,
લખિયા લેખ લલાટે મિથ્યા નહિ થાનાર,
ગદે તે મનથી માન્યો તે પરમેશ્વર માલ્યોરે;
મ્હારો નિશ્ચય કોટી કલ્પે નહિ ફરનાર,
માટે એ વરની સાથે સગપણુ માઈ કરોરે. ૫
- કવિ—જેઠ ઓડગપણું પુત્રીનું રાજ્યએ પછીરે;
દીધું સત્યવાનની સાથે કન્યાદાન,
રૂડા રાજ્યમહેલની વસનારી વમડે વસીરે,
ત્યાગી અંબર જુનાં વસ્ત્ર કર્યાં પરિધાન.
સ્નેહે સ્વામી સસરા સાસુની સેવા સજીરે; ૬
જેણે કંઠે ભૂમિપર પાય કદી દીધો નથીરે,
જેના પડતા બોલ લિપાડે દાસી દાસ,
જેની કેમળ કાયા ધ્રુવ સૈયાપાર ભોટતીરે;
તેણે પર્ણકુટીમાં પ્રેમે કીધો વાસ,
મનથી માન્યું મારા વેળવમાં બાકી નથીરે. ૭
- ત્યાં તો જળના રેવાસમ દિવસો જતા લતારે,
બાળા નારદજીનાં વચન કરતી યાદ,
મનમાં ભવ કરતી નવ કરતી કેને વારતારે;
મનથી જોડવતી શું કરવા તેના ઘાટ,
રજની દિવસ વિચારો એના એ મનમાં થતારે. ૮
- દા'ડા ચાર રજા આવરદાની અવધી તથ્યારે.
સતીએ તે સમયે ત્યાં જાત જળ કીધું ત્યાગ,

- જોડ્યું ચિત્ત પ્રભુમાં ધારીને શુભ ધારણારે;
 મોંધું શ્રીહરિના ચરણે પોતાનું બાજ્ય,
 સાવિત્રી—આરી વહારે ચડતો હે દિનખંડુ શામળારે. ૯
- જળધું સાસુ સસરે વહુઅર મંકટ વેઠતીરે,
 સાસુ સસરા—જાને માટે કરતી જન ક્રિકનો ત્યાગ;
 શાણી શા માટે તું કારણ કંઈ કહેતી નથીરે;
 કષ્ટ કરમાંજે કામળ આ ત્હારી કાપ,
 વહુઅર આ વયમાં વ્રત કરવાં યોગ્ય તને નથીરે. ૧૦
- કવિ—દુષ્ટમાં દા'ડા ચાર વિતાવ્યા વ્રત વિધિએ કરીરે,
 આળ્યો સ્વામી સ્વર્ગ સિધાવા કરેા દિન,
 સાવિત્રી—આળે ના થાઉં જળગી તું મારા નાથથીરે;
 કવિ—એવો નિશ્ચય કીધો સાવિત્રીએ મન,
 સ્વામી સંજે રે'વા તૈયારી જાની કરીરે. ૧૧
- ત્યાં તો સત્યવાન માળાપ તણે ચરણે નમેરે,
 કરમાં લઈ કોવાડો કાષ્ટ કાપવા જાય,
 ત્યારે સાવિત્રી સ્વામીને જાની વિનવેરે;
 સાવિત્રી—આળે વન જોવાની મુજને કષ્ટ જા થાય.
 માટે સંભાતે લઈ જાઓ સ્વામી મુજનેરે. ૧૨
- સત્યવાન—થેલી નારી ત્હારી છે કામળ કાયા ધણીરે,
 ત્હારી કનકલતા સરખી કાન્તિ કરમાય,
 વહાલી વગડામાં ઝાઝા કંટકને કાંકરારે;
 ત્હારી પંકજ સરખી પમ પાની છુદાય,
 માટે હઠ મેલી જલમેલી ધરમાંહી રહેરે. ૧૩

સાવિત્રી—સ્વામી તમ સંગાતે જંગલ મંગળ લાગતુરે,
 ઘરમાં તમ વિશ્વ મુજને ધરતી ખાવા ધાય,
 હું તો પગલે પગલે પથે તમ પુઠે રહુંરે;
 મુજથી આપ વિના એકલડી નહિ રહેવાય,
 માટે સંગાતે લઇ જાએ સ્વામી મુજનેરે,

સત્યવાન—નારી જે મુજ સંગે આવ્યાની ઇચ્છા કરેરે,
 આજા માગે જહને માતપિતાની પાસ,
 આજા આપે તો અતુર ચાલો મુજ સંગમાંરે;
 વ્હાલી વડીલ જનોની આજા નવ લોપાય,
 લખિયું શાસ્ત્ર પુરાણે જાણ્યોછો સરવે તમેરે. ૧૫

કવિ—આજા માગીને ચાલ્યાં જાન'દે હંપતીરે.
 પથે કરતાં પ્રેમે વિધવિધ વાત વિચાર.
 મુખ મલકાવે પણ સાવિત્રીને ચિન્તા અતીરે;
 રાખે પણ પળ પોતે સ્વામીની સંભાળ,
 મનમાં ધીરજને ધારે સંભારે શ્રીહરિરે. ૧૬
 આવ્યાં માંઢા વનમાં નરનારી જે સાજમાંરે,
 વીણ્યાં યુલ અને ફળ ઇચ્છાની અનુસાર,

ભાગ ૨૪ મો.

વળતી કોવાડો લીધો પોતાના હાથમાંરે;
 લાગ્યો કાષ્ટ કાપવા સત્યવાન તે વાર,
 એનો આવરદા તો તે સમયે પુરો થયોરે,
 લાગ્યો થાક ધણો ને અંગે લાગ્યાં ધ્રુજવારે,
 આવી તમ્મરને રૂંધાયા તેના પ્રાણ,
 મુઠી કાષ્ટ કાપવાં આવ્યો સાવિત્રી કનેરે;

સત્યવાન—વ્હાલી ઓચિંતી આવે છે તનમાં તાણ,
 થાણી નહિ સમજાતું દુઃખ ધણું થાતું મ્હનેરે.

૧૮

સાવિત્રી—મારા નાથ તમારાં સંકટ દરજ્જે બીલરીરે,
 તમને કુળદેવી વનદેવીની રક્ષાય,
 ધરણ માતપિતાની સેવાના પુણ્યે કરીરે;
 વ્હારે આપીને વિશ્વેશ્વર કરશે રક્ષાય,

કવિ—એવું કહીને બેઠી મસ્તક ખોળામાં ધરીરે.

૧૯

ત્યાં તો ચમરાળ આવી સામા ઉભા રહ્યારે,
 જેના વચ્ચે તથો દીસે છે રાતો રંગ,
 જેને માથે છે મુગટ ને કુંડળ કાનમાંરે.
 દેખી સાવિત્રીને કાચે ઉપજ્યો કંપ,
 તો પથ્ય ધીરજને ધારી બોલી તે સુંદરીરે.

૨૦

સાવિત્રી—કે, છે સાવિત્રી છો કોણ તમે સાચું કહોરે,
 નહીં લાગે મુજને દેવ તથા અવતાર,

આવ્યા શા આટે ને શું કરવાં મનમાં ચહોરે;

મારા મનમાં શંકા થાયે અપરંપાર;

કવિ—એવું બોલી શિર નમાવી સાવિત્રી રહીરે ૨૧

ચમરાજ—હું તો હું ચમરાજ સાંભળ એ શાણી સતીરે.

આવ્યો હું ત્હારા સ્વામીને લેવા કાળ.

એના આવરદાની આજ અવધ પુરી થતીરે;

ત્હારા સ્વામી પરનો સ્નેહ હવે વિસાર,

કવિ—નાંખી પાશ પકડ્યો સુદમ દેહ એવું કહીરે. ૨૨

દેખી અંધારેલા સ્વામી કેરા દેહનેરે;

સતીએ તે સમયે કરવા માંડ્યું કલ્પાંત,

સાવિત્રી—આંધીને ક્યાં લઈ જાએ છો મારા નાથનેરે;

કવિ—એવું કહીને દીધો ચમરાજને સાદ,

ચાલી પડછાયાની પેડે પાછળ સુંદરીરે ૨૩

ચમરાજ—બોલ્યા ત્યાં ચમરાજ સાંભળ હે શાણી સતીરે,

જા તું પાછી ત્હારા આશ્રમમાં આવાર,

ત્હારા સ્વામીની કર અંતક્રિયા વિધિએ કરીરે;

જેથી થાયે તેના જીવ તણો હિંધાર,

નારી નાહક શ્રમ કરવાથી ફળ કશુંએ નથીરે ૨૪

સાવિત્રી—બોલી સાવિત્રી મુણે ચમરાજ વિનતીરે.

ત્હારા નાથ વિના હું પાછી નહિ ફરનાર,

જ્યાં લઈ જાશે ત્યાં આવું પણ સંગ તણું નહીરે;

સ્વામી વિના છે મુનો સખળો સંસાર,

જાતાં એકલડી થર જીવાથી મરવું બહુરે ૨૫

પુછું ચમરાજ હું ઉતર આપો મુજનેરે;
જગમાં નરનારીનો સત્ય સંબંધ મનાય,
પણ ને બાંધીને લઈ જશો મહારા નાથનેરે;
મહારો પતિવ્રતાનો ધર્મ કેમ સચવાય,
તેનો ઉતાર આપીને વળતી ઝાલું બરેરે.

૨૬

ચમરાજ—શાણી અમૃત સરખી વાણી ત્હારી સાંભળારે,
મહારા અંતરમાંહી ઉપજે છે અનુરાગ,
ત્હારી ઇચ્છામાંહી આવે એવું એ સુંદરીરે;
ત્હારા સ્વામીના જીવિત વિષ્ણુ બીજું માગ્ય,
ત્હારી ઇચ્છા પુરણ કરવા હું ઉભો અહીરે.

૨૭

સાવિત્રી—મહારા સસરા છે ધરડા ને આંખે આંધળારે;
ત્હેની રત્નસમી બે આંખો સારી થાય,
આવે તેજ સુરજના સરખું બન્ને આંખમાંરે;
અંગે વૃદ્ધપણાનું દુઃખ કદી નવ થાય,

કર્વા—એવું બોલીને સાવિત્રી કર જોડી રહીરે

૨૮

ચમરાજ—ત્હારા સસરાની આંખો નારી સારી થશેરે,
વધશે સુરજના સરખું આંખોનું તુર,
ત્હેની વૃદ્ધપણાની પીડા સઘળી વામશેરે;
માટે જ પાછી પુત્રી આવી બહુદુર,
ઝાઝુ ચાલ્યાથી એ શાણી અમ તુજને થશેરે.

૨૯

સાવિત્રી—બોલી સાવિત્રી કર જોડી ચમરાજ મુશ્કોરે,
મહારે વસવું જોઈએ સદાય સ્વામી પાસ,
મુજને અમ નવ લાગે સ્વામી સંગે આજ્ઞારે,

સ્વામીથી દુર વસતાં તનમાં પ્રગટે ત્રાસ;
 જગમાં નાથ વિના નારીનું અચું ધીક્કાર છેરે ૨૦
 તમને જોતાં યમરાજ અધ્યા મુજને ચતીરે,
 મ્હારા મનમાં ઇચ્છા પ્રથમ કર્યાની યાય,
 શાણ્ણાઓ કે'છે કરવી સજ્જનની સંગતીરે;
 તે તો પુર્વ જન્મના પુણ્યેથી બંધાય,
 સજ્જનની સંગતીનું ફળ મિથ્યા જાતુ નથીરે ૨૧

યમરાજ—પુત્રી વાણી ત્હારી અમૃત સરખી લાગતી રે,
 મ્હારા અંતરમાં સ્થિરજાવે છે અનુરાગ,
 ત્હારા સ્વામીના જીવિત વિના ખીજું ફરીરે;
 મ્હારી પાસેથી પુત્રી મનગમતું માગ્ય,
 ત્હારી ઇચ્છા પુરણ કરવા હું ઉભો અહીરે. ૨૨

સાવિત્રી—મ્હારા સસરાજીનું રાજ્ય કપાવ્યું દુશ્મનેરે,
 તેથી કીમ્મો છે વગડામાં આવી વાસ,
 તેનું રાજ્ય ગયેલું સરવે પાછું સાંપડેરે;
 નિત્યે ધર્મ રહે અંતરમાં પુરી વાસ,

કવિ—એવું બોલીને સાવિત્રી કર જોડી રહીરે ૨૩

યમરાજ—પુત્રી સસરા ત્હારા રાજ્ય ગમેલું પામશેરે,
 મળશે મનગમતા વૈભવ યો શાણી નાર,
 ત્હેની ધર્મ વિશે દ્રઢ અધ્યાની સદિષ્ બશેરે;
 પાછી વિચર હવે પુત્રી નવ કરતી વાર,
 ત્હારી દેહે કુખ બશે યો કુળવંતી સતીરે. ૨૪

સાવિત્રી—મહારા દુઃખ વિશે બાકી શી ? યમરાજ્ય કહેરે.

મહારી નબરે બધાયેલા દેખું નાથ,

મહારે શું સુખ ભોગવવાને જાવું આશ્રમેરે,

સુખમાં દુઃખમાં પશુ રે'વું સ્વામીની સાથ,

મહારે સ્વર્ગ તથા સુખ શું કરવાં સ્વામી વિનારે

૩૫

રાખો સકળ જગતને નિયમ મહી નિત્યે તમેરે,

આપો કર્મ તથા ફળ સર્વેને તત્કાળ.

રાજા રંક શત્રુ ને મિત્ર મણે સરખા તમેરે

તેથી નામ તમારું ધર્મરાય કહેવાય,

શરણે આવેલાનું સંરક્ષણ કરતા તમેરે

૩૬

યમરાજ—શાશ્વતી વયનો તહારાં અંતર મહારૂં કારતારે,

જેવી તરસ્યાને પાણીથી તૃપ્તિ થાય,

પુત્રી ના શરમાતી મહારી પાસે માગતારે;

ખીજું તહારા સ્વામીના જીવિત સિવાય,

તહારી ઈચ્છા પુરણ કરવા હું કોનો બહીરે.

૩૭

સાવિત્રી—મહારા તાત તણું ઘર પુત્ર વિનાં સુખું કિસેરે.

તહેને આપો ગુણીયલ સો પુત્રો યમરાય,

તેના વંશ તથા આ વિશ્વ વિશે કીર્તિ વધેરે.

મહારાં માતૃપિતાનાં સંકટ સરવે જાણ,

કવિ—એવું બોલીને સાવિત્રી કરભેડી રહીરે.

૩૮

યમરાજ—તહારા તાત તણે ઘર ગુણીયલ સો પુત્રો થશેરે,

થાશે દશે દિશામાં વંશ તણે વિસ્તાર.

તહારાં માતૃપિતાનાં સંકટ સર્વ ટળી જશેરે.

મુજને આપું ત્હારી ઇચ્છાની અનુસાર.
આવી દુર ધણે પુત્રી જ તું પાછી હવેરે

૩૫

સાવીત્રી—અધરા સ્વામીની સંચે હું તો ક્યાં દુર છુંરે;
માફે મન તો દોડે છે એથી પણ દુર,
સ્વામી સંચે રે'તું એ છુપણ સતીઓ તણ્ણરે;
ત્માગી કાવાને કાયા ક્યાં જાયે દુર,
સ્વામીના વિરહે સતીઓતું જીવું દોહલુરે
રાખે પુણ્ય ભરોસો સજ્જનનો જગના જનોરે,
વિનંતી કરતા સજ્જનનો રાખી વિશ્વાસ,
શત્રુ મિત્ર સદા સરખા માને છે સજ્જનોરે;
આવે નહિ સુરજમાં અધારાનો ભાસ,
સજ્જનની સજ્જનતા કદિયે પલટાતી નથીરે

૪૦

૪૧

ચમરાજ—ત્હારાં વચનોં જાણી અમૃતથી પણ મીઠ્ઠારે,
મુજને તે સાંભળતાં આવે પ્રેમ અથામ
ત્હારી પાસેથી વરદાનો ત્હારા હિતનારે;
ત્હારા સ્વામીના જીવિત વીણુ બીણું માગ,
ત્હારી ઇચ્છાને આપીન જની હોમો અહીરે

૪૨

સાવીત્રી—મુજને આપેતો ચમરાજ માતું એટલુરે
ત્હારા સ્વામીથી સો પુત્રો મુજને થાય,
ત્હારા મુજતું આ જગમાંહી માન વધે ગણુરે;
ત્હારી વહીવ જનોના ચરણે પ્રીતી થાય,
એવું મોહીને સાવીત્રી કરે જોડી રહીરે.

૪૩

ચમરાબ—તુજને લેજસ્વી સો પુત્રો આ બાળા થશે,

ત્હારા કુળનું ઝાઝું વધશે જન્મમાં માન,

ત્હારી વડીલ જનોના ચરણે પ્રીતી વાધશે;

માટે ના પાછી ધર તું થાશે હેરાન,

એવું બોલીને ચમરાબ સાચા ચાલવારે.

૪૪

સાવીત્રી—બોલી સાવીત્રી સુણો ચમરાબ વિનતીરે,

આપો ઉતર મારા પ્રશ્ન તણો! આ વાર,

મોટા માણસના વચનો મિથ્યા નાંતાં નથીરે;

બોલ્યું અણુબોલ્યું મોટા જનનું નવ થાય,

જાયે પ્રાણ પરંતુ વચન થકી ફરતા નથીરે.

૪૫

થાવા સો પુત્રો વરદાન તમે આપ્યું મનેરે,

તે તો કેમ સત્ય થશે મહારાજ,

બાંધી લઈ જવા ધારે છે મારા નાચનેરે;

પળશે કેમ કરીને વચન તમારું આજ,

કવી—એવું બોલીને સાવત્રી કરજોડી રહીરે.

૪૬

ચમરાબ—પુત્રી ધન્ય ત્હને સાચો છે નિશ્ચય તાણરેરે,

આળા ત્હેં મુજને વચને બાંધ્યો આ વાર,

આજે નિશ્ચયના બળથી ત્હેં વશ મુજને કર્યોરે;

લે આ છોડુ છું પુત્રી તારો ભરથાર,

પાંચે વર્ષ ચારસોનું આયુષ તારો પતીરે.

૪૭

ન્હારાં સો વરદાનો ફળશે તુજને દંપતીરે,

જન્મમાં ધર ધર નરનારી ગુણ ત્હારા ગાય,

પાચી સુખ જન્મતમાં અંતે થાશે સુમતીરે;

કંવિ--એવું કહીને અંતરધ્યાન થયા યમરાય,
 વાઝ્યાં દેવ દુઃદુઃખી પુષ્પ તણી જુષ્ટિ યહરે,
 વળતી આઘ્યાં આશ્રમમાં સંગાતે દંપતીરે,
 સતીના અંતરમાં આનંદ અતિ ઉભરાય,
 સહુને વીતકની વાતો વિસ્તારીને કહીરે;
 ગ્રેમે લાઝ્યાં બને વડિલ જનોને પાય,
 આપે અંતરની આશિષો સૌ નરનારનેરે,
 સરવે વરદાનો યમરાજનાં સાચાં થયારે,
 મળિયા વૈભવ સધળા પામ્યાં સુખ તમામ,
 અંતે શ્રીહરીને શરણે વસિને સુખિયાં થયારે;
 બોલો જય જય કહે છે મિત્ર બુલાખીરામ,
 ગાતાં શિખતાં સરવે સદ્વર્તન શાળી થજોરે.

૪૮

૪૯

૫૦

જાહેર ખબર.

સદેવંત શાવળીંગા	૦—૮—૦	હાસ્યનો ફારસ	૦—૧૨—
ગજરામાર મોટી	૦—૮—૦	ચતુર સુંદર ચોવીસ ભાગ	૦—૧૨—
ખરાસ કરતુરી	૦—૮—૦	માન મુસાફર	૦—૮—
સુંદર કામદાર	૦—૮—૦	જસમા ઓગળુ	૦—૫—
પારસમણી	૦—૮—૦	કપીર કાવ્ય	૩—૮—
બજન સાગર	૦—૮—૦	ઓખાહરણુ	૦—૧૨—
દોથલ પદમણી	૦—૧૨—૦	શીવપુરાણુ	૪—૮—૦
છેલ જરાર	૦—૧૨—૦	ભારત મોટું	—૦—૦
કાનો કુમાર	૦—૬—૦	સરળ વેધ	૮—૮—
કળિકાંતક	૦—૮—૦	કૃષ્ણ ભક્ત નરસિમહેતા	૦—૧—
અચંકર જુતાવળીના જેવી ચમત્કાર			૦—

એ સીવાય અમારી પાસેથી તમામ જાતના પુસ્તકો સા તથા છુટક મળી શકશે.

પુસ્તકો છપાવનાર,

પુસ્તકો મંગળદાસ બેદતારામ શાહ

૩. રીચીશિડ-અમદાવાદ.

